

Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WK-P na lata 2014-2020

RAPORT KOŃCOWY

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego

BADANIE PN.:

EWALUACJA BIEŻĄCA KRYTERIÓW I SYSTEMU WYBORU PROJEKTÓW RPO WK-P NA LATA 2014-2020

Raport końcowy

Zamawiający:

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Pl. Teatralny 2
87-100 Toruń

Wykonawca:

Pracownia Badań i Doradztwa "Re-Source" Korczyński Sarapata sp.j.
ul. Spławie 53
61-312 Poznań
Tel. 61 622 92 06-07
biuro@re-source.pl

Spis treści

Spis treści	3
Wykaz skrótów	5
Streszczenie	6
Executive Summary	12
1. Wprowadzenie	18
1.1 Cele badania	18
1.2 Zakres analiz	18
1.3 Charakterystyka obszarów i pytań badawczych	19
1.4 Metodologia badania.....	22
2. Wyniki analizy	24
2.1 System wyboru projektów	24
2.1.1 Prawdliwość rozplanowania naborów.....	26
2.1.2 Przejrzystość, bezstronność i niedyskryminacyjność systemu wyboru i oceny projektów	34
2.1.2.1 Przejrzystość systemu.....	36
2.1.2.2 Bezstronność oceny.....	39
2.1.2.3 Dyskryminacja i zasada zrównoważonego rozwoju.....	45
2.1.3 Sposób organizacji i sprawność realizacji procesu wyboru projektów	48
2.1.3.1 Ogłoszenie naboru wniosków	49
2.1.3.2 System pracy ekspertów.....	60
2.1.3.3 Sprawność procesu oceny.....	66
2.1.3.4 Procedura odwoławcza.....	76
2.1.4 Użyteczność głównych narzędzi stosowanych na etapie oceny	78
2.1.4.1 Użyteczność formularzy wniosku o dofinansowanie.....	79
2.1.4.2 Użyteczność kart oceny wniosku o dofinansowanie.....	83
2.1.5 Analiza formuły projektów zintegrowanych jako narzędzia zapewnienia komplementarności	86
2.1.6 Podsumowanie	88
2.2 Funkcjonalność systemów informatycznych wspierających proces wyboru projektów	89
2.2.1 Generator Wniosków o Dofinansowanie	89
2.2.2 Moduł wspierający proces oceny projektów.....	97
2.2.3 Centralny System Teleinformatyczny SL2014	97
2.2.4 Podsumowanie	98
2.3 Kryteria wyboru projektów.....	98
2.3.1 Analiza kryteriów formalnych	99
2.3.2 Analiza kryteriów horyzontalnych w ramach EFS	104
2.3.3 Analiza kryteriów strategicznych.....	108
2.3.4 Analiza kryteriów merytorycznych.....	109
2.3.4.1 Kryteria ogólne	109
2.3.4.2 Kryteria szczegółowe w ramach poszczególnych Osi Priorytetowych.....	117
2.3.5 Zdolność kryteriów wyboru do identyfikacji i selekcji przedsięwzięć o określonym charakterze.....	133
2.3.5.1 Projekty zapewniające realizację celów Programu i założeń na potrzeby systemu Ram wykonania.....	135
2.3.5.2 Projekty komplementarne	143
2.3.5.3 Projekty spójne z zasadami realizacji polityk horyzontalnych	148
2.3.5.4 Projekty zgodne z inteligentnymi specjalizacjami	149

2.3.5.5	Projekty innowacyjne	149
2.3.6	Podsumowanie. Uwagi i zalecenia całościowe dotyczące kryteriów wyborów projektów	151
3.	Zestawienie odpowiedzi na pytania badawcze	155
3.1	System oraz proces wyboru i oceny projektów	155
3.2	Funkcjonalność systemów informatycznych	158
3.3	Kryteria wyboru projektów	159
4.	Wnioski i rekomendacje	162
5.	Spisy ilustracji	194
5.1	Spis tabel	194
5.2	Spis wykresów	194
5.3	Spis schematów	195

Wykaz skrótów

Skrót	Rozwinięcie skrótu
AOS	Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna
B+R	Prace Badawczo-Rozwojowe
BTOF	Bydgosko-Toruński Obszar Funkcjonalny
CATI	<i>Computer-Assisted Telephone Interview</i> (Komputerowo wspomagany wywiad telefoniczny)
CAWI	<i>Computer-Assisted Web Interview</i> (Komputerowo wspomagany wywiad internetowy)
CIS	Centra Integracji Społecznej
DRR	Departament Rozwoju Regionalnego
DW EFRR	Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
DW EFS	Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego
EFRR / ERDF	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego / European Regional Development Fund
EFS / ESF	Europejski Fundusz Społeczny / European Social Fund
EFSI	Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne
FAQ	<i>Frequently Asked Questions</i> (Często zadawane pytania)
IDI	<i>Individual in-Depth Interview</i> (Indywidualny wywiad pogłębiony)
IOK	Instytucja Organizująca Konkurs
IP	Instytucja Pośrednicząca
IZ	Instytucja Zarządzająca
JST	Jednostka Samorządu Terytorialnego
KIS	Klub Integracji Społecznej
KM	Komitet Monitorujący RPO WK-P 2014-2020
KOP	Komisja Oceny Projektów
KPA	Kodeks Postępowania Administracyjnego
KSE	Krajowy System Elektroenergetyczny
LGD	Lokalna Grupa Działania
LSR	Lokalna Strategia Rozwoju
MEN	Ministerstwo Edukacji Narodowej
MiIR	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
MŚP	Małe i Średnie Przedsiębiorstwa
OP	Oś Priorytetowa
ORSG	Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
OSI	Obszary Strategicznej Interwencji
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PI	Priorytet Inwestycyjny
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
PO PŻ	Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa
POZ	Podstawowa Opieka Zdrowotna
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
RLKS	Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność Lokalną
RPO WK-P / ROP K-PV	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 / Regional Operational Programme for Kujawsko-Pomorskie Voivodeship na lata 2014-2020
SOPZ	Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia
SzOOP	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych
TEN-T	Transeuropejska Sieć Transportowa
UE	Unia Europejska
WTZ	Warsztaty Terapii Zajęciowej
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy
ZAZ	Zakład Aktywności Zawodowej
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Streszczenie

Wprowadzenie

Niniejszy raport został przygotowany przez Pracownię Badań i Doradztwa „Re-Source” Korczyński Sarapata sp.j. w ramach – prowadzonego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego – badania ewaluacyjnego pn. „Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”.

Cele i metodologia badania

Głównym celem badania była ocena kryteriów wyboru projektów oraz systemu wyboru projektów, w celu zapewnienia jak najlepszej realizacji RPO WK-P 2014-2020. Dokonanie takiej oceny, wymagało wyodrębnienia obszarów badawczych dotyczących, odpowiednio: systemu oraz procesu wyboru i oceny projektów (poza kryteriami), kryteriów wyboru projektów i funkcjonalności systemów informatycznych.

Analiza przeprowadzona na potrzeby niniejszej ewaluacji, dotyczyła kryteriów znajdujących się w 57 Działaniach oraz 105 schematach / katalogach kryteriów. Objęła ona również wszystkie Osie Priorytetowe, poza Osią 7, w której nie zatwierdzono ani jednego katalogu kryteriów. Punktem wyjścia dla analizy kryteriów było Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013, stwierdzające iż odpowiednio sformułowane kryteria, powinny przyczyniać się do osiągnięcia celów szczegółowych i rezultatów odpowiednich kryteriów. Powinny przy tym być niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz uwzględniać ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8 rozporządzenia. Każdemu z wcześniej wymienionych trzech obszarów badawczych, zostały przypisane odpowiednie pytania badawcze.

Siedem technik badawczych zostało wykorzystanych w celu przeprowadzenia niniejszego badania:

- **Desk research:** W ramach tej techniki dokonano pogłębionej analizy danych zastanych, ze szczególnym uwzględnieniem: dokumentacji programowej i strategicznej, kryteriów wyboru projektów, regulaminów, materiałów dotyczących kryteriów przygotowanych przez Komitet Monitorujący oraz działające w jego ramach Grupy Robocze, wypełnionych kart oceny oraz raportów z ewaluacji.
- **Benchmarking:** W ramach analizy benchmarkingowej przeprowadzono analizę porównawczą kryteriów wyboru projektów w ramach RPO WK-P i kryteriów obowiązujących w pozostałych RPO.
- **Walidacja kryteriów wyboru projektów:** Bazująca na wynikach oceny merytorycznej technika analityczna, która umożliwiła zobiektywizowaną analizę kryteriów pod kątem: trafności, spójności z celami RPO i precyzjności.
- **Wywiady CAWI/CATI z wnioskodawcami i Beneficjentami:** Uzyskano łącznie 655 poprawnie wypełnionych ankiet, co pozwoliło osiągnąć responsywność na poziomie 71,0%.
- **Wywiady indywidualne IDI:** Wywiady przeprowadzono z przedstawicielami instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WK-P, w tym: przedstawicielami IZ oraz IP, członkami Komitetu Monitorującego oraz osobami oceniającymi. łącznie zostało przeprowadzonych 58 wywiadów.
- **Wywiady eksperckie:** Zrealizowano 3 wywiady eksperckie z przedstawicielami firm doradczych.
- **Panel ekspertów:** Przeprowadzono dwa panele eksperckie. Ich uczestnikami byli przedstawiciele instytucji zaangażowanych w realizację RPO WK-P w obszarze: EFRR i EFS.

System oraz proces wyboru i oceny projektów

Analizie poddano **system procedur**, który powinien wspierać i służyć wybieraniu odpowiednich projektów do dofinansowania (przede wszystkim w kontekście realizacji celów Programu). W ramach RPO WK-P na lata 2014-2020, w przypadku części naborów w trybie konkursowym, proces właściwej oceny projektów poprzedza etap preselekcji. Po zakończeniu oceny następuje rozstrzygnięcie i wyłonienie najlepszych projektów. Tryb pozakonkursowy różni się etapem poprzedzającym ocenę, który charakteryzuje zbieranie propozycji projektów pozakonkursowych i ich identyfikacja poprzez weryfikację pod względem szans na uzyskanie dofinansowania. Specyficzny sposób naboru projektów występuje również w przypadku projektów ZIT, w przypadku których występuje dodatkowy etap – strategicznej oceny projektów.

Prawidłowość rozplanowania naborów. Ogólnie, dotychczasowe rozplanowanie naborów w ramach RPO WK-P 2014-2020, zawarte w harmonogramach należy ocenić pozytywnie. W okresie od III kw. 2015 do IV kw. 2017, największa liczba naborów została zaplanowana na II kw. 2017, najmniejsza – III kw. 2015. Jak dotąd, najwięcej naborów faktycznie rozpoczętych miało miejsce w III kw. 2016, najmniej *ex-aequo* w III kw. 2015 i I kw. 2016. Problemem dotyczącym rozplanowania naborów jest zjawisko kumulacji, które jednak w dużej mierze wywołane jest nie tyle błędami w planowaniu, co opóźnieniami w procesie rozstrzygnięcia trwających naborów. Z największą kumulacją będziemy mieć do czynienia w II kw. 2017, na który zaplanowano 40 naborów – to czterokrotnie więcej niż średnia z pozostałych kwartałów. Choć sytuacja ta może niekorzystnie oddziaływać na szybkość rozstrzygnięcia konkursów, to jest ona spójna z przyjętym w regionie podejściem, by skoncentrować się w najbliższych dwóch latach na intensyfikacji procesu kontraktacji (co ma zostać osiągnięte także przy wdrożeniu odpowiednich rozwiązań kadrowych i organizacyjnych).

Dodatkowo, zidentyfikowano znaczące różnice pomiędzy zaplanowaną liczebnością naborów, a tą faktycznie realizowaną. Występujące częste przesunięcia naborów związane były jednak nierzadko z czynnikami zewnętrznymi, niezależnymi od IZ RPO.

W momencie realizacji badania utrudnione było jednoznaczne stwierdzenie, czy i jak bardzo realizacja założeń Ram wykonania na 2018 rok jest zagrożona. Przy czym jednocześnie warto zwrócić uwagę na stopień wykorzystania zaplanowanej alokacji środków w ramach RPO WK-P. Cała kwota alokacji ogłoszonych konkursów to 642,28 mln euro, co stanowi 124,3% łącznej kwoty kwalifikowanych wydatków certyfikowanych, założonych w Ramach wykonania na 2018 rok.

Przejrzystość systemu. Dwa elementy odpowiedniego działania systemu muszą być spełnione, żeby można było mówić o zachowaniu jego przejrzystości: zapewnienie informacji o sposobie funkcjonowania systemu oraz informowanie wnioskodawców o przebiegu oceny. Pierwszy warunek jest spełniany poprzez tworzenie i przedstawianie odpowiedniej dokumentacji, np. w formie regulaminów poszczególnych naborów. Drugi jest zapewniany już na etapie badania wymogów formalnych i w założeniu obejmuje cały proces oceny. Badanie przeprowadzone na wnioskodawcach wskazuje (w przypadku projektów EFS i EFRR), że połowa z nich uważa system za jawny i przejrzysty. Około 2/5 odpowiadało „nie wiem/trudno powiedzieć”, a jedynie 9,2% negatywnie oceniło przejrzystość systemu wyboru projektów. W tym kontekście większego znaczenia niż wdrażanie określonych sposobów zapewnienia przejrzystości systemu nabiera skuteczne komunikowanie obowiązujących w tym zakresie regulacji.

Bezstronność oceny. Zgodnie z krajowymi regulacjami, bezstronność powinna być przestrzegana i regulowana w dwóch aspektach: formułowania kryteriów i stosowania mechanizmów, które gwarantują bezstronność podmiotów uczestniczących w wyborze projektów. Z założenia, bezstronność jest zapewniana poprzez: podpisywanie przez odpowiednie podmioty oświadczeń o bezstronności i procedury wyłączenia określonych podmiotów z oceny (np. z powodu znajomości z wnioskodawcą lub innych stosunków/interesów osobistych). W toku badania nie stwierdzono problemów w zakresie zapewnienia bezstronności procesu oceny, przy czym wyniki badania wnioskodawców (o bezstronności systemu jest przekonanych 46,3% badanych, przeciwnego zdania jest jedynie 6,1% z nich, podczas gdy pozostali respondenci nie są w stanie stwierdzić, czy bezstronność oceny jest zapewniona) wskazują na potrzebę intensyfikacji działań upowszechniających wśród wnioskodawców to, w jaki sposób realizuje się zasadę bezstronności w ramach RPO WK-P 2014-2020.

Dyskryminacja i zasada zrównoważonego rozwoju. W systemie wyboru projektów nie zidentyfikowano rozwiązań i procedur o charakterze dyskryminacyjnym. Jeśli natomiast chodzi o realizację zasady zrównoważonego rozwoju, to w mniejszym stopniu znajduje ona swoje odzwierciedlenie w regulacjach dotyczących systemu wyboru projektów, w większym zaś – w kryteriach wyboru projektów.

Ogłoszenie naboru wniosków. Analizie poddano ogłoszenia o konkursach i regulaminy w ramach poszczególnych naborów. Oba te zbiory informacji można ocenić pozytywnie, rekomendowane są jedynie drobne zmiany, mające ułatwić sposób korzystania z nich przez wnioskodawców. Warto przy tym zwrócić uwagę na relatywnie dużą skalę zmian wprowadzanych do dokumentacji konkursowej – spośród wszystkich 87 analizowanych naborów w 70% z nich pojawiały się zmiany w trakcie trwania konkursu. Tym większe jest w tym kontekście znaczenie źródeł informacji dotyczących naborów, które wykorzystują wnioskodawcy. Głównym źródłem informacji dla wnioskodawców jest portal internetowy

www.mojregion.eu (70,4% wskazań), co uznać należy za sytuację korzystną, gdyż jest to najbardziej użyteczne i wiarygodne źródło wiedzy na temat wszelkich aspektów dotyczących RPO WK-P 2014-2020.

W kwestii czasu danego na przygotowanie wniosku o dofinansowanie, jako „zbyt krótki” określiło go 45,4% badanych wnioskodawców, 45,5% oceniło natomiast ten czas jako „optymalny”. Jeśli chodzi o różnice między funduszami, to różnica w opiniach pomiędzy wnioskodawcami EFRR i EFS, jest widoczna zwłaszcza w przypadku ponoszonych kosztów na potrzeby aplikowania. W ramach EFRR ponoszenie takich kosztów potwierdziło 84,5% respondentów, podczas gdy w EFS już tylko 26,1%. Z kolei 13,4% badanych wnioskodawców korzystało z usług firmy doradczej w celu opracowania wniosku.

System pracy ekspertów. Obowiązujące w ramach Programu regulacje dotyczą zróżnicowanych kwestii funkcjonowania systemu pracy ekspertów. Regulaminy prac KOP dla EFS i EFRR różnią się od siebie i można zauważyć, że system oceny projektów w ramach EFS cechuje pod tym względem większa precyzja (w szczególności w aspekcie wspomaganie rozwoju merytorycznego ekspertów zewnętrznych). Wspólnym elementem obu regulaminów jest natomiast m.in. prawidłowo zdefiniowany zakres obowiązków członków KOP. W kontekście planowanego w najbliższym czasie zwiększenia znaczenia i roli ekspertów zewnętrznych w procesie oceny bardzo istotne jest podnoszenie nie tylko ilości kadr w przypadku osób oceniających, ale również ich kompetencji poprzez np. spotkania informacyjne, szkolenia, warsztaty. Ale istotne jest także weryfikowanie jakości pracy ekspertów, czemu służyć mają sformułowane w raporcie zalecenia dotyczące tej kwestii.

Sprawność procesu oceny. W kwestii czasu trwania naborów – ich przeciętny czas trwania wynosił 42,1 dnia, z kolei średni czas oceny to 112,9 dnia. 17 na 35 naborów, miało opóźnienia w rozstrzygnięciu konkursów. Odnosząc się natomiast do opinii wnioskodawców: tak rzeczywisty, jak i przewidywany czas oceny wniosków, większość respondentów oceniła jako „długi”. Całościowa analiza uwzględniająca materiał empiryczny zgromadzony z wykorzystaniem wszystkich technik badawczych potwierdziła, że czas trwania oceny traktowany jako wskaźnik sprawności procesu oceny jest relatywnie długi, a nawet – obok kumulacji naborów – może być traktowany jako główny problem funkcjonowania systemu wyboru projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020. Pamiętać jednak należy, że ze względu na konieczność zapewnienia rzetelności procesu oceny oraz odpowiedni rygorystyczny proceduralny w sytuacji dystrybuowania środków publicznych nie jest możliwe takie uproszczenie lub wyeliminowanie procedur, by znacząco skrócić czas trwania oceny. Niemniej jednak sformułowano konkretne i szczegółowe zalecenia dotyczące możliwych i racjonalnych zmian, dotyczących m.in.: procedury preselekcyjnej, oceny warunkowej i negocjacji (w ramach EFS), zmniejszenia liczby osób zaangażowanych w poszczególne etapy oceny danego wniosku, zwiększenia skali wykorzystywania komunikacji elektronicznej w kontaktach z wnioskodawcami, zwiększenia zasobów kadrowych zaangażowanych w proces oceny, wykorzystania dopuszczonego przez Ministerstwo Rozwoju trybu cząstkowego rozstrzygnięcia konkursów.

Procedura odwoławcza. W ramach analizy procedury odwoławczej nie zidentyfikowano elementów zaburzających transparentność oraz bezstronność tej procedury. Trudno jest ocenić jej skuteczność, zwłaszcza z perspektywy wnioskodawców – m.in. dlatego, że – przynajmniej wśród badanych – tylko nieco ponad 10% składało środki odwoławcze od negatywnej oceny.

Użyteczność formularzy wniosku o dofinansowanie. W celu oceny tego narzędzia, wykorzystano ocenę ekspercką, która objęła wzory wniosku stosowane w ramach EFS i EFRR. W ramach tej analizy, nie zostały zidentyfikowane znaczące dysfunkcjonalności, które osłabiałyby użyteczność formularza wniosku. Jeśli natomiast chodzi o perspektywę wnioskodawców, to 1/3 respondentów miała problemy z wypełnieniem wniosku o dofinansowanie, a 2/5 takich problemów nie potwierdziło. 15% wnioskodawców zwróciło uwagę, iż instrukcja wypełniania wniosku zawiera braki (m.in. przykładów/szczegółowych wymogów lub innych informacji, których jest niedostateczna ilość). Z kolei w toku oceny eksperckiej i w ramach badania jakościowego stwierdzono, iż zasadne byłoby poszerzenie zapisów instrukcji o informacje dotyczące wymaganej zawartości poszczególnych pól wniosku, tak by np. ograniczyć skalę zjawiska dublowania informacji podawanych we wniosku o dofinansowanie.

Użyteczność kart oceny wniosku o dofinansowanie. W kontekście użyteczności kart oceny wniosku o dofinansowanie szczególną uwagę zwrócić należy na celowość zmniejszania w przypadku EFRR liczby stosowanych kart cząstkowych (co powinno iść w parze z rekomendowanymi wcześniej rozwiązaniami dotyczącymi zmniejszania liczby osób zaangażowanych w ocenę danego wniosku na poszczególnych

etapach). Uprościłoby to przebieg całego procesu oceny. Jednocześnie, w chwili obecnej należy w większym stopniu podejmować działania upowszechniające karty oceny wśród wnioskodawców, gdyż zawierają one informacje dodatkowe (pytania pomocnicze, podkryteria), które mogą być użyteczne dla właściwego przygotowania wniosku o dofinansowanie.

Analiza formuły projektów zintegrowanych jako narzędzia zapewnienia komplementarności. Dla projektów zintegrowanych, został przewidziany odrębny od pozostałych sposób wyboru, wymagający odmiennej procedury. I choć zaden z ogłoszonych konkursów dotyczących projektów zintegrowanych nie został jeszcze rozstrzygnięty, to jednak w badaniu pozytywnie oceniono formułę projektów zintegrowanych jako narzędzia zapewnienia jak najściślejszego powiązania projektów finansowanych z EFRR i EFS. Z drugiej jednak strony, wskazano na problem nadmiernej sztywności i wąskiego zakresu stosowania formuły projektów zintegrowanych, nie rekomendując jednak ewentualnych modyfikacji stosowania rzeczonoego trybu, gdyż w obecnym kształcie odzwierciedla on cele dotyczące zapewnienia powiązań pomiędzy interwencją z EFRR i EFS określone w Programie.

Funkcjonalność systemów informatycznych wspierających proces wyboru projektów

W ramach niniejszego badania, oceniona została funkcjonalność systemów informatycznych, które mają na celu wspieranie procesu wyboru projektów. Wśród nich znajdują się: Generator Wniosków o Dofinansowanie (analizowana była jego „wcześniejsza” i „nowa” wersja) zawierający moduł oceny wspierający proces naboru i wyboru projektów oraz Centralny System Informatyczny SL2014.

Wyniki badania CAWI/CATI przeprowadzonego z wnioskodawcami, w części dotyczącej oceny **Generatora Wniosków**, działającego w ramach RPO WK-P 2014-2020, przedstawiają jego pozytywny obraz. W odniesieniu do całości kryteriów oceny obowiązującego Generatora Wniosków (głównie dotyczących poziomu trudności korzystania z systemu, jego czytelności, funkcjonalności i ogólnej poprawności) mamy do czynienia ze średnią oceną 3,62 pkt. na 5-punktowej skali. Przy czym, wnioskodawcy korzystający z EFRR oceniają Generator Wniosków lepiej (średnia: 3,74 pkt.), niż wnioskodawcy EFS (3,54 pkt.).

Jeśli chodzi o problemy związane z użytkowaniem Generatora Wniosków: 28,7% badanych wnioskodawców wskazało na występowanie określonego problemu, 44,6% nie zauważyło żadnych problemów, natomiast pozostałe 26,6%, nie było w stanie określić, czy problemy występowały. Spośród czternastu kategorii problemów z użytkowaniem Generatora Wniosków o Dofinansowanie, najczęstsze były „błędy zapisu treści wniosku/utrata wprowadzanych informacji” (25,9% wskazań), najmniej natomiast problemów było z „rejestracją do systemu” – te pojawiły się jedynie w opiniach 3% wnioskodawców.

Najczęstszymi sposobami radzenia sobie z trudnościami związanymi z Generatorem Wniosków, były: „zwiększanie nakładów pracy lub ponowne wykonanie niezbędnych czynności” (31,9%) albo „kontakt z UM WK-P” (30,7%). Spośród osób które zadeklarowały bezpośredni udział w wypełnieniu wniosku o dofinansowanie, 19% stwierdziło, że Generatorowi Wniosków o Dofinansowanie brakuje niektórych niezbędnych funkcjonalności. Prawie połowa z nich odpowiedziała, iż należy wprowadzić usprawnienia dotyczące konstruowania budżetu.

Dokonano również porównania wcześniejszej i nowej wersji Generatora Wniosków – obie zostały poddane ocenie eksperckiej. Omawiane problemy związane z dwiema wersjami tego systemu informatycznego, zostały w analizie podzielone na „uniwersalne” i „specyficzne dla EFRR i EFS”. Ważny wydaje się sposób przejścia z korzystania ze wcześniejszego na nowy model Generatora Wniosków. Nowa wersja systemu obowiązuje dla konkursów ogłoszonych dla EFRR od dnia 30.11.2016 r, natomiast dla EFS od 02.01.2017 r. Dla konkursów ogłoszonych przed w/w datami obowiązuje wcześniejsza wersja. Dodatkowo, istotna była kwestia migracji kont użytkowników pomiędzy wersjami Generatora Wniosków, która to została przeprowadzona poprawnie. Natomiast jeśli chodzi o porównanie funkcjonalności i użyteczności obu wersji Generatora Wniosków o Dofinansowanie, to w badaniu potwierdzono, iż większość istotnych błędów pierwszej wersji została wyeliminowana.

Moduł wspierający proces naboru i wyboru projektów nie został uruchomiony jeszcze w trakcie realizacji niniejszego badania, jednak opinie dotyczące wprowadzenia takiego modułu sugerują dwie istotne kwestie. Po pierwsze, ważne jest udostępnienie oceniającym całości dokumentacji składanej przez wnioskodawcę w formie elektronicznej. Po drugie, zasadne jest wprowadzenie możliwości przekazywania drogą elektroniczną wyników przeprowadzonej oceny przez osoby jej dokonujące, co powinno

wyeliminować karty oceny w formie papierowej. W rekomendacjach pobadawczych dodatkowo wskazano na inne szczegółowe funkcjonalności, w które powinien zostać wyposażony ów moduł.

Centralny System Teleinformatyczny SL2014, również był poddany analizie, jednak jego znaczenie dla poszczególnych etapów naboru projektów zostało ocenione jako niewielkie. Większość badanych stwierdziło, że nie korzystało z tego systemu w odniesieniu do etapu oceny wniosków o dofinansowanie, bądź korzystało z niego w bardzo niewielkim stopniu. Wskazywano natomiast, iż system ten ma większe znaczenie na etapie realizacji projektów, głównie w kontekście monitoringu i sprawozdawczości.

Kryteria wyboru projektów

Ocena kryteriów wyboru projektów w ramach RPO WK-P miała charakter wielowymiarowy i bazujący na zróżnicowanych źródłach danych, a jednocześnie dotyczyła ona wszystkich wyodrębnionych typów kryteriów wyboru projektów.

Jeśli chodzi o **kryteria formalne**, to zostały one ocenione pozytywnie przez wnioskodawców, na co wskazuje przedział punktów nadanych obiektywności, precyzyjności i weryfikowalności tych kryteriów: 3,89 – 3,96 pkt. na 5-stopniowej skali. Kryteria formalne w ramach EFRR i EFS nie zostały określone w toku analizy jako problematyczne – rekomendacje dotyczą głównie doprecyzowania/zwiększenia spójności kryteriów lub zmian nazewnictwa.

Kryteria horyzontalne w ramach EFS zostały zanalizowane techniką walidacyjną, która potwierdziła precyzyjność ich sformułowania, przy ograniczonym wpływie na wybór projektów do dofinansowania.

Analiza **kryteriów strategicznych**, doprowadziła do sformułowania wniosku, że te kryteria nie sprawiają problemów związanych w aspekcie zrozumiałości i precyzyjności. Nie stwierdzono także innych błędów merytorycznych w tej grupie kryteriów.

Kryteria merytoryczne, należy rozdzielić na ogólne (w ramach EFRR i EFS) i szczegółowe (w ramach poszczególnych Osi Priorytetowych). W przypadku kryteriów ogólnych w ramach EFRR, mamy do czynienia z błędami wynikającymi z albo zbyt dużej złożoności kryteriów albo zbyt małej ich precyzyjności. Należy jednak podkreślić wysoki poziom zrozumienia wśród wnioskodawców: jedynie w 2 kryteriach (spośród 33), co najmniej 10% wnioskodawców zasygnalizowało problemy ze zrozumieniem. Kryteria merytoryczne ogólne zostały pozytywnie ocenione przez wnioskodawców pod względem zrozumiałości (tylko 3 na 15 kryteriów było ocenionych jako niezrozumiałe przez więcej niż 10% badanych).

Uwagi dotyczące **kryteriów szczegółowych w ramach poszczególnych Osi Priorytetowych**, przedstawiają się następująco: I Oś Priorytetowa: dla 6 kryteriów sformułowano uwagi, w przypadku 5/19 kryteriów więcej niż 10% badanych wskazywało na brak zrozumiałości; II Oś: tylko dla jednego kryterium sformułowano rekomendację; III Oś: 4 kryteria otrzymały uwagi i rekomendacje, żadne z kryteriów nie może być określone jako „niezrozumiałe” w oparciu o opinie wnioskodawców; IV Oś: 5 kryteriów otrzymało uwagi, natomiast w odczuciu wnioskodawców kryteria te cechują się generalnie wysokim poziomem zrozumiałości; V Oś: sformułowano jedną uwagę dla jednego kryterium, przy braku problemów ze zrozumiałością wśród wnioskodawców; VI Oś: 4 kryteria wymagały przedstawienia rekomendacji, w przypadku 2/18 kryteriów, ponad 10% respondentów badania CAWI wskazało na brak zrozumiałości; w ramach VIII Osi sformułowano 4 uwagi połączone z rekomendacjami i tutaj w przypadku 5/52 analizowanych kryteriów ponad 10% respondentów badania CAWI wskazało na brak zrozumiałości; IX Oś wymagała rekomendacji dla 1 kryterium, a zrozumienie kryteriów wśród wnioskodawców jest wysokie (tylko 3/47 kryteria zostały opisane przez ponad 10% respondentów badania jako „niezrozumiałe”); X Oś: 2 kryteria otrzymały rekomendacje, 4/62 kryteria zostały opisane przez ponad 10% wnioskodawców jako niezrozumiałe; Oś XI: w przypadku tej Osi nie mamy do czynienia z wyodrębnieniem kryteriów szczegółowych; w przypadku Osi XII nie zidentyfikowano natomiast kryteriów problematycznych.

W ramach analizy kryteriów szczegółowych weryfikowano także funkcjonowanie **kryteriów premiujących**. W badaniu jakościowym potwierdzono, że ich funkcją powinno być premiowanie przedsięwzięć, które w największym stopniu gwarantują realizację celów Programu. Jednak, gdy wnioskowana łączna kwota dofinansowania w wielu rozstrzygniętych konkursach nie przekraczała dostępnej kwoty alokacji, nie mogły one spełnić swojej funkcji. Należy przy tym podkreślić, że choć kryteria te mogą być niekiedy trudne do spełnienia dla niektórych wnioskodawców (w szczególności o mniejszym potencjale, np. organizacji

pozarządowych), to nie można ich traktować jako dyskryminujących, czy uniemożliwiających uzyskanie wsparcia – nie mają one bowiem charakteru dostępowego.

Analizie została poddana również zdolność kryteriów wyboru projektów do identyfikacji i selekcji przedsięwzięć o określonym charakterze. **Projekty zapewniające realizację celów Programu i założeń sformułowanych na potrzeby systemu Ram wykonania:** stwierdzono, iż nie wszystkie kryteria wyboru projektów w ramach poszczególnych Działań / Poddziałań przyczyniają się do realizacji wskaźnika / wskaźników założonych w Ramach wykonania. Kwestia ta wynika ze wskaźników Ram wykonania, które nie odzwierciedlają wszystkich rodzajów efektów specyficznych dla poszczególnych obszarów interwencji.

Projekty komplementarne: W tym przypadku należy zwrócić uwagę na niejednolity sposób weryfikowania komplementarności w różnych obszarach wsparcia. Może to wynikać ze zbyt dużego rozproszenia rozumienia definicji „komplementarności” – potrzebne jest ustalenie jednego, stałego sposobu rozumienia tego terminu na poziomie całego Programu.

Projekty spójne z zasadami realizacji polityk horyzontalnych: Nie zidentyfikowano problemów w zakresie kryteriów dotyczących niniejszej kwestii.

Projekty zgodne z inteligentnymi specjalizacjami: Występują kryteria, które przyczyniają się do identyfikacji i selekcji projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami, zarówno pośrednio, jak i bezpośrednio. Są one wystarczające dla zapewnienia tej zgodności tam, gdzie jest to specyfiką wsparcia.

Projekty innowacyjne: Innowacyjność jest pojęciem szczególnie istotnym w przypadku I Osi Priorytetowej, w której ramach kryteria zapewniają wybór projektów innowacyjnych. W przypadku pozostałych Osi uwzględnianie kwestii innowacyjności w obszarze kryteriów wyboru projektów nie ma tak dużego uzasadnienia.

Dodatkowo, sformułowano **ogólne, uniwersalne zalecenia dotyczące zagadnienia kryteriów wyborów projektów**, wśród których należy wskazać przede wszystkim na: potrzebę uporządkowania sposobu prezentacji kryteriów wyboru projektów; wprowadzenie do wszystkich kryteriów odpowiedniej klauzuli dotyczącej sytuacji „niewywiązania się Beneficjenta”; uproszczenia systematyzacji kryteriów wyboru projektów; rozważenia całkowitej rezygnacji z kryteriów „zgodnościowych”; przyjęcia zasady unikania kryteriów wielowymiarowych; zintensyfikowania działań informacyjnych i szkoleniowych dla „klienta” wewnętrznego; przyjęcie określonych założeń mających zwiększyć skuteczność ewaluacji w zakresie oceny skuteczności kryteriów wyboru projektów.

Celem ewaluacji było dokonanie oceny przyjętych kryteriów wyboru projektów oraz systemu wyboru projektów pod kątem zapewnienia skutecznej i najbardziej efektywnej realizacji RPO WK-P 2014-2020. Jeśli chodzi o wyniki analizy dotyczącej systemu wyboru projektów, to stwierdzono, iż jego zakres i charakter odzwierciedla potrzeby wynikające z realizacji celów Programu). Podkreślić jednak należy, że w kontekście skutecznego wdrażania RPO WK-P 2014-2020 większe znaczenie mają kryteria wyboru projektów. Biorąc jednak pod uwagę generalnie pozytywną ocenę rozwiązań stosowanych w ramach systemu wyboru projektów, uznać należy iż system wyboru projektów w sposób pośredni sprzyja realizacji celów Programu i Ram wykonania. Jednocześnie jednak, w toku czynności badawczych stwierdzono, iż przyjęty system nie pozwala uniknąć głównego problemu, jakim jest aktualnie dynamika procesu wdrażania Programu, co jednak nie stanowi o błędach w konstrukcji systemu, ale raczej o zablokowaniu tegoż poprzez kumulację naborów. Niemniej jednak sformułowano zostały szczegółowe zalecenia, których wdrożenie może przeorientować system wyboru projektów w kierunku zwiększenia efektywności jego funkcjonowania (ze szczególnym uwzględnieniem skrócenia ilości czasu od momentu złożenia wniosku o dofinansowanie do rozpoczęcia realizacji projektu). Co się natomiast tyczy kryteriów wyboru projektów RPO WK-P 2014-2020, to zidentyfikowano przede wszystkim problemy o charakterze szczegółowym dotyczące wybranych kryteriów, a w odniesieniu do nich sformułowano zalecenia których wdrożenie umożliwi poprawę w zakresie poprawności sformułowania oraz skuteczności kryteriów.

Executive Summary

Introduction

This report was prepared by Pracownia Badań i Doradztwa "Re-Source" Korczyński Sarapata sp.j. within the framework of the evaluation research conducted at the request of the Marshal Office of Kujawsko-Pomorskie Region, entitled "**Current evaluation of the criteria and system of selection of projects of the Regional Operational Programme for the Kujawsko-Pomorskie Region for the years 2014-2020**".

Purposes and methodology of the research

The main purpose of the research was to evaluate project selection criteria and project selection system to ensure the best possible implementation of ROP K-PV 2014-2020. To make such an evaluation, it was necessary to distinguish the research areas concerning, respectively: the system and the process of selecting and evaluating projects (beyond the criteria), criteria for selecting projects and functionality of information systems.

The analysis conducted for this evaluation concerned the criteria included in 57 Measures and 105 schemes/criteria catalogs. It also covered all the Priority Axes, except for Axis 7, where no single criteria catalog was approved. The starting point for the criteria analysis was the Regulation (EU) No 1303/2013 of the European Parliament and of the Council, stating that the criteria set out properly should contribute to achieving the specific purposes and results of the relevant criteria. They should be non-discriminatory and transparent and take into account the general principles laid down in Articles 7 and 8 of the Regulation. Each of the aforementioned three research areas was assigned appropriate research questions.

Seven research techniques were used to conduct this research:

- **Desk research:** Within this technique, an in-depth analysis of the existing data was conducted, with particular emphasis on: programme and strategic documentation, project selection criteria, regulations, materials concerning the criteria prepared by the Monitoring Committee and the Working Groups operating within it, completed evaluation sheets and evaluation reports.
- **Benchmarking:** Within the benchmarking analysis a comparative analysis of criteria for selection of projects under ROP K-PV and criteria in force in other ROPs was conducted.
- **Project selection criteria validation:** Analytical technique based on the results of the substantive evaluation, which allowed for the objectified criteria analysis in terms of: relevance, consistency with ROP purposes and precision.
- **CAWI/CATI Interviews with applicants and Beneficiaries:** A total of 655 correctly completed surveys were obtained, resulting in 71.0% responsiveness.
- **Individual IDI interviews:** The interviews were conducted with representatives of institutions involved in the implementation of ROP K-PV, including representatives of Managing Authority and Intermediate Body, members of the Monitoring Committee and individuals evaluating projects. In total, 58 interviews were conducted.
- **Expert interviews:** Three expert interviews were conducted with representatives of consulting firms.
- **Expert Panel:** Two expert panels were conducted. Their participants were representatives of institutions involved in the implementation of ROP K-PV in the area of: ERDF and ESF.

System and project selection and evaluation process

A **system of procedures** was analyzed, which should support and serve for the selection of appropriate projects for co-financing (primarily in the context of the Programme purposes implementation). Within ROP K-PV for the years 2014-2020, in the case of a part of the calls under the competition procedure, the pre-selection stage is preceded by the process of proper evaluation of projects. Once the evaluation is completed, the best projects are selected and considered. Non-competitive mode differs by the stage preceding the evaluation, which is characterized by the collection of proposals for non-competitive projects and their identification through verification of the chances of co-financing obtaining. The specific

method of call of the projects also occurs in the case of Integrated Territorial Investments projects where there is an additional phase - strategic evaluation of projects.

Regularity of the calls planning. In general, the current planning of calls within ROP K-PV 2014-2020, included in the schedules should be evaluated positively. In the period from Q3 2015 to Q4 2017, the highest number of calls was planned for Q2 2017, the smallest one for - Q3 2015. So far, the most calls actually started, occurred in Q3 2016, the least *ex-aequo* in Q3 2015 and Q1 2016. The problem of calls planning is a phenomenon of accumulation, which, however, is largely caused not by errors in planning, but by delays in the process of the ongoing calls settling. With the greatest accumulation we will be dealing in Q2 2017, for which 40 calls are scheduled - four times more than the average of the remaining quarters. Although this situation may adversely affect time of the competition settlement, it is consistent with the approach adopted in the region to focus on the intensification of the contracting process in the next two years (to be achieved also through the implementation of appropriate staffing and organizational arrangements).

In addition, significant differences were identified between the planned call numbers and the actual implementation. Frequent postponements were often related to external factors, independent of ROP Managing Authority.

At the time of the research, it was difficult to make clear if and how much the implementation of the Framework assumptions for 2018 would be compromised. At the same time it is worth paying attention to the degree of utilization of the allocation of funds planned within ROP K-PV. The amount of allocation of the announced competitions is € 642.28 million, representing 124.3% of the total eligible expenditure certified, assumed under the 2018 Implementation Framework.

Transparency of the system. Two elements of the proper operation of the system must be met in order to be able to talk about its transparency: providing information on how the system works and informing applicants about the evaluation process. The first condition is met by the creation and presentation of appropriate documentation, e.g. in the form of regulations for individual calls. The second one is already provided at the stage of the examination of formal requirements and it is assumed to cover the whole evaluation process. The research conducted by the applicants indicates (in the case of ESF and ERDF projects) that half of them consider the system to be open and transparent. Approximately 2/5 responders answered "I do not know/it is hard to say", and only 9.2% negatively evaluated the transparency of the project selection system. In this context, the effective communication of the regulations applicable in this respect becomes more important than the implementation of certain ways of ensuring transparency of the system.

Impartiality of evaluation. According to national regulations, impartiality should be respected and regulated in two aspects: the formulation of criteria and the use of mechanisms that guarantee the impartiality of the entities involved in project selection. By definition, the impartiality is ensured by: signing impartial statements by the relevant parties and procedures for the exclusion of specific entities from the evaluation (e.g. due to acquaintance with the applicant or other relationships/personal interests). No problems were found during the research in terms of ensuring impartiality of the evaluation process, with results of the applicants' examination (46.3% of the respondents are convinced of impartiality of the system, only 6.1% of them have the opposite opinion, while the remaining respondents are not able to determine whether the impartiality of the evaluation is ensured) pointing to the need of intensifying among applicants, the activities of dissemination of the information on how is the principle of impartiality is implemented within ROP K-PV 2014-2020.

Discrimination and the principle of sustainable development. There are no discriminatory solutions and procedures identified in the project selection system. On the other hand, when it comes to the implementation of the principle of sustainable development, it is less reflected in the rules governing the system of project selection, and in the criteria of project selection.

Announcement of call for proposals. The competition and rules of the call for proposals were analyzed. Those two sets of information can be evaluated positively, and only minor changes are recommended to facilitate the use of them by applicants. It is worth noting the relatively large scale of the changes introduced to the competition documentation - out of all analyzed 87 calls - in 70% of them changes appeared during the competition. The importance of sources of information on call, which the applicants

use, is greater in this context. The main source of information for applicants is the Internet portal www.mojregion.eu (70.4% of indications), which should be regarded as a favorable situation, as this is the most useful and reliable source of knowledge on all aspects concerning ROP K-PV 2014-2020.

As for the time given to prepare the application for co-financing 45.4% of respondents rated it as "too short", 45.5% of them rated it as "optimal". Regarding the differences between funds, the difference in opinions between ERDF and the ESF applicants is evident especially in the case of costs incurred for application. 84.5% of the respondents confirmed raising such costs under ERDF, while only 26.1% under ESF. In turn, 13.4% of the surveyed applicants used consultancy services to develop the proposal.

Experts work system. The applicable regulations of the Programme concern the varied issues of functioning of the system of work of experts. The Project Evaluation Commission works regulations for ESF and ERDF differ from each other and it can be seen that ESF project evaluation system is characterized by greater precision (in particular in terms of substantive development of external experts supporting). The common element of both regulations is, e.g., the properly defined scope of responsibilities of the members of Project Evaluation Commission. In the context of the planned increase in importance and role of external experts in the evaluation process is very important to raise not only the number of staff in the case of evaluators but also their competence, e.g., by means of information meetings, training sessions and workshops. But it is also important to verify the quality of the work of the experts, and the recommendations formulated in the report should serve this purpose.

Efficiency of the evaluation process. Regarding the duration of the calls - their average duration was 42.1 days, while the mean time was 112.9 days. 17 out of 35 calls, had delays in the competitions settling. On the other hand, to refer to the opinion of the applicants: the majority of the respondents rated as "long" both the actual and the estimated time of the evaluation of the applications. A comprehensive analysis of empirical evidence collected using all research techniques confirmed that the duration of the evaluation as a measure of efficiency of the evaluation process is relatively long, and even in addition to the cumulative call, it can be considered as the main problem of the project selection system within ROP K-PV. 2014-2020. However, it should be remembered, that due to the need to ensure the reliability of the evaluation process and adequate procedural rigor in the situation of distribution of public funds, it is not possible to simplify or eliminate procedures in order to significantly shorten their duration. Nonetheless, specific and detailed recommendations were made for possible and reasonable changes, including: pre-selection procedure, conditional evaluation and negotiation (within ESF), reducing the number of people involved in the various stages of evaluation of the proposal, increasing the use of electronic communications in contacts with applicants, increasing the human resources involved in the evaluation process, using the partial mode of the competition settlement approved by the Ministry of Development.

Appeal procedure. As part of the review of the appeal procedure, no elements that impair transparency and the impartiality of this procedure have been identified. It is difficult to assess its effectiveness, especially from the perspective of applicants - among others, because, only slightly more than 10% lodged appeals against a negative evaluation, at least among the respondents.

Usefulness of application forms for co-financing. In order to evaluate this tool, an expert evaluation was used which covered the application templates used within the ESF and ERDF. Under this analysis, no significant dysfunctionality was identified that would undermine the usefulness of the application form. As for the applicants point of view, one third of respondents had problems with completing the application form, and 2/5 of them did not confirm such problems. 15% of applicants pointed out that the instructions for completing the proposal contain shortcomings (e.g., in terms of examples/specific requirements or other information that is insufficient). On the other hand, in the expert judgment and within qualitative research, it was found that it would be advisable to widen the instructions by information on the required content of each application field, such as to reduce the duplication of information provided in the co-financing application.

Usefulness of co-financing application evaluation. In the context of the usefulness of the co-financing application evaluation cards, particular attention should be paid to the desirability of reducing the number of sub-cards used in the case of ERDF (which should go hand in hand with previously recommended reductions in the number of people involved in evaluating the proposal at each stage). This would simplify the course of the overall evaluation process. At the same time, now, more action is needed

to disseminate evaluation cards among applicants as they contain additional information (supporting questions, sub-criteria) that may be useful for the proper preparation of the co-financing application.

Analysis of integrated project formulas as a tool for complementarity ensuring. For integrated projects, a different method of selection was required, requesting a different procedure. And although none of the announced competitions for integrated projects have yet been resolved, the research has positively evaluated the formulation of integrated projects as a tool to ensure the closest possible linkage between ERDF and ESF funded projects. On the other hand, it was pointed out the problem of excessive rigidity and narrow application of the integrated project formulation, but no modifications to the application of that mode were recommended as it reflects the purposes of ensuring the links between the ERDF and the ESF interventions determined in the Programme.

Functionality of information systems supporting the project selection process

As part of this research, the functionality of information systems to support the project selection process was evaluated. They include: Generator of Co-financing Applications (its "earlier" and "new" versions were analyzed) containing the evaluation module supporting the project selection and selection process and SL2014 Central Information System.

The results of CAWI/CATI survey conducted with applicants, in the part concerning the **Applications Generator** evaluation, operating within ROP K-PV 2014-2020, present its positive picture. With respect to the overall evaluation criteria of the Applications Generator (mainly regarding the level of difficulty in using the system, its readability, functionality and overall correctness) we have an average rating of 3.62 points, on a 5 point scale. At the same time, applicants using ERDF rate the Applications Generator better (average: 3.74 points) than the ESF applicants (3.54 points).

As for problems with using the Applications Generator: 28.7% of the surveyed respondents pointed to a specific problem, 44.6% did not notice any problems, while the remaining 26.6% could not determine whether the problem was occurring. Of the fourteen categories of problems with using the Applications Generator Form, the most common were "errors in recording the application content/loss of the information entered" (25.9% of indications), while the least problems concerned "registration to the system" - those only appeared in the opinions of 3% of applicants.

The most common ways of dealing with difficulties with the Applications Generator were: "increasing workloads or re-taking necessary activities" (31.9%) or "contacting K-PV Marshal Office" (30.7%). Of those who declared direct participation in the application for co-financing, 19% stated that the Applications Generator lacked some of the necessary functionalities. Almost half of them responded that improvements in budgeting should be made.

There has also been a comparison between the previous and the new versions of the Applications Generator - both were subjected to expert judgment. The issues discussed concerning the two versions of this IT system were divided into "universal" and "ERDF-specific and ESF-specific" issues. It seems important to pass from using the previous to using the new Model of the Applications Generator. The new version is valid for competitions announced for ERDF from 30.11.2016, and for the ESF from 02.01.2017, and for competitions announced before the aforementioned dates, the previous version is valid. Additionally, it was important to migrate users accounts between the two versions of the Applications Generator, which was performed correctly. As far as comparing the functionality and usability of the two versions of the Applications Generator, the research confirmed that most of the significant errors of the first version were eliminated.

The module supporting the call for and selection of projects has not been launched yet, but the comments on the introduction of this module suggest the following two important issues. Firstly, it is important to make available to the evaluator all documentation submitted by the applicant electronically. Secondly, it is legitimate to make it possible to electronically report the results of the evaluation conducted by the person making the evaluation, which should eliminate the paper evaluation card. In addition, other specific functionalities that should be included in the module were indicated in the post-survey recommendation.

SL2014 Central Information System was also analyzed, but its relevance to the individual call for proposals was evaluated as negligible. Most of the respondents stated that they did not use this system in

relation to the evaluation stage of the co-financing applications or used it to a very small extent. However, it was pointed out, that this system was more important at project implementation stage, mainly in the context of monitoring and reporting.

Project selection criteria

Evaluation of the criteria for selection of projects under ROP K-PV was multidimensional and based on different sources of data, but at the same time it concerned all the different types of project selection criteria.

As far as **formal criteria** are concerned, they were positively evaluated by applicants, as indicated by the range of points given for the objectivity, precision and verifiability of those criteria: 3.89 - 3.96 points, on a 5 grade scale. Formal criteria under ERDF and ESF were not identified in the analysis as problematic - the recommendations focus primarily on clarifying/improving coherence of criteria or changes in nomenclature.

Horizontal criteria within the ESF were analyzed by validation technique, which confirmed the precision of their formulation, with limited impact on the selection of projects for co-financing.

The analysis of the **strategic criteria** led to the conclusion that those criteria did not cause problems in terms of comprehensibility and precision. There were no other substantive errors in this group of criteria.

The **substantive criteria** should be divided into general ones (under ERDF and ESF) and detailed ones (within each Priority Axis). For general criteria under ERDF, there are errors due to either too complex criteria or too little precision. However, a high level of the criteria understanding among applicants should be underlined: only in 2 out of 33 criteria, at least 10% of applicants signaled any understanding problems. General substantive criteria were positively evaluated by the applicants in terms of their comprehensibility (only 3 out of 15 criteria were considered as incomprehensible by more than 10% of respondents).

Comments on the **detailed criteria within each Priority Axis** are as follows: I Priority Axis: for 6 criteria, comments were made, for 5/19 criteria more than 10% of the respondents indicated lack of comprehensibility; II Axis: only for one criterion a recommendation was formulated; III Axis: 4 criteria have received comments and recommendations, none of the criteria can be identified as "incomprehensible" based on the opinions of the applicants; IV Axis: 5 criteria have received comments, but in the opinion of the applicants those criteria are generally of high comprehension; V Axis: one note for one criterion was formulated, with no problems of understanding for applicants; VI Axis: 4 criteria required recommendations, for 2/18 of the criteria, over 10% of CAWI respondents indicated lack of comprehensibility; Within the framework of VIII Axis, 5 comments were submitted with recommendations, and here, for 5/52 of the analyzed criteria, more than 10% of CAWI respondents indicated a lack of comprehensibility; IX Axis required recommendations for 2 criteria, and the understanding of the criteria among the applicants is high (only 3/47 criteria were described as "incomprehensible" by more than 10% of the survey respondents); X Axis: 2 criteria received recommendations, 4/62 criteria were described as incomprehensible by more than 10% of applicants ; Axis XI: for this Axis, we do not deal with specific criteria distinguishing; For Axis XII no problematic criteria were identified.

As part of the analysis of the detailed criteria, the functioning of the **bonus criteria** was also verified. In the qualitative survey, it was confirmed that their function should be to reward projects that guarantee the achievement of the Programme's purposes to the greatest extent. However, when the total amount of co-financing requested in many of the competition did not exceed the available allocation amount, they could not fulfill their function. It should be emphasized that although those criteria may sometimes be difficult to be met for some applicants (especially with less potential, e.g. NGOs), they cannot be regarded as discriminatory or impeding any support obtaining - as they are not of an access character.

The analysis also covered the ability of project selection criteria to identify and select projects of a specific nature. **Projects ensuring the achievement of the purposes of the Programme and the assumptions formulated for the System implementation Frameworks:** it was stated that not all the criteria for selecting projects under individual Measures/Sub-measures contribute to the implementation of the indicator/indicators set in the Implementation Framework. This issue arises from Implementation framework indicators that do not reflect all types of effects specific to each intervention area.

Complementary projects: In this case, one should pay attention to the inconsistent way of verifying complementarity in different support areas. This may be due to the overwhelming dissemination of the definition of "complementarity" - it is necessary to establish one permanent way of understanding this term at the level of the whole Programme.

Projects coherent with the principles of horizontal policies implementing: No problems were identified with regard to the criteria for this issue.

Projects compatible with smart specializations: There are criteria that contribute to the identification and selection of projects that are compatible with smart specializations, both directly and indirectly. They are sufficient to ensure this compliance where it construes a support specific.

Innovative projects: Innovation is a particularly important concept in the case of the Priority Axis which provides criteria for innovative projects selecting. For the other Axes, the inclusion of innovation in the area of project selection criteria is not so well justified.

In addition, **general, universal recommendations on the issue of project selection criteria** were formulated, including the need to clarify the way in which project selection criteria are presented; introduction to all the criteria of the appropriate clause regarding a given situation "Default of the Beneficiary"; simplified systematization of project selection criteria; considering complete abandonment of "compliance" criteria; adopting the principle of avoiding multidimensional criteria; intensifying information and training activities for the internal "client"; adopting specific assumptions to increase the effectiveness of evaluations in evaluating the project selection criteria effectiveness.

The purpose of the evaluation was to evaluate the adopted project selection criteria and the project selection system in order to ensure the most effective implementation of ROP K-PV 2014-2020. As far as the analysis of the project selection system is concerned, it is stated that its scope and nature reflect the needs arising from the Programme purposes. However, it should be emphasized that the criteria for selecting projects are more important in the context of effective implementation of ROP K-PV 2014-2020. However considering, generally positive evaluation of the solutions used in the project selection system, it should be recognized that the project selection system indirectly favors the achievement of the purposes of the Programme and Implementation Framework. However, at the same time, during the research activities it was stated that the adopted system does not allow prevent the main problem, which is currently the dynamics of the Programme implementation process, but this does not prove errors in the system structure but rather its blocking by the accumulation of calls. Nevertheless, detailed recommendations were formulated, the implementation of which may reorient the project selection system in order to increase its effectiveness (with a particular focus on reducing the time from the time of the co-financing application submitting to the project commencement). Regarding the criteria for selecting ROP K-PV 2014-2020 projects, the problems of detailed nature, concerning the selected criteria were mainly identified, and recommendations regarding those criteria were made the implementation of which will improve the correctness of formulating and the effectiveness of the criteria.

1. Wprowadzenie

Niniejszy raport stanowi rezultat całości prac badawczych przeprowadzonych na potrzeby badania ewaluacyjnego pn. „Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WK-P na lata 2014-2020” w terminie od 16.11.2016 r. do 06.04.2017 r. Badanie zrealizowane zostało na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego przez Pracownię Badań i Doradztwa „Re-Source” Korczyński Sarapata sp.j. W zasadniczej części raportu przedstawiono wyniki analiz dotyczących systemu wyboru projektów, kryteriów wyboru projektów dla RPO WK-P na lata 2014-2020 oraz systemów informatycznych wspierających proces wyboru projektów. Analityczny i rekomendacyjny komponent raportu został poprzedzony informacjami dotyczącymi celów badania, problematyki oraz charakterystyką zastosowanej metodologii.

1.1 CELE BADANIA

Na poniższym schemacie przedstawiono cel główny oraz obszary badawcze, które odnoszą się do podejmowanej w badaniu problematyki.

Schemat 1. Cele i obszary badawcze

CEL GŁÓWNY BADANIA:

DOKONANIE OCENY PRZYJĘTYCH KRYTERIÓW WYBORU PROJEKTÓW ORAZ SYSTEMU WYBORU PROJEKTÓW POD KĄTEM ZAPEWNIENIA SKUTECZNEJ I NAJBARDZIEJ EFEKTYWNEJ REALIZACJI RPO WK-P 2014-2020.

OBSZARY BADAWCZE:

- SYSTEM ORAZ PROCES WYBORU I OCENY PROJEKTÓW (POZA KRYTERIAMI)
- KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW
- FUNKCJONALNOŚĆ SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów SOPZ

1.2 ZAKRES ANALIZ

Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, obowiązkiem każdej Jednostki Ewaluacyjnej jest zbadanie kryteriów i systemu wyboru projektów, które stanowią kluczowy element zapewnienia prawidłowej i efektywnej realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 przez Zarząd Województwa. Zgodnie z art. 125 ust. 3 lit. a Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 prawidłowo dobrane kryteria wyboru projektów, powinny:

- zapewniać, że operacje przyczyniają się do osiągnięcia celów szczegółowych i rezultatów odpowiednich priorytetów;
- być niedyskryminacyjne i przejrzyste;
- uwzględniać ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8 rozporządzenia.

Niniejsze badanie ewaluacyjne służyło dokonaniu oceny przyjętych kryteriów wyboru projektów oraz systemu wyboru projektów pod kątem zapewnienia skutecznej i najbardziej efektywnej realizacji RPO WK-P 2014-2020.

W części dotyczącej kryteriów wyboru projektów analizą objęto kryteria zawarte w Załączniku 3 do SzOOP, który obejmuje kryteria wyboru projektów obowiązujące na dzień 30.11.2016. W poniższej tabeli

przedstawiono informacje dotyczące liczby Działań/Poddziałań i schematów / katalogów kryteriów dla których ustalone zostały kryteria wyboru projektów w momencie realizacji badania. Wyjaśnienia wymaga w tym przypadku przyjęty sposób zdefiniowania kategorii: „schematy / katalogi kryteriów” oraz sposób wyliczania częstości ich występowania. Do kategorii tej zaklasyfikowano wszystkie te przypadki, dla których zostały sformułowane odrębne zestawy kryteriów w ramach danego Działania / Poddziałania¹, bądź ze względu na wyodrębnienie schematu wsparcia w danym Działaniu / Poddziałaniu, bądź z innych powodów (odrębne zestawy kryteriów w ramach danego Działania / Poddziałania wynikające przede wszystkim z formułowania różnych katalogów kryteriów dla różnych naborów)².

Tabela 1. Ilość Działań / Poddziałań i schematów / katalogów kryteriów w ramach poszczególnych Osi Priorytetowych, dla których sformułowano kryteria wyboru projektów objęte analizą w ramach badania

Nazwa i nr Osi priorytetowej	Ilość Działań/Poddziałań i schematów / katalogów kryteriów dla których sformułowano kryteria wyboru projektów
Oś Priorytetowa 1 Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5 Poddziałań ▪ 9 schematów
Oś Priorytetowa 2 Cyfrowy region	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 Działania ▪ 3 schematy
Oś Priorytetowa 3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5 Działań / Poddziałań ▪ 16 schematów / katalogów kryteriów
Oś Priorytetowa 4 Region przyjazny środowisku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 8 Działań / Poddziałań ▪ 16 schematów / katalogów kryteriów
Oś Priorytetowa 5 Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 Działania ▪ 4 schematy / katalogi kryteriów
Oś Priorytetowa 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6 Poddziałań ▪ 13 schematów / katalogów kryteriów
Oś Priorytetowa 7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	Brak zatwierdzonych kryteriów
Oś Priorytetowa 8 Aktywni na rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 9 Działań / Poddziałań ▪ 13 schematów / katalogów kryteriów
Oś Priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 7 Poddziałań ▪ 13 schematów / katalogów kryteriów
Oś Priorytetowa 10 Innowacyjna edukacja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10 Działań / Poddziałań ▪ 15 schematów / katalogów kryteriów
Oś Priorytetowa 11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 Działanie ▪ 1 katalog kryteriów
Oś Priorytetowa 12 Pomoc techniczna	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 Działania ▪ 2 katalogi kryteriów

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika nr 3 do SzOOP RPO WK-P, wersja z dn. 30.11.2016 r.

Jak wynika z danych przedstawionych w powyższej tabeli, sformułowane w ww. dokumencie kryteria, których dotyczyła analiza odnoszą się do 57 Działań / Poddziałań oraz 105 wyodrębnionych w treści dokumentu schematów / katalogów kryteriów. Analizą objęto zdecydowaną większość Osi Priorytetowych – są to wszystkie Osi Priorytetowe za wyjątkiem Osi Priorytetowej 7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, dla której nie przyjęto kryteriów wyboru projektów do momentu opracowania niniejszego raportu.

1.3 CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW I PYTAŃ BADAWCZYCH

Przeprowadzone badanie ewaluacyjne obejmowało trzy główne obszary problemowe:

¹ Odrębnie zliczając w tym przypadku także schematy szczegółowe wyróżniane w ramach określonego schematu, co ma miejsce w ramach Działania 3.1.

² Przy czym podkreślić należy, że zapisy Załącznika nr 3 do SzOOP nie zawsze w sposób jednoznaczny wyjaśniają celowość sformułowania więcej niż jednego katalogu kryteriów w ramach tego samego Działania / Poddziałania i schematu (jeśli w danym Działaniu / Poddziałaniu dokonano wyodrębnienia schematu wsparcia).

- system oraz proces wyboru i oceny projektów (poza kryteriami), tj. zasady i sposób realizacji naboru i oceny wniosków dotyczący przedkładanych projektów;
- kryteria wyboru projektów, tj. zestaw określonych wymogów formalnych i merytorycznych, które muszą spełnić projekty, aby uzyskać dofinansowanie z publicznych środków wspólnotowych;
- funkcjonalność systemów informatycznych, w tym generatora wniosków o dofinansowanie oraz modułu wspierającego proces naboru i wyboru projektów.

W ramach pierwszego obszaru przeprowadzona została analiza i ocena zaplanowanego systemu i procesu wyboru projektów, która dotyczyła następujących zagadnień:

- a) prawidłowość rozplanowania naborów zarówno w kontekście osiągnięcia założonych w programie celów i ram wykonania, jak również potrzeb i możliwości potencjalnych wnioskodawców,
- b) potencjał instytucji dokonujących oceny i wyboru (rozplanowanie konkursów w czasie oraz podział środków);
- c) przejrzystość i bezstronność systemu oceny i wyboru projektów;
- d) sposób organizacji i sprawność realizacji procesu wyboru projektów w kontekście celów programu operacyjnego:
  - ogłoszenie naboru, w tym: dostępność informacji, czytelność i poprawność merytoryczna dokumentacji konkursowej, trafność zakresu i treści regulaminów konkursów w kontekście celów programu, zakres wymaganych dokumentów oraz ich spójność z wymogami prawnymi nakładanymi na beneficjentów,
  - nabór wniosków, w tym: czas na składanie wniosków, potencjał administracyjny instytucji dokonujących naboru,
  - ocena i wybór projektów, w tym: potencjał administracyjny i ekspercki, czas oceny, metody oceny, rekrutacja i system motywacyjny ekspertów dokonujących oceny, proces zatwierdzania wyników,
  - procedury odwoławcze, w tym: przejrzystość i jednoznaczność zasad, czas rozpatrywania odwołań.
- e) zdolność systemu do zapewnienia odpowiedniego poziomu komplementarności projektów.

W ramach drugiego obszaru problemowego została przeprowadzona analiza i ocena kryteriów wyboru projektów (tj. zestawu określonych wymogów formalnych i merytorycznych, które muszą spełniać projekty, żeby uzyskać dofinansowanie z publicznych środków wspólnotowych), dotycząca następujących zagadnień:

- a) sposobu sformułowania kryteriów wyboru projektów, które powinny spełniać warunki zasady SMART, tzn. powinny być: obiektywne, mierzalne, jednoznaczne i precyzyjne, poprawne merytorycznie oraz spójne wewnętrznie;
- b) skuteczności systemu kryteriów wyboru projektów, tj. zdolności do wyboru projektów optymalnych z punktu widzenia logiki interwencji i celów programu operacyjnego oraz założeń sformułowanych na potrzeby systemu ram wykonania z uwzględnieniem następujących zadań szczegółowych:
  - spójność kryteriów z założeniami i celami programu operacyjnego,
  - adekwatność znaczenia (wagi) przypisanego danemu kryterium z punktu widzenia celów programu operacyjnego (w tym założeń ram wykonania),
  - istotność kryteriów (m.in. identyfikacja kryteriów pominiętych a istotnych z punktu widzenia celów programu w tym założeń ram wykonania i/lub eliminacja kryteriów nieistotnych),
  - zdolność kryteriów do wpływania na realną jakość przedkładanych projektów,
  - zdolność kryteriów do wyboru projektów innowacyjnych,
  - zagrożenie dyskryminacji określonych grup potencjalnych beneficjentów oraz grup docelowych,
  - spójność z zasadami realizacji polityk horyzontalnych.

Ostatni obszar badawczy dotyczył oceny funkcjonalności systemów informatycznych. Szczególnie istotne było zidentyfikowanie problemów wskazywanych przez beneficjentów RPO korzystających z Generators Wniosków o Dofinansowanie, a także rozpoznanie potrzeb w rozwinięciu tej aplikacji. Ważne było w tym zakresie również zidentyfikowanie opinii przedstawicieli IZ korzystających z modułu wspierającego proces naboru i wyboru projektów złożonych w ramach RPO oraz z Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014.

W ramach wyodrębnionych obszarów badawczych została sformułowana odpowiedź na następujące pytania badawcze.

Tabela 2. Obszary i pytania badawcze

I	System oraz proces wyboru i oceny projektów (poza kryteriami), tj. zasady i sposób realizacji naboru i oceny wniosków dot. przedkładanych projektów
1	Czy przyjęty system wyboru projektów sprzyja wyborowi projektów, które przyczyniają się do osiągnięcia celów RPO WK-P 2014-2020, w tym do wypełnienia zobowiązań wynikających z przyjętych ram wykonania?
2	Czy założenia systemu wyboru projektów ograniczają do niezbędnego minimum obciążenia administracyjne i wymogi prawne nakładane na wnioskodawców?
3	Czy system wyboru projektów oraz organizacja procesu oceny wniosków w ramach poszczególnych działań i pomiędzy działaniami zapewniły wybór projektów wzajemnie komplementarnych, w szczególności w zakresie projektów finansowanych ze środków EFRR i EFS?
4	Czy przyjęty system wyboru oraz organizacja procesu oceny wniosków w ramach poszczególnych działań RPO WK-P 2014-2020 są niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz uwzględniają ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.?
5	Czy nabory zostały właściwie rozplanowane w czasie i w odniesieniu do: - potrzeb i możliwości potencjalnych beneficjentów, - potencjału administracyjnego instytucji organizującej konkurs?
6	Czy kwoty alokacji, czas trwania i częstotliwość przeprowadzania naborów zostały określone adekwatnie do poszczególnych działań? Czy są obszary, gdzie można wprowadzić usprawnienia? Jeśli tak, to jakie to mogą być zmiany?
7	Czy system wyboru i oceny projektów jest przejrzysty i sprawny? Czy ogłoszenia o naborze wniosków są łatwo dostępne i są publikowane z wyprzedzeniem umożliwiającym zgromadzenie wymaganej dokumentacji oraz poprawne przygotowanie wniosku o dofinansowanie?
8	Czy przyjęta procedura odwoławcza zapewnia bezstronność, transparentność oraz terminowe rozpatrywanie protestów?
9	Czy przyjęty system wybierania oraz pracy ekspertów przyczynia się do właściwej i efektywnej oceny projektów?
10	Jak ocenić należy poprawność konstrukcji oraz użyteczność dwóch głównych narzędzi stosowanych na etapie procesu oceny i wyboru projektów, tj.: wniosku o dofinansowanie oraz karty oceny formalno-merytorycznej?
II	Kryteria wyboru projektów, tj. zestaw określonych wymogów formalnych i merytorycznych, które muszą spełnić projekty, aby uzyskać dofinansowanie z publicznych środków wspólnotowych
1	Czy przyjęte kryteria wyboru w ramach poszczególnych działań sprzyjają, bądź będą sprzyjać wyborowi projektów, które w sposób optymalny przyczyniają się do osiągnięcia celów RPO WK-P 2014-2020, w tym na wypełnienie zobowiązań wynikających z przyjętych ram wykonania?
2	Czy kryteria wyboru projektów wspierają realizację projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami?
3	Czy kryteria wyboru projektów opracowane w ramach poszczególnych działań i pomiędzy działaniami zapewniły wybór projektów wzajemnie komplementarnych w szczególności w zakresie projektów finansowanych ze środków EFRR i EFS?
4	Czy przyjęte kryteria wyboru oraz organizacja procesu oceny wniosków w ramach poszczególnych działań RPO WK-P 2014-2020 są niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz uwzględniają ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.?
5	Czy badane kryteria wyboru projektów są właściwie sformułowane, to znaczy: posiadają precyzyjnie zrozumiałe i jednoznaczne definicje, są łatwe do weryfikacji, mierzalne, obiektywne i wzajemnie niesprzeczne?

6	Czy kryteria eliminują projekty słabej jakości, które nie mają wpływu bądź mają znikomy wpływ na osiągnięcie celów RPO WK-P 2014-2020?
7	Jakiego rodzaju rozwiązania dotyczące weryfikacji kryteriów merytorycznych stosowane w ramach innych RPO stanowią dobrą praktykę i należałoby je wykorzystać w konstruowaniu katalogu tej grupy kryteriów w RPO WK-P na lata 2014-2020?
III	Funkcjonalność systemów informatycznych, w tym generatora wniosków o dofinansowanie oraz modułu wspierającego proces naboru i wyboru projektów
1	Jak beneficjenci RPO WK-P oceniają poszczególne funkcjonalności zastosowane w ramach generatora wniosków o dofinansowanie?
2	Czy w trakcie składania wniosków o dofinansowanie projektów poprzez generator pojawiały się jakieś bariery, trudności? Jeśli tak to czy udało się je przezwyciężyć?
3	Na jakie potrzeby w rozwoju aplikacji generatora wniosków o dofinansowanie wskazują wnioskodawcy RPO WK-P?
4	Jak przedstawiciele IZ RPO WK-P oceniają funkcjonalność modułu wspierającego proces naboru i wyboru projektów?
5	Jak przedstawiciele IZ RPO WK-P oceniają funkcjonalność Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014?

1.4 METODOLOGIA BADANIA

Na potrzeby opracowania raportu końcowego zastosowany został zespół ilościowych i jakościowych technik badawczych. Poniżej szczegółowo opisano zakres i sposób zastosowania każdej z wykorzystanych technik badawczych.

Tabela 3. Charakterystyka technik badawczych wykorzystanych w badaniu

Nazwa techniki badawczej	Charakterystyka techniki badawczej
Desk research	Technika desk research polegająca na analizie danych zastanych, które przynoszą informacje ważne z perspektywy problematyki badania, lecz nie zostały wytworzone na jego potrzeby. Analiza objęła swoim zakresem: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dokumenty programowe, ▪ Dokumenty strategiczne, ▪ Dokumenty regulujące funkcjonowanie systemu wyboru projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020 ▪ Kryteria wyboru projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020; ▪ Regulaminy konkursów; ▪ Materiały dotyczące opiniowania przyjmowania kryteriów wyboru projektów na poziomie Komitetu Monitorującego RPO WK-P na lata 2014-2020 oraz funkcjonujących przy nim Grup Roboczych; ▪ Analizy, raporty z ewaluacji dotyczących przedmiotu badania ▪ Wypełnione karty oceny formalno-merytorycznej dla projektów z zakończoną oceną formalno-merytoryczną.
Benchmarking	W ramach niniejszego badania technika benchmarkingu została zastosowana do przeprowadzenia porównań województwa kujawsko-pomorskiego z innymi regionami w zakresie kryteriów merytorycznych stosowanych w regionalnych programach operacyjnych na lata 2014-2020 w stosunku do wyboru projektów współfinansowanych ze środków EFRR i EFS. Celem analizy było zidentyfikowanie kryteriów, które mogą się okazać użyteczne w przypadku ich transferu do katalogu kryteriów RPO WK-P 2014-2020 lub też zidentyfikowanie możliwości modyfikacji (zmiana definicji, zmiana sposobu oceny) kryteriów, które obowiązują w ramach RPO WK-P 2014-2020 i w stosunku do których zidentyfikowane zostały określone problemy w zakresie sposobu sformułowania i/lub ich skuteczności.
Walidacja kryteriów wyboru	Technika walidacyjna została zastosowana do przeprowadzenia oceny części kryteriów wyboru projektów pod względem kryterium trafności (dokładności) oraz precyzji. W pierwszym przypadku celem analiz było sprawdzenie, czy kryteria dokonują pomiaru założonych cech w wymiarze skali

Nazwa techniki badawczej	Charakterystyka techniki badawczej
projektów	<p>przyczyniania się do kwalifikacji projektów do dofinansowania (w tym wykrycie kryteriów nieużytecznych – nieprzyczyniających się do wyboru) oraz w wymiarze spójności z zakładanymi celami interwencji. W drugim przypadku celem było zweryfikowanie, czy kryteria są na tyle precyzyjnie sformułowane, że nie skutkują znaczącymi rozbieżnościami w ocenie pomiędzy dwoma osobami oceniającymi dany projekt.</p> <p>Ze względu na wymogi analizy, objęto nią te konkursy, w których liczba projektów dla których przeprowadzono ocenę merytoryczną wyniosła co najmniej 10. W rezultacie więc analiza walidacyjna objęła 202 projekty w ramach 6 konkursów: 08.04.02-IZ.00-04-008/15 (Działanie 8.4., Poddziałanie 8.4.2: Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3), 09.02.01-IZ.00-04-009/15 (Działanie 9.2 Włączenie społeczne, Poddziałanie 9.2.1: Aktywne włączenie społeczne), 09.03.02-IZ.00-04-010/15 (Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2: Rozwój usług społecznych), 10.02.03-IZ.00-04-003/15 (Działanie 10.2 Kształcenie ogólne i zawodowe, Poddziałanie 10.2.3: Kształcenie zawodowe), 03.03.00-IZ.00-04-011/16 oraz 03.03.00-IZ.00-04-012/16 (Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym, Schemat: Modernizacja energetyczna budynków publicznych – w ramach polityki terytorialnej).</p>
Wywiady CAWI / CATI	<p>Badanie z zastosowaniem ankiety internetowej CAWI realizowane było w okresie od 17.01.2017 r. do 23.02.2017 r. wśród wnioskodawców RPO WK-P 2014-2020. Łącznie rozesłano 922 ankiety odnoszące się do wszystkich wniosków o dofinansowanie złożonych w okresie objętym badaniem. Uzyskano łącznie 655 poprawnie wypełnionych ankiet, wskaźnik response rate³ wyniósł 71,0%.</p>
Wywiady indywidualne IDI	<p>W ramach niniejszego badania zrealizowano łącznie 58 wywiadów IDI, z czego 26 wywiadów przeprowadzonych zostało z przedstawicielami jednostek zaangażowanych w realizację RPO WK-P na lata 2014-2020, 12 wywiadów zrealizowano z przedstawicielami KM RPO WK-P 2014-2020, a 20 z osobami oceniającymi wnioski o dofinansowanie (2 ekspertów zewnętrznych i 18 pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu).</p>
Wywiady eksperckie	<p>Wywiady eksperckie były realizowane z przedstawicielami firm doradczych świadczących usługi w zakresie wspomaganie podmiotów aplikujących o środki w ramach RPO WK-P w opracowaniu wniosków o dofinansowanie. Łącznie przeprowadzone zostały 3 wywiady eksperckie.</p>
Panel ekspertów	<p>Przeprowadzone zostały dwa panele eksperckie, których uczestnikami byli przedstawiciele instytucji zaangażowanych w realizację RPO WK-P. Pierwszy panel dotyczył obszarów interwencji współfinansowanych w EFRR, z kolei drugi związany był z EFS.</p>

³³ Udział liczby faktycznie zrealizowanych ankiet w zakładanej do zrealizowania liczbie ankiet.

2. Wyniki analizy

Niniejsza, zasadnicza, część raportu zawiera całość wyników przeprowadzonych analiz. Struktura poniższego rozdziału jest następująca – w pierwszej kolejności przedstawiona została analiza systemu wyboru projektów zawierająca ocenę: prawidłowości rozplanowania naborów; przejrzystości, bezstronności i niedyskryminacyjności; sposobu organizacji i sprawności procesu wyboru projektów, użyteczności głównych narzędzi stosowanych na etapie oceny oraz użyteczności formuły projektów zintegrowanych. Podrozdział drugi poświęcony jest ocenie funkcjonalności systemów informatycznych wspierających proces wyboru projektów, tj. Generators Wniosków o Dofinansowanie, modułu wspierającego proces oceny projektów oraz Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014. W ostatnim podrozdziale zaprezentowano wnioski dotyczące analizy kryteriów wyboru projektów zawierające ocenę kryteriów formalnych dotyczących naborów w ramach EFRR i EFS oraz kryteriów horyzontalnych, które są grupą kryteriów specyficznych dla naborów w ramach EFS. Najbardziej rozbudowana część analizy dotyczy kryteriów merytorycznych (zarówno ogólnych, jak i szczegółowych), z tego też względu prezentacja wniosków w tej części została podzielona na poszczególne Osie Priorytetowe. W ostatnim komponentie niniejszego rozdziału przedstawiono wnioski dotyczące zagadnienia skuteczności kryteriów wyboru projektów, czyli zdolności kryteriów wyboru projektów do identyfikacji i selekcji przedsięwzięć o określonym charakterze, tj. projektów: zapewniających realizację celów Programu i założeń sformułowanych na potrzeby systemu Ram wykonania, komplementarnych, spójnych z zasadami realizacji polityk horyzontalnych, zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami, innowacyjnych. Część poświęconą kryteriom wyboru projektów zamyka podsumowanie zawierające uwagi i zalecenia całościowe dotyczące rzeczonych kryteriów.

2.1 SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW

W ramach niniejszego rozdziału dokonana została analiza systemu wyboru projektów, rozumianego jako zespół procedur służących wyłonieniu projektów rekomendowanych do dofinansowania. System wyboru projektów konstytuowany jest przez zapisy dokumentu *System oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020*. Funkcje uzupełniającą i uszczegóławiającą dla tego dokumentu pełnią Regulaminy pracy Komisji Oceny Projektów, które określają sposób powoływania, zadania i sposób pracy KOP.

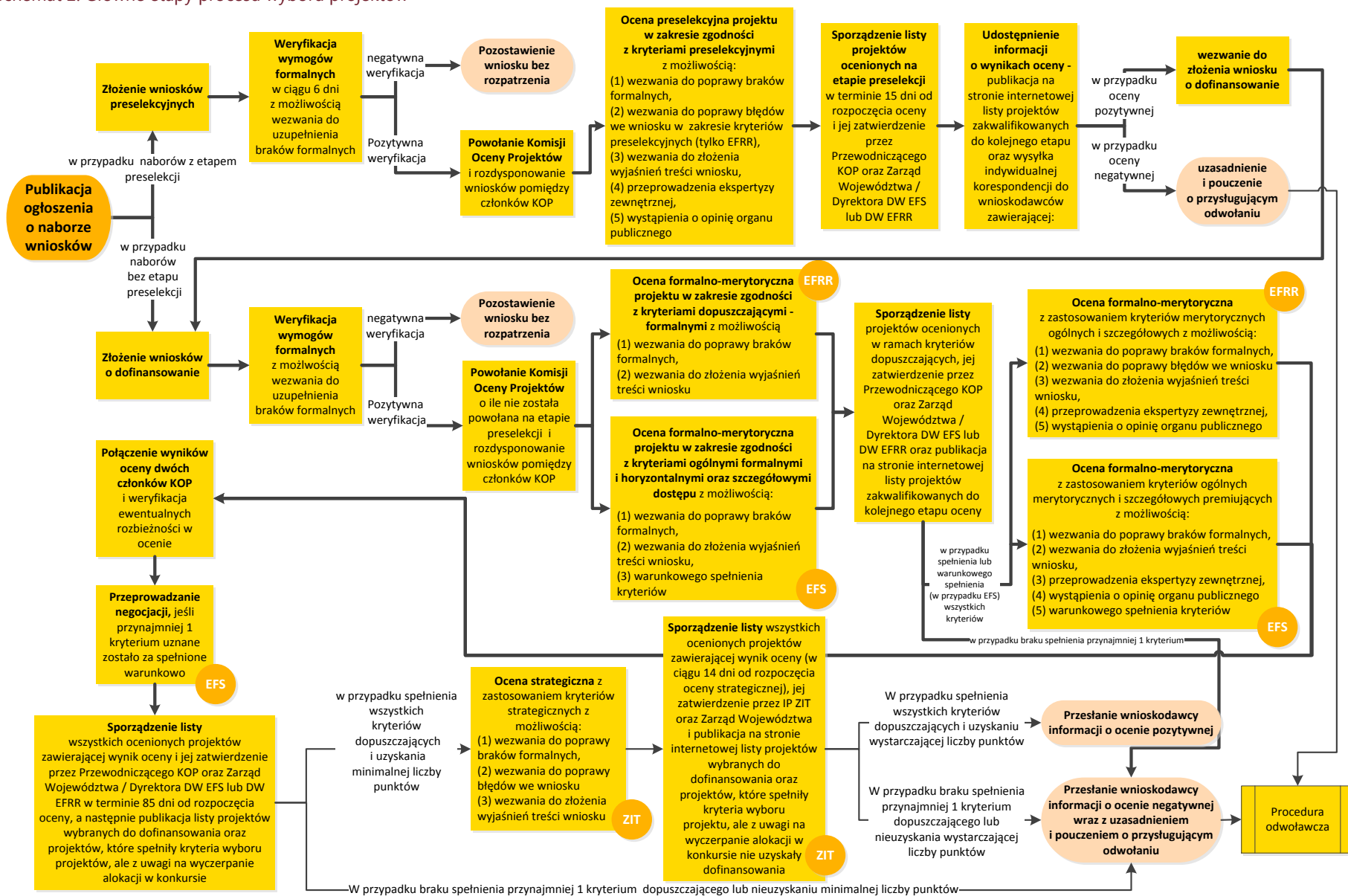
Na poniższym schemacie (Schemat 2) przedstawiono główne etapy procesu naboru wniosków w ramach RPO WK-P 2014-2020. Symbolami „EFS” i „EFRR” oznaczono elementy specyficzne dla procesu wyboru w ramach poszczególnych funduszy. Podobnie symbolem „ZIT” oznaczono elementy specyficzne dla formuły ZIT, lecz nie oznacza to, że pozostałe przedstawione na schemacie elementy nie mają zastosowania w formule ZIT.

Proces wyboru projektów w przypadku wybranych naborów w trybie konkursowym rozpoczyna się od etapu preselekcji, w którym weryfikowana jest zgodność projektu z ustalonymi kryteriami preselekcyjnymi. Jeśli uznano, iż projekt spełnia te kryteria i otrzymał wymaganą liczbę punktów (o ile występują preselekcyjne kryteria punktowe), wnioskodawca jest wzywany do złożenia właściwego wniosku o dofinansowanie. Wniosek ten jest poddawany ocenie formalno-merytorycznej złożonej z dwóch etapów zróżnicowanych dla EFS i EFRR. W Działaniach / Poddziałaniach wdrażanych w formule ZIT po ocenie formalno-merytorycznej następuje etap oceny strategicznej. Po zakończeniu oceny następuje rozstrzygnięcie, które wiąże się z publikacją listy wszystkich ocenionych projektów zawierającej wynik oceny oraz wysyłką indywidualnej korespondencji do wnioskodawców. W przypadku braku spełnienia przez projekt co najmniej jednego kryterium dopuszczającego lub nieotrzymania wystarczającej liczby punktów projekt oceniany jest negatywnie, a wnioskodawca pouczany jest o możliwości złożenia odwołania. Przy czym informacja o negatywnej ocenie w przypadku kryteriów dopuszczających (pierwszy etap oceny formalno-merytorycznej) ma miejsce po zatwierdzeniu listy projektów ocenianych w oparciu o te kryteria.

Przedstawione na schemacie elementy procesu wyboru projektów zostały poddane analizie w dalszej części niniejszego rozdziału.

Schemat 2. Główne etapy procesu wyboru projektów

Źródło: System oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020, wersja 6 oraz regulaminy pracy KOP dla EFS, EFRR oraz ZIT

Inaczej od przedstawionego na schemacie wygląda wybór projektów w trybie pozakonkursowym. Etap oceny poprzedzony jest: zgłaszaniem projektów, co polega na zbieraniu propozycji projektów pozakonkursowych oraz identyfikacją projektów pozakonkursowych, która polega na ich weryfikacji pod względem szans na uzyskanie dofinansowania.

Dopiero po tych dwóch etapach następuje wezwanie do zgłoszenia wniosków o dofinansowanie, skierowane do konkretnych podmiotów, które mogą pełnić rolę wnioskodawców projektu pozakonkursowego. Po złożeniu wniosków następuje ich ocena formalno-merytoryczna, która przebiega w sposób zbliżony do trybu konkursowego, przy czym tryb pozakonkursowy pozwala na wprowadzanie modyfikacji we wniosku na każdym etapie oceny, lecz nie przewiduje się procedury odwoławczej.

Specyficzna sytuacja ma miejsce również w przypadku projektów zintegrowanych (stanowiących połączenie wzajemnie komplementarnych przedsięwzięć finansowanych ze środków EFS i EFRR). Proces wyboru rozpoczyna się w tym przypadku od złożenia jednego wniosku preselekcyjnego charakteryzującego całość założeń projektu. W przypadku pozytywnej oceny preselekcyjnej wnioskodawcy wzywani są do złożenia wniosków o dofinansowanie, które tym razem konstruowane są rozłącznie dla podprojektów wchodzących w skład projektu zintegrowanego. Podprojekt finansowany ze środków EFS oceniany jest wg ustalonych dla danego Działania / Poddziałania kryteriów EFS, a podprojekt finansowany ze środków EFRR oceniany jest wg ustalonych dla danego Działania / Poddziałania kryteriów EFRR. Projekt zintegrowany uzyskuje ocenę pozytywną tylko w przypadku, gdy oba podprojekty uzyskały ocenę pozytywną.

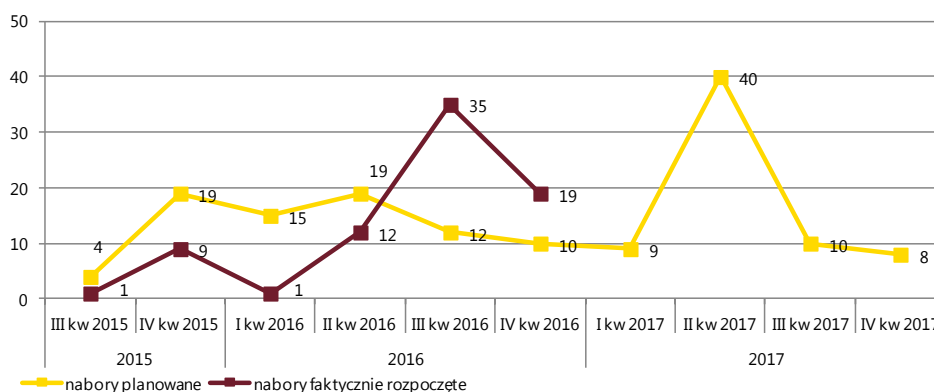
Nieco różni się również proces wyboru projektów w formule Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS). W przypadku konkursów na wsparcie przygotowawcze po ogłoszeniu o naborze następuje weryfikacja wymogów formalnych, a po niej ocena formalno-merytoryczna analogiczna dla stosowanej w EFS, w toku której mogą mieć miejsce negocjacje. Z tą różnicą, iż nie występuje tu ocena za pomocą kryteriów szczegółowych premijujących. Nie sprecyzowano dokładnie procesu wyboru Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) – wskazano jedynie, iż wnioski będą mogły składać Lokalne Grupy Działania (LGD), które będą realizatorami LSR, a zasady wyboru zostaną sprecyzowane dopiero w regulaminie konkursu. Osobną specyfikę ma proces wyboru projektów w ramach LSR. Posiada on charakter grantowy – LGD realizujące LSR udzielają wsparcia grantobiorcom, którzy dzięki niemu realizują przedsięwzięcia. Założenia wyboru grantobiorców są opracowywane indywidualnie przez poszczególne LGD.

2.1.1 Prawdliwość rozplanowania naborów

Punktem wyjścia dla analizy prawidłowości rozplanowania konkursów w ramach RPO WK-P są przedstawione na kolejnych stronach niniejszego podrozdziału wyniki analizy opartej o harmonogramy naborów, ogłoszenia o naborach oraz dane sprawozdawcze.

Na poniższym wykresie zeprezentowana została liczba planowanych oraz faktycznie rozpoczętych naborów wniosków w trybie konkursowym, które stanowią źródło informacji o rozplanowaniu konkursów.

Wykres 1. Liczba planowanych i faktycznie rozpoczętych naborów wniosków w trybie konkursowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie harmonogramów naborów wniosków (dla lat 2015 i 2016 pierwotnie ogłaszane wersje harmonogramu, a dla roku 2017 – najnowsza wersja) oraz ogłoszeń o naborze (ogłoszenia o naborach w trybie konkursowym rozpoczętych do 31.12.2016)

Sposób rozplanowania naborów w ramach RPO WK-P 2014-2020 zawarty w harmonogramach należy ocenić generalnie pozytywnie. Po rozpoczynającym wdrażanie RPO WK-P 2014-2020 III kwartale 2015 roku zaplanowano 3 kwartały bardziej intensywnej organizacji naborów, na IV kwartał 2015 zaplanowano 19 naborów, a w kolejnych 15 i 19 naborów. W kolejnych trzech kwartałach liczba zaplanowanych naborów była nieco mniejsza – oscylowała wokół 10 naborów. Szczególnie duża liczba – 40 naborów – zaplanowana została na II kwartał 2017, w kolejnych dwóch kwartałach zaplanowano kolejno 8 i 10 naborów.

Pozytywną stroną scharakteryzowanego sposobu rozplanowania jest zintensyfikowanie naborów w początkowych kwartałach wdrażania RPO WK-P 2014-2020 (IV kwartał 2015 – II kwartał 2016), ponieważ w przypadku projektów wybranych do dofinansowania w tym okresie mamy do czynienia z dość dużym prawdopodobieństwem zaistnienia zaplanowanych produktów oraz składania wniosków o płatność przed końcem 2018 roku, co przyczyni się do uwzględnienia tych efektów w ramach monitorowania realizacji Ram wykonania. Odpowiednio wczesna organizacja naborów zwiększa prawdopodobieństwo osiągnięcia celu śródkresowego Ram wykonania.

Z kolei wątpliwości budzi decyzja o rozpoczęciu aż 40 naborów w II kwartale 2017 roku – jest to liczebność ponad czterokrotnie wyższa niż średnia liczba naborów planowanych na pozostałe analizowane kwartały (średnia ta wynosi 11,7 naboru). Tak duża koncentracja naborów z dużym prawdopodobieństwem doprowadzi do opóźnień w ocenie i wyborze projektów. Potwierdzeniem tej tezy jest sytuacja w naborach ogłoszonych III kwartale 2016, w którym rozpoczęta została również duża liczba naborów (35). Spośród 13 konkursów, których planowany termin rozstrzygnięcia przypadał do lutego 2017, aż 10 zostało rozstrzygniętych z opóźnieniem lub nadal znajduje się w trakcie oceny. Konieczność oceny w tak dużej liczbie konkursów w jednym okresie i przy ograniczonych zasobach ludzkich była najbardziej prawdopodobnym powodem zaistniałych opóźnień. Kwestia opóźnień w rozstrzygnięciu naborów jest bardziej szczegółowo omawiana w podrozdziale 3.1.3.4 Sprawność procesu oceny.

Jak wskazano wyżej, mamy do czynienia z sytuacją, iż przesunięcia w organizacji naborów w początkowym okresie wdrażania stały się powodem szczególnie dużej intensywności organizacji naborów w drugiej połowie 2016 roku, co stało się czynnikiem powodującym opóźnienia w ocenie i wyborze projektów. Bez wątplenia intensywność organizacji naborów w analizowanym okresie nie byłaby tak duża, gdyby nie obecność śródkresowych celów założonych w ramach wykonania do realizacji do końca 2018 roku.

Sytuacją optymalną dla sprawności wdrażania jest względnie równomierne rozplanowywanie naborów na przestrzeni roku, ponieważ w takim przypadku nakłady pracy związane z oceną rozkładane są równomiernie w czasie. Do takiego stanu należy dążyć w rozplanowywaniu naborów w ramach RPO WK-P, co w przypadku 2017 roku oznacza, iż zasadne byłoby przesunięcie części z 40 naborów zaplanowanych na II kwartał do kwartałów III i IV roku. Jednocześnie jednak, jak stwierdzono w badaniu jakościowym możliwość dokonania takiego przesunięcia w roku 2017 (ale także w roku 2018) jest bardzo ograniczona ze względu na przyjęcie strategicznego założenia, by jednak w pierwszej połowie roku uruchomić jak największą liczbę konkursów (co jest zrozumiałe w kontekście dotychczasowych opóźnień procesu wdrażania Programu). Uwzględniając dotychczasowe doświadczenia taka kumulacja mogłaby jednak powiększyć skalę występowania konkursów uruchomionych, ale nierozstrzygniętych. Istotne jest więc w tym momencie zwrócenie uwagi, że – jak wynika z badania jakościowego – planowane są w najbliższym czasie działania, które w kluczowym dla sprawnego przeprowadzenia konkursów obszarze, czyli obszarze kadrowym (takie jak zwiększenie ilości zaangażowanych pracowników, czy premiowanie zaangażowania pracowników, także poza zasadniczym wymiarem ich czasu pracy), zwiększą potencjał podmiotów, które realizują zadania związane z organizacją i rozstrzygnięciem konkursów. W takiej sytuacji, zalecenie dotyczące równomierności rozplanowania naborów może ulec zawieszeniu w okresie najbliższych dwóch lat, w których za priorytet uznano intensyfikację naborów w początkowej części każdego roku. Poza tym podkreślić trzeba, że bez odpowiednio dużej liczby rozstrzygniętych konkursów, a tym samym – podpisanych umów, mogą pojawić się trudności w realizacji śródkresowych założeń i celów Programu⁴.

⁴ Kwestia ta będzie przedmiotem szczegółowej analizy w dalszej części niniejszego podrozdziału.

Rzeczywista dynamika rozpoczynania naborów wniosków w trybie konkursowym znacząco różni się od planów wynikających z harmonogramów wniosków. W harmonogramach do II kwartału 2016 włącznie zaplanowane było rozpoczęcie 57 naborów, a w rzeczywistości rozpoczęto ich w tym okresie 23, co stanowi mniej niż połowę planowanych naborów. Zaistniałe opóźnienia w rozpoczynaniu naborów były rekompensowane większą niż planowana liczbą naborów w III i IV kwartale 2016 roku. Na ten okres pierwotnie planowane były 22 nabory, a faktycznie rozpoczęło się ich ponad dwukrotnie więcej – 54. Bardzo duża koncentracja naborów w omawianym okresie (jest to 70,1% wszystkich naborów rozpoczętych do końca 2016 roku) jest – jak wspomniano wcześniej – powodem opóźnień w ocenie, a tym samym – w dokonywaniu rozstrzygnięć w ramach poszczególnych konkursów. Wynika to z faktu, iż przy dużej koncentracji naborów, a jednocześnie stałych ograniczeniach organizacyjnych i kadrowych instytucje zajmujące się organizacją konkursów mają ograniczoną możliwość elastycznego reagowania na rosnącą liczbę konkursów będących w toku, tak by zapewnić odpowiednią sprawność procesu oceny.

Na problem dokonywania przesunięć w pierwotnie zaplanowanych harmonogramach naborów wskazywano także w badaniu jakościowym, zwracając jednak uwagę na fakt, iż w wielu przypadkach odbywało się to w rezultacie negatywnego oddziaływania określonych czynników zewnętrznych, a tym samym – niezależnych od IZ RPO WK-P. Chodzi tu zarówno o opóźnienia w konstruowaniu przez instytucje szczebla centralnego właściwych regulacji prawnych i/lub dokumentów strategicznych umożliwiających przeprowadzenie konkursu i późniejszą realizację projektów, jak i o sygnały płynące od wnioskodawców dotyczące trudności w dostosowaniu się do pierwotnie zaplanowanych terminów. Biorąc jednak pod uwagę, że przynajmniej w odniesieniu do pierwszego wskazanego czynnika jego nasilenie powinno maleć w kolejnych latach (coraz mniej jest takich sfer, w przypadku których mamy do czynienia z sytuacją braku odpowiednich uregulowań prawnych, która utrudnia, czy wręcz uniemożliwia organizację konkursów w danym obszarze interwencji).

Warto w tym miejscu dodać, iż pomimo pierwotnego planowania na 2016 rok naborów w Działaniu 1.1 Publiczna infrastruktura na rzecz badań i innowacji, Działaniu 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych, Poddziałaniu 1.5.3 Wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw akademickich, Poddziałaniu 3.5.2 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych w ramach ZIT, Poddziałaniu 6.4.1 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach ZIT, Poddziałaniu 8.2.2 Wsparcie osób odchodzących z rolnictwa i rybactwa, Poddziałaniu 8.6.1 Wsparcie na rzecz wydłużania aktywności zawodowej mieszkańców, Poddziałaniu 8.6.2 Regionalne programy polityki zdrowotnej i profilaktyczne, Poddziałaniu 9.3.1 Rozwój usług zdrowotnych oraz Poddziałaniu 9.4.1 Rozwój podmiotów sektora ekonomii społecznej, nabory te nie zostały rozpoczęte do końca lutego 2017 roku.

Niska intensywność organizacji naborów od III kwartału 2015 roku do II kwartału 2016 roku mogła stać się powodem niekorzystnej sytuacji w RPO WK-P pod względem postępu wdrażania programu na tle innych RPO. Analizując dane Ministerstwa Rozwoju dotyczące projektów realizowanych z Funduszy Europejskich w Polsce w bieżącym okresie finansowania (wg stanu na 28.02.2017) w ramach RPO WK-P 2014-2020 podpisanych zostało 148 umów o dofinansowanie projektów, co plasuje region na ostatnim miejscu, przy czym średnia liczba podpisanych umów dla pozostałych wynosi 597 i jest ponad czterokrotnie większa niż liczba umów podpisanych w województwie kujawsko-pomorskim. Wartość dofinansowania projektów w ramach RPO WK-P wynosi 379,31 mln zł i jest to również jedna z najniższych wartości wśród 16 RPO, mniejsza kwota dofinansowania występuje tylko w RPO Województwa Świętokrzyskiego (368,53 mln zł). Średnia wartość dofinansowania w 15 RPO poza RPO WK-P wynosi 1848,12 mln zł i jest ponad czterokrotnie większa niż wartość dofinansowania występująca w województwie kujawsko-pomorskim⁵. Warto w tym miejscu dodać, iż przyjęty został Plan przyspieszenia realizacji RPO WK-P 2014-2020, który ma pomóc w zniwelowaniu różnic w dynamice wdrażania pomiędzy województwem kujawsko-pomorskim, a pozostałymi regionami.

⁵ „Lista projektów realizowanych z Funduszy Europejskich w Polsce w latach 2014-2020”, stan na 28.02.2017 <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/raporty/raporty-sprawozdania/lista-projektow-realizowanych-z-funduszy-europejskich-w-polsce-w-latach-2014-2020/>

W kontekście analiz dotyczących rozplanowania naborów istotne jest również uwzględnienie skali i dynamiki zmian w procesie planowania, które mają swoje odzwierciedlenie w dokonywanych aktualizacjach harmonogramów naborów. W tym celu harmonogramy naborów wniosków o dofinansowanie dla RPO WK-P 2014-2020, zostały poddane analizie pod względem częstości ich zmian (liczba aktualizacji harmonogramu w danym roku), ilości zmian planowanych terminów naborów, ilości zmian kwoty alokacji oraz tego ile konkursów zostało usuniętych bądź dodanych w stosunku do pierwotnej wersji harmonogramu z danego roku. W tym celu porównano pierwszy i ostatni harmonogram obowiązujący w danym roku. Należy przy tym nadmienić, iż w 2017 roku, przez „ostatni” harmonogram, będzie rozumiany ten z datą 12.04.2017 (ostatnia dostępna wersja harmonogramu w momencie opracowania raportu końcowego); natomiast w 2015 roku „pierwszym” harmonogramem, będzie w rzeczywistości trzeci z kolei, z dn. 25.06.2015 (przyjęto takie założenie, ponieważ to właśnie od tej wersji harmonogramu rozpoczęto uwzględnianie podziału na Działania i Poddziałania – dwa wcześniejsze, z racji braku tego uszczegółowienia uniemożliwiały dokonanie odpowiednich porównań).

Jeśli chodzi o liczebność zmian w harmonogramach, to w 2015 roku mieliśmy do czynienia z sześcioma harmonogramami (publikowanymi w okresie od 26.11.2014 do 4.11.2015); w 2016 roku harmonogramów było dziewięć (które były publikowane w okresie od 25.11.2015 do 23.11.2016); natomiast jak dotąd w roku 2017 harmonogramów było pięć (pierwszy z 30.11.2016 roku, ostatni z 12.04.2017 roku).

Analiza pierwszych i ostatnich harmonogramów na dany rok, pozwala na stwierdzenie, iż:

- **Rok 2015:** pomiędzy trzecim, a ostatnim harmonogramem doszło do zmian, polegających na dodaniu 2 naborów, a usunięcia 8 z nich. Przesunięcia w planowanych terminach rozpoczęcia naborów były 3. W jednym przypadku zwiększono alokację środków dla planowanego naboru.
- **Rok 2016:** porównując pierwszy i ostatni harmonogram obowiązujący na rok 2016, można zauważyć największą liczebność dodania naborów (31), oraz ich przesunięć (31). Jednocześnie, w ramach dziewięciu zmian dokonanych w harmonogramach usunięto 13 naborów, a przyspieszono 2 z nich. W 6 przypadkach zwiększono planowaną kwotę alokacji, a w 4 dokonano jej zmniejszenia.
- **Rok 2017:** jak dotąd, zmian w harmonogramach obowiązujących na rok 2017 jest stosunkowo dużo, uwzględniając fakt, iż analiza dotyczy jedynie okresu do kwietnia tego roku. Dodano już 13 naborów, a usunięto 5. Miało miejsce 17 ich przesunięć i 3 przyspieszenia w stosunku do pierwotnego planowanego terminu naboru. Alokacja środków została zwiększona w 7 przypadkach, nie było natomiast sytuacji zmniejszenia planowanej kwoty alokacji w naborze.

Ocena możliwości realizacji zobowiązań wynikających z założeń Ram wykonania na 2018 rok w kontekście dotychczasowego rozplanowania naborów jest bardzo trudna z tego względu, iż nie zależy ona wyłącznie od aktywności IZ / IP w organizacji konkursów. Nawet jeżeli IOK ogłoszą odpowiednią liczbę naborów, to w dalszym ciągu w realizacji przyjętych założeń mogą przeszkodzić czynniki w pewnej mierze niezależne od IOK, takie jak: poziom zainteresowania wsparciem; długość realizacji projektów determinująca to, w jakim okresie pojawią się ich pierwsze produkty; sprawność realizacji projektów, od której zależy czy w realizacji projektów pojawią się opóźnienia; skuteczność realizacji projektów determinująca na ile zaplanowane produkty / rezultaty zostaną osiągnięte.

W celu oceny działalności IOK w zakresie organizacji naborów w kontekście tego na ile podjęte zostały odpowiednie działania w celu zapewnienia realizacji założeń Ram wykonania, dokonano porównania alokacji w rozpoczętych i planowanych naborach z wartością certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych założonych na 2018 rok w Ramach wykonania. Dane w tym zakresie ujęto w poniższej tabeli, lecz nim przejdziemy do jej omówienia warto określić horyzont czasowy stanowiący termin graniczny, po którym rozpoczęte nabory, ze względu na dynamikę procesu od rozpoczęcia naboru do pierwszych efektów, będą miały znikomy wpływ na realizację śródkresowych celów ujętych w ramach wykonania. Jak wykazała analiza ogłoszeń o naborze i ogłoszeń o wynikach konkursów średni czas od rozpoczęcia naboru do

opublikowania na stronie internetowej RPO⁶ rozstrzygnięcia konkursu wynosi 155 dni, przy czym nim rozpocznie się realizacja projektów mija pewien okres czasu, po którym przygotowana i podpisana zostaje umowa o dofinansowanie – bezpieczne będzie w tym przypadku przyjęcie założenia o 30-dniowym okresie czasu pomiędzy rozstrzygnięciem konkursu, a podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu. Produkty projektów pojawiają w różnych ich fazach, w zależności od specyfiki. Jednak zwykle dzieje się to w końcowej części realizacji projektów - dla określenia wspomnianego horyzontu przyjęto, iż produkty pojawiają się w $\frac{3}{4}$ czasu realizacji projektów, co uwzględniając średni planowany czas realizacji projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020, który wynosi 598 dni⁷, otrzymujemy 448 dni. Sumując czas naboru i oceny, przygotowania i podpisania umowy oraz $\frac{3}{4}$ czasu realizacji projektu otrzymujemy w zaokrągleniu 633 dni czyli 20,8 miesiąca. Odliczając ten okres od końca 2018 otrzymujemy kwiecień 2017, który można uznać za orientacyjny termin graniczny. W związku z powyższym za kluczowe dla realizacji celów śródk okresowych Ram wykonania uznać należy konkursy ogłoszone do końca I kwartału 2017 roku. Analizy na potrzeby opracowania niniejszej tabeli trwały jeszcze w trakcie I kwartału, dlatego przedmiotem oceny była alokacja do końca lutego 2017 roku.

Tabela 4. Kwota alokacji w naborach

Oś priorytetowa	Nabory planowane w 2017 roku po 28.02.2017	Nabory rozpoczęte do 28.02.2017		
	mln euro	mln euro	% alokacji w Programie	% Ram wykonania na 2018 rok
OP 1. Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	95,67	70,00	13,8%	69,2%
OP 2. Cyfrowy region	0,00	43,00	72,9%	662,3%
OP 3. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie	58,53	89,87	27,1%	135,3%
OP 4. Region przyjazny środowisku	39,34	64,19	46,0%	270,4%
OP 5. Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu	0,00	132,60	54,7%	304,0%
OP 6. Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry	63,77	50,30	17,7%	76,9%
OP 7. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (EFRR)	0,00	0,00	0,0%	0,0%
OP 8. Aktywni na rynku pracy	33,98	74,84	34,7%	96,3%
OP 9. Solidarne społeczeństwo	58,05	57,57	39,3%	109,1%
OP 10. Innowacyjna edukacja	0,00	50,97	33,1%	91,8%
OP 11. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (EFS)	0,00	8,93	20,9%	58,1%
Ogółem	349,32	642,28	29,6%	124,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ogłoszeń o naborach oraz zapisów RPO WK-P na lata 2014-2020

W kluczowym dla realizacji śródk okresowych celów Ram wykonania okresie – do końca lutego 2017 roku rozpoczęto nabory we wszystkich Osiach priorytetowych poza Osią 7. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność w ramach EFRR. Łączna kwota alokacji ogłoszonych konkursów to 642,28 mln euro i stanowi ona 124,3% łącznej kwoty kwalifikowanych wydatków certyfikowanych założonych w ramach wykonania na 2018 rok.

⁶ Trzeba w tym miejscu podkreślić, że moment publikacji informacji o rozstrzygnięciu konkursu nie musi być spójny z datą rozstrzygnięcia, która wyznaczana jest przez datę przygotowania dokumentu zawierającego taką informację. Z różnych powodów data publikacji dokumentu może być późniejsza niż data jego publikacji. Jednak z punktu widzenia wnioskodawców oraz uruchamiania kolejnych etapów procedury konkursowej (wnoszenie środków odwoławczych, podpisywanie umów) większe znaczenie ma data publikacji i dlatego to właśnie tę datę przyjęto jako punkt odniesienia do wykonywanych obliczeń.

⁷ Obliczenia własne na podstawie: „Lista projektów realizowanych z Funduszy Europejskich w Polsce w latach 2014-2020”, stan na 28.02.2017 <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/raporty/raporty-sprawozdania/lista-projektow-realizowanych-z-funduszy-europejskich-w-polsce-w-latach-2014-2020/>

Z perspektywy IZ kluczowym działaniem skierowanym na realizację wspomnianych celów śródkresowych jest rozpoczęcie odpowiednio wcześniej naborów, których alokacja przekroczy wartość certyfikowanych wydatków na 2018 rok. Tylko w takim wypadku zapewniona zostanie możliwość przekazania tych środków Beneficjentom do wydatkowania, co w przypadku braku nieprawidłowości skutkuje możliwością certyfikacji tych wydatków. A więc za świadczące o właściwym działaniu IZ należy uznać sytuację zapewnienia w konkursach alokacji przekraczającej wartość założeń Ram wykonania na 2018 rok. Jednak jeśli weźmiemy pod uwagę, iż w przypadku części naborów może nie dojść do wykorzystania całości alokacji, a w dalszej kolejności w przypadku części projektów może dojść do opóźnień, to za optymalne należy uznać zapewnienie w naborach alokacji, która znacząco przekracza wartość założeń na 2018 rok.

W związku z powyższym należy uznać, iż w sposób optymalny dla realizacji założeń Ram wykonania przebiega realizacja konkursów w OP 5. Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu, w której kwota alokacji w naborach stanowi 304,0% założeń na 2018 rok, a także w OP 3. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie (135,3%), OP 4. Region przyjazny środowisku (270,4%). W przypadku tych Osi priorytetowych mamy do czynienia z największym prawdopodobieństwem osiągnięcia śródkresowych założeń Ram wykonania. Na podobną sytuację wskazują dane dla OP 2. Cyfrowy region, w której łączna kwota alokacji stanowi 662,3% założeń Ram wykonania na 2018 rok, lecz w jej przypadku, w żadnym z 3 ogłoszonych konkursów nie wpłynął żaden wniosek o dofinansowanie⁸. Z kolei w przypadku OP 1. Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu, OP 6. Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry, OP 7. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (EFRR), OP 11. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (EFS), w przypadku których kwota alokacji w naborach jest wyraźnie mniejsza od założeń Ram wykonania na 2018 rok, należy wyciągnąć wniosek, iż IOK nie zorganizowały naborów o odpowiedniej skali i w terminie optymalnym dla realizacji celów śródkresowych. W przypadku tych Osi prawdopodobieństwo osiągnięcia założeń na 2018 rok jest wyraźnie mniejsze, a w przypadku Osi 7. wydaje się wręcz niemożliwe mając na uwadze, iż nie zaplanowano w jej przypadku żadnego naboru w 2017 roku. Pewnego rodzaju szansą na realizację założeń w przypadku OP 1 i 6 jest pojawienie się w projektach wybranych w naborach z 2017 roku produktów na wczesnym etapie realizacji.

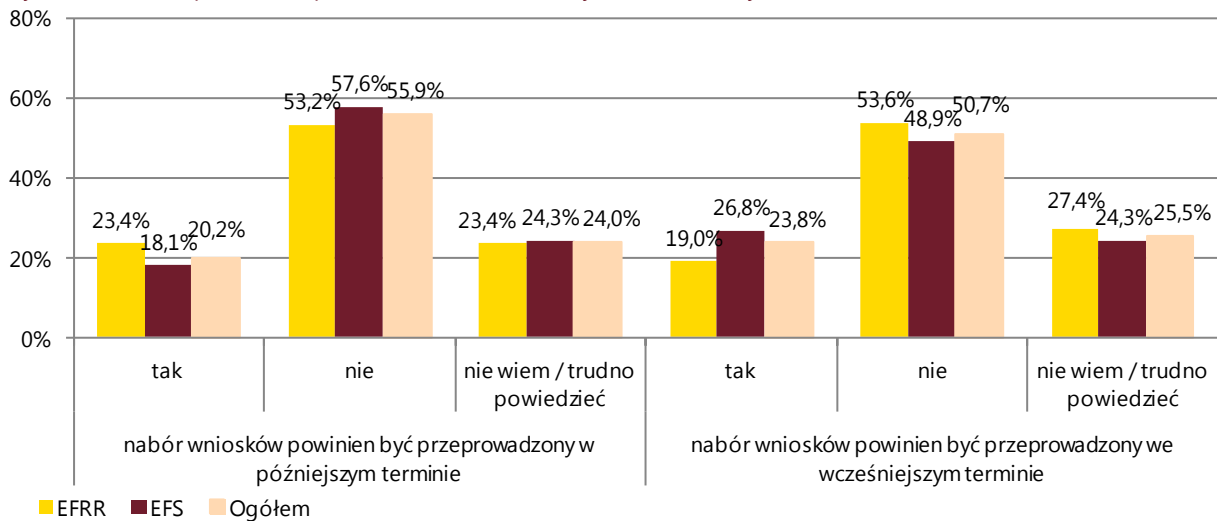
Należy jednak pamiętać, iż przy obecności tak wielu czynników niezależnych od działań IZ np. niewykorzystanie alokacji, opóźnienia w realizacji, mała skuteczność projektów etc., trafność powyższych przewidywań co do realizacji założeń Ram wykonania może być ograniczona. Dodatkowym czynnikiem, który może zwiększać ryzyko w tym aspekcie jest kwestia rozproszenia naborów w ramach poszczególnych Działań / Poddziałań poprzez zastosowanie w Programie podejścia bazującego na schematach, które zawierają w sobie element zawężania wsparcia zarówno w wymiarze podmiotowym (typy wnioskodawców), jak i przedmiotowym (typy projektów). Wskazywanym w badaniu jakościowym czynnikiem uzasadniającym stosowania tego rodzaju podejścia jest możliwość precyzyjnego kierunkowania wsparcia, przy jednoczesnym zapewnieniu sobie możliwości dostosowania kryteriów wyboru projektów do specyfiki określonych typów projektów. Bez wątpienia jednak realizowany model planowania i przeprowadzania naborów zwiększa liczbę konkursów, a tym samym ilości procedur, które trzeba uruchomić i zrealizować odrębnie dla każdego naboru. Uwzględniając powyższe, należy dokonać przeglądu dotyczącego podejścia w celu zidentyfikowania takich ewentualnych przypadków schematów, w ramach których istnieje możliwość ich powiązania w jeden nabór, bez straty dla jakości procesu oceny i adekwatności zastosowanych kryteriów wyboru projektów (które musiałyby uwzględnić różnorodność podmiotową i przedmiotową projektów zgłaszanych w danym naborze).

Dotychczasowa analiza dotyczyła kwestii rozplanowania naborów przede wszystkim w kontekście realizacji celów Programu oraz potencjału instytucji zaangażowanych w jego wdrażanie. Na kwestię rozplanowania naborów warto spojrzeć również z perspektywy wnioskodawców, gdyż rozplanowanie nieadekwatne wobec ich potrzeb i możliwości może skutkować problemami w zakresie absorpcji środków w ramach RPO WK-P 2014-2020, a tym samym ryzykiem dla osiągnięcia założonych celów programowych. Na kolejnym

⁸ Stan rzeczy zidentyfikowany w odniesieniu do OP2 (niezłożenie żadnego wniosku w naborze) wskazuje, iż prawidłowość rozplanowania naborów w kontekście podziału zaplanowanej dla danej OP kwoty alokacji niekoniecznie musi przekładać się na faktyczną dystrybucję tych środków finansowych.

wykrasie przedstawiono odnoszące się do omawianego zagadnienia wyniki badania CAWI / CATI z przedstawicielami podmiotów aplikujących o wsparcie.

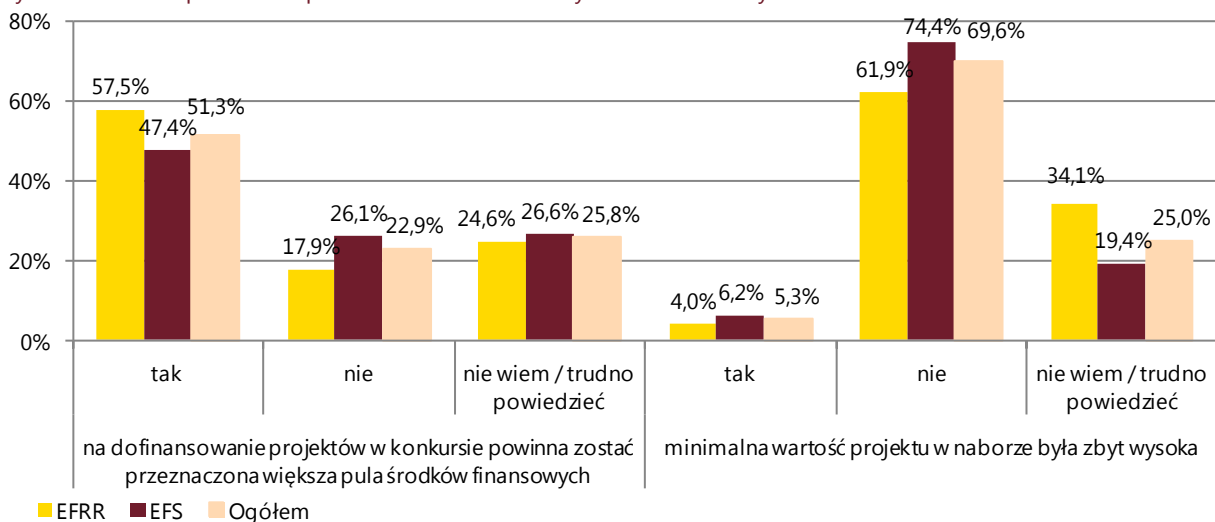
Wykres 2. Ocena sposobu rozplanowania naborów w wymiarze czasowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **EFRR** - n=252, **EFS** - n=403, **ogółem** - n=655

Wśród respondentów badania CAWI/CATI 20,2% przyznało, iż nabór, w którym brali oni udział powinien być przeprowadzony w późniejszym terminie. Podobna część respondentów - 23,8% - opowiedziała się za stwierdzeniem, iż nabór powinien być przeprowadzony we wcześniejszym terminie. Nie występują w tym zakresie istotne statystycznie różnice pomiędzy wnioskodawcami w ramach EFS i EFRR. Takie udziały wnioskodawców preferujących późniejsze i wcześniejsze terminy naborów wskazują, iż generalnie rzadko mamy do czynienia z sytuacjami organizacji naborów w terminach nieadekwatnych w stosunku do potrzeb wnioskodawców. Dodatkowo warto wziąć pod uwagę, iż nie jest możliwe wskazanie takiego terminu naboru, który w 100% odpowiadałby wszystkim wnioskodawcom. Wynika to z dużej różnorodności wnioskodawców pod względem posiadanych potrzeb oraz sytuacji wewnętrznej (potencjału finansowego / kadrowego etc.).

Wykres 3. Ocena sposobu rozplanowania naborów w wymiarze finansowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **EFRR** - n=252, **EFS** - n=403, **ogółem** - n=655

Ponad połowa (51,3%) wnioskodawców opowiedziała się za stwierdzeniem, iż na dofinansowanie projektów w konkursie powinna zostać przeznaczona większa pula środków finansowych. Warto zwrócić uwagę, iż tego rodzaju opinie częściej wyrażali wnioskodawcy w ramach EFRR (57,5%) niż wnioskodawcy w ramach EFS (47,4%). Różnica ta jest istotna statystycznie⁹⁹, może ona wynikać z generalnie wyższej kosztowności przedsięwzięć finansowanych w ramach EFRR, która wynika z ich infrastrukturalnego charakteru. Wśród wnioskodawców ogółem dominuje przekonanie o zbyt małej alokacji, jednak opinii tej nie można uznać za wystarczającą dla wyciągnięcia wniosku, iż rzeczywiście alokacja została nieprawidłowo rozplanowana. Należy bowiem podkreślić, że inaczej oceniane jest rozplanowanie alokacji przez wnioskodawców, a inaczej należy je ocenić z perspektywy IZ i całego Programu oraz przyjętych założeń jego realizacji. W przypadku planowania alokacji na poziomie Programu ważne stają się czynniki korespondujące z osiągnięciem sukcesu wdrażania Programu jako całości, a więc realizacją różnorodnych jego celów. Mogą być to czynniki takie jak np. skala potrzeb w regionie, kosztowność przedsięwzięć realizowanych w danym obszarze interwencji, czy ukierunkowanie strategiczne Programu. Z perspektywy wnioskodawcy prawidłowe rozplanowanie alokacji, to takie które zapewni osiągnięcie sukcesu jego własnego przedsięwzięcia poprzez otrzymanie dofinansowania. Biorąc pod uwagę, iż wraz ze wzrostem wielkości alokacji rośnie prawdopodobieństwo otrzymania dofinansowania, wnioskodawcom często będzie zależało by alokacja była jak największa. Dodatkowym czynnikiem jest tu możliwość występowania wśród wnioskodawców wąskiej perspektywy oceny, co oznacza, że mogą oni oceniać alokację z perspektywy własnej branży / sektora / rodzaju podejmowanej działalności w przeświadczeniu, że to ona jest z punktu widzenia rozwoju regionu kluczowa i zasługuje z tego powodu na szczególnie dużą pulę środków. Uwzględniając powyższe, zidentyfikowane wśród większości wnioskodawców, przeświadczenie o zbyt małej alokacji nie może być jedyną przesłanką o nieprawidłowym przypisaniu alokacji do poszczególnych naborów.

Badani wnioskodawcy bardzo rzadko wyrażali przekonanie o ustaleniu w konkursie zbyt wysokiej minimalnej wartości projektu, dotyczyło to 5,3% badanych. W związku z powyższym należy wyciągnąć wniosek, iż w ramach RPO WK-P 2014-2020 nie mamy do czynienia z problemem polegającym na określaniu zbyt wysokich minimalnych wartości projektów.

Podsumowując analizę dotyczącą rozplanowania naborów należy zwrócić jeszcze uwagę na dwie istotne kwestie. Po pierwsze, biorąc pod uwagę zidentyfikowane problemy dużego znaczenia nabiera możliwość elastycznego reagowania IZ RPO WK-P 2014-2020 na zmieniające się uwarunkowania, potrzeby i możliwości ogłaszania konkursów i ich rozstrzygnięcia, w tym – te, które wymagają ewentualnych modyfikacji harmonogramu naborów. Kwestia trybu aktualizacji harmonogramów jest jednak regulowana ustawowo i ewentualne zwiększenie rzeczonyj elastyczności wymagałoby odpowiednich zmian legislacyjnych. W szczególności chodziłoby o skrócenie czasu wymaganego, który musi upłynąć od dnia aktualizacji harmonogramu do ogłoszenia naboru, którego dotyczyła aktualizacja, z 3 do 2 miesięcy. A dodatkowo, uwzględnienie takich sytuacji, w których możliwe byłoby zawieszenie obowiązywania tego ograniczenia czasowego (w przypadkach szczegółowo wskazanych w tabeli wniosków i rekomendacji).

Po drugie, należałoby – także w kontekście dynamicznego zarządzania procesem rozplanowania naborów – podjąć działania zorientowane na właściwe komunikowanie planów IZ RPO WK-P w zakresie uruchamiania naborów. Dotyczy to – na poziomie ogólnym – zapewnienia możliwie najbardziej szczegółowych informacji dotyczących poszczególnych naborów w treści harmonogramów¹⁰. W przypadku EFS problem niedoboru informacji w harmonogramie rozwiązuje szczegółowy zakres informacji w Planach Działań dla poszczególnych Osi Priorytetowych. W tym jednak przypadku wskazane byłoby podjęcie działań upowszechniających ten dokument wśród wnioskodawców. Jednocześnie podkreślić należy, że choć faktycznie w przypadku EFS akcentowano przydatność Planu Działań, to negatywnie zweryfikowano w badaniu jakościowym możliwość wdrożenia tego instrumentu także

⁹⁹ $\chi^2=7,888$ $\alpha=0,019$ $p=0,02$

¹⁰ Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, że wersja harmonogramu naborów wniosków na rok 2017 z dn. 29 marca 2017 (a więc najbardziej aktualna w momencie realizacji badania) zawierała już np. doprecyzowanie terminów przeprowadzenia naborów poprzez operowanie jednostką miesiąca, a nie kwartału. Uzasadnione byłoby kontynuowanie – w miarę możliwości – takiego podejścia także w przypadku harmonogramów na kolejne lata (i to już w odniesieniu do pierwszej wersji harmonogramu, która publikowana jest w listopadzie poprzedzającym rok, którego dotyczy harmonogram).

w obszarze EFRR, ze względu zarówno na specyfikę EFRR, jak i konieczność zaangażowania znacznych zasobów organizacyjnych i kadrowych do pracy nad takim dokumentem, co niekorzystnie mogłoby wpłynąć na realizację zadań związanych z obsługą naboru wniosków i rozstrzygnięcia konkursów.

2.1.2 Przejrzystość, bezstronność i niedyskryminacyjność systemu wyboru i oceny projektów

W niniejszej części raportu dokonano analizy systemu wyboru i oceny projektów pod kątem jego transparentności, bezstronności i niedyskryminacyjnego charakteru.

Analizę w ramach niniejszego podrozdziału warto rozpocząć od wskazania tych elementów systemu, które są zorientowane na zapewnienie bezstronności. Zobowiązania w tym zakresie nakładają na instytucje zaangażowane w proces wdrażania RPO WK-P 2014-2020 regulacje nadrzędne, ze szczególnym uwzględnieniem: „Ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020” oraz „Wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020”. W przywołanych „Wytycznych...” (Rozdział 4 – „Ogólne warunki wyboru projektów”) występują zapisy zobowiązujące IZ do przestrzegania konkretnych zasad podczas procesu wyboru projektów. Zostały one przywołane poniżej.

- a) **„Przejrzystość”** – rozumiana jako zapewnienie dostępu do informacji związanych z przebiegiem wyboru projektów. Zasada ta jest realizowana co najmniej poprzez udzielanie na wniosek wnioskodawcy informacji o postępowaniu, jakie toczy się w odniesieniu do jego projektu, a także poprzez bieżące zamieszczanie na swojej stronie internetowej informacji o etapie, na którym znajduje się dany konkurs lub innych informacji związanych z jego przebiegiem (np. może to polegać na publikowaniu z wyprzedzeniem informacji dotyczących zmian wcześniej wyznaczonych terminów zakończenia określonych etapów w konkursie);
- b) **Rzetelność** – rozumiana jako obowiązek zgodnej z ustanowionymi regułami oceny każdego projektu. Zasada ta jest realizowana co najmniej poprzez pisemne uzasadnienie wyniku oceny spełniania każdego z kryteriów, które zostało ocenione negatywnie oraz w przypadku kryterium punktowego nie przyznano maksymalnej możliwej do uzyskania liczby punktów. Każde uzasadnienie zawiera przynajmniej wskazanie wszystkich okoliczności, które przesądziły o negatywnym wyniku oceny spełniania danego kryterium lub wskazanie okoliczności uniemożliwiających przyznanie maksymalnej możliwej do uzyskania liczby punktów lub wskazanie okoliczności, które zdecydowały o przyznaniu określonej liczby punktów;
- c) **Bezstronność** – rozumiana jako zakaz indywidualnych preferencji w ramach grup czy typów wnioskodawców dopuszczonych do ubiegania się o dofinansowanie. Zasada ta jest realizowana poprzez przygotowanie kryteriów w taki sposób, aby ich stosowanie podczas wyboru projektów uniemożliwiało zastosowanie indywidualnych preferencji o charakterze podmiotowym. Stosowanie innych preferencji, dotyczących np. typów wybieranych projektów oraz grupowe preferencje o charakterze podmiotowym nie są zabronione, o ile mają umocowanie w kryteriach. Dodatkowo zasada bezstronności odnosi się do stosowania mechanizmów gwarantujących bezstronność osób uczestniczących w wyborze projektów. W stosunku do pracowników właściwych instytucji włączanych do oceny projektów wymagane jest co najmniej wprowadzenie obowiązku podpisywania przez nich oświadczenia o braku przesłanek do wyłączenia pracowników organu, o których mowa w przepisach KPA odnoszących się do wyłączenia pracowników organu (art. 24 § 1 i 2 KPA). W przypadku projektów własnych właściwej instytucji wniosek o dofinansowanie jest opracowywany i oceniany przez różnych pracowników lub pracowników mających różnych bezpośrednich przełożonych. W stosunku do ekspertów oznacza to złożenie przez nich oświadczenia dotyczącego bezstronności (...);
- d) **Równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania** – rozumiany jako obowiązek udostępnienia co najmniej na stronie internetowej właściwej instytucji informacji dotyczących procedury wyboru projektów oraz danych niezbędnych do przedłożenia wniosku o dofinansowanie. Zasada ta jest realizowana także poprzez udzielanie odpowiedzi na pytania w powyższym zakresie. Odpowiedzi te są udzielane indywidualnie, bez zbędnej zwłoki, ponadto w przypadku konkursów odpowiedzi te są dodatkowo zamieszczane przez właściwą instytucję na stronie zawierającej informacje o tym konkursie (np. w postaci załączonego pliku PDF,

dostępnego dla osób z niepełnosprawnościami). Co do zasady właściwa instytucja powinna dążyć do bieżącego zamieszczania odpowiedzi na wszystkie pytania dotyczące konkursu (chyba, że odpowiedź polega wyłącznie na odesłaniu do właściwego dokumentu¹¹) bez konieczności informowania o podmiocie je zgłaszającym. Jedynie w przypadku, gdy liczba pytań jest znacząca (tzn. negatywnie wpływa na realizację podstawowych zadań właściwej instytucji) właściwa instytucja może ograniczyć się do publikowania odpowiedzi na kluczowe lub powtarzające się pytania. Odpowiedzi udzielane na pytania związane z procedurą wyboru projektów są wiążące do momentu zmiany odpowiedzi. Jeśli zmiana odpowiedzi, nie wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, wnioskodawcy którzy zastosowali się do danej odpowiedzi i złożyli wniosek o dofinansowanie w oparciu o wskazówki w niej zawarte, nie mogą ponosić negatywnych konsekwencji związanych ze zmianą odpowiedzi;

- e) **Równe traktowanie wnioskodawców** – rozumiane jako zakaz stosowania regulaminu konkursu, z wyłączeniem kryteriów, w sposób skutkujący faworyzowaniem poszczególnych wnioskodawców kosztem pozostałych wnioskodawców oraz dokonywania przez IOK zmian, które miałyby taki skutek. Wszelkie zmiany w warunkach prowadzenia konkursu inne niż wynikające ze zmiany przepisów powszechnie obowiązującego prawa powinny mieć charakter zmian na korzyść wnioskodawców i być stosowane jednakowo wobec wszystkich wnioskodawców. Stosowanie tej zasady powinno być skorelowane ze stosowaniem zasady równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania.¹²

Powyższe zapisy stanowią bezpośrednie odzwierciedlenie regulacji ustawowych zawartych w „Ustawie o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020”, gdzie stwierdza się w art. 37. 1, iż: „Właściwa instytucja przeprowadza wybór projektów do dofinansowania w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewnia wnioskodawcom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania. W kontekście analizy zagadnienia transparentności i bezstronności systemu wyboru projektów kluczowe znaczenie spośród powyższych zasad ma zapewnienie realizacji zasad: przejrzystości, bezstronności, równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania oraz równego traktowania wnioskodawców. Zasada rzetelności natomiast jest istotna z punktu widzenia zapewnienia obiektywnego przebiegu procesu oceny.

Jeśli chodzi o realizację w ramach systemu wyboru i oceny projektów zasady transparentności to należy ją powiązać z zasadą równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania oraz zasadą przejrzystości, gdyż w praktyce obie odnoszą się do kwestii udostępniania informacji, różny jest tylko jej zakres. W pierwszym przypadku chodzi o dostępność informacji w szczególności na etapie przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, w drugim zaś – o dostępność informacji dotyczących działań podejmowanych w ramach prowadzonego naboru i oceny wniosków. Jeśli chodzi o pierwszą kwestię, to będzie ona przedmiotem szczegółowej analizy w kolejnym podrozdziale, który poświęcony będzie m.in. kwestii dostępności dla wnioskodawców wszelkich informacji i dokumentów niezbędnych z punktu widzenia prowadzonego naboru. W tym miejscu weryfikacji poddana zostanie natomiast realizacja zasady przejrzystości.

Analizując poszczególne dokumenty regulujące funkcjonowanie systemu wyboru i oceny projektów zauważyć należy, iż mamy do czynienia z podejściem „kaskadowym”, w ramach którego każdy kolejny poziom regulacji odzwierciedla regulacje obowiązujące na poziomie wyższym. W rezultacie, powyżej scharakteryzowane regulacje wspólnotowe i krajowe znajdują swoje odzwierciedlenie – poprzez bezpośrednie odwołanie do dokumentu źródłowego lub przywołanie dokładnej treści określonej regulacji – w dokumentach programowych, następnie – dokumentach regulujących funkcjonowanie poszczególnych instytucji zaangażowanych w proces wdrażania RPO WK-P, i wreszcie – dokumentach regulujących sposób przeprowadzenia konkretnego naboru.

¹¹ Chodzi w tym przypadku o sytuację, w której odpowiedź na zapytanie stanowi wyłącznie wskazanie dokumentu, który zawiera informacje będące przedmiotem zapytania.

¹² MR, *Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020, rozdział 4*

2.1.2.1 Przejrzystość systemu

Za czynniki kluczowe dla zapewnienia przejrzystości i transparentności systemu wyboru projektów uznać należy zapewnienie wyczerpujących informacji o sposobie funkcjonowania systemu wyboru projektów oraz informowanie wnioskodawców o przebiegu oceny. Głównym narzędziem informowania wnioskodawców o założeniach procesu wyboru projektów – w jaki sposób oceniane będą wnioski o dofinansowanie – są regulaminy konkursów (w trybie konkursowym) oraz informacje o naborze wniosków (w trybie pozakonkursowym). W dokumentach tych występują zindywidualizowane informacje o przebiegu oceny projektów, dostosowane do konkretnych naborów. Ważne jest jednak występowanie dokumentu zbiorczego, który charakteryzuje całość założeń systemu wyboru projektów. Dokument *System oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020* w sposób kompleksowy przedstawia założenia procesu oceny związane z poszczególnymi trybami naboru i typami projektów. W dokumencie tym w wielu miejscach rozłącznie prezentowane są procedury obowiązujące dla projektów współfinansowanych ze środków EFS i EFRR. Warto w tym miejscu docenić przejrzystą strukturę dokumentu, budowaną przez podział na rozdziały i podrozdziały oraz występowanie spisu treści ułatwiającego odnalezienie interesujących czytelnika treści. Do przedmiotowego dokumentu dołączono w postaci odrębnych plików następujące załączniki:

1. Regulamin pracy KOP, dla oceny projektów realizowanych z EFRR w ramach RPO WK-P 2014-2020.
2. Regulamin pracy KOP, dla oceny projektów realizowanych z EFS w ramach RPO WK-P 2014-2020.
- 2a. Regulamin pracy wspólnej KOP, dla oceny projektów zintegrowanych, w ramach RPO WK-P 2014-2020.
3. Regulamin pracy KOP ZIT w ramach RPO WK-P 2014-2020.
4. Regulamin procedury odwoławczej RPO WK-P 2014-2020.
5. Regulamin procedury odwoławczej RPO WK-P 2014-2020 z IP.
6. Regulamin procedury odwoławczej w ramach RLKS .
7. Generator Wniosków o Dofinansowanie dla RPO WK-P 2014-2020.
8. Centralny system teleinformatyczny (SL2014).

Załączone dokumenty uszczegóławiają zapisy *Systemu oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020*. Rolę uszczegóławiającą pełnią przede wszystkim regulaminy pracy KOP oraz regulaminy procedury odwoławczej, stanowiące załączniki 1-6. W dokumentach tych mamy do czynienia z bardziej szczegółowym opisem przebiegu procedur związanych z wyborem projektu.

Zakres dokumentu *System oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020* oraz załączników w sposób wyczerpujący przedstawia założenia dotyczące sposobów naboru i oceny wniosków. Nie zidentyfikowano żadnych ważnych z perspektywy wnioskodawców kategorii informacji, które nie były scharakteryzowane w przedmiotowym dokumencie. Taki stan rzeczy sprzyja przejrzystości systemu wyboru projektów.

W ramach RPO WK-P 2014-2020 przewidziane zostały rozwiązania mające na celu informowanie wnioskodawców o przebiegu oceny wniosków o dofinansowanie. Już na etapie badania wymogów formalnych, przebiegającym przed właściwą oceną wniosku, przewidziano informowanie wnioskodawców o przebiegu oceny. Ma ono miejsce w przypadku stwierdzenia we wniosku braków formalnych lub oczywistych omyłek. W takim wypadku wnioskodawca wzywany jest w formie pisemnej do uzupełnienia lub poprawienia omyłek we wniosku. Zasada ta obowiązuje zarówno w naborach EFS, jak i EFRR.

Na rozpoczynającym ocenę wniosków etapie preselekcji, który ma charakter nieobligatoryjny i występuje tylko w przypadku części konkursów, również przewidziano informowanie wnioskodawców. Zarówno w przypadku naborów z EFS, jak i EFRR wnioskodawcy są indywidualnie, w formie pisemnej informowani o wyniku oceny preselekcyjnej (zarówno w przypadku oceny pozytywnej, jak i negatywnej), oprócz tego na stronie internetowej www.rpo.kujawsko-pomorskie.pl prezentowana jest lista projektów zakwalifikowanych do dalszego etapu oceny. Pomiędzy EFS i EFRR istnieją znaczne różnice w szczegółowości określenia zakresu informacji dostarczanych podmiotom, których wnioski zostały ocenione negatywnie. W odniesieniu do naborów EFS w *Systemie oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020*, wskazano, iż „W przypadku negatywnej oceny wniosku preselekcyjnego, wnioskodawca zostanie poinformowany o przystępującym mu prawie do wniesienia środka odwoławczego w postaci protestu,

w trybie i na zasadach określonych w rozdziale 15. ustawy.¹³ Regulamin pracy KOP, dla oceny projektów realizowanych z EFS dodatkowo w § 9 informuje, iż informacja przesyłana wnioskodawcom zawiera uzasadnienie oceny. W przypadku naborów z EFRR bardziej szczegółowo określono zakres informacji przekazywanych wnioskodawcom: „Jeżeli wniosek preselekcyjny nie spełnia kryteriów preselekcyjnych-dostępowych lub nie uzyskał wymaganej liczby punktów to zostaje odrzucony, o czym Instytucja Zarządzająca RPO pisemnie powiadamia wnioskodawcę wraz ze wskazaniem, które kryteria nie zostały spełnione, uzasadnieniem oceny i podaniem punktacji otrzymanej przez projekt.”¹⁴. Takie określenie zakresu udzielanych informacji eliminuje ryzyko przekazywania niepełnych informacji wnioskodawcom. Podmioty aplikujące uzyskują wszystkie informacje niezbędne do złożenia środka odwoławczego, wiedząc dokładnie, które kryteria nie zostały spełnione i z jakiego powodu.

W przypadku oceny formalno-merytorycznej, zarówno w przypadku EFS, jak i EFRR przewidziane zostało dwutorowe informowanie wnioskodawców o przebiegu oceny – poprzez indywidualne informacje w formie pisemnej oraz publikację zbiorczych wyników oceny na stronie internetowej. Bazując na zapisach regulaminów KOP dla EFS i EFRR należy wyciągnąć wniosek, iż nie mamy do czynienia ze znaczącą rozbieżnością stopnia szczegółowości określenia zakresu informacji przekazywanych wnioskodawcom, których wnioski o dofinansowanie zostały ocenione negatywnie. W przypadku obu Funduszy funkcjonują zbliżone zapisy mówiące o informowaniu, które kryteria nie zostały spełnione, uzasadnieniu oceny oraz pouczeniem o możliwości wniesienia protestu. Pewne rozbieżności funkcjonują w przypadku zapisów *Systemu oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020*, choć dokument ten ma ogólniejszy charakter i za dopuszczalne uznać należy funkcjonowanie w nim mniej szczegółowych informacji niż w przypadku regulaminów KOP, to należy zachować konsekwencję w formułowaniu informacji. W przypadku EFS zarówno w dokumencie charakteryzującym system oceny, jak i w regulaminie KOP, w sposób szczegółowy przedstawiono zakres informacji przekazywanych wnioskodawcom, których projekty zostały ocenione negatywnie. Z kolei w przypadku EFRR w *Systemie oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020*, w części poświęconej ocenie przy wykorzystaniu kryteriów dopuszczających – formalnych zapisano jedynie „wnioskodawca informowany jest pisemnie o negatywnej ocenie jego projektu”¹⁵. Dopiero regulamin KOP dla EFRR precyzuje, jakie elementy znajdują się w korespondencji do wnioskodawców. Powyższy stan rzeczy wskazuje na brak konsekwencji w prezentowaniu ustaleń dotyczących zakresu informacji przekazywanych wnioskodawcom. Z tego względu rozważyć należy uspoźnienie zapisów Regulaminów KOP i w *Systemie oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020*.

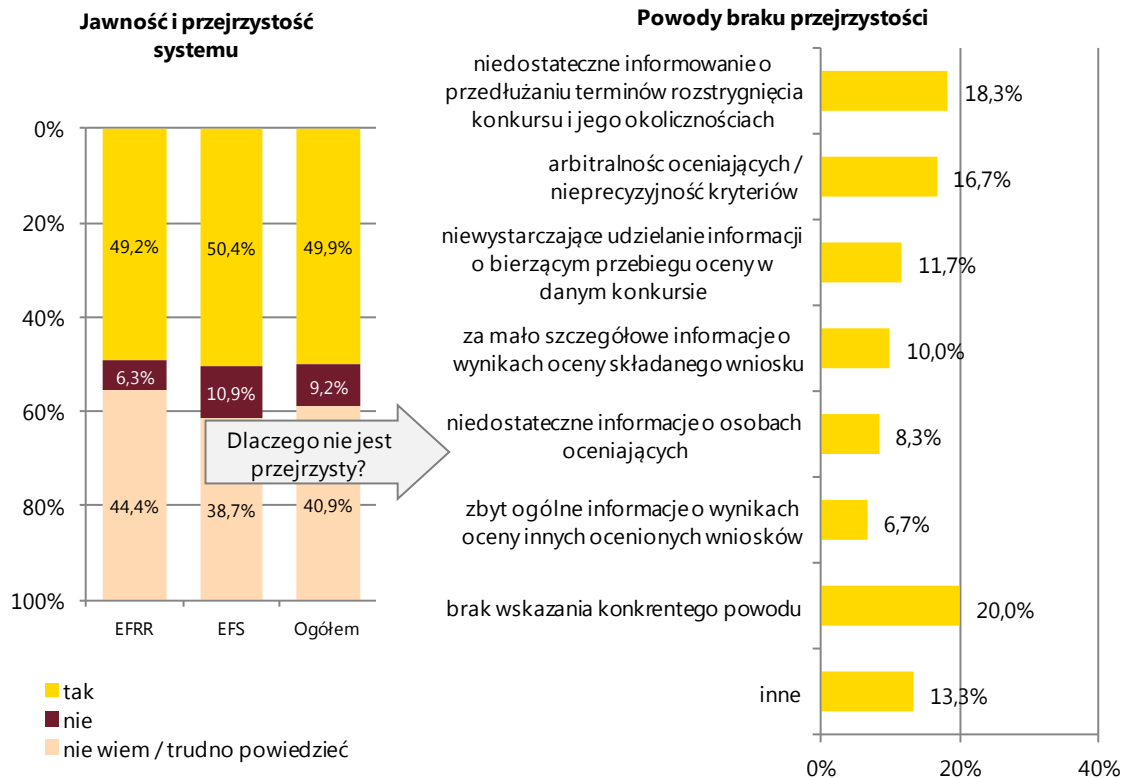
Powyższe wnioski warto zestawzić z opiniami wnioskodawców. Na kolejnym wykresie przedstawione zostały wyniki badania CAWI / CATI odnoszące się do problematyki przejrzystości systemu wyboru projektów.

¹³ System oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020, wersja 6, załącznik do Uchwały nr 44/1724/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 9 listopada 2016 r., s. 37.

¹⁴ Ibidem, s. 31-32.

¹⁵ Ibidem, s. 34.

Wykres 4. Przejrzystość systemu wyboru projektów wg opinii wnioskodawców

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **jawność i przejrzystość systemu: EFRR** - n=252, **EFS** - n=403, **ogółem** - n=655; **powody braku przejrzystości** - n=60, pytanie zadawane osobom, które wskazały na brak przejrzystości

Nieco mniej niż połowa – 49,9% - wnioskodawców wskazało, iż system wyboru projektów jest jawny i przejrzysty. Przeciwnego zdania była niewielka część – 9,2% badanych, z kolei szerokie grono respondentów nie potrafiło wskazać, czy system jest transparentny czy też nie. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż według wyników analizy statystycznej opinie wnioskodawców ze EFS i EFRR nie różnią się istotnie. Oznacza to, że osoby składające wnioski w ramach EFRR i EFS mają zbliżony stosunek do jawności i przejrzystości systemu wyboru projektów.

Powodem wysokiego odsetka odpowiedzi „nie wiem / trudno powiedzieć” może być dostrzeżenie przez wnioskodawców zarówno przesłanek, czy też posiadanie podejrzeń o ograniczonej transparentności, jak i dostrzeżenie elementów systemu, które tę transparentność budują. Może to powodować sytuację, iż system nie jest postrzegany jako w pełni transparentny, ani jako nietransparentny. Innym czynnikiem, który może przyczyniać się do występowania dużego odsetka odpowiedzi „nie wiem” może być brak znajomości narzędzi zapewniających jawność i przejrzystość systemu. W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera nie tyle wprowadzanie ewentualnych usprawnień w ramach systemu, ale raczej skuteczne komunikowanie rozwiązań istniejących, np. poprzez wskazywanie treści regulaminów tych dokumentów źródłowych, w których znajdują się regulacje dotyczące kwestii zapewnienia przejrzystości (tak, by nie rozbudowywać nadmiernie samych regulaminów poprzez całościowe przenoszenie zapisów z innych dokumentów).

Osoby dostrzegające problem braku jawności i przejrzystości systemu jako powody takiego stanu rzeczy wskazywały przede wszystkim na niedostateczne informowanie o przedłużaniu terminów rozstrzygnięcia konkursu i jego okolicznościach (18,3%) oraz arbitralność ocen / nieprecyzyjność kryteriów (16,7%). Relatywnie często wskazywano również niewystarczające udzielanie informacji o bieżącym przebiegu oceny w danym konkursie (11,7%) oraz za mało szczegółowe informacje o wynikach oceny składanego wniosku (10,0%).

Z kolei w badaniu jakościowym nie zostały zasygnalizowane na dużą skalę problemy dotyczące przejrzystości systemu wyboru projektów, które skutkowałyby brakiem możliwości zapewnienia rzeczowej przejrzystości. Jednocześnie jednak, pojawiały się szczegółowe wskazania, iż w konkretnych przypadkach

(dotyczących przede wszystkim relacji pomiędzy regulacjami w ramach systemu wyboru projektów, a specyficznymi sytuacjami ujawniającymi się na etapie oceny) zapisy dokumentacji regulującej funkcjonowanie systemu wyboru projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020 były niewystarczająco przejrzyste, nie wyjaśniając w sposób jednoznaczny, jak postąpić w danej sytuacji. Pamiętać jednak należy, że regulacje systemowe nie mogą wyczerpywać wszystkich możliwych sytuacji i przypadków, a samo dążenie do tego, by tak było skutkowałoby znacznym rozbudowaniem dokumentacji odnoszącej się do funkcjonowania systemu wyboru projektów. Z tego względu bardziej funkcjonalnym rozwiązaniem byłoby stosowanie podejścia, w ramach którego zapewniony jest efektywny przepływ informacji pomiędzy pracownikami komórek organizacyjnych zajmujących się oceną wniosków o dofinansowanie, a osobami, które reprezentują komórki odpowiedzialne za opracowywanie określonych regulacji w zakresie systemu wyboru projektów. Pozwoliłoby to uniknąć problemu znaczących modyfikacji systemu w momencie, w którym istotne jest zapewnienie odpowiedniej dynamiki przebiegu procesów związanych z oceną i wyborem projektów. Tymczasem, im większa byłaby ingerencja podejmowana w ramach systemu (nawet mająca w założeniu przynieść określone korzyści), tym dłuższy musiałby być okres, tak wdrożeniowy, jak i adaptacyjny dotyczący danej zmiany.

Uzasadnieniem dla przyjęcia powyższego podejścia były sugestie pojawiające się w badaniu jakościowym, szczególnie ze strony osób zaangażowanych w proces oceny, które zwracały uwagę na niewystarczającą ilość i zakres merytoryczny konsultacji, czy bardziej zorganizowanych form, takich jak szkolenia, czy warsztaty, których funkcją byłoby właśnie zapewnienie skutecznego wyjaśnienia kwestii problematycznych na linii: komórki organizacyjne tworzące obowiązujące regulacje – komórki organizacyjne zobowiązane do stosowania obowiązujących regulacji. Jak wskazywano w wywiadach, ma to szczególne znaczenie w aspekcie dużego stopnia zmienności różnych elementów systemu wyboru projektów, a jednocześnie pozwalałoby wypracowywać standardy i sposoby postępowania w sytuacjach do tej pory niewystarczająco jednoznacznie uregulowanych, bez konieczności stosowania formalnego trybu modyfikowania systemu wyboru projektów.

2.1.2.2 Bezstronność oceny

Drugą – obok omówionej powyżej zasady transparentności (przejrzystości) – zasadą stanowiącą przedmiot oceny w niniejszej części raportu jest zasada bezstronności. W tym przypadku również mamy do czynienia z krajowymi regulacjami, które nakładają na instytucje zajmujące się wdrażaniem Programu określone zobowiązania dotyczące zapewnienia bezstronności procesu oceny, na co m.in. wskazuje, przywoływany wcześniej art. 37.1 *„Ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020”*. Na poziomie *„Wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020”* kwestia bezstronności przywołana jest przede wszystkim poprzez jej doprecyzowanie. Zgodnie z tymi zapisami, zasada bezstronności powinna być regulowana i przestrzegana w dwóch aspektach: formułowania kryteriów (w sposób zapewniający ich bezstronność) oraz stosowania mechanizmów gwarantujących bezstronność osób uczestniczących w wyborze projektów (z wyodrębnieniem mechanizmów dotyczących pracowników instytucji oraz ekspertów zewnętrznych). Jednocześnie, zgodnie z zapisami rozdziału 7.3 *„Ocena projektów”* omawianych *„Wytycznych...”*: *„wymogi, które muszą spełniać wszyscy członkowie KOP, w tym dotyczące ich bezstronności oraz zobowiązania do zachowania poufności prac KOP oraz danych i informacji zawartych we wnioskach o dofinansowanie”* powinny zostać zawarte w Regulaminie KOP. Co więcej, w części dotyczącej podpisania umowy z ekspertami wskazano, iż podpisanie przez każdego eksperta deklaracji bezstronności jest warunkiem podpisania z nim umowy dotyczącej oceny wniosków w ramach konkretnego naboru, dokonując jednocześnie rozróżnienia odnoszącego się do trybu konkursowego (w przypadku którego deklaracja bezstronności dotyczy relacji eksperta ze wszystkimi wnioskodawcami biorącymi udział w konkursie) i pozakonkursowego (gdzie deklaracja bezstronności dotyczy relacji eksperta z konkretnym projektem). Warto przy tym zauważyć, że zgodnie z zapisami *„Wytycznych...”* stwierdzenie przez właściwą instytucję okoliczności mogących budzić wątpliwości, co do bezstronności eksperta nie musi automatycznie skutkować jego wyłączeniem z udziału w wyborze projektów. Instytucja może takiego wyłączenia dokonać, ale może także *„ujawnić okoliczności budzące wątpliwości co do bezstronności eksperta i nie wyłączać go z udziału w wyborze projektów”*. Ma to uzasadnienie *„w szczególności, gdy ze względu na wysoki stopień skomplikowania projektów i wąski zakres przedmiotowy projektów krąg wnioskodawców*

i oceniających ich projekty ekspertów jest bardzo ograniczony, a jednocześnie udział ekspertów w ocenie tych projektów jest konieczny". Jednak odstępowanie od wykluczenia oceniającego, w przypadku którego występują wątpliwości, zwiększa ryzyko wystąpienia nadużyć.

Dodatkowym narzędziem kontroli procesu bezstronności oceny ma być także zobowiązanie do zamieszczania w treści protokołu z prac KOP m.in. informacji o wszelkich ujawnionych wątpliwościach dotyczących bezstronności ekspertów, co gwarantuje jawność wszelkich zidentyfikowanych w toku prac KOP nieprawidłowości związanych z kwestią bezstronności ekspertów.

Opisane powyżej regulacje i zalecenia należy traktować zarówno jako wymagania minimalne nałożone na IZ w zakresie zapewnienia bezstronności systemu wyboru i oceny projektów, ale także są one użytecznymi rozwiązaniami, których wdrożenie gwarantuje, iż stworzony na potrzeby RPO WK-P 2014-2020 system wyboru i oceny projektów będzie się cechował niezbędną bezstronnością.

Wskazane wyżej wymagania znalazły swoje odzwierciedlenie w regulaminach KOP. W każdym z regulaminów KOP stanowiących załączniki do *Systemu oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020*, znalazł się paragraf dotyczący bezstronności i poufności. W poniższej tabeli przedstawiono rozwiązania obecne w najważniejszych regulaminach KOP dla projektów z EFS i EFRR.

Tabela 5. Zapisy regulaminów prac KOP EFRR oraz EFS w kontekście zasady bezstronności i poufności

Regulamin prac KOP EFRR	Regulamin prac KOP EFS
Wszyscy Członkowie KOP zobowiązani są do zachowania zasad bezstronności oraz poufności w pracach KOP i podpisania, po powołaniu do składu KOP, odpowiedniego oświadczenia o bezstronności oraz oświadczenia o poufności, których wzory stanowią załączniki nr (...) do niniejszego Regulaminu.	
Członek KOP, który pozostaje z wnioskodawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, uzasadniającym wątpliwości co do jego bezstronności, ma obowiązek poinformować o tym Przewodniczącego. Przewodniczący powinien w takiej sytuacji wyłączyć Członka KOP z udziału w ocenie wszystkich projektów, które skierowane zostały do oceny w ramach konkursu/trybu pozakonkursowego.	Członek KOP, który pozostaje z wnioskodawcą w stosunku prawnym lub faktycznym, uzasadniającym wątpliwości co do jego bezstronności, ma obowiązek poinformować o tym Przewodniczącego. Przewodniczący może w takiej sytuacji wyłączyć Członka KOP z udziału w ocenie wszystkich projektów, które skierowane zostały do oceny w ramach konkursu/trybu pozakonkursowego albo ujawnić okoliczności budzące wątpliwości co do bezstronności Członka KOP.
W przypadku, gdy istnieją uzasadnione wątpliwości co do bezstronności Przewodniczącego, zobowiązany jest on wyłączyć się od udziału w ocenie wszystkich projektów, które zostały skierowane do oceny w ramach danego konkursu/trybu pozakonkursowego. Zadania Przewodniczącego przejmuje jego Zastępca.	
Niezależnie od przyczyn wymienionych w ust. (...), Członek KOP (w tym Przewodniczący) powinien zostać wyłączony z udziału w pracach KOP jeżeli między nim a jednym z wnioskodawców, osobą wchodzącą w skład organów statutowych lub pełniącą funkcje kierownicze u wnioskodawcy lub przedstawicielem wnioskodawcy zachodzi stosunek osobisty tego rodzaju, że mógłby wywołać wątpliwości co do bezstronności Członka KOP.	
Do ekspertów stosuje się odpowiednio przepisy art. 24 § 1 i 2 KPA.	
Do pozostałych Członków KOP stosuje się przepisy KPA dotyczące wyłączenia pracowników organu. Powyższe zapisy nie dotyczą jednak projektów własnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w zakresie których wniosek/wniosek preselekcyjny jest opracowywany i oceniany przez różnych pracowników lub pracowników mających różnych bezpośrednich przełożonych.	
W przypadku wyłączenia Członka KOP (w tym Przewodniczącego) od udziału w ocenie na skutek wystąpienia okoliczności, o których mowa w ustępach poprzedzających Dyrektor DW EFRR/EFS odwołuje go ze składu KOP.	
	Powody wyłączenia Członka KOP z udziału w pracach KOP trwają także po ustaniu uzasadniającego je małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Regulaminu prac Komisji Oceny Projektów, realizowanych z EFRR, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz Regulaminu prac Komisji Oceny Projektów, realizowanych z EFS, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, które stanowią załącznik do SOP RPO WK-P 2014-2020 wersja nr 6

Zapisy regulaminów ustalające założenia związane z bezstronnością i poufnością są zgodne z *Ustawą o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020* oraz *Wytycznymi w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020*. Opisane rozwiązania mogą stanowić potencjalne skuteczne narzędzie zapewnienia bezstronności w ocenie. Zapisy w obu analizowanych regulaminach są dość podobne. Istotną różnicą jest kwestia wyłączenia z udziału w ocenie projektów członka KOP, który pozostaje z wnioskodawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, uzasadniającym wątpliwości co do jego bezstronności. Procedury w regulaminie KOP dla EFS są bardziej elastyczne - pozwalają one na ewentualną rezygnację z wyłączenia z prac członka KOP, która może być zasadna w przypadku braku możliwości znalezienia kompetentnego zastępcy. Należy jednak rozważyć czy poziom elastyczności, a wręcz dowolności decyzji Przewodniczącego nie jest zbyt wysoki. Rozwiązaniem zapewniającym pewną dozę elastyczności, a jednocześnie ograniczającym dowolność decyzji przewodniczącego, która mogłaby doprowadzić do nadużyć, może być wskazanie w regulaminie katalogu sytuacji, w których Przewodniczący może nie wyłączać z udziału w ocenie członka KOP, mimo występowania wobec niego wątpliwości co do bezstronności.

Na kwestię wyłączenia członków KOP z oceny warto spojrzeć także z drugiej strony, teoretycznie mogą mieć bowiem miejsce sytuacje niezasadnego wyłączenia członków KOP z udziału w ocenie. Zabezpieczeniem przed występowaniem tego rodzaju sytuacji mogłoby być wprowadzenie możliwości złożenia przez wyłączonego członka KOP odwołania od decyzji Przewodniczącego. W takim wypadku zasadność wyłączenia byłaby ponownie weryfikowana, a dany członek KOP mógłby zostać przywrócony do oceny. Instancją odwoławczą mógłby być w tym zakresie Dyrektor DW EFS / DW EFRR.

Warto zwrócić również uwagę, iż tylko w regulaminie EFS występuje wynikający wprost z Kodeksu Postępowania Administracyjnego (KPA) zapis „powody wyłączenia Członka KOP z udziału w pracach KOP trwają także po ustaniu uzasadniającego je małżeństwa, przysposobienia, opieki lub kurateli”. Jego źródłem wydaje się być założenie, że ustanie pewnych kategorii relacji prawnych nie koniecznie skutkuje ustaniem relacji osobistych. W pewnych przypadkach może być to prawdą, np. ustaniu małżeństwa mogą towarzyszyć różnorodne emocje, które mogą mieć istotny wpływ na relacje osobiste pomiędzy byłymi małżonkami, na długo po ustaniu relacji prawnej. Z tego względu zapis funkcjonujący w regulaminie KOP EFS wydaje się zasadny. Z prawnego punktu widzenia wskazany wyżej zapis obowiązuje również dla EFRR, ponieważ zarówno w EFRR, jak i w EFS osoby oceniające podpisując deklarację bezstronności oświadczają, iż nie zachodzi żadna z okoliczności dotyczących wyłączenia pracownika organu określonych KPA. Obecność w regulaminie EFS zapisu o braku ustania przesłanej do wykluczenia członka KOP z chwilą ustania niektórych relacji prawnych ma więc funkcję porządkującą i tylko przypomina, iż taka regulacja występuje. Biorąc pod uwagę, iż członkami KOP mogą być również eksperci zewnątrzni, którzy niekoniecznie muszą znać dokładnie KPA, również w przypadku regulaminu EFRR zasadne wydaje się wprowadzenie analogicznego zapisu do funkcjonującego w EFS, który będzie porządkował i przypominał o funkcjonującej regulacji.

Jak wskazano w kluczowym dokumencie charakteryzującym system wyboru projektów „*Wszystkie osoby uczestniczące w wyborze projektów, w tym dokonujące badania wymogów formalnych zobowiązane są do zachowania zasad bezstronności i złożenia oświadczenia że nie zachodzą przesłanki ich wyłączenia na podstawie art. 24 par. 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23).*”¹⁶. Zapis ten w dalszej kolejności znajduje odzwierciedlenie w poszczególnych regulaminach KOP, zgodnie z treścią których zebranie prawidłowo wypełnionych oświadczeń stanowi zadanie Sekretarza KOP. Złożone oświadczenia stanowią każdorazowo załącznik do protokołu z prac KOP.

Jeśli chodzi o treść składanych oświadczeń dotyczących bezstronności, oświadczenia pracownika IOK i eksperta są do siebie bardzo podobne, w ich treści wymieniany jest katalog relacji i stosunków prawnych, które nie powinny łączyć osoby oceniającej z żadnym z wnioskodawców. Forma oświadczenia jest zgodna z założeniami *Ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020*, a katalog relacji zdaje się wyczerpywać te stwarzające największe zagrożenie dla bezstronności.

¹⁶ Ibidem, s. 29.

Do narzędzi zapewniających bezstronność oceny, a ściślej rzecz ujmując eliminujących możliwość dokonania przez oceniających nieobiektywnej oceny konkretnego projektu należą rozwiązania z zakresu powoływania KOP dla konkretnego naboru oraz proces przyporządkowywania poszczególnych wniosków do konkretnych członków KOP.

Zapisy regulaminu KOP EFRR dają Dyrektorowi DW EFRR dużą dowolność w zakresie powoływania KOP, nie ustalono żadnych warunków, jakie muszą spełnić osoby, aby mogły stać się członkami KOP. Pozostawienie tak dużej elastyczności, bez ustalenia kryteriów, jakimi powinno się kierować w doborze członków KOP, rodzi ryzyko nadużyć, a także angażowania w ocenę osób nie posiadających wystarczających kompetencji. Kwestia ta poddana zostanie weryfikacji w toku dalszych analiz.

Wprawdzie do regulaminu pracy KOP dla EFRR dołączono załącznik 2a *Procedura wyłaniania ekspertów do oceny w ramach danego konkursu/trybu pozakonkursowego*, jednak sam regulamin nie ustala, w jakich okolicznościach procedura ta zostaje wykorzystana, a więc niewykorzystanie tej procedury nie będzie stanowić działania niezgodnego z regulaminem. Użyta w procedurze terminologia wskazuje, iż nie ma ona zastosowania przy angażowaniu do KOP pracowników IZ, którzy stanowili dotąd większość osób oceniających wnioski.

Z kolei zapisy regulaminu pracy KOP dla EFS ze względu na obecność obiektywnych kryteriów rekrutacji członków KOP należy uznać za sprzyjające bezstronności. Brak tego rodzaju zapisów w regulaminie KOP EFRR należy uznać za potencjalną słabość zarówno w kontekście przeciwdziałania nadużyciom przy powoływaniu KOP, jak i zapewnienia odpowiedniej jakości oceny. Z drugiej jednak strony, należy podkreślić, że tak jak w przypadku ekspertów zewnętrznych precyzyjnie określony sposób naboru jest absolutnie niezbędny ze względu na konieczność weryfikacji, czy dana osoba może i powinna zostać zaangażowana w proces oceny, tak w przypadku pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu, dopuszczalna jest sytuacja, w której nie ma konieczności stosowania precyzyjnych i restrykcyjnych kryteriów naboru osób oceniających. W tym bowiem przypadku mamy do czynienia niejako w sposób naturalny z zapewnieniem odpowiedniego przygotowania merytorycznego i kompetencji niezbędnych do przeprowadzenia oceny wniosku o dofinansowanie w sposób poprawny i cechujący się wysokim poziomem jakości merytorycznej. Pamiętać przy tym należy, że struktura organizacyjna i podział zadań pomiędzy komórkami organizacyjnymi zaangażowanymi w proces wdrażania RPO WK-P 2014-2020 sprawiają, iż ze strony IOK oceną zajmują się przede wszystkim osoby, które w zakresie swoich obowiązków mają również zadania związane z oceną wniosków, a jednocześnie ich kompetencje do realizacji tych zadań były weryfikowane na etapie rekrutacji i/lub rozwijane poprzez działania szkoleniowe i bieżące wykonanie zadań w trakcie całego okresu zatrudnienia. Można więc przyjąć, że w odniesieniu do tych osób konieczność podejmowania działań weryfikacyjnych i rekrutacyjnych na etapie formowania KOP nie jest elementem niezbędnym.

Ważnym elementem zapobiegania nadużyciom w procesie oceny jest sposób rozdysponowywania wniosków o dofinansowanie pomiędzy członków KOP. Pozostawienie w tym zakresie dowolności daje szersze możliwości do podejmowania przez oceniających intencjonalnych działań mających na celu wydanie oceny niezgodnej z zasadą bezstronności. Członek KOP może np. w celu osiągnięcia korzyści dążyć do wydania wysokich ocen konkretnemu projektowi. Dowolność w rozdysponowywaniu wniosków, byłaby czynnikiem ułatwiającym to zadanie.

Zarówno w regulaminie KOP EFS, jak i KOP EFRR funkcjonują rozwiązania eliminujące dowolność w rozdysponowywaniu wniosków o dofinansowanie pomiędzy oceniających. W obu regulaminach wprowadzono rozwiązanie polegające na losowym przyporządkowywaniu członków KOP do oceny konkretnych wniosków o dofinansowanie. W przypadku EFRR losowanie przeprowadza Sekretarz KOP w obecności przewodniczącego. Dla konkretnego projektu losowane po dwóch oceniających dla każdej grupy kryteriów, proces losowania przebiega przy wykorzystaniu programu komputerowego Microsoft Excel. W przypadku EFS z kolei losowanie dokonywane jest przez Przewodniczącego KOP w obecności Sekretarza oraz trzech członków KOP. Dla każdego wniosku o dofinansowanie losowane jest dwóch członków KOP, którzy oceniać będą dany wniosek w odniesieniu do wszystkich kryteriów. Procedura losowania polega na zapisaniu numerów wniosków oraz imion i nazwisk członków KOP na kartkach papieru i losowaniu tych kartek z kopert. W regulaminie KOP EFS przewidziano także mechanizm oceny przez jednego członka KOP wniosków złożonych przez tego samego wnioskodawcę, co potencjalnie może

sprzyjać sprawności oceny, ponieważ oceniający może tylko jednokrotnie dokonać oceny w odniesieniu do kryteriów dotyczących potencjału wnioskodawcy.

Z pewnością należy pozytywnie ocenić losowe rozdysponowywanie wniosków pomiędzy oceniających. Obie procedury (stosowane w EFS i EFRR) są funkcjonalne, ale żadna z nich nie wydaje się rozwiązaniem optymalnym organizacyjnie. W przypadku EFRR należy pochwalić wykorzystanie oprogramowania komputerowego, które z pewnością usprawnia proces losowania. Stosowane w EFS losowanie przy pomocy zapisanych kartek może być problematyczne i czasochłonne w przypadku złożenia w naborze kilkuset projektów. Pozytywnie należy ocenić prowadzenie w ramach EFRR losowania przez dwóch członków KOP – Sekretarza i Przewodniczącego, angażowanie aż 5 członków KOP w przypadku EFS wydaje się zbędne i może rodzić problemy organizacyjne. Wprowadzone w EFRR oddzielne losowanie grup kryteriów ma swoje dobre i złe strony - jeszcze bardziej obiektywizuje ocenę, ponieważ niemal eliminuje sytuację wpływu jednego oceniającego na ocenę końcową projektu, z drugiej strony takie rozwiązanie może wydłużać proces oceny. Kryteria, których źródłem informacji jest ten sam element wniosku mogą znajdować się w różnych grupach kryteriów, co skutkuje tym, że ta sama część wniosku jest analizowana kilkakrotnie. W konsekwencji czas oceny przy rozdzieleniu grup kryteriów może być dłuższy. Ocenianie konkretnych grup kryteriów zdaje się być w ograniczonym stopniu uzasadnione merytorycznie, ponieważ wedle zapisów regulaminu to, jakie grupy kryteriów ocenia dany członek KOP nie zależy od wiedzy czy doświadczenia, dobór jest tu losowy¹⁷. Rozwiązaniem kompromisowym pomiędzy dążeniem do zobiektywizowania oceny, a sprawnością procesu oceny stanowi rozwiązanie stosowane w EFS - dokonywanie oceny wg wszystkich kryteriów przez dwóch losowo wybranych członków KOP. W związku z powyższym rozważyć należy wprowadzenie jednego, wspólnego dla EFS i EFRR sposobu przyporządkowywania wniosków o dofinansowanie do konkretnych członków KOP, który będzie przewidywał losowanie dla każdego projektu dwóch członków KOP odpowiedzialnych za ocenę projektu z wykorzystaniem wszystkich kryteriów wyboru projektów. Jednocześnie jednak podkreślić należy, iż celowym byłoby rozważenie możliwości zawieszenia procedury losowania na etapie rozdysponowywania projektów pomiędzy członków KOP w odniesieniu do pracowników IOK i traktowanie jej jako obligatoryjnej tylko wobec ekspertów zewnętrznych. Nie powinno to obniżyć skuteczności w zapewnianiu bezstronności oceny (*vide* konieczność składania deklaracji o bezstronności przez każdego członka KOP), natomiast zapewniłoby efektywne rozdysponowywanie projektów pomiędzy pracowników, tak możliwie najlepiej wykorzystywać dostępne zasoby kadrowe. W związku z powyższym, podejmowanie w tym zakresie decyzji przez osoby koordynujące w danej komórce organizacyjnej proces oceny należy uznać za wystarczające, a jednocześnie użyteczne w kontekście optymalnego przeprowadzania oceny w określonych ramach czasowych.

Do rozwiązań służących obiektywizacji procesu oceny zaliczyć należy również prowadzenie oceny przez dwóch członków KOP oraz towarzyszącą temu kontrolę rozbieżności ocen¹⁸. Rozwiązanie to służy również wychwyceniu błędów w ocenie, lecz będzie użyteczne także w przypadku, kiedy jeden z oceniających intencjonalnie zaniży lub zawyży ocenę projektu w danym kryterium.

Dokonywanie oceny przez dwóch członków KOP przewidziane zostało zarówno w regulaminie KOP EFS, jak i w regulaminie KOP EFRR. Jednak dokumenty te znacząco różnią się w zakresie sposobu identyfikowania rozbieżności w ocenie oraz procedury ich rozstrzygnięcia. W przypadku EFRR, w regulaminie znalazły się zapisy dotyczące rozbieżności na etapie oceny formalno-merytorycznej. Nie wskazano, żadnego progu dopuszczalnej rozbieżności, a więc zapisy dotyczą każdej rozbieżności w ocenie dwóch oceniających. W przypadku jej wystąpienia decyzję o tym, czy projekt spełnia dane kryterium lub ile punktów przyznać, podejmuje Przewodniczący, który w uzasadnionych przypadkach może wystąpić o ekspertyzę zewnętrzną lub skorzystać z pomocy eksperta z wykazu kandydatów na ekspertów. Tak

¹⁷ Pamiętać jednak należy, że problem w tym przypadku dotyczy niedoprecyzowania omawianej kwestii przez Regulamin KOP. W praktyce jednak podejmowane są działania, by zapewnić – przynajmniej w pewnych obszarach (np. ocena oddziaływania na środowisko) – dokonywanie oceny w odniesieniu do pewnych grup kryteriów wyboru projektów przez pracowników wyspecjalizowanych i mających doświadczenie w danym zakresie.

¹⁸ Warto jednak w tym miejscu zauważyć, że w aktualizacji *Wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020* z 30 marca 2017 roku, zrezygnowano z obowiązku stosowania zasady „dwóch par oczu”, w szczególności w odniesieniu do oceny formalnej. Rozwiązanie to zostanie uwzględnione w analizie w części raportu dotyczącej sprawności procesu oceny, w kontekście możliwości jego wykorzystania dla poprawy sytuacji w tym zakresie.

sformułowane zapisy regulaminu w przypadku rozbieżności pozwalają na ignorowanie dotychczasowych ocen członków KOP. Przewodniczący mógłby otrzymując dwie rozbieżne oceny w danym kryterium np. 1 i 3 pkt., podjąć decyzję o całym innej, a więc również rozbieżnej ocenie i przyznać np. 5 pkt. W regulaminie KOP dla EFRR nie funkcjonują żadne zapisy o sposobie postępowania w przypadku rozbieżności na etapie oceny preselekcyjnej.

W przypadku regulaminu KOP dla EFS założenia dotyczące rozstrzygnięcia rozbieżności są bardziej rozbudowane. W treści regulaminu wskazano, iż „Przewodniczący rozstrzyga lub podejmuje decyzję o sposobie rozstrzygnięcia w przypadku różnicy stanowisk oceniających, do kompetencji Przewodniczącego należy w szczególności rozstrzygnięcie lub podjęcie decyzji o sposobie rozstrzygnięcia w przypadku różnicy stanowisk dwóch oceniających albo jednego z dwóch oceniających i trzeciego oceniającego dotyczących: a. spełnienia przez projekt kryteriów ocenianych metodą „Tak-Nie”, tj. spełnienie kryterium oznacza uzyskanie wartości logicznej „Tak”; b. spełnienia przez projekt kryteriów premiujących; c. rozbieżności dotyczących zakresu tych samych zagadnień kierowanych do negocjacji i wskazanych przez oceniających w kartach oceny.”. Dodatkowo w tym miejscu wskazano, iż przez różnicę stanowisk oceniających należy rozumieć rozbieżną ocenę w ramach kryteriów ocenianych metodą „Tak-Nie”, kryteriów szczegółowych-premiujących oraz w ramach tych samych zagadnień kierowanych do negocjacji i wskazanych przez oceniających w kartach oceny. Tak sformułowany zapis jak należy domniemać dotyczy wszystkich etapów oceny wniosku, lecz nie dotyczy wszystkich kategorii kryteriów wyboru projektów. Za różnicę stanowisk nie będzie traktowana rozbieżna ocena w merytorycznych kryteriach punktowych, w których wedle opisanych dalej wyników analizy walidacyjnej występują problemy z precyzyjnością oceny.

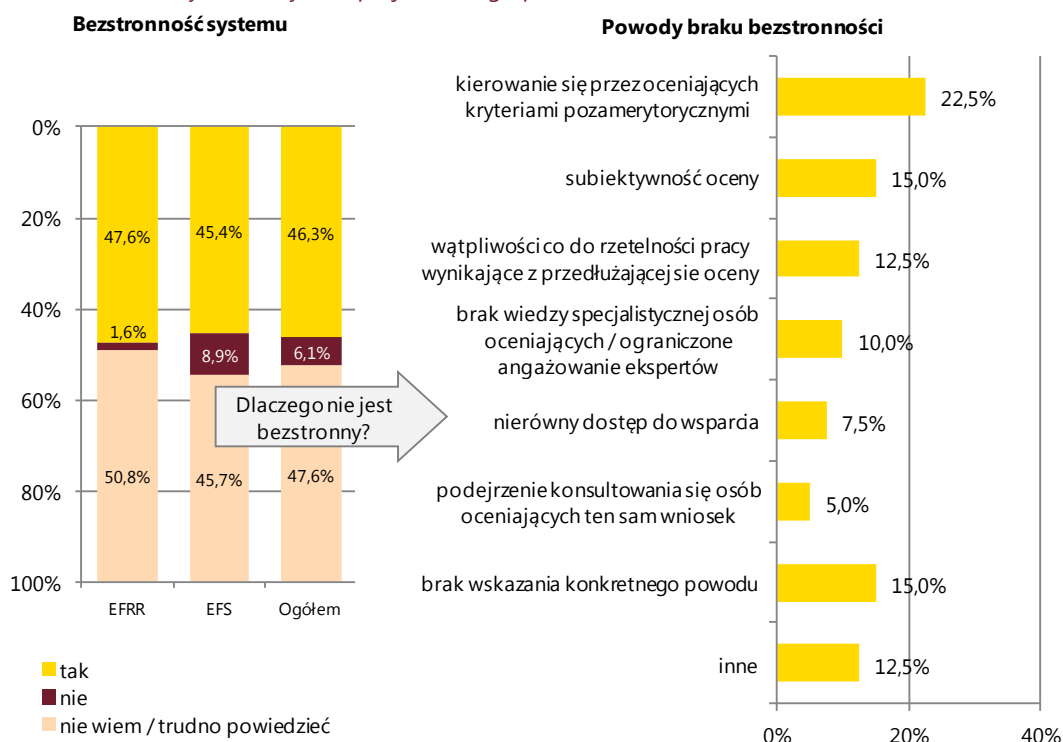
W dalszej części regulaminu EFS wprowadzono kategorię znacznej rozbieżności w ocenie, której wystąpienie skutkuje skierowaniem wniosku do trzeciej oceny. Ma ona miejsce w sytuacji, w której od jednego z oceniających projekt uzyskał co najmniej 60% punktów w każdym kryterium ogólnym merytorycznym punktowym i został przez niego rekomendowany do dofinansowania, a od drugiego oceniającego uzyskał poniżej 60% punktów w co najmniej jednym kryterium ogólnym merytorycznym punktowym i nie został przez niego rekomendowany do dofinansowania. A więc kategoria znacznej rozbieżności stanowi w pewnym sensie uzupełnienie omówionej wcześniej kategorii różnicy stanowisk.

Motywy wprowadzenia takiego rozwiązania mogła być świadomość pracowników IZ potencjalnie częstego występowania różnic w ocenach ekspertów w zakresie ogólnych kryteriów merytorycznych. Z tego względu nie każdą różnicę w ocenie potraktowano jako różnicę wymagającą ponadstandardowych działań. W przypadku tej grupy kryteriów różnice uznawane są za znaczące jeżeli towarzyszy im również zróżnicowana decyzja co do rekomendowania projektu do dofinansowania. Podejście to wydaje się zasadne, lecz zdaniem ewaluatora nie wyczerpuje wszystkich sytuacji, w których rozbieżność ocen – wskazująca na jakieś problemy z oceną wniosku w danym kryterium – jest szczególnie istotna. Za różnicę szczególnie istotną z pewnością można uznać taką, która ma wpływ na przyznanie dofinansowania, a więc zasadne jest badanie różnic w ocenie, kiedy jeden oceniający rekomendował projekt do dofinansowania, a drugi nie rekomendował go. Jednak na uzyskanie dofinansowania ma wpływ również liczba punktów, która decyduje o miejscu na liście rankingowej. Z tego względu szczególną uwagą powinny zostać objęte nie tylko sytuacje różnic w ogólnej pozytywnej / negatywnej ocenie projektu, lecz kontrolowane powinny być również ponadstandardowe różnice w ogólnej sumie punktów przyznanej przez oceniających, przy czym nie jest to kwestia, którą w chwili obecnej uznać należy za istotnie zagrażającą realizacji zasady bezstronności oceny.

Omówione powyżej regulacje w zakresie zapewnienia bezstronności oceny były także przedmiotem oceny w ramach badania jakościowego, gdzie potwierdzono funkcjonalność i użyteczność przyjętych rozwiązań, nie wskazując tym samym na występowanie krytycznych problemów w tym zakresie.

W kontekście bezstronności ocen warto również przyrzeć się opiniom wnioskodawców. Na kolejnym wykresie przedstawiono wyniki badania CAWI / CATI dotyczące postrzegania systemu oceny jako bezstronnego oraz powodów braku bezstronności.

Wykres 5. Bezstronność systemu wyboru projektów wg opinii wnioskodawców

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **bezstronność systemu: EFRR** - n=252, **EFS** - n=403, **ogółem** - n=655; **powody braku bezstronności** - n=40, pytanie zadawane osobom, które wskazały na brak bezstronności

O bezstronności systemu wyboru projektów przekonanych było 46,3% badanych wnioskodawców, a przeciwnego zdania było 6,1% z nich. Tak jak w przypadku opinii o transparentności systemu tu również mamy do czynienia z szerokim gronem osób, które nie potrafiły ocenić, czy system jest bezstronny. Może to świadczyć o występowaniu wśród wnioskodawców wątpliwości co do obiektywności systemu, które nie są jednak na tyle przekonujące, aby wydać opinie o braku bezstronności systemu. Na taką postawę wnioskodawców może mieć wpływ również ograniczona znajomość narzędzi zapewniania bezstronności funkcjonujących w ramach systemu wyboru projektów. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż wnioskodawcy z EFS częściej wskazywali na brak bezstronności (8,9%) niż respondenci z EFRR (1,6%), różnica ta jest istotna pod względem statystycznym¹⁹.

Kierowanie się przez oceniających kryteriami pozamerytorycznymi było najczęstszym powodem wskazywanym przez osoby przekonane o braku bezstronności systemu, tego rodzaju problem był dostrzegany przez 22,5% badanych. Relatywnie często wskazywano również na subiektywność oceny (15,0%), wątpliwości co do rzetelności pracy oceniających wynikające z przedłużającej się oceny (12,5%) oraz brak wiedzy specjalistycznej osób oceniających / ograniczone zaangażowanie ekspertów (10,0%).

Odnosząc się do opinii wnioskodawców stwierdzić więc należy, że mamy w przypadku zagadnienia dotyczącego bezstronności oceny z sytuacją zbliżoną do tej, która została zdiagnozowana w aspekcie przejrzystości systemu. Wskazane jest nie tyle wprowadzanie istotnych zmian do samych regulacji, co raczej skoncentrowanie się na zagadnieniu odpowiedniego i skutecznego komunikowania aktualnie obowiązujących zasad – poprzez działania informacyjno-promocyjne skierowane do beneficjentów.

2.1.2.3 Dyskryminacja i zasada zrównoważonego rozwoju

Ostatni aspekt analizy w niniejszej części raportu dotyczy zapewnienia niedyskryminacyjnego charakteru funkcjonowania systemu wyboru i oceny projektów. Chodzi w tym przypadku o zapewnienie równego

¹⁹ $\chi^2=14,722$ $\alpha=0,001$ $p=0,02$

traktowania wnioskodawców, ze szczególnym uwzględnieniem zasad ustanowionych w art. 7 i 8 „Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006”, nazywanego Rozporządzeniem ogólnym. Kluczowe znaczenie ma tutaj artykuł 7, który dotyczy promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji i który określa, że:

- „Państwa członkowskie i Komisja zapewniają uwzględnianie i propagowanie równości mężczyzn i kobiet oraz punktu widzenia płci w trakcie przygotowywania i wdrażania programów, w tym w odniesieniu do monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji”.
- „Państwa członkowskie i Komisja podejmują odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkim formom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowania i wdrażania programów. W procesie przygotowywania i wdrażania programów należy w szczególności wziąć pod uwagę zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami”.

Analiza dokumentacji, której zapisy konstruują i regulują funkcjonowanie systemu wyboru i oceny projektów wykazała, iż ww. zagadnienia nie są przedmiotem regulacji. Nie należy jednak uznawać tej sytuacji za świadcząca o ewentualnych dysfunkcjach systemu wyboru i oceny projektów, a tym bardziej, że system ten cechuje się charakterem dyskryminacyjnym, tzn. że w nierówny sposób traktuje poszczególne kategorie wnioskodawców. Sytuacja ta wynika raczej z faktu, że kwestia ewentualnej dyskryminacji (nierównego traktowania) dotyczy przede wszystkim kryteriów wyboru projektów, które mogą taki stan rzeczy generować. Znajduje to zresztą potwierdzenie w wynikach analizy kryteriów wyboru projektów, gdzie znaleźć można przykłady takich kryteriów, które dotyczą zagadnień określonych w artykule 7 „Rozporządzenia...”. Uwzględniając ów fakt, stwierdzić należy, iż to właśnie na etapie analizy kryteriów uzasadnione będzie dokonanie oceny pod kątem realizacji zasad dotyczących promowania równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji. Oddziaływanie systemu jest w tym przypadku ograniczone, chyba, że generowałby on określone – i niewynikające z kryteriów – bariery w aplikowaniu o wsparciu lub wywoływał określone – niezależne od kryteriów wyboru projektów – nierówności w ocenie. Podkreślić jednak należy, że w przypadku systemu wyboru i oceny projektów RPO WK-P 2014-2020 nie mamy do czynienia z taką sytuacją.

Zapisy *Systemu oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020* zostały przeanalizowane pod kątem występowania rozwiązań, które mogą mieć funkcję dyskryminującą względem grup podmiotów, osób, obszarów czy typów przedsięwzięć. W toku analizy nie zidentyfikowano rozwiązań, których zastosowanie może skutkować występowaniem nierówności, lecz warto zauważyć, iż dokument zawiera charakterystykę rozwiązań na dosyć dużym poziomie ogólności, które rzadko są związane z konkretnymi grupami docelowymi czy typami beneficjenta. Założenia te rzadko posiadają funkcję kierunkującą, dlatego szansa na występowanie w ich przypadku oddziaływania dyskryminującego jest niewielka.

System wyboru projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020 zawiera rozwiązania posiadające funkcję antydyskryminacyjne. Obszarem, w którym zagrożenie występowaniem dyskryminacji jest największe jest tryb pozakonkursowy, ponieważ w jego ramach do złożenia wniosku o dofinansowanie wzywana jest tylko wybrana instytucja lub grupa instytucji. Taka sytuacja rodzi niebezpieczeństwo defaworyzowania niektórych podmiotów, w przypadku gdy zdolność do realizacji danego typu projektu posiada nie tylko wezwany do złożenia wniosku podmiot. Jednak w *Systemie oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020* wyraźnie wskazano, iż tryb pozakonkursowy może być stosowany tylko dla projektów, których wnioskodawcą, ze względu na charakter lub cel projektu, mogą być jedynie podmioty jednoznacznie określone przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Wspomniane ściśle określenie podmiotu

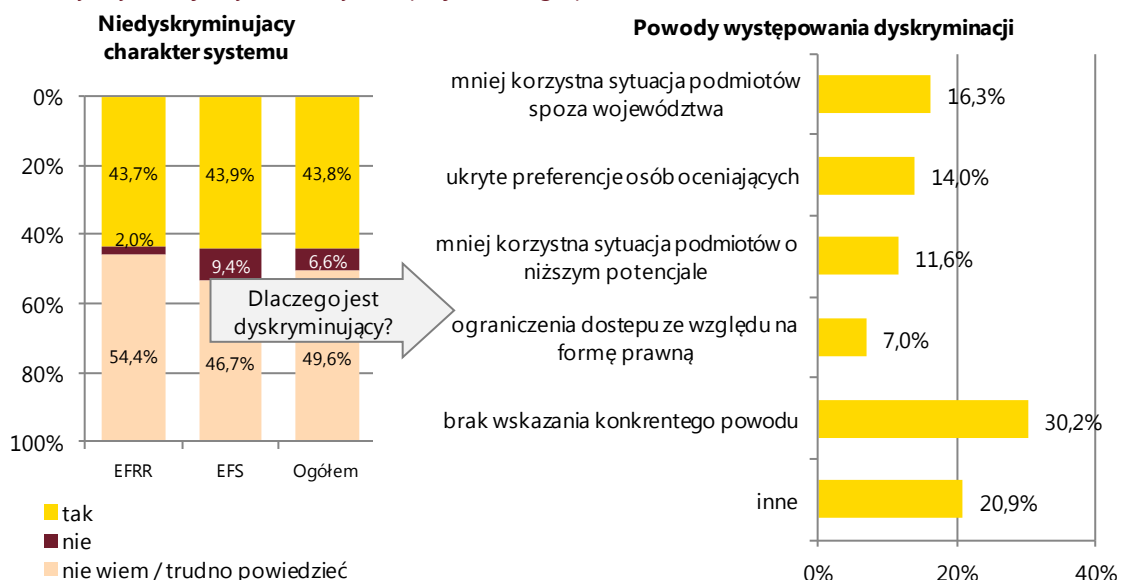
doprecyzowano jako sytuację, w której mamy do czynienia z jednym potencjalnym wnioskodawcą²⁰. Wprowadzenie takiego ograniczenia stosowania trybu pozakonkursowego znacząco zmniejsza prawdopodobieństwo defaworyzowania niektórych podmiotów w dostępie do wsparcia RPO WK-P 2014-2020, dlatego należy uznać je za narzędzie przeciwdziałające dyskryminacji na etapie naboru.

Kwestia równego traktowania wnioskodawców podjęta została również w Regulaminach pracy KOP, dla oceny projektów realizowanych z EFRR i EFS, wspólnej KOP dla oceny projektów zintegrowanych oraz KOP ZIT. We wszystkich regulaminach w części dotyczącej rozstrzygnięcia konkursu przy opisie sposobu postępowania w przypadku uzyskania przez więcej niż jeden projekt tej samej liczby punktów zawarto następujący zapis „Ze względu na zasadę równego traktowania wnioskodawców wybór projektów musi objąć projekty, które uzyskały taką samą liczbę punktów w ramach konkursu lub kolejność wyboru do dofinansowania projektów o takiej samej liczbie punktów ustalana jest w oparciu o wybrane kryteria wyboru projektów, zgodnie z zapisami regulaminu konkursu.”²¹. Uregulowanie to również należy za narzędzie antydyskryminacyjne.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, iż rzeczywisty brak działań dyskryminujących zależy nie tylko od charakteru ustanowionych regulacji, lecz także od działań praktycznych podejmowanych przez osoby zaangażowane w procesy wyboru projektów. Nawet najlepiej skonstruowane zasady będą nieskuteczne, jeżeli nie będą stosowane w praktyce przez oceniających. Jednak w przypadku występowania dyskryminacji wynikającej ze złego wykonywania obowiązków przez osoby zaangażowane w proces wyboru, nie mamy do czynienia z dyskryminacją wynikającą z samych założeń systemu, lecz z zaburzeń bezstronności wynikającej z woli konkretnych osób. Analizę dotyczącą bezstronności w systemie wyboru projektów zaprezentowano w osobnym podrozdziale.

W kwestii dyskryminacji w systemie wyboru projektów wypowiedzieli się również wnioskodawcy. Na poniższym wykresie przedstawiono ich opinie zebrane w badaniu CAWI / CATI.

Wykres 6. Dyskryminacja w systemie wyboru projektów wg opinii wnioskodawców

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **niedyskryminujący charakter systemu: EFRR** - n=252, **EFS** - n=403, **ogółem** - n=655; **powody występowania dyskryminacji** - n=43, pytanie zadawane osobom, które wskazały na występowanie dyskryminacji

O niedyskryminującym charakterze systemu wyboru projektów przekonanych jest 43,8% wnioskodawców, a występowanie dyskryminacji dostrzegają jedynie 6,6% badanych. Niemal połowa respondentów nie

²⁰ System oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020, wersja 6, załącznik do Uchwały nr 44/1724/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 9 listopada 2016 r., s. 10.

²¹ Regulamin pracy KOP, dla oceny projektów realizowanych z EFRR w ramach RPO WK-P 2014-2020, Załącznik nr 1 do Systemu oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020, § 12 ust. 5.

potrafiła ocenić, czy system ma dyskryminujący charakter, czego powodem może być posiadanie przez wnioskodawców wątpliwości co do występowania dyskryminacji, które nie są do końca potwierdzone i z tego powodu mogą oni nie być pewni jaka jest rzeczywista sytuacja w ramach RPO WK-P. Źródłem wątpliwości w analizowanym zakresie może być występowanie kryteriów ograniczających dostęp do wsparcia jakichś kategorii podmiotów, które przez jednych mogą być interpretowane jako uzasadnione kryteria kierujące interwencje, a przez drugich jako narzędzie dyskryminacji – bezzasadnie ograniczające dostęp do wsparcia. Na występowanie dyskryminacji częściej wskazywali badani wnioskodawcy z EFS, taką opinię wyraziło 9,4% badanych składających wnioski w ramach tego funduszu, z kolei wśród wnioskodawców z EFRR taką opinię wyraziło 2,0%. Różnica ta jest istotna pod względem statystycznym.

Osoby wskazujące na występowanie dyskryminacji poproszone zostały o wskazanie jej powodów, najczęściej w tym kontekście wymieniano również mniej korzystną sytuację podmiotów spoza województwa (16,3%). Jako powody dyskryminacji wskazywano również ukryte preferencje oceniających (14,0%), mniej korzystną sytuację podmiotów o niższym potencjale (11,6%) oraz ograniczenia dostępu ze względu na formę prawną (7,0%). Prawie 1/3 respondentów pytanych o powody dyskryminacji nie udzieliła odpowiedzi wskazującej na konkretne powody czy przejawy dyskryminacji.

Podobnie jak w przypadku dwóch wcześniej analizowanych zagadnień (przejrzystość, bezstronność), tak i w odniesieniu do zapewnienia antydyskryminacyjnego charakteru systemu wyboru projektów celowe jest w kontekście opinii wnioskodawców raczej skoncentrowanie się na komunikowaniu obowiązujących w ramach RPO WK-P 2014-2020 regulacji niż ich znaczącym modyfikowaniu. Tym bardziej, że również w badaniu jakościowym nie wskazano na występowanie regulacji, czy procedur, które mogłyby generować problem dyskryminacyjnego charakteru systemu wyboru projektów. Poszczególne kategorie interesariuszy oceniały generalnie pozytywnie system pod tym względem, a ewentualne wątpliwości – po ich sprecyzowaniu – okazywały się raczej dotyczyć kryteriów wyboru projektów, a nie samego systemu (np. poprzez określanie na poziomie kryteriów pewnych kategorii wnioskodawców – dopuszczonych lub premiowanych w kontekście starania się o wsparcie).

Artykuł 8 wspomnianego na początku podrozdziału Rozporządzenia ogólnego dotyczy także stosowania zasady zrównoważonego rozwoju, jego zapisy zobowiązują do stosowania tej zasady w programach operacyjnych: *„Państwa członkowskie i Komisja zapewniają, aby wymogi ochrony środowiska, efektywnego gospodarowania zasobami, dostosowanie do zmian klimatu i łagodzenie jej skutków, różnorodność biologiczna, odporność na klęski żywiołowe oraz zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem były promowane podczas przygotowywania i wdrażania umów partnerstwa i programów. (...)”*²². Zobowiązanie to znalazło swoje odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów stosowanych w ramach RPO WK-P 2014-2020. Z kolei w dokumencie charakteryzującym założenia systemu wyboru projektów - *System oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020* – nie występują odwołania do zasady zrównoważonego rozwoju, co wynika z samego charakteru dokumentu. Z założenia dokument ten prezentuje zasady wyboru projektów na poziomie ogólnym, nie wyróżniając konkretnych cech pożądanych przedsięwzięć projektowych.

2.1.3 Sposób organizacji i sprawność realizacji procesu wyboru projektów

W ramach niniejszego podrozdziału dokonana została analiza i ocena systemu pracy osób oceniających wnioski o dofinansowanie obejmująca sposoby rekrutacji, zadania i standardy pracy, a także rozwiązania z zakresu podnoszenia kompetencji. W dalszej kolejności omówiona została sprawność procesu oceny, w ramach której przedstawiono główne założenia procesu oceny oraz omówiono rozwiązania mogące stanowić potencjalne ograniczenia sprawności procesu oceny. W końcowej części podrozdziału przeanalizowana została procedura odwoławcza.

²² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., art. 8.

2.1.3.1 Ogłoszenie naboru wniosków

W celu analizy dostępności informacji o organizowanych naborach przeprowadzono ocenę ekspercką ogłoszeń o naborze oraz regulaminów konkursów dodanych na stronie internetowej http://www.mojregion.eu/index.php/rpo/zobacz-ogloszenia_do_01.02.2017 r. Analiza objęła swoim zakresem 87 naborów, ich dokumentacja była analizowana wg stanu na 01.03.2017 r. Punktem odniesienia dla prowadzonej analizy były – w pierwszej kolejności – wymagania ustawowe dotyczące treści ogłoszenia oraz o regulaminie naboru, które określono w „Ustawie o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020. W przypadku ogłoszenia o konkursie, w art. 40 określa się, iż zawierać ono winno co najmniej:

- 1) nazwę i adres właściwej instytucji;
- 2) określenie przedmiotu konkursu, w tym typów projektów podlegających dofinansowaniu;
- 3) określenie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w konkursie;
- 4) określenie maksymalnego dopuszczalnego poziomu dofinansowania projektu lub maksymalnej dopuszczalnej kwoty dofinansowania projektu;
- 5) określenie terminu, miejsca i formy składania wniosków o dofinansowanie projektu;
- 6) określenie sposobu i miejsca udostępnienia regulaminu konkursu.

Z kolei jeśli chodzi o treść regulaminu konkursu, to w art. 41 określa się, iż zawierać on powinien co najmniej:

- 1) nazwę i adres właściwej instytucji;
- 2) przedmiot konkursu, w tym typy projektów podlegających dofinansowaniu;
- 3) formę konkursu;
- 4) termin, miejsce i formę składania wniosków o dofinansowanie projektu i sposób uzupełniania w nich braków formalnych oraz poprawiania w nieoczywistych omyłkach;
- 5) wzór wniosku o dofinansowanie projektu;
- 6) wzór umowy o dofinansowanie projektu;
- 7) kryteria wyboru projektów wraz z podaniem ich znaczenia;
- 8) kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów w konkursie;
- 9) maksymalny dopuszczalny poziom dofinansowania projektu lub maksymalną dopuszczalną kwotę dofinansowania projektu;
- 10) środki odwoławcze przysługujące wnioskodawcy;
- 11) sposób podania do publicznej wiadomości wyników konkursu;
- 12) formę i sposób udzielania wnioskodawcy wyjaśnień w kwestiach dotyczących konkursu.

Analiza treści ogłoszeń i regulaminów w ramach poszczególnych naborów wykazała spełnienie ustawowych przesłanek dotyczących struktury i treści obu dokumentów. Zarówno ogłoszenia, jak i regulaminy konkursów skonstruowane zostały w przejrzysty sposób. W przypadku ogłoszeń świadczy o tym wyraźny podział na swego rodzaju sekcje tworzone przez śródtytuły. Z kolei w regulaminach konkursów kluczowym narzędziem zapewnienia przejrzystości jest podział na rozdziały i podrozdziały oraz obecność spisu treści, który znalazł się we wszystkich regulaminach konkursów. Obecność tych elementów w regulaminach konkursów jest tym ważniejsza, jeśli weźmiemy pod uwagę, iż regulaminy liczyły średnio 49,8 strony, a więc były dokumentami dość obszernymi. Przy czym najkrótszy regulamin liczył 22 strony, a najdłuższy aż 113 stron. Na uwagę zasługuje również zastosowanie w każdym analizowanym regulaminie konkursu wykazu skrótów, który uznać również należy z element budujący czytelność dokumentacji.

Zarówno ogłoszenia, jak i regulaminy konkursów należy ocenić pod względem formy oraz treści pozytywnie. W toku analizy zidentyfikowano możliwość wprowadzenia usprawnień jedynie w poniższych szczegółowych kwestiach:

- Wprowadzenie w regulaminach konkursów w ramach EFRR funkcjonującego w przypadku EFS rozwiązania, iż pozycje spisu treści pełnią rolę hiperłączy – po kliknięciu na nie czytelnik przenoszony jest do miejsca w dokumencie odpowiadającemu danej pozycji w spisie treści.

Rozwiązanie to upraszcza poruszanie się po dokumencie i zasadne wydaje się jego wprowadzenie również w przypadku spisu treści w regulaminach konkursów dla EFRR.

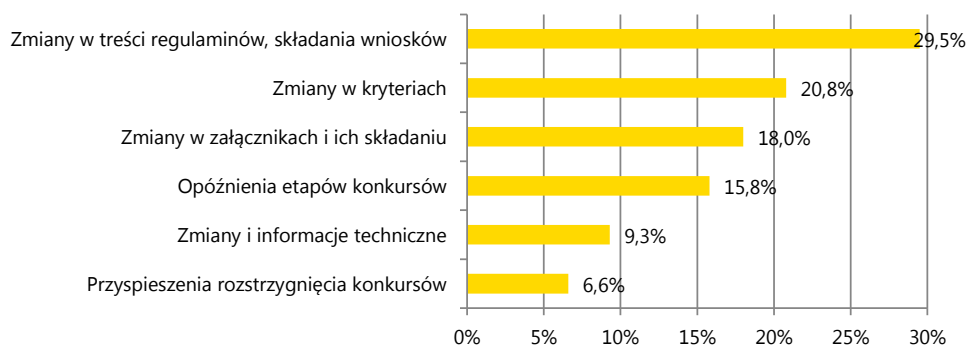
- Uspójnienie sposobu udostępniania załączników do regulaminu naboru zgodnie z podejściem stosowanym w ramach EFRR, gdzie prezentowane są odrębnie wszystkie załączone pliki i możliwe jest ich selektywne pobieranie (w przypadku EFS funkcjonuje jeden zbiorczy plik .zip zawierający wszystkie pliki, nie ma więc możliwości przeglądu udostępnianych plików, jak i ich selektywnego pobierania).
- Wprowadzenie w przypadku każdego naboru załącznika do regulaminu stanowiącego listę wymaganych załączników do wniosku o dofinansowanie (w chwili obecnej, tego rodzaju załącznik funkcjonuje tylko w konkursach w ramach EFRR). Dokument ten powinien występować również w przypadku naborów, w których nie są wymagane żadne załączniki do wniosku o dofinansowanie – w ich przypadku powinien zawierać on treść jednoznacznie określającą, iż nie są wymagane żadne załączniki.
- Wprowadzenie numeracji wszystkich załączników prezentowanych w ogłoszeniach na stronie internetowej RPO (obecnie tylko część z nich jest numerowana).
- Zwiększenie użyteczności sekcji „FAQ” na stronie internetowej RPO WK-P 2014-2020, poprzez: zapewnienie wyrazistości przycisku „FAQ”; jednoznaczne określenie, czego dotyczy ta sekcja (na stronie głównej mamy dwie sekcje: „FAQ” i „Często zadawane pytania”, bez informacji, czego dotyczy każda z nich; sekcja „Często zadawane pytania” odwołuje się do ogólnokrajowego portalu o funduszach europejskich; usunięcie w sekcji „FAQ” pustych linków, tzn. linków bez żadnej zawartości merytorycznej; jednoznaczne zdefiniowanie zakresu tematycznego poszczególnych podsekcji (w szczególności relacji pomiędzy podsekcjami: „Kwestie ogólne” i „kwestie horyzontalne”). Wprowadzenie w ogłoszeniach o naborze w części: „Pytania i odpowiedzi” odnośników do FAQ i sekcji „Często zadawane pytania” wraz ze zwrotem sugerującym wykorzystanie tych dwóch źródeł nim zadane zostanie pytanie do IOK. Powszechne wykorzystywanie list FAQ specyficznych dla naboru (obecnie listy te pojawiają się wybranych naborów w ogłoszeniach, w części „Materiały informacyjne”).

Na pozytywną ocenę zasługuje wykorzystywany sposób informowania o zmianach w treści ogłoszenia o naborze, regulaminu konkursu czy też załączników. Tego rodzaju zmiany prezentowane są w formie komunikatu, a w liście załączników jednoznacznie oznaczane są dokumenty nieobowiązujące oraz dokumenty nowe. Na wszystkich etapach konkursów (ogłoszenie, rozpoczęcie, zakończenie i rozstrzygnięcie), mogą pojawiać się doprecyzowania, doinformowania i/lub zmiany wynikające z błędów popełnionych przy prezentowaniu informacji, błędy merytoryczne w regulaminach, etc. Poniższa analiza historii zmian w ogłoszeniach konkursów obejmuje 87 naborów dodanych na stronie internetowej do 01.02.2017 r. – od RPKP.08.01.00-IP.01-04-001/15 do RPKP.05.01.00.IZ.00.04.078/17. W zakres analizy weszły wszystkie zmiany wprowadzone w tych naborach do 01.03.2017 r.

Suma wszystkich zarejestrowanych „zmian” w komunikatach na początku marca 2017 roku dla tych naborów, wynosi 182. Ze względu na tak dużą liczebność komunikatów i różnorodność ich tematyki, potrzebne było stworzenie adekwatnej kategoryzacji, które objęłyby wszystkie treści komunikatów:

- przyspieszenia rozstrzygnięcia konkursów (6,6%);
- opóźnienia etapów konkursów: opóźnienia rozpoczęcia/zakończenia/rozstrzygnięcia konkursów, wydłużenia etapów oceny (15,8%);
- zmiany w załącznikach i sposobie ich składania: aktualizacja lub rezygnacja z załączników, zmiana w sposobie ich składania (18,0%);
- zmiany w treści regulaminów, składania wniosków: zmiana/usunięcie określonych punktów w dokumentacji, inne informacje mające rozwiązać wątpliwości zainteresowanych stron, zmiana alokacji, zmiana sposobu składania i opiniowania wniosków (29,5%);
- zmiany w kryteriach: zmiany w katalogu kryteriów wyboru projektów, 1 zmienione kryterium = 1 zmiana (20,8%);
- zmiany i informacje techniczne: rekomendacje, przypomnienia o określonych zasadach, wzory fiszek, publikacje informacji dotyczących kryteriów, anulowanie konkursów, inne zmiany (9,3%).

Wykres 7. Zmiany w ogłoszeniach naborów ze względu na kategorie

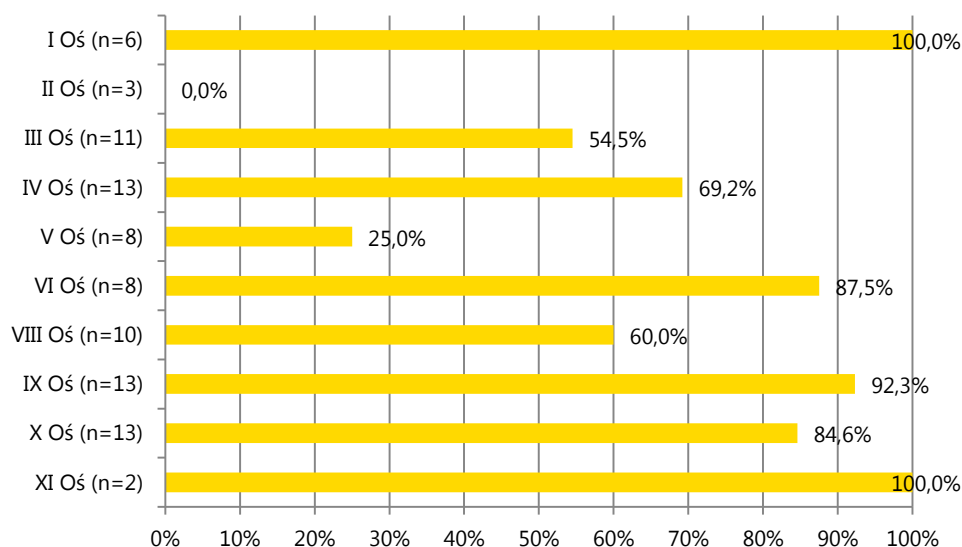

Źródło: komunikaty zawarte w ogłoszeniach naborów wniosków <http://www.mojregion.eu/index.php/rpo/zobacz-ogloszenia>, n=182

Najczęstsze były zmiany w treści regulaminów i składania wniosków (29,5%), najmniej natomiast zmian jest ogłaszanych z powodu przyspieszenia rozstrzygnięcia konkursów (6,6%). Dla porównania, skala występowania zmian dotyczących opóźnień jest nieco ponad dwa razy większa (15,8%) niż przyspieszeń. Zbliżone do siebie liczebnością były zmiany dotyczące załączników (18,0%) oraz zmiany w kryteriach (20,8%). Ostatnia – najmniej istotna – kategoria zawiera w sobie zmiany dotyczące drobnych zmian technicznych i informacji/przypomnień/rekomendacji (9,3%).

Spośród wszystkich 87 naborów w 70% z nich pojawiały się zmiany dotyczące dokumentacji konkursowej w trakcie trwania naboru. Analizując historię zmian istotne jest zidentyfikowanie ewentualnych różnic pomiędzy Ośiami Priorytetowymi. Poniższy wykres przedstawia odniesienie naborów, w przypadku których nastąpiły zmiany, do wszystkich naborów danej Osi. Nie obejmuje on Osi VII, ponieważ w analizowanym okresie czasu nie ogłoszono naborów w tej Osi priorytetowej.

Wykres 8. Liczebność naborów w poszczególnych Osiach priorytetowych w których dokonano zmian

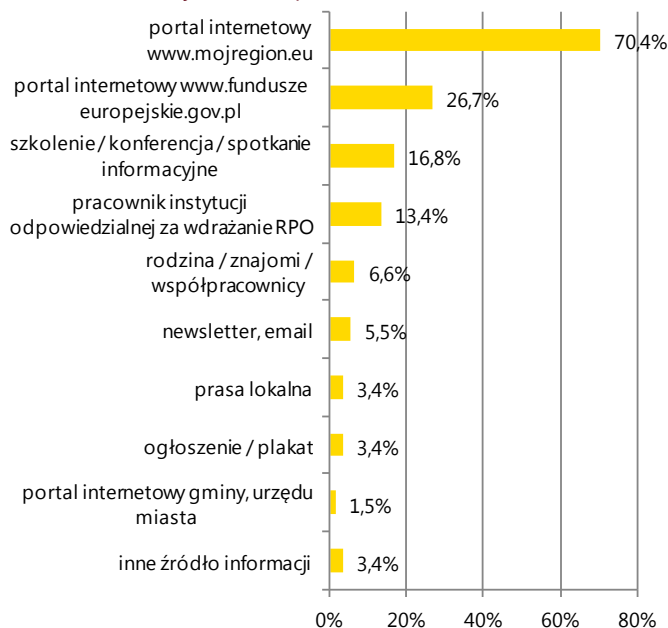

Źródło: komunikaty zawarte w ogłoszeniach naborów wniosków <http://www.mojregion.eu/index.php/rpo/zobacz-ogloszenia>, n=87

Jak wynika z powyższego wykresu, w Osiach priorytetowych I i XI wprowadzono zmiany we wszystkich analizowanych naborach. Relatywnie często wprowadzano również zmiany w naborach ogłaszanych w Osiach priorytetowych IX (92,3% naborów), VI (87,5% naborów) oraz X (84,6% naborów). W Osi II nie wprowadzono zmiany w dokumentacji konkursowej żadnego z ogłoszonych naborów, relatywnie rzadko wprowadzano też zmiany w naborach Osi V – modyfikacje zidentyfikowano tylko w przypadku czwartego naboru tej Osi priorytetowej.

Relatywnie duża skala zidentyfikowanych zmian dokonywanych w trakcie trwania naborów winna być postrzegana jako dodatkowe uzasadnienie dla wdrożenia sformułowanych rekomendacji dotyczących działań w zakresie ogłaszania informacji o prowadzonym naborze. Ich wprowadzenie pozwoli bowiem, przynajmniej w pewnym stopniu, ograniczyć ryzyko ewentualnych błędów popełnianych przez wnioskodawców, które wynikają z pominięcia istotnych informacji odnoszących się do naboru, w którym dany podmiot planuje złożenie wniosku o dofinansowanie. Tym bardziej więc powyższe wnioski warto zestawiać z opiniami wnioskodawców na temat dokumentacji konkursowej. Na kolejnych wykresach przedstawione zostały wyniki badania CAWI / CATI odnoszące się do przedmiotowego obszaru problematyki badania, rozpoczynając od źródeł pozyskiwania informacji o możliwości uzyskania wsparcia.

Wykres 9. Źródła informacji o możliwości uzyskania wsparcia w ramach RPO WK-P

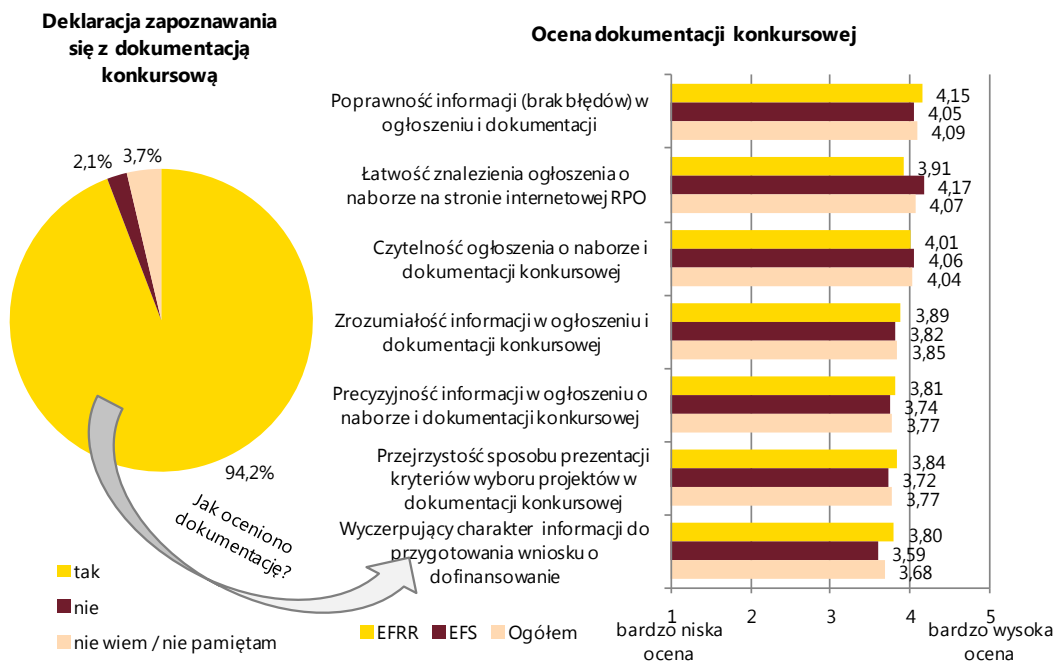

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; n=655, pytanie wielokrotnego wyboru – odsetki odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zdecydowana większość wnioskodawców RPO WK-P 2014-2020 dowiedziała się o możliwości uzyskania dofinansowania z portalu RPO – www.mojregion.eu – na takie źródło informacji wskazało 70,4% respondentów. Sytuację tę należy uznać za konsekwencję polityki informacyjnej IZ – szerokiego wykorzystania portalu w celu dystrybuowania informacji i traktowania go jako główne narzędzie prezentacji ogłoszeń o naborach i dokumentacji konkursowej.

Udział pozostałych źródeł informacji jest już znacząco mniejszy. Na korzystanie z ogólnopolskiego portalu internetowego www.fundusze.europa.gov.pl wskazało 26,7% badanych, 16,8% respondentów zadeklarowało czerpanie informacji o możliwości uzyskania wsparcia ze szkoleń, konferencji lub spotkań informacyjnych, a w przypadku 13,4% źródłem informacji był pracownik instytucji odpowiedzialnej za wdrażanie RPO. Wykorzystanie innych źródeł informacji było bardzo rzadkie.

Wykres 10. Deklaracja zapoznania się oraz ocena dokumentacji konkursowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **deklaracja zapoznania się** - n=655; **ocena dokumentacji konkursowej**: Poprawność informacji (brak błędów) w ogłoszeniu i dokumentacji : EFRR - n=237, EFS - n=338, Ogółem - n=575; Łatwość znalezienia ogłoszenia o naborze na stronie internetowej RPO : EFRR - n=242, EFS - n=360, Ogółem - n=602; Czytelność ogłoszenia o naborze i dokumentacji konkursowej : EFRR - n=243, EFS - n=361, Ogółem - n=604; Zrozumiałość informacji w ogłoszeniu i dokumentacji konkursowej : EFRR - n=244, EFS - n=362, Ogółem - n=606; Precyzyjność informacji w ogłoszeniu o naborze i dokumentacji konkursowej : EFRR - n=243, EFS - n=360, Ogółem - n=603; Przejrzystość sposobu prezentacji kryteriów wyboru projektów w dokumentacji konkursowej : EFRR - n=242, EFS - n=361, Ogółem - n=603; Wyczerpujący charakter informacji do przygotowania wniosku o dofinansowanie : EFRR - n=239, EFS - n=362, Ogółem - n=601; pytanie zadawane osobom, które zadeklarowały zapoznanie się z dokumentacją, z analizy wyłączono odpowiedź „nie wiem / trudno powiedzieć”

Zdecydowana większość – 94,2% wnioskodawców zapoznawała się z dokumentacją konkursową. Osoby mające kontakt z dokumentacją zostały poproszone o jej ocenę. Respondenci ocenili dokumentację generalnie pozytywnie, najwyżej oceniono ją pod względem poprawności informacji – średnia ocena wyniosła w tym przypadku 4,09 w pięciostopniowej skali. Wysoko oceniono również dokumentację pod względem łatwości jej odnalezienia na stronie internetowej RPO (średnia ocena 4,07) oraz czytelności (4,04). Z najniższą średnią mamy do czynienia w przypadku oceny pod względem wyczerpywalności informacji dla przygotowania wniosku o dofinansowanie – wynosi ona 3,68, choć i w tym przypadku nie możemy mówić o przeważająco negatywnej ocenie dokumentacji w tym zakresie. Warto wspomnieć, iż wnioskodawcy w ramach EFS istotnie pod względem statystycznym²³ wyżej oceniają łatwość znalezienia ogłoszenia na stronie internetowej RPO niż wnioskodawcy w ramach EFRR. Ci z kolei istotnie pod względem statystycznym²⁴ wyżej niż wnioskodawcy w ramach EFS oceniają wyczerpywalność informacji znajdujących się w dokumentacji konkursowej. W pozostałych aspektach wnioskodawcy w ramach EFS i EFRR ocenili dokumentację w podobny sposób.

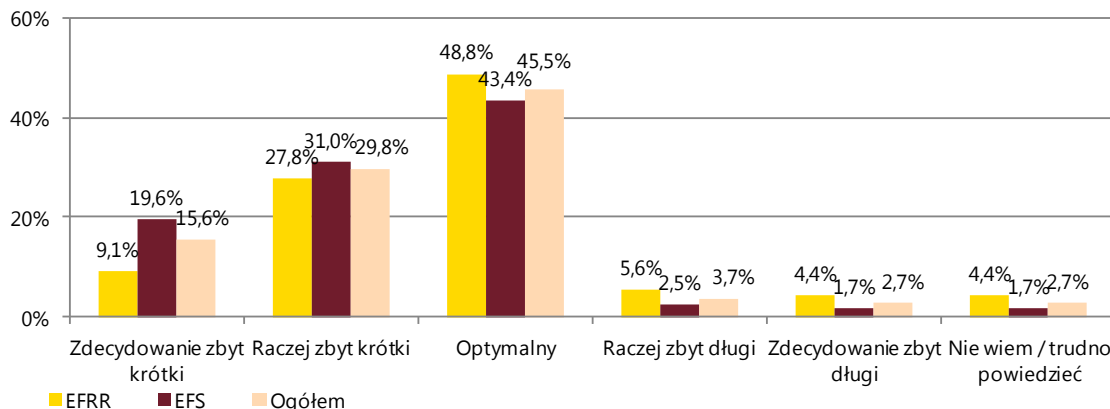
Generalnie pozytywne oceny dotyczące dokumentacji konkursowej wyrażane przez wnioskodawców potwierdziły się także w badaniu jakościowym, w którym nie wskazano na występowanie znaczących problemów dotyczących zawartości i sposobu udostępniania dokumentacji dotyczącej poszczególnych naborów. Chodzi w tym przypadku zarówno o brak problemów, na które respondenci sami natrafili w toku korzystania z tej dokumentacji, jak i względny brak sygnałów ze strony wnioskodawców zwracających uwagę na występowanie określonych braków, czy błędów.

²³ Test U Manna-Whitneya=37494,5 $\alpha=0,002$ p=0,02

²⁴ Test U Manna-Whitneya=37925 $\alpha=0,007$ p=0,02

W kontekście ogłoszenia naboru wniosków wnioskodawcy byli także proszeni o dokonanie oceny przyznanego im w ramach określonego konkursu czasu na przygotowanie wniosku o dofinansowanie. Dane dotyczące tej kwestii przedstawiono poniżej.

Wykres 11. Ocena czasu na przygotowanie wniosku o dofinansowanie

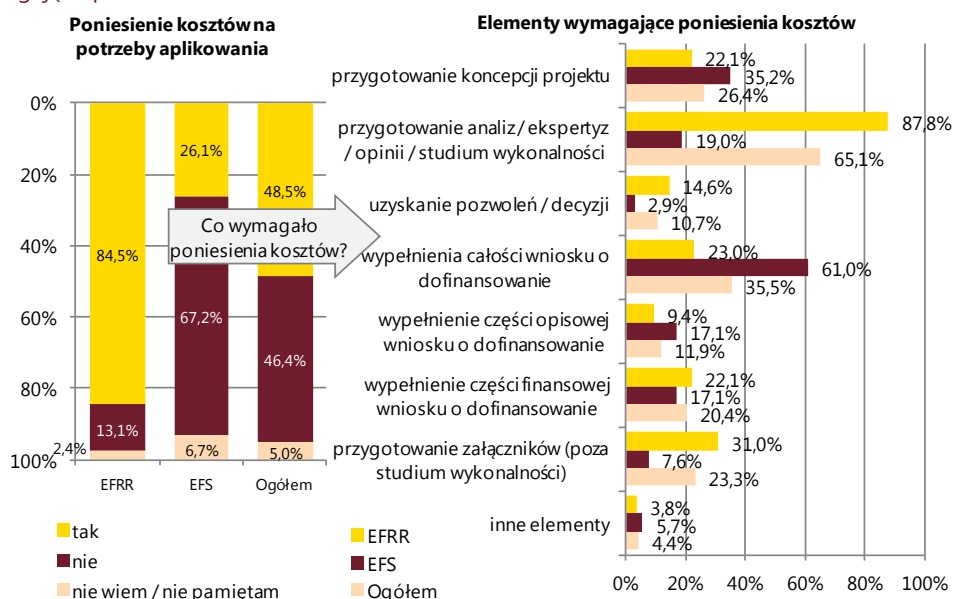
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **EFRR** - n=252, **EFS** - n=403, **ogółem** - n=655

Czas przeznaczony na przygotowanie wniosku o dofinansowanie jako zbyt krótki określiło 45,4% badanych wnioskodawców, z czego 15,6% oceniło go jako zdecydowanie zbyt krótki. Podobna część respondentów (45,5%) uznała, iż czas przeznaczony na opracowanie wniosku o dofinansowanie jest optymalny. Z kolei dość rzadko mamy do czynienia ze wskazaniami na zbyt długi czas przygotowania wniosków. W związku z powyższym należy wyciągnąć wniosek, iż część wnioskodawców preferowałaby wydłużenie czasu od ogłoszenia konkursu do terminu składania wniosków. Warto w tym kontekście zaznaczyć, iż wnioskodawcy w ramach EFS istotnie pod względem statystycznym, bardziej krytycznie odnieśli się do czasu przeznaczonego na ocenę²⁵ niż wnioskodawcy w ramach EFRR, co wynika przede wszystkim z faktu, iż respondenci składający wnioski w ramach EFS ponad dwa razy częściej wskazywali na zdecydowanie zbyt krótki czas na przygotowanie wniosku. Tego typu opinię wyraziło 19,6% wnioskodawców w ramach EFS, a w ramach EFRR 9,1%. Może to wynikać z faktu, iż rzeczywiście w ramach EFS zdarzają się takie nabory, w przypadku których czas przeznaczony na przygotowanie i złożenie wniosku był krótszy od czasu przeznaczonego na składanie wniosków w ramach EFRR. Pamiętaj jednak należy w tym przypadku o specyfice każdego z funduszy, np. o konieczności przedkładania przez wnioskodawców w ramach EFRR różnego rodzaju załączników, których przygotowanie lub pozyskanie jest czasochłonne, podczas gdy w ramach EFS składana dokumentacja najczęściej ogranicza się do samego wniosku o dofinansowanie. W tym kontekście istnieje merytoryczne uzasadnienie dla określania krótszego czasu trwania naboru w przypadku EFS i EFRR. Zresztą na kwestię tę zwracano także uwagę w badaniu jakościowym, podkreślając, że raczej nie sygnalizowano do tej pory znaczących problemów wynikających ze zbyt krótkiego czasu, jaki IOK daje projektodawcom na przygotowanie wniosku o dofinansowanie.

Z punktu widzenia wnioskodawców na etapie ogłoszenia naboru i przygotowania składanego później wniosku o dofinansowanie istotny może być nie tylko aspekt czasowy, ale również finansowy związany z kosztami opracowania dokumentacji aplikacyjnej. Poniżej przedstawiono wyniki odnoszące się do tego zagadnienia.

²⁵ Test U Manna-Whitneya=39074,5 $\alpha=0,0000$ $p=0,02$

Wykres 12. Deklaracja poniesienia przez wnioskodawców kosztów opracowania i złożenia wniosku oraz elementy wniosku wymagające poniesienia kosztów

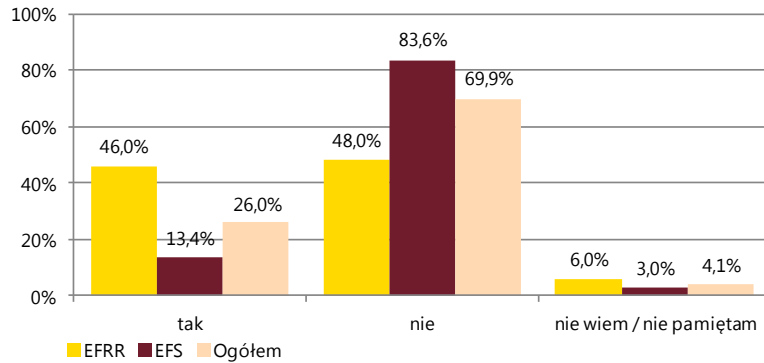
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **poniesienie kosztów: EFRR** - n=252, **EFS** - n=403, **ogółem** - n=655; **elementy wymagające poniesienia kosztów: EFRR** - n=213, **EFS** - n=105, **ogółem** - n=318; pytanie zadawane osobom, które wykazały poniesienie kosztów, pytanie wielokrotnego wyboru, odsetki odpowiedzi nie sumują się do 100%

Nieco mniej niż połowa – 48,5% - wnioskodawców poniosła koszty związane z opracowaniem i złożeniem wniosku o dofinansowanie, jednocześnie koszty ponad trzykrotnie częściej ponoszone są przez wnioskodawców z EFRR niż z EFS. Na ponoszenie kosztów wskazało 84,5% badanych składających wnioski w ramach EFRR oraz 26,1% wnioskodawców z EFS – różnice te są istotne pod względem statystycznym²⁶. Wnioskodawcy w ramach EFS i EFRR różnią się również pod kątem powodów poniesienia kosztów. Badani składający wnioski o dofinansowanie w ramach EFRR najczęściej (87,8%) ponosili koszty z tytułu przygotowania analiz/ekspertyz/opinii/studium wykonalności, w następnej kolejności ponoszono koszty z uwagi przygotowania załączników poza studium wykonalności (31,0%). Z kolei wnioskodawcy w ramach EFS najczęściej ponosili koszty z tytułu wypełnienia całości wniosku o dofinansowanie (61,0% wszystkich ponoszących koszty), a w następnej kolejności tytułem przygotowania koncepcji projektu (35,2%).

W świetle przedstawionych wyników badania CAWI za charakterystyczne kategorie kosztów dla wnioskodawców z EFRR – takie, które ponoszą wyraźnie częściej niż wnioskodawcy z EFS – wskazać należy koszty przygotowania analiz / ekspertyz / opinii / studium wykonalności, koszty uzyskania pozwoleń / decyzji oraz koszty przygotowania załączników do wniosku poza studium wykonalności. Z kolei dla wnioskodawców z EFS za specyficzne uznać należy ponoszenie kosztów z tytułu wypełnienia całości wniosków o dofinansowanie, koszty przygotowania koncepcji projektu oraz koszty przygotowania części opisowej wniosku. Powodów różnic w tym zakresie należy upatrywać w specyfice procesu aplikacyjnego w ramach obu funduszy, a przede wszystkim charakterze załączników do wniosków, których w przypadku EFS jest wyraźnie mniej oraz mniejsza jest ich złożoność ponieważ rzadko dotyczą one kwestii o znaczeniu merytorycznym. Stąd wnioskodawcy z EFS rzadziej muszą ponosić koszty ich przygotowania.

²⁶ $\chi^2 = 212,8$ $\alpha = 0,00000$ $p = 0,02$

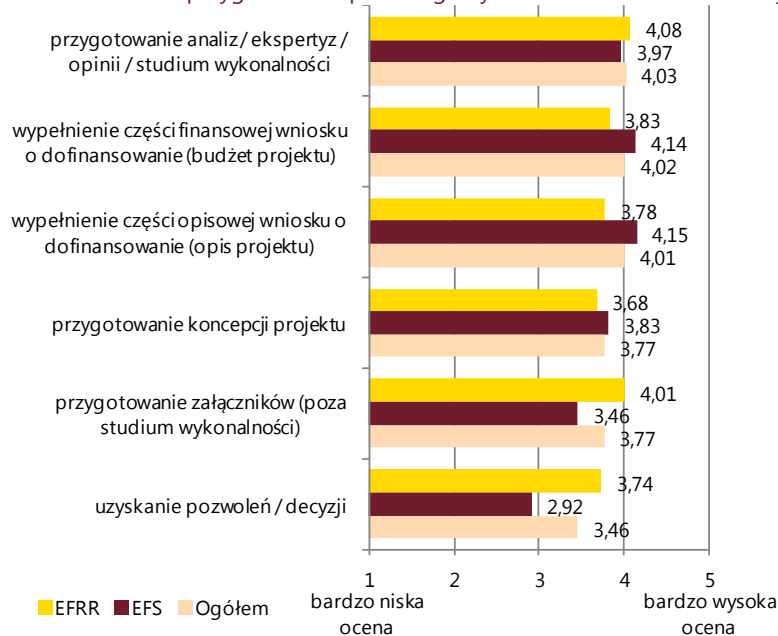
Wykres 13. Deklaracja korzystania z usług firmy doradczej na potrzeby opracowania wniosku

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **EFRR** - n=252, **EFS** - n=403, **ogółem** - n=655

Wśród ogółu badanych wnioskodawców 26,0% korzystało z usług firmy doradczej na potrzeby przygotowania wniosku o dofinansowanie. Jeśli porównamy ten odsetek z udziałem deklaracji ponoszenia kosztów z tytułu opracowania i złożenia wniosku, który wynosi 48,5%, można wyciągnąć wniosek, iż sytuacje korzystania z usług firmy doradczej stanowią tylko pewną kategorię ponoszonych kosztów. Dodatkowo warto wskazać, iż wnioskodawcy w ramach EFRR ponad trzykrotnie częściej korzystają z usług firm doradczych niż wnioskodawcy z EFS. Na korzystanie z tego typu usług wskazało 46,0% badanych składających wnioski w ramach EFRR i 13,4% wnioskodawców w ramach EFS, zidentyfikowana różnica jest istotna pod względem statystycznym²⁷. Jest to potwierdzenie wcześniejszego wniosku o odrębności procesów aplikacyjnych w obu funduszach, która to odrębność okazuje się mieć także odzwierciedlenie w kosztochłonności procedury aplikacyjnej.

Wykres 14. Ocena czasochłonności przygotowania poszczególnych elementów dokumentacji aplikacyjnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **przygotowanie analiz / ekspertyz / opinii / studium wykonalności**: EFRR - n=201, EFS - n=196, ogółem - n=397, **wypełnienie części finansowej wniosku o dofinansowanie (budżet projektu)**: EFRR - n=220, EFS - n=347, ogółem - n=567, **wypełnienie części opisowej wniosku o dofinansowanie (opis projektu)**: EFRR - n=222, EFS - n=349, ogółem - n=571, **przygotowanie koncepcji projektu**: EFRR - n=195, EFS - n=335, ogółem - n=530, **przygotowanie załączników (poza studium wykonalności)**: EFRR - n=219, EFS - n=175, ogółem - n=394, **uzyskanie pozwoleń / decyzji**: EFRR - n=188, EFS - n=96, ogółem - n=284; pytanie zadawane osobom, które zadeklarowały osobisty udział w wypełnieniu wniosku, z analiz wyłączono odpowiedź „nie dotyczy” i „nie wiem / trudno powiedzieć”

²⁷Test $\chi^2 = 95,05$ $\alpha=0,01$ $p=0,02$

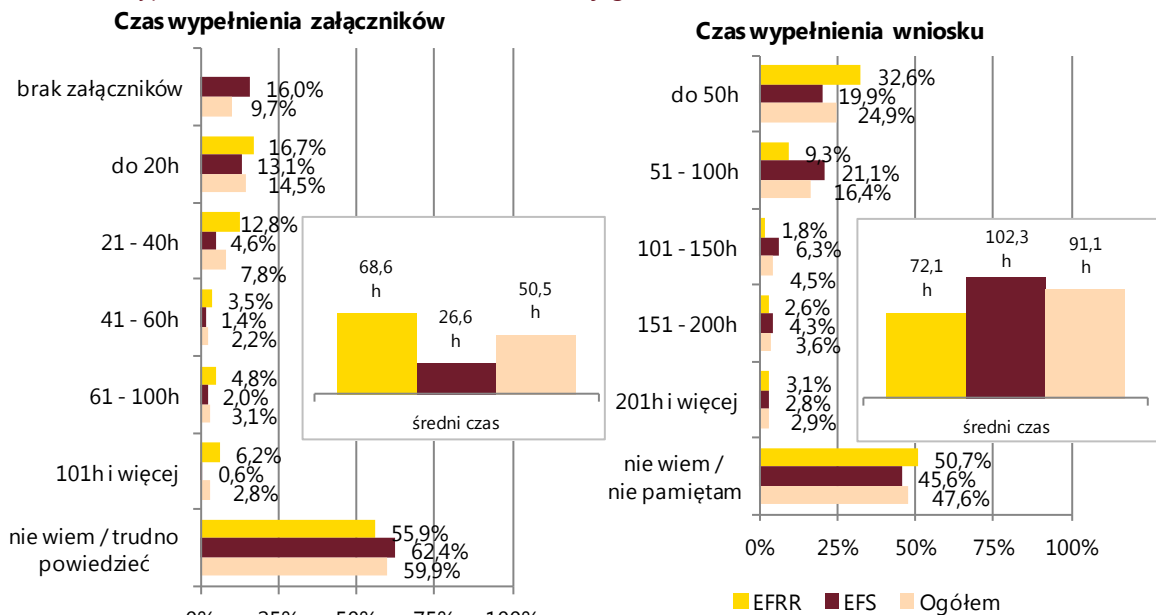

Najwyżej pod względem czasochłonności wnioskodawcy ocenili przygotowanie analiz / ekspertyz / opinii / studium wykonalności (średnia ocena 4,03), oceny czasochłonności tego elementu dokumentacji aplikacyjnej nie różnią się wśród wnioskodawców z EFRR i EFS, należy jednak pamiętać, iż ci ostatni dużo rzadziej są obligowani do przygotowania tego rodzaju dokumentów. Podobnie pod względem czasochłonności oceniono również przygotowanie części finansowej (średnia ocena 4,02) oraz opisowej (średnia ocena 4,01) wniosku. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż wnioskodawcy z EFS istotnie pod względem statystycznym²⁸ wyżej ocenili czasochłonność wypełnienia części opisowej i finansowej wniosku niż wnioskodawcy z EFRR.

Nieco niżej od wymienionych wyżej elementów dokumentacji aplikacyjnej oceniono czasochłonność przygotowania koncepcji projektu oraz czasochłonność przygotowania załączników poza studium wykonalności. W przypadku obu elementów średnia ocena czasochłonności wyniosła 3,77, lecz w przypadku opracowania koncepcji, oceny wnioskodawców z EFRR i EFS nie różnią się istotnie, natomiast przygotowanie załączników poza studium wykonalności istotnie wyżej pod względem statystycznym²⁹ ocenili pod względem czasochłonności badani składający wnioski w ramach EFRR (średnia ocena dla EFS to 3,46, a dla EFRR 4,01). Podobna sytuacja występuje w przypadku ocenionego jako najmniej czasochłonne (średnia ocena 3,46) – uzyskania pozwoleń / decyzji, tu również istotnie pod względem statystycznym³⁰ wyższa ocena czasochłonności występuje wśród wnioskodawców EFRR (średnia ocena dla EFS to 3,74, a dla EFRR 2,92).

Szerszych informacji o czasochłonności procesu aplikowania dla wnioskodawców dostarcza zaprezentowany na poniższym wykresie rozkład czasu poświęcanego przez wnioskodawców na wypełnienie wniosku o dofinansowanie oraz przygotowanie załączników do wniosku.

Wykres 15. Czas wypełnienia wniosku o dofinansowanie oraz jego załączników

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **EFRR** - n=227, **EFS** - n=351, **ogółem** - n=578; pytanie zadawane osobom, które zadeklarowały osobisty udział w wypełnieniu wniosku

Mimo, iż pytanie o czas poświęcany na wypełnienie wniosku i przygotowanie załączników było zadawane osobom, które zadeklarowały bezpośredni udział w wypełnianiu wniosku, to około połowa wnioskodawców nie potrafiła wskazać, ile czasu zajęła praca nad wnioskiem i załącznikami. Średni czas wypełnienia wniosku wyniósł 91,1 h, przy czym około połowa respondentów potrafiących oszacować

²⁸ Część finansowa - U Manna-Whitneya=30222 $\alpha=0,00001$ $p=0,02$, część opisowa - U Manna-Whitneya=29119 $\alpha=0,0000$ $p=0,02$

²⁹ Test U Manna-Whitneya=15196,5 $\alpha=0,0002$ $p=0,02$

³⁰ Test U Manna-Whitneya=6140,5 $\alpha=0,0000$ $p=0,02$

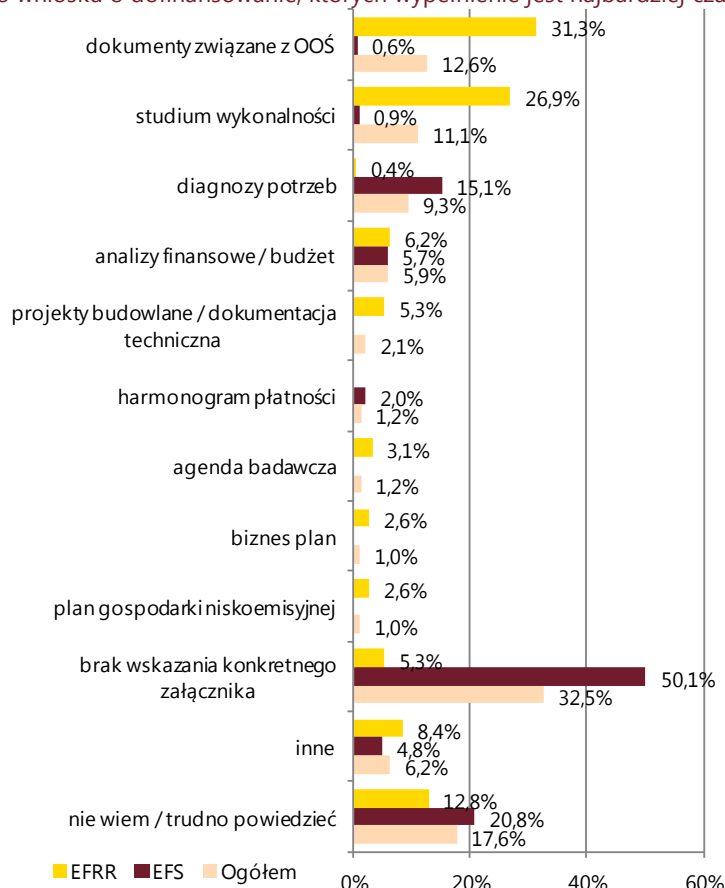
poświęcony czas (24,9% wszystkich badanych) poświęciła na przygotowanie do 50 h. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż wedle wyników analizy statystycznej wnioskodawcy z EFS średnio istotnie pod względem statystycznym³¹ więcej czasu poświęcali na przygotowanie wniosku, niż czynili to wnioskodawcy w ramach EFRR. Badani, którzy składali wnioski w ramach EFS poświęcili na ich przygotowanie średnio 102,3 h, a respondenci składających wnioski w ramach EFRR – 72,1 h.

Średni czas przygotowania załączników do wniosku o dofinansowanie w ramach RPO WK-P wynosi 50,5 h. Spośród 40,1% respondentów, którzy potrafili oszacować czas poświęcony na przygotowanie załączników największa część – 14,5% - wskazało, iż opracowanie załączników zajęło im do 20h. Jednocześnie średni czas przygotowania załączników w ramach EFRR wynosi 68,6 h i był ponad dwukrotnie dłuższy niż zidentyfikowany w ramach EFS (26,6 h), różnicowanie to jest istotne pod względem statystycznym³².

Uwzględniając więc łączny czas przygotowania całości wymaganej dokumentacji aplikacyjnej przez wnioskodawców z obu funduszy stwierdzić należy, iż bardziej czasochłonnym procesem jest aplikowanie o wsparcie ze środków EFRR, z jednoczesnym wskazaniem, iż kluczowe dla czasochłonności procesu przygotowania dokumentacji ma w tym przypadku opracowanie nie tyle samego wniosku o dofinansowanie, co załączników do niego. Jest to więc kolejne potwierdzenie specyfiki procesu aplikacyjnego w ramach EFRR i EFS.

Wnioskodawcy w badaniu CAWI poproszeni zostali o wskazanie załączników, których opracowanie jest najbardziej czasochłonne, wyniki dotyczące tego zagadnienia zaprezentowano poniżej.

Wykres 16. Załączniki do wniosku o dofinansowanie, których wypełnienie jest najbardziej czasochłonne

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; EFRR - n=227, EFS – n=351, ogółem – n=578; pytanie zadawane osobom, które zadeklarowały osobisty udział w wypełnieniu wniosku; pytanie wielokrotnego wyboru, odsetki odpowiedzi nie sumują się do 100%

³¹ Test U Manna-Whitneya=7503 $\alpha=0,0000$ $p=0,02$

³² Test U Manna-Whitneya=2556,5 $\alpha=0,0001$ $p=0,02$

Ze względu na odmienne wymagania stawiane przed wnioskodawcami w ramach EFS i EFRR występują znaczące różnice we wskazaniach wnioskodawców składających wnioski w ramach poszczególnych funduszy. Respondenci składający wnioski w ramach EFRR jako najbardziej czasochłonny załącznik wskazywali dokumenty związane z oceną oddziaływania na środowisko (31,3%) oraz studium wykonalności (26,9%). W następnej kolejności pod względem częstości wskazywania znajdujemy występujące już znacząco rzadziej analizy finansowe / budżet (6,2%) oraz projekty budowlane / dokumentację techniczną (5,3%). Zgoła odmienna jest sytuacja w ramach EFS, nieco połowa badanych wnioskodawców aplikujących w Działaniach / Poddziałaniach finansowanych z tego funduszu nie wskazała konkretnego załącznika, którego opracowanie zajęło najwięcej czasu. Kolejne 20,8% badanych wskazało, iż nie potrafi ocenić, wypełnianie którego załącznika zajęło najwięcej czasu. Powodem takiej sytuacji może być ograniczone stosowanie załączników w procesie aplikacyjnym – ocena projektu opiera się tutaj zwykle w całości o zapisy wniosku o dofinansowanie. Spośród 29,1% badanych wnioskodawców z EFS, którzy wskazali konkretne załączniki, większość – 15,1% - za najbardziej czasochłonny uważa diagnozy potrzeb. Drugą pod względem częstości wskazań kategorią załączników są analizy finansowej / budżet.

Całość powyższej analizy wskazuje na specyfikę procesu przygotowywania wniosku o dofinansowanie w ramach EFS i EFRR. W przypadku pierwszego funduszu proces aplikowania obejmuje przede wszystkim opracowanie samego wniosku o dofinansowanie, co do zasady bowiem składana dokumentacja aplikacyjna w ramach EFS bazuje właśnie na samym wniosku o dofinansowanie, nie są natomiast wymagane załączniki zawierające dodatkowe informacje o projekcie. Wymagany jednak w tym przypadku stopień szczegółowości samego wniosku o dofinansowanie przekłada się na większą czasochłonność opracowania tego dokumentu przez wnioskodawców w ramach EFS, w porównaniu z EFRR. W tym drugim przypadku natomiast większego zaangażowania czasowego (ale także – w kontekście zlecenia tego rodzaju prac firmom zewnętrznym – finansowego) wymaga przygotowanie załączników do wniosku o dofinansowanie. Warto jednak zwrócić uwagę, że konieczność opracowania załączników nie wpływa niekorzystnie na ocenę adekwatności czasu, jaki mają wnioskodawcy na przygotowanie i złożenie dokumentacji aplikacyjnej – w przypadku EFRR, podobnie jak ma to miejsce w odniesieniu do EFS, dominuje przekonanie o optymalnej ilości czasu (a odsetek przekonanych, iż czas na przygotowanie wniosku o dofinansowanie był zbyt krótki okazał się nieco niższy wśród wnioskodawców EFRR niż EFS).

Niemniej jednak istotne jest pytanie, na ile możliwe jest ograniczenie liczby wymaganych od wnioskodawców (przede wszystkim w ramach EFRR) załączników do wniosku o dofinansowanie, poprzez rezygnację z nich i zastąpienie ich np. oświadczeniami. W celu precyzyjnej weryfikacji takiej możliwości poddano analizie charakter wymaganych od wnioskodawców załączników. Zostały one wyodrębnione spośród całej puli wszystkich załączników – poza niżej wymienionymi w ogłoszeniach, regulaminach i innej dokumentacji konkursowej, można znaleźć jeszcze załączniki o odmiennym charakterze, takie jak karta oceny, obowiązujące dokumenty strategiczne etc. Są to dokumenty załączane do dokumentacji konkursowej, nie zaś wymagane do załączenia przez podmioty aplikujące o wsparcie. Analiza załączników była dokonana w ramach naborów od RPKP.08.01.00.IP.01.04.001/15 do RPKP.05.01.00.IZ.00.04.078/17 (dane z dnia 01.03.2017, pochodzące z ogłoszeń konkursów na stronie internetowej <http://www.mojregion.eu/index.php/rpo/zobacz-ogloszenia>).

Wymagane do złożenia wniosku załączniki należy podzielić na dwie kategorie ze względu na częstość ich obowiązywania, w ich obrębie natomiast, można utworzyć poszczególne grupy tematyczne załączników. Do najczęściej wymaganych załączników należą:

- **Dokumentacja dotycząca wnioskodawcy oraz ewentualnych partnerów** (w tym: dokumenty rejestrowe/statutowe wnioskodawcy, porozumienie/umowa partnerska, dokumenty dotyczące osób reprezentujących wnioskodawcę, dokumenty dotyczące osób korzystających z systemu SL2014, dokumenty dotyczące przetwarzania danych osobowych, oświadczenia: o realizowanych projektach/o spełnianiu kryteriów MŚP/o kwalifikowalności podatku VAT/o niezaleganiu z opłacaniem podatków lub innych należności oraz sprawozdania z sytuacji finansowej wnioskodawcy).
- **Dokumentacja dotycząca projektu** (w tym: studium wykonalności, wyciągi z dokumentacji technicznej, decyzje: o warunkach zabudowy/o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, oświadczenia: o spójności dokumentacji projektowej/o prawie do dysponowania nieruchomością,

zakres danych osobowych powierzonych do przetwarzania, harmonogram płatności, źródła finansowania wydatków i dane dotyczące uczestników projektu.

Pozostałe trzy istotne ze względu na liczebność grupy załączników, ale jednak mniej liczne niż dwie powyżej wymienione kategorie to:

- **Dokumentacja dotycząca oddziaływania na otoczenie projektu** (w tym: dokumentacja dotycząca oddziaływania na środowisko, oświadczenia dotyczące ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów oraz wycinki drzew krzewów, zaświadczenia organów odpowiedzialnych za monitorowanie obszarów Natura 2000/odpowiedzialnych za gospodarkę wodną).
- **Dokumentacja dotycząca otoczenia projektu** (w tym: dokumentacja dotycząca zagospodarowania przestrzennego, dokumenty strategiczne, analizy potrzeb).
- **Dokumentacja związana z procesem przyznawania wsparcia finansowego ze środków wspólnotowych** (w tym: dokumentacja dotycząca pomocy de minimis, oświadczenia: dotyczące zamówień publicznych/wydatków w ramach projektu/o wyodrębnionym rachunku bankowym beneficjenta/o niedokonywaniu z rachunku bankowego wypłat niezwiązanych z realizowanym projektem, uchwały JST dotyczące realizacji projektu).

Przeprowadzona analiza wykazała, że wymagane od wnioskodawców załączniki ocenić należy jako niezbędne dla pozyskania pełnej informacji o planowanym przedsięwzięciu, jeśli ma ono mieć charakter inwestycyjny (co najczęściej oznacza konieczność przedkładania zarówno określonej dokumentacji technicznej, jak i administracyjnej). Z kolei te załączniki, z których można by ewentualnie zrezygnować (np. dokumenty rejestrowe, które mają charakter ogólnodostępny) nie wymagają dużego nakładu czasu i środków finansowych w celu ich przygotowania, a ich brak mógłby wydłużyć sam proces oceny (konieczność pozyskania tych informacji samodzielnie przez osoby oceniające). Możliwym rozwiązaniem, które pojawiało się także w wywiadach jakościowych, byłoby przesunięcie wymogu składania pełnej dokumentacji na etapie podpisywania umowy, natomiast w procesie oceny za wystarczające uznawane byłyby oświadczenia dotyczące danej kwestii. To rozwiązanie mogłoby jednak wygenerować dodatkowe problemy związane z wydłużaniem się czasu od momentu rozstrzygnięcia konkursu do podpisania umowy, opóźniając kontraktację, a tym samym rozpoczęcie realizacji projektów. Doświadczenia innych regionów (*vide* woj. świętokrzyskie) wskazują zresztą, iż stosowanie takiego podejścia i np. podpisywanie z wnioskodawcami pre-umów bez złożenia całości dokumentacji wydłuża całość procesu finalizowanego podpisaniem umowy właściwej, a niekiedy także sprawia, iż na wybrane do dofinansowania projekty nie są podpisywane umowy, gdyż wnioskodawca nie jest w stanie przygotować w określonym czasie wymaganej dokumentacji. W związku z powyższym za bardziej efektywne i adekwatne uznać należy podejście bazujące na pełnej dokumentacji niż oświadczeniach. Tym bardziej, że dzięki wcześniejszej informacji o planowanym naborze w danym Działaniu/Poddziałaniu wnioskodawcy mogą odpowiednio wcześniej rozpocząć przygotowywanie niezbędnej dokumentacji, a czas trwania tego rodzaju prac nie będzie niekorzystnie oddziaływał na określony przez IOK czas trwania naboru.

2.1.3.2 System pracy ekspertów

System oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020 oraz jego załączniki nie regulują jakie warunki należy spełnić aby stać się kandydatem na członka KOP. O ile warunki naboru na ekspertów są każdorazowo regulowane podczas naborów przez regulaminy³³, o tyle nie zidentyfikowano regulacji, które ustalałyby, kto z pracowników IZ może być kandydatem na członka KOP. W kontekście całości uzyskanych wyników nie stwierdzono jednak, by zidentyfikowany brak regulacji miał niekorzystny wpływ na proces wyboru projektów, co wiązać należy z faktem, iż w przypadku pracowników instytucji zaangażowanych w proces oceny za czynnik gwarantujący jakość ich pracy jest praca w obszarze wdrażania Programu i bieżące funkcjonowanie w środowisku instytucjonalno-prawnym regulującym realizację RPO WK-P 2014-2020.

³³ Regulaminy naboru będą analizowane w toku dalszych prac badawczych.

W regulaminach naborów kandydatów na ekspertów określone zostały szczegółowe wymagania stawiane kandydatom. Znalazły się wśród nich:

- wymagania prawne (korzystanie z pełni praw publicznych, zdolność do czynności prawnych, niekaralność),
- wymagania związane z wiedzą i umiejętnościami (wiedza w dziedzinie, w której dokonywał oceny będzie ekspert, w zakresie sposobów realizacji RPO WK-P oraz o strategii rozwoju WK-P),
- wymagania zapobiegające zaburzeniom bezstronności / nierównemu traktowaniu wnioskodawców (brak stosunku pracy względem IZ / IP oraz brak stosunku pracy lub stosunków cywilno prawnych z podmiotami świadczącymi usługi w zakresie przygotowania dokumentacji aplikacyjnej,³⁴
- wymagania związane z obowiązkowym programem szkoleń (obecne tylko w przypadku naborów na ekspertów do oceny wniosków w ramach EFS – wymogi posiadania ważnego certyfikatu uczestnictwa lub złożenia deklaracji gotowości do uczestnictwa w programie szkoleniowym)³⁵.

Warto w tym miejscu dodać, iż w naborze kandydatów na ekspertów organizowanych przez Departament Wdrażania EFS³⁶ wprowadzono dodatkowe kryteria premiujące kandydatów związane z dotychczasowym doświadczeniem w ocenie wniosków oraz pracą zawodową w danej dziedzinie. Wprowadzenie takich kryteriów wydaje się zasadne, ponieważ dotychczasowe doświadczenie może być czynnikiem zwiększającym jakość i sprawność dokonywanych ocen. Z tego względu celowe wydaje się stosowanie kryteriów premiujących doświadczenie kandydatów w ocenie projektów oraz doświadczenie zawodowe w dziedzinie, w której kandydat ma dokonywać oceny, we wszystkich naborach kandydatów na ekspertów.

Spełnienie wymagań dokumentowane jest przez kandydatów poprzez dokumentację aplikacyjną złożoną z formularza kwestionariusza osobowego, dokumentów potwierdzających wiedzę / umiejętności i oświadczeń. Weryfikacją wymagań zajmuje się powoływana przez Dyrektora Departamentu Wdrażania EFRR / EFS Komisja Wyboru Kandydatów. Weryfikacja przebiega przez analizę dokumentacji złożonej przez kandydatów, a Komisja w przypadku wykrycia braków może zwrócić się do kandydata o uzupełnienie. W przypadku pozytywnej weryfikacji kandydat trafia na listę osób spełniających wymagania, która trafia pod obrady Zarządu Województwa. Zarząd ostatecznie podejmuje w drodze uchwały decyzję o wpisaniu pozytywnie zweryfikowanych osób do Wykazu kandydatów na ekspertów do oceny merytorycznej projektów.

Rekrutacja kandydatów na ekspertów przebiega w analogiczny sposób w przypadku naborów kandydatów do oceny w ramach EFS i EFRR, jedyną znaczącą różnicą jest obecność w przypadku EFS wymagań związanych z obowiązkowym programem szkoleń oraz kryteriów premiujących doświadczenie, które nie występują w naborach związanych z EFRR. Kształt procesu rekrutacji ekspertów należy ocenić pozytywnie, za trafne pod względem charakteru obowiązków ekspertów należy uznać wymagania stawiane kandydatom. Pozytywnie ocenić należy również – oparty o dokumentację – sposób weryfikacji stawianych wymagań. Zastosowanie w przypadku procesu rekrutacji bardziej złożonych sposobów weryfikacji jak np. rozmowy kwalifikacyjne czy testy kompetencji mogłoby stanowić czynnik znacząco zwiększający czasochłonność procesu naboru kandydatów na ekspertów.

Tylko kandydaci na ekspertów wpisani do wspomnianego wcześniej Wykazu mogą stać się członkami KOP i zostać faktycznie zaangażowani w ocenę. W regulaminach prac KOP określony został sposób powoływania KOP. W poniższej tabeli przedstawiono tryb powoływania KOP w ramach EFS i EFRR.

³⁴ Regulamin naboru kandydatów na ekspertów oceniających projekty realizowane w ramach EFRR, §2, Załącznik do uchwały Nr 27/989/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 6 lipca 2016 roku r.

³⁵ Regulamin naboru kandydatów na ekspertów oceniających projekty realizowane w ramach EFS, §2, Załącznik do uchwały Nr 21/782/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 maja 2016 roku r.

³⁶ Ibidem.

Tabela 6. Powołanie KOP EFRR i EFS dla danego konkursu/trybu pozakonkursowego

Regulamin prac KOP EFRR	Regulamin prac KOP EFS
Dyrektor DW EFRR/EFS podejmuje decyzję dotyczącą składu KOP dla danego konkursu lub trybu pozakonkursowego. Decyzja ta stanowi załącznik do protokołu z prac KOP.	
	<p>Decyzja dotyczącą składu KOP podejmowana jest przed rozpoczęciem prac KOP w przypadku oceniających, będących pracownikami Instytucji Zarządzającej RPO oraz ekspertów – na podstawie udziału w spotkaniu informacyjnym w ramach danego konkursu lub trybu pozakonkursowego, organizowanym przed rozpoczęciem prac KOP. Udział ten potwierdzany jest podpisem na liście obecności na spotkaniu, która stanowi załącznik do decyzji Dyrektora DW EFS w sprawie składu KOP dla danego konkursu lub trybu pozakonkursowego.</p> <p>W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się powołanie pracownika/experta, który nie brał udziału w spotkaniu. W takiej sytuacji w celu zapoznania pracownika/experta z zasadami naboru i oceny w danym konkursie/trybie pozakonkursowym, wyznaczony pracownik DW EFS przesyła mu drogą elektroniczną komplet materiałów dotyczących naboru i oceny.</p>
W decyzji dotyczącej składu KOP dla danego konkursu lub trybu pozakonkursowego Dyrektor DW EFRR/EFS wskazuje Przewodniczącego oraz Sekretarza. Ponadto w ww. decyzji Dyrektor może także wskazać Zastępcę Przewodniczącego lub Zastępcę Sekretarza.	
	Do składu KOP mogą być powoływane tylko osoby, które uzyskały certyfikat potwierdzający udział w obligatoryjnym programie szkoleniowym. Obowiązek uzyskania certyfikatu dotyczy również Przewodniczącego i Zastępcy Przewodniczącego. Obowiązek uzyskania certyfikatu nie dotyczy Sekretarza i Zastępcy Sekretarza. Każdorazowo przed posiedzeniem KOP Sekretarz jest zobowiązany do weryfikacji, czy dany Członek KOP posiada aktualny certyfikat. Z przeprowadzonej weryfikacji Sekretarz sporządza notatkę służbową, która stanowi załącznik do protokołu z prac KOP.
	Osoby powołane do pracy w KOP powinny posiadać kwalifikacje odpowiadające specyfice i zakresowi odpowiedniego działania lub poddziałania RPO WK-P 2014-2020, a każdy wniosek/wniosek preselekcyjny jest oceniany przez osoby, których wiedza i posiadane doświadczenie umożliwiają właściwą ocenę projektów.
Odwołanie Członków KOP następuje na wniosek Przewodniczącego, jego Zastępcy, bądź z inicjatywy Dyrektora DW EFRR/EFS lub danego Członka KOP.	
Dyrektor DW EFRR/EFS może podjąć decyzję o rozszerzeniu składu KOP w trakcie oceny wniosków/wniosków preselekcyjnych złożonych w ramach konkursu/trybu pozakonkursowego, w sposób określony w ust. (...).	
	KOP działa od rozpoczęcia oceny maksymalnie do zakończenia oceny po procedurze odwoławczej, a w przypadku trybu pozakonkursowego do przyjęcia przez Zarząd uchwały w sprawie zatwierdzenia projektu pozakonkursowego wybranego do dofinansowania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Regulaminu prac Komisji Oceny Projektów, realizowanych z EFRR, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz Regulaminu prac Komisji Oceny Projektów, realizowanych z EFS, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, które stanowią załącznik do SOP RPO WK-P 2014-2020 wersja nr 6

Przedstawione wyżej różnice pomiędzy EFS i EFRR wskazują, iż system oceny projektów w ramach EFS jest przygotowany – w zakresie powoływania KOP dla danego konkursu/trybu pozakonkursowego – o wiele precyzyjniej niż system oceny projektów EFRR i koncentruje się na tym, aby wyposażyć osoby oceniające w niezbędną ku temu wiedzę. Jak wspomniano już w podrozdziale poświęconym bezstronności systemu wyboru projektów Regulamin pracy KOP dla EFRR daje Dyrektorowi dużą dowolność w rekrutowaniu

członków KOP. Nie ustalone w nim zostały żadne kryteria merytoryczne, którymi ma się on kierować w selekcji członków. Nieuwzględnianie na etapie powoływania KOP takich cech jak stan wiedzy, umiejętności czy doświadczenia osób mających oceniać wnioski może rodzić ryzyko niskiej jakości ocen. Mimo, iż sam brak regulacji nie oznacza jeszcze, że kryteria merytoryczne nie są brane pod uwagę, to wprowadzenie do regulaminu kryteriów, jakimi należy się kierować się przy rekrutacji członków KOP będzie miało pozytywny wpływ na proces ich selekcji. Wprowadzenie konkretnych założeń umożliwi unifikację sposobu rekrutacji członków KOP w poszczególnych konkursach i będzie gwarantowało, iż brane pod uwagę takie kryteria, które sprzyjają zapewnieniu wysokiej jakości oceny. W związku z powyższym włączenie do regulaminu pracy KOP jasnych kryteriów – zgodnie z zaleceniem sformułowanym w podrozdziale dotyczącym bezstronności – jest uzasadnione nie tylko w kontekście zapewnienia bezstronności, lecz także zapewnienia odpowiedniej jakości oceny. Zgodnie jednak z wyrażonym wcześniej zastrzeżeniem, tego rodzaju rozwiązanie powinno obowiązkowo dotyczyć ekspertów zewnętrznych, nie zaś pracowników IOK, w przypadku których mamy do czynienia z innymi narzędziami zapewnienia, iż od oceny oddelegowano osoby o odpowiednim przygotowaniu merytorycznym.

System pracy osób oceniających wnioski o dofinansowanie jest determinowany przez zakres nałożonych obowiązków. Te zostały scharakteryzowane w regulaminach pracy KOP. Zadania członków obu Komisji Oceniających Projekty w znacznym stopniu są zbieżne. Do zadań członków KOP należy m.in.:

- ocena formalno-merytoryczna wniosków składanych w ramach danego konkursu lub trybu pozakonkursowego zgodnie z kryteriami wyboru projektów zatwierdzonymi przez KM,
- ocena wniosków na skutek rozstrzygnięcia środka odwoławczego,
- terminowe i rzetelne dokonywanie oceny wniosków/wniosków preselekcyjnych w oparciu o kryteria wyboru projektów,
- niezwłoczne powiadomianie Przewodniczącego o okolicznościach uniemożliwiających przeprowadzenie oceny wniosku/wniosku preselekcyjnego, w tym ze względu na naruszenie zasady bezstronności,
- zapoznanie się z całością dokumentacji projektowej złożonej przez wnioskodawcę,
- zapoznanie się i ocena zgodnie z całością dokumentacji konkursowej, w tym m.in. z regulaminem konkursu/zasadami dotyczącymi trybu pozakonkursowego oraz SzOOP.

Regulaminy różnią się pięcioma zapisami. Pierwszy z nich mówi o obowiązkowym stawiennictwie na posiedzeniach KOP w siedzibie IOK w przypadku wezwania przez Przewodniczącego i dotyczy EFRR. Pozostałe cztery zapisy znajdują się w regulaminie EFS i dotyczą pisemnego uzasadnienia wystawionej oceny, konieczności oceny budżetów we wnioskach, obowiązku udziału w szkoleniu organizowanych przez IZ RPO w zakresie zagadnień związanych z oceną wniosków/wniosków preselekcyjnych oraz stosowania się do wytycznych.

W obu regulaminach zakres zadań członków KOP został określony w prawidłowy sposób. Uwzględniają one wszystkie najważniejsze obowiązki wynikające ze sposobu przebiegu procesu oceny. Co do różnic pomiędzy EFS i EFRR użyteczny wydaje się stosowany w ramach EFRR zapis o obowiązkowym stawiennictwie członka KOP na wezwanie Przewodniczącego, ponieważ nawet przy zastosowaniu niestacjonarnego trybu oceny mogą wyniknąć okoliczności, które wymagają osobistego stawiennictwa członka KOP. Co do funkcjonującego w EFS zapisu dotyczącego obowiązku pisemnego wyczerpującego uzasadnienia, to mimo, iż funkcjonuje on już w innych częściach regulaminu opisujących przebieg oceny, jego zastosowanie może być użytecznym narzędziem porządkującym i przypominającym o konieczności konstrukcji wyczerpujących uzasadnień. Jako użyteczny w kontekście ujednoczenia sposobu oceny wszystkich wniosków wydaje się funkcjonujący w przypadku EFS zapis o konieczności kierowania się w ocenie wytycznymi i zaleceniami dostarczonymi przez IZ. Od logiki formułowania zadań członków KOP na ogólnym poziomie odbiega obecny w ramach EFS zapis o konieczności i sposobie oceny budżetów projektów. Tego rodzaju zapisy określające sposób oceny projektu w konkretnym aspekcie powinny być raczej formułowane w ramach kryteriów wyboru projektów.

Co do zapisu dotyczącego obowiązku udziału w szkoleniach organizowanych przez IZ, to stanowi on element szerszej polityki szkoleniowej funkcjonującej w ramach EFS. Założenia w tym zakresie omówione zostaną w dalszej części niniejszego podrozdziału.

W regulaminie pracy KOP dla EFS, w odróżnieniu od regulaminu dla EFRR, znajduje się paragraf dotyczący standardów pracy Komisji Oceny Projektów, wedle którego podczas dokonywania oceny wniosków stosuje się następującymi regułami:

- „dostęp do dokumentów związanych z oceną mogą mieć jedynie osoby uczestniczące w organizacji konkursu lub trybu pozakonkursowego oraz Członkowie KOP,
- wszystkie osoby uczestniczące w organizacji konkursu lub trybu pozakonkursowego oraz Członkowie KOP są zobowiązani do zachowania poufności danych i informacji zawartych w dokumentach związanych z oceną,
- informacje o przebiegu i wynikach oceny formalno-merytorycznej/preselekcyjnej, do momentu zakończenia przeprowadzania oceny formalno-merytorycznej/preselekcyjnej w ramach KOP, powinny być udzielane wyłącznie osobom uczestniczącym w organizacji konkursu lub trybu pozakonkursowego, oraz Członkom KOP,
- Członek KOP obowiązany jest spełniać swoje funkcje zgodnie z prawem, sumiennie, sprawnie, dokładnie i bezstronnie,
- Członek KOP jest niezależny co do treści swoich ocen,
- dokumenty i informacje przedstawiane przez wnioskodawców, z którymi zawarto umowy o dofinansowanie projektu albo w stosunku do których wydano decyzje o dofinansowaniu projektu, a także dokumenty wytworzone lub przygotowane w związku z oceną dokumentów i informacji przedstawianych przez wnioskodawców do czasu rozstrzygnięcia konkursu nie stanowią informacji publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2058 ze zm.);
- przebieg całego procesu oceny wniosków (w tym w szczególności zdarzenia niestandardowe) powinien być rejestrowany (protokoły, notatki, itp.) w sposób umożliwiający jego późniejsze odtworzenie.”

Część wyróżnionych wyżej zasad stanowi powtórzenie lub uszczegółowienie założeń obecnych w innych częściach regulaminu – np. regulacje dotyczące bezstronności zawarto już w paragrafie bezpośrednio związanym z zasadą bezstronności i poufności. Jednak niektóre zapisy, choćby informacja o braku zastosowania ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, nie pojawiają w innych częściach regulaminu. Wskazany opis standardów pełni w dużej mierze ważną funkcję porządkującą, zbiera on w jednym miejscu najważniejsze regulacje dotyczące standardów pracy KOP.

Obecność takiego paragrafu w regulaminie może odnosić pozytywne skutki dla procesu oceny, ponieważ stanowi on przypomnienie i usystematyzowanie obowiązujących standardów. Ze względu na charakter porządkujący, a nie wprowadzający nowe regulacje nie jednak konieczności wprowadzenia go w regulaminie pracy KOP dla EFRR.

Rozwiązania w zakresie podnoszenia kompetencji osób oceniających wnioski o dofinansowanie wprowadzone zostały tylko w przypadku regulaminu pracy KOP dla EFS. W regulaminie tym wprowadzono dla członków KOP obowiązek udziału w szkoleniach organizowanych przez IZ. Uczestnictwo w szkoleniach określone zostało jako warunek konieczny stania się członkiem KOP, a Sekretarzowi powierzono obowiązek sporządzenia notatki z weryfikacji posiadanych przez Członków KOP certyfikatów potwierdzających udział w obowiązkowym programie szkoleniowym. Dodatkowo załącznikiem do regulaminu pracy KOP dla EFS jest *Polityka szkoleniowa Instytucji Zarządzającej RPO*. Dokument ten przedstawia główne założenia podnoszenia kompetencji członków KOP. Określa on, iż celem prowadzenia polityki szkoleniowej obejmującej ekspertów i pracowników IZ RPO, będących Członkami KOP jest zapewnienie wysokiej jakości oceny wniosków o dofinansowanie projektu. Określony został także zakres polityki szkoleniowej jako działań mających na celu weryfikację wiedzy i umiejętności członków KOP, jak również umożliwienie osobom oceniającym wnioski wymiany wiedzy i doświadczeń, do których należą:

- a) spotkania informacyjne;
- b) szkolenia stacjonarne;
- c) warsztaty;
- d) egzaminy praktyczne;
- e) testy wiedzy.

Dokument powtarza założenie obligatoryjności udziału w szkoleniach, warsztatach i egzaminach oraz określa konsekwencje jakie może nieść za sobą odmowa udziału - skreślenie z listy Członków KOP w ramach danego składu KOP oraz niepowoływanie do składu KOP na kolejne konkursy w danym roku.

Należy w tym miejscu podkreślić spójność rozwiązań z zakresu szkoleń przyjętych w ramach EFS, zostały one wprowadzone we wszystkich miejscach regulaminu, gdzie jest to niezbędne oraz zebrane i uporządkowane w formie jednolitego dokumentu, który w sposób zwięzły i uporządkowany określa założenia działań mających na celu podnoszenie kompetencji. W przyjętych rozwiązaniach nie zidentyfikowano, takich których zasadność budzi wątpliwości.

System oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020 oraz regulaminy pracy KOP w znikomym stopniu odnoszą się do oceny pracy członków KOP. Tylko w przypadku regulaminu pracy KOP dla EFRR znajduje się lakoniczny zapis, iż Sekretarz realizuje określone w Regulaminie naboru kandydatów na ekspertów zadania dotyczące oceny pracy eksperta. Należy więc wnioskować, iż to wspomniane regulaminy naboru określają zasady oceny pracy członków KOP.

Regulaminy naborów kandydatów na ekspertów w ramach EFRR i EFS w różny sposób opisują system oceny pracy ekspertów. W regulaminie dotyczącym EFRR³⁷ wskazano, iż za monitorowanie i weryfikację pracy ekspertów odpowiada Departament Wdrażania EFRR, który stale kontroluje pracę ekspertów poprzez prowadzenie rejestru błędów dokonywanych przez ekspertów. Błędy w ocenie zgłaszane są do rejestru przez sekretarza KOP. Jeżeli w przypadku danego eksperta zidentyfikowane zostanie co najmniej 5 błędów powoływany jest zespół ds. oceny pracy eksperta, który dokonuje oceny w oparciu o Ankiety oceny pracy eksperta.

W przypadku naborów kandydatów na ekspertów organizowanych przed Departament Wdrażania EFS³⁸ sposób oceny pracy ekspertów jest nieco inny. Nie mamy tu do czynienia z ciągłym monitorowaniem pracy ekspertów przy pomocy rejestru błędów, lecz z okresową oceną pracy ekspertów. Jest ona prowadzona również za pomocą Ankiety oceny pracy eksperta, lecz w stosunku do wszystkich ekspertów dokonujących oceny wniosku w raz w roku w terminie do 31 marca, przy czym okresem ocenianym jest rok ubiegły.

Jeszcze inne podejście do oceny projektów przyjęto w naborach kandydatów na ekspertów prowadzonych przez pełniący rolę IP WUP w Toruniu³⁹. W ich przypadku ustalono, iż za ocenę odpowiada Przewodniczący KOP, Sekretarz KOP oraz powoływany przez Dyrektora IP WUP zespół ds. oceny pracy eksperta. Określono, iż zadaniem Przewodniczącego i Sekretarza jest monitorowanie i weryfikowanie jakości pracy ekspertów. Przewodniczący KOP dodatkowo dokonuje weryfikacji pracy eksperta poprzez wypełnienie Ankiety pracy eksperta. Nie określono jednak w jakim terminie dokonywana jest ocena pracy eksperta, jeśli jednak weźmiemy pod uwagę, iż funkcja Przewodniczącego jest związana z konkretną KOP i tym samym z konkretnym naborem wniosków, to należy domniemać, iż ocena dokonywana jest po zakończeniu oceny w danym naborze. Analizowany regulamin nie reguluje w jakim wypadku do oceny pracy eksperta angażowany jest zespół ds. oceny pracy eksperta.

W analizowanych trzech regulaminach naborów kandydatów na ekspertów nieco inaczej skonstruowane zostały Ankiety oceny jakości pracy ekspertów. W przypadku naboru w ramach EFRR zawiera ona 6 kryteriów oceny:

1. Rzetelność (ocena dokonywana w oparciu o wypełnione karty oceny merytorycznej – prawidłowość wypełniania podstawowych informacji, wyliczeń oraz sporządzania uzasadnień).
2. Terminowość dokonywania oceny przez eksperta.
3. Współpraca z innymi członkami KOP.
4. Samodzielność przeprowadzenia oceny.

³⁷ Regulamin naboru kandydatów na ekspertów oceniających projekty realizowane w ramach EFR, §5, Załącznik do uchwały Nr 27/989/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 6 lipca 2016 roku.

³⁸ Regulamin naboru kandydatów na ekspertów oceniających projekty realizowane w ramach EFS, §5, Załącznik do uchwały Nr 21/782/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 maja 2016 roku.

³⁹ Regulamin naboru kandydatów na ekspertów oceniających projekty realizowane w ramach Działania 8.2 i Poddziałania 8.5.2 RPO WK-P, §5, Załącznik do Zarządzenie Dyrektora WUP w Toruniu Nr 7/2017 z dnia 29 marca 2017 roku.

5. Trafność oceny (na podstawie składanych środków odwoławczych).
6. Skala odnotowanych w rejestrze pięciu błędów w stosunku do wszystkich przeprowadzonych przez danego eksperta ocen.

W przypadku regulaminu naboru kandydatów organizowanego przez WUP w Toruniu wykorzystane zostały te same kryteria oceny oprócz kryterium odnoszącego się do skali błędów odnotowanych w rejestrze. Z kolei nieco inne kryteria przyjęto w naborze kandydatów na ekspertów organizowanym przez Departament Wdrażania EFS:

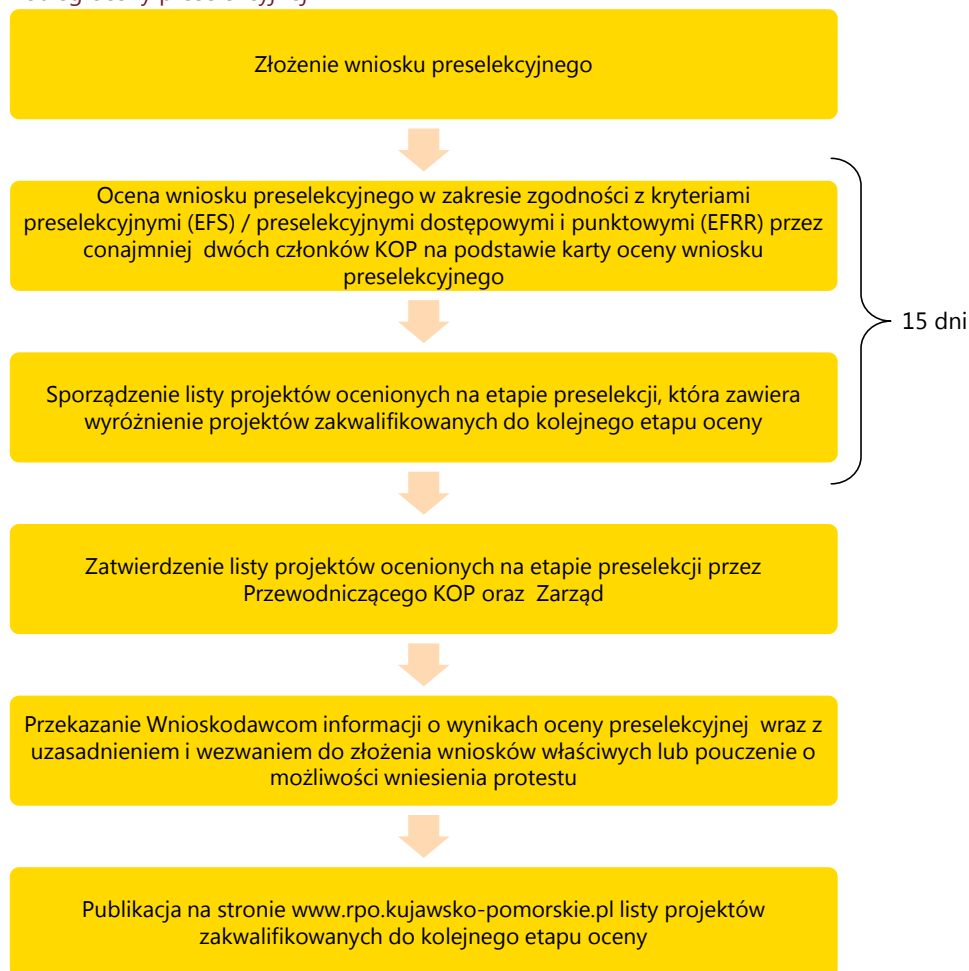
1. Rzetelność wypełnienia karty oceny formalno-merytorycznej (prawidłowość i kompletność wypełnienia pól karty)
2. Jakość uzasadnień merytorycznych (poprawność stosowania dokumentów programowych, dokumentacji konkursowej obowiązującej w konkursie, prawidłowość sporządzania uzasadnień oceny – czy uzasadnienia są szczegółowe i wyczerpujące),
3. Terminowość (terminowość dokonywania oceny przez Eksperta, dostarczania wyjaśnień, przekazywania podpisanych dokumentów i oświadczeń, zgłaszanie problemów z dochowaniem terminu,
4. Współpraca z Instytucją Zarządzającą (oceniane jest pozostawanie w kontakcie z Sekretarzem KOP/ pracownikami Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego w tym bieżące wyjaśnienia dotyczące oceny),
5. Dyspozycyjność (dyspozycyjność na etapie przydzielania wniosków do oceny oraz stawianie się na zaproszenia do posiedzeń KOP),

Wszystkie stosowane w ocenie pracy ekspertów kryteria są trafne tj. dotyczą istotnych aspektów pracy ekspertów w zakresie oceny projektów. Jednak zdaniem ewaluatora nie ma uzasadnienia występowania zróżnicowania w sposobie oraz kryteriach oceny pracy ekspertów w naborach kandydatów na ekspertów w EFRR, EFS oraz organizowanych przez IP WUP. Charakter pracy ekspertów przy ocenie projektów w ramach EFS i EFRR jest dość podobny - nie ma tu istotnych różnic w zakresie obowiązków. Z tego względu zaleca się dążenie do wypracowania jednego, obowiązującego wszystkich ekspertów oceniających wnioski o dofinansowanie sposobu oceny oraz jednolitych kryteriów oceny pracy ekspertów. Tym bardziej, że wykorzystanie funkcjonalnych i użytecznych rozwiązań dotyczących oceny ekspertów z każdego z funduszy pozwoli zapewnić możliwie najwyższy poziom funkcjonalności stosowanych rozwiązań. Jest to szczególnie istotne w kontekście, sygnalizowanych w badaniu jakościowym, negatywnych doświadczeń we współpracy z ekspertami w poprzednim okresie finansowania, co w przypadku EFS skutkowało tym, że w ramach RPO WK-P 2014-2020 do tej pory w ogóle nie korzystano z pomocy ekspertów w zakresie oceny. A tymczasem plan naborów na rok 2017 jest na tyle wymagający, że skala zaangażowania ekspertów zewnętrznych będzie musiała być większa niż do tej pory (co zresztą potwierdzano w badaniu jakościowym wskazując, iż rzeczywiście realizowane będzie w najbliższym czasie podejście zorientowane na zwiększenie roli ekspertów zewnętrznych w procesie oceny). By jednak ograniczyć ewentualne ryzyka związane z jakością pracy ekspertów celowe jest wdrożenie zaleceń wskazanych powyżej oraz opisanych w tabeli wniosków i rekomendacji.

2.1.3.3 Sprawność procesu oceny

Ocenę sprawności procesu oceny warto rozpocząć od etapu oceny preselekcyjnej, który występuje w przypadku wybranych naborów w trybie konkursowym. Preselekcja projektów jest etapem mającym na celu wyłonienie koncepcji projektów, które spełniają przyjęte w ramach danego konkursu założenia merytoryczne oraz wyłonienie podmiotów posiadających odpowiedni potencjał, w tym w szczególności: finansowy, kadrowy i techniczny, do realizacji określonych działań i doświadczenie niezbędne dla realizacji projektu. Ocena preselekcyjna dokonywana jest na podstawie wniosku preselekcyjnego, w oparciu o kryteria preselekcyjne projektów zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Po dokonaniu weryfikacji sporządzona zostaje lista projektów zakwalifikowanych do kolejnego etapu oceny. Poniżej przedstawiono schemat oceny preselekcyjnej projektów:

Schemat 3. Przebieg oceny preselekcyjnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie Regulaminu prac Komisji Oceny Projektów, realizowanych z EFRR, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz Regulaminu prac Komisji Oceny Projektów, realizowanych z EFS, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, które stanowią załącznik do SOP RPO WK-P 2014-2020 wersja nr 6

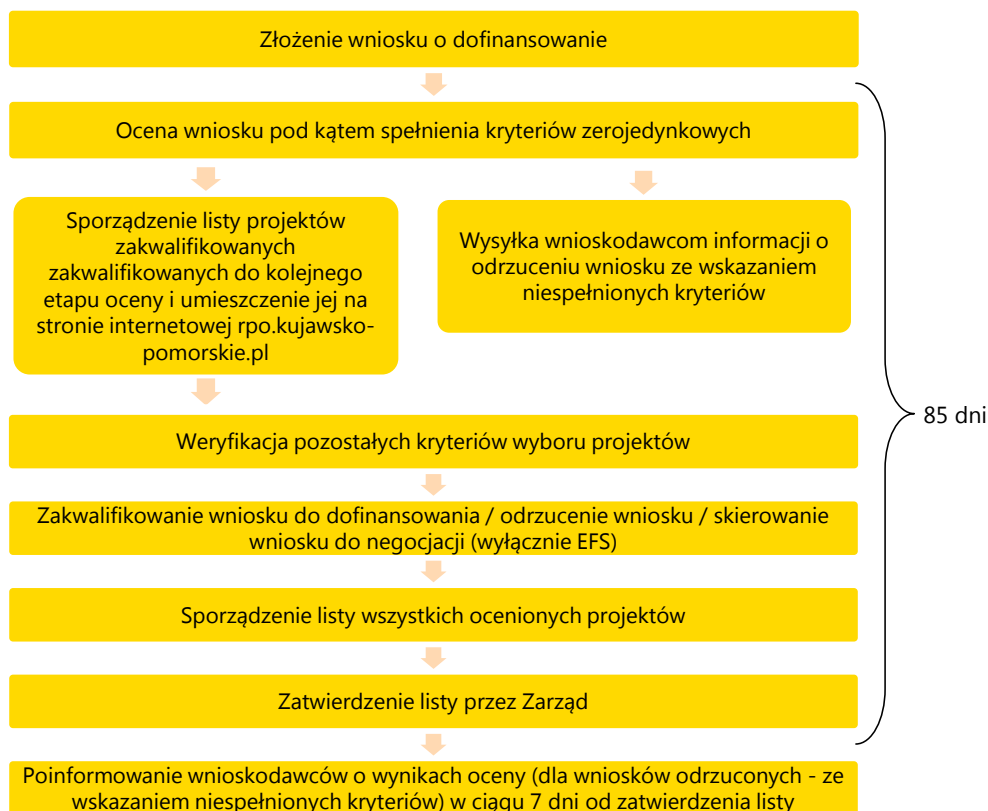
Etap oceny preselekcyjnej przebiega bardzo podobnie w ramach EFS i EFRR, występujące w tym przypadku różnice są niewielkie, wynikają ze specyfiki konstrukcji regulaminu lub wykorzystywanych narzędzi (kart oceny). Różnice te nie powinny mieć wpływu na sprawność oceny preselekcyjnej.

Co do zasady sposób organizacji oceny preselekcyjnej nie zawiera rozwiązań, które mogłyby w sposób krytyczny zaburzać sprawność procesu oceny. Etapy oceny określone zostały we właściwej kolejności, a żadnego z etapów nie można uznać za zbędny. Wątpliwości budzą jedynie dwa rozwiązania przyjęte zarówno w ramach EFS jak i EFRR. Pierwszym z nich jest założenie, iż listę projektów ocenionych na etapie preselekcji ostatecznie zatwierdza Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Wprawdzie w obu regulaminach zawarto zastrzeżenie, iż dokonać zatwierdzenia może również Dyrektor DW EFS / EFRR, lecz pod warunkiem otrzymania upoważnienia od Zarządu. W przypadku niewykorzystywania w praktyce mechanizmu upoważniania dyrektorów do zatwierdzania list, rozwiązanie to może przedłużać proces ogłoszenia wyników oceny preselekcyjnej i tym samym rozpoczynania kolejnych etapów oceny. Powierzenie zatwierdzenia listy Zarządowi może się wiązać z koniecznością dłuższego oczekiwania, ponieważ posiedzenia Zarządu mają miejsce raz w tygodniu, a uchwała o zatwierdzeniu listy niekoniecznie musi zostać podjęta na najbliższym posiedzeniu. Dodatkowo decyzja o przejściu danej puli projektów na dalszy etap oceny nie wydaje się, aż tak bardzo znacząca, że musi procedować nad nią Zarząd. Z tego względu należy rozważyć wprowadzenie rozwiązania, aby lista projektów ocenionych na etapie oceny preselekcyjnej była bezwarunkowo zatwierdzana przez Dyrektora DW EFRR lub Dyrektora DW EFS.

Drugim elementem procesu oceny preselekcyjnej, który może mieć potencjalnie niekorzystny wpływ na sprawność oceny jest zapewnienie dużej elastyczności terminu rozstrzygnięcia konkursu. Choć z pewnością członkowie KOP nie dążą do przedłużania terminu naboru, to pozostawienie możliwości przesuwania terminu z każdego powodu i dowolną liczbę razy (pod warunkiem akceptacji takiego kroku przez Zarząd) nie stanowi motywacji do zachowywania pierwotnych terminów. Taki zakres elastyczności może negatywnie wpływać na sprawność oceny. Analiza czasu trwania oceny w ramach niniejszego etapu oraz wyniki badania jakościowego realizowanego wśród osób zaangażowanych w realizację oceny preselekcyjnej potwierdziły, że pierwotne założenia dotyczące czasu przeprowadzenia oceny preselekcyjnej niejednokrotnie ulegają modyfikacji, tj. przesunięciu ulega termin rozstrzygnięcia procedury preselekcyjnej, co ma miejsce w szczególności w sytuacji kumulacji procesów oceny dla różnych naborów ze zbliżonych obszarów tematycznych, czy też dużej liczby złożonych wniosków w danym naborze. Co ważne, problematyczność przebiegu oceny preselekcyjnej pogłębia fakt, iż w odczuciu respondentów nie spełnia ona w sposób należyty przypisanej jej funkcji, tj. w niewystarczającym stopniu selekcjonuje na wstępnym etapie przedsięwzięcia poddawane następnie ocenie właściwej. Co więcej, osoby zajmujące się oceną wniosków na etapie preselekcyjnym sygnalizowały występowanie problemu polegającego na tym, iż w ramach oceny preselekcyjnej kończącej się wynikiem pozytywnym możliwe byłoby jednoznaczne stwierdzenie, że w oparciu o kryteria obowiązujące na etapie właściwej oceny formalno-merytorycznej dany projekt nie spełni obowiązujących kryteriów dostępowych. W związku z powyższym należałoby rozważyć, czy konstruując założenia dotyczące oceny preselekcyjnej oraz formułując dotyczące jej kryteria nie należałoby wprowadzać takich rozwiązań, które zagwarantują skuteczność realizacji celów przypisanych do tego etapu oceny.

W przypadku projektów konkursowych ocena formalno-merytoryczna może być drugim etapem oceny projektów, jeżeli mamy do czynienia z preselekcją lub pierwszym etapem, jeśli w danym etapie nie zaplanowano preselekcji. Zgodnie z założeniami oceny, do objęcia wsparciem kwalifikują się projekty spełniające kryteria przypisane danym Działaniom/Poddziałaniom. W sytuacji, kiedy wniosek spełnia kryteria, a ilość środków przyznanych do dofinansowania jest wystarczająca – wnioskodawca zostaje objęty wsparciem finansowym. W sytuacji, gdy wartość wszystkich projektów spełniających wymogi przekracza wysokość zaplanowanych środków – fundusze przyznane zostają na projekty, które zdobyły najwięcej punktów. W sytuacji niespełnienia wymogów dostępu (zerojedynkowych) projekt ulega odrzuceniu. Poniżej znajduje się schemat ścieżki oceny projektów.

Schemat 4. Przebieg oceny formalno-merytorycznej projektów konkursowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Regulaminu prac Komisji Oceny Projektów, realizowanych z EFRR, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz Regulaminu prac Komisji Oceny Projektów, realizowanych z EFS, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, które stanowią załącznik do SOP RPO WK-P 2014-2020 wersja nr 6

W logice przebiegu procesu oceny formalno-merytorycznej nie zidentyfikowano rozwiązań, które zaburzałyby sprawność oceny. Następstwo poszczególnych etapów należy uznać za prawidłowe. Podobnie wszystkie występujące w procesie oceny etapy należy uznać za niezbędne dla właściwej oceny. W opinii ewaluatora ocena formalno-merytoryczna jest także procesem kompletnym, nie mamy do czynienia z występowaniem braków jakiś elementów procesu oceny czy z sytuacjami braku regulacji w kwestiach kluczowych dla procesu oceny.

Potencjalnie niekorzystny wpływ na sprawność procesu oceny formalno-merytorycznej mogą mieć przedstawione niżej rozwiązania, które szerzej zostały omówione w podrozdziale dotyczącym bezstronności procesu oceny:

- Rozwiązanie polegające na powierzaniu w ramach EFRR oceny jednego projektu w ramach poszczególnych grup kryteriów różnym oceniającym.
- Funkcjonujące w ramach EFS rozwiązanie polegające na losowaniu osób oceniających poszczególne wnioski przy pomocy zapisanych kartek papieru.

Rozwiązania te mogą potencjalnie wydłużać proces oceny i tym samym zaburzać jego sprawność. Z tego względu postuluje się o wprowadzenie zmian wskazanych w podrozdziale dotyczącym bezstronności systemu wyboru.

Etapu oceny formalno-merytorycznej również dotyczą zastrzeżenia wskazane w przypadku oceny preselekcyjnej. Po zakończeniu pierwszej części oceny formalno-merytorycznej polegającej na badaniu projektu przy pomocy kryteriów o charakterze dopuszczającym, w regulaminach KOP EFS i EFRR funkcjonuje rozwiązanie polegające na zatwierdzeniu listy ocenionych projektów przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W tym przypadku również warunkowo dopuszczono zatwierdzenie listy przez Dyrektora DW EFS / EFRR. Tak jak w przypadku oceny preselekcyjnej, tak i w tym przypadku

zatwierdzenia listy projektów przechodzących do kolejnego etapu nie należy traktować jako decyzji o kluczowym znaczeniu, która wymagałaby takiej formy zatwierdzenia.

Również w przypadku oceny formalno-merytorycznej mamy do czynienia z dużą elastycznością w zakresie możliwości wydłużania terminów zakończenia oceny. Jak wspomniano przy okazji omówienia etapu oceny preselekcyjnej – takie rozwiązanie może potencjalnie niekorzystnie wpływać na sprawność procesu wyboru projektów, co potwierdzono w badaniu jakościowym, wskazując na fakt, iż faktycznie dochodzi do przesuwania pierwotnie określonych terminów zakończenia oceny, przy czym podkreślić należy, iż jest to raczej skutek oddziaływania zróżnicowanych czynników (konieczność uzyskania wyjaśnień od wnioskodawcy lub poprawy błędów we wniosku, przeprowadzenie procedury negocjacyjnej, niewystarczająca liczba osób zaangażowanych w proces oceny wniosków przy jednocześnie dużej liczbie naborów), a więc usztywnienie kwestii czasu trwania oceny – bez wyeliminowania wymienionych czynników – byłoby działaniem nieracjonalnym i nieskutecznym.

Wśród rozwiązań stanowiących potencjalne usprawnienie procesu oceny jest umożliwienie dokonywania oceny w trybie niestacjonarnym, czyli poza siedzibą Urzędu Marszałkowskiego. Tryb niestacjonarny uelastycznia pracę nad oceną wniosków, pozwala członkom KOP na bardziej swobodne dysponowanie czasem, co może mieć duże znaczenie oceniających nie będących pracownikami IZ. Takie osoby często pracują zawodowo w innym miejscu pracy i z tego względu mogą mieć ograniczone możliwości stawiennictwa w siedzibie Urzędu. Zastosowanie takiego trybu oceny przewiduje zarówno regulamin pracy KOP EFS, jak i regulamin pracy KOP EFRR, a jego przebieg regulują załączniki do regulaminów, w przypadku obu z nich zatytułowane *Zasady oceny w trybie niestacjonarnym*. Jednak same zapisy tych dokumentów różnią się pomiędzy EFS i EFRR. W przypadku EFRR zawarto zapisy, iż ocena w trybie niestacjonarnym jest możliwa tylko, jeśli całość dokumentacji aplikacyjnej w danym konkursie złożona została w formie elektronicznej i jeżeli decyzję o możliwości oceny w tym trybie wyda Dyrektor DW EFRR. W przypadku EFS taka regulacja nie występuje. Ograniczanie wykorzystania trybu niestacjonarnego w ramach EFRR wydaje się być niezasadne, ponieważ nawet jeśli jakaś część dokumentacji aplikacyjnej została złożona tylko w formie papierowej, możliwa jest jej digitalizacja poprzez skanowanie. A więc brak wersji elektronicznej danej części dokumentacji nie powinien być przeszkodą dla wykorzystania trybu niestacjonarnego. Dodatkowo w *Zasadach oceny w trybie niestacjonarnym* dla EFRR nieprecyzyjny charakter posiada § 3. Biorąc pod uwagę, iż przewiduje on przekazanie dokumentacji za poświadczeniem w postaci protokołu zdawczo-odbiorczego, a następnie jej zwrot, co nie ma uzasadnienia przy przekazywaniu wersji elektronicznej, należy więc domniemać, iż paragraf ten dotyczy udostępnienia w trybie niestacjonarnym wniosków i załączników w formie papierowej. Z drugiej strony przekazywanie wersji papierowej, kłóci się z założeniem, iż tryb stacjonarny może zostać wykorzystany, jeśli całość materiałów ma formę elektroniczną. Analizowany paragraf nie precyzuje czy dotyczy przekazywania oceniającym oryginałów dokumentów, podpisanych przez wnioskodawców. Należy jednak zaznaczyć, iż nie zaleca się przekazywania na zewnątrz oryginałów dokumentacji, ze względu na niebezpieczeństwo ich utraty choćby w wyniku zdarzeń losowych. Bezpowrotna utrata oryginałów mogłaby prowadzić do przeszkód o charakterze formalno-prawnym. Zaleca się w związku z tym przekazywanie wydruków wersji elektronicznej dokumentów lub kserokopii oryginałów. W przypadku takiej formy przekazywania materiałów, obowiązek zwrotu również ma swoje uzasadnienie, choć kserokopie / wydruki po zakończeniu oceny są dla IZ zbędne, to nałożenie takiego obowiązku stanowić będzie motywację dla ostrożnego obchodzenia się z wnioskiem i jego załącznikami przez oceniających. Obowiązek zwrotu będzie także skuteczniejszym narzędziem zapobiegania omyłkowemu zachowywaniu materiałów przez oceniających, niż byłoby to w przypadku obowiązku zniszczenia kserokopii / wydruków, którego spełnienie jest trudno weryfikowalne.

Zasady oceny w trybie niestacjonarnym dla EFS zawierają znacznie mniej obostrzeń i są ogólniejsze niż te stosowane w ramach EFRR. Pozytywnie ocenić należy brak wprowadzania w ramach EFS ograniczeń w stosowaniu trybu niestacjonarnego, lecz dokument ten nie precyzuje czy dokumenty w formie elektronicznej są przekazywane każdorazowo każdemu oceniającemu, czy dzieje się to na wniosek oceniającego. *Zasady...* dla EFS nie przewidują także możliwości przekazania dokumentacji papierowej.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż ani w EFS, ani w EFRR nie sprecyzowano w jaki sposób hasło do dokumentacji w formie elektronicznej przekazywane jest oceniającym. Ta kwestia wymaga

doprecyzowania w świetle zachowania elementarnej i dość powszechnie stosowanej zasady bezpieczeństwa danych, jaką jest przekazywanie hasła za pomocą innego środka przekazu niż przekazywane były zabezpieczone dane.

W związku z dużym zróżnicowaniem *Zasad oceny w trybie niestacjonarnym* pomiędzy EFS i EFRR, które w opinii ewaluatora nie jest uzasadnione specyfiką oceny w ramach konkursów związanych z poszczególnymi funduszami oraz wskazaną wyżej koniecznością doprecyzowania wybranych rozwiązań, należy rozważyć wprowadzenie jednolitych *Zasad oceny w trybie niestacjonarnym*, które obowiązywałyby zarówno dla EFS, jak i EFRR.

Niewątpliwie pozytywnie ocenić należy zastosowanie w ramach systemu wyboru projektów metod oceny porównawczej, których celem jest zrelatywizowanie liczby punktów otrzymywanych w danym kryterium względem projektu, który w konkursie jest najkorzystniejszy pod względem ustalonej cechy o charakterze ilościowym. Jednak ocena w przypadku tego rodzaju kryteriów wymaga uzyskania przez członków KOP informacji wykraczających poza zakres dostępny w ocenianych wnioskach o dofinansowanie – informacji, jaka jest wartość referencyjna analizowanej cechy w całej puli wniosków. Dopiero uzyskanie tych danych pozwala na obliczenie ostatecznej liczby punktów. Oceniający nie mają dostępu do całej puli wniosków, a więc muszą uzyskać tę informację z zewnątrz.

Zapisy *Systemu oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020* oraz regulaminów pracy KOP nie precyzują, w jaki sposób oceniający może uzyskać informacje niezbędne do oceny w kryteriach, w których stosowana jest ocena porównawcza. Z pewnością jakieś rozwiązania w tym zakresie są wypracowywane, ponieważ dotąd z sukcesem zakończyły się już konkursy, w których stosowane były tego rodzaju kryteria. Jednak opracowywanie za każdym razem rozwiązań doraźnych, teoretycznie mogłoby powodować utrudnienia oraz zakłócać sprawność oceny. Przypuszczenie to nie zostało jednak potwierdzone w badaniu jakościowym, gdzie nie sygnalizowano problemów dotyczących tej kwestii w naborach, w których faktycznie ten sposób oceny wniosków był dotychczas stosowany.

Analizowane powyżej rozwiązania w określony sposób wpływają na sprawność przebiegu procesu oceny, którego wskaźnikiem jest czas jej trwania, a ostatecznie – czas trwania całego konkursu (od momentu rozpoczęcia naboru do rozstrzygnięcia konkursu). Z tego względu w celu oceny sprawności systemu wyboru projektów dokonano również analizy występowania przesunięć terminów rozpoczęcia i zakończenia naborów oraz opóźnień w rozstrzygnięciu konkursów. W analizowanym okresie – do końca lutego 2017 roku rozpoczęto 90 naborów wniosków o dofinansowanie. Ogłoszony termin rozpoczęcia naboru przesuwany był tylko w przypadku dwóch z nich. Częściej miało miejsce przedłużanie terminu zakończenia naborów wniosków, na 73 nabory niemające charakteru ciągłego, i których termin zakończenia przypadał przed końcem lutego 2017 roku, w przypadku 22 dokonano przesunięcia terminu zakończenia naboru, co stanowi 30,1% naborów. Średni czas przesunięcia wynosi 29 dni. Tego rodzaju przesunięcia mają zwykle miejsce ze względu na wystąpienie okoliczności nieprzewidzianych przez IOK na etapie planowania naboru.

Przeciętny czas trwania naborów wniosków w Osiach priorytetowych 1-11 wynosi 42,1 dnia, przy czym nabór najkrótszy (RPKP.09.04.01.IZ.00.04.016/16) trwał 7 dni, a najdłuższy (RPKP.05.01.00.IZ.00.04.024/16) aż 183 dni⁴⁰. Warto w tym kontekście zauważyć, iż średni czas naboru wniosków w przypadku Działania / Poddziałania z EFRR wynosi 57,9 dnia i jest ponad dwukrotnie dłuższy niż średni czas naboru dla Działania / Poddziałania z EFS, który wynosi 27,1 dnia. Powodem ustalania dłuższych czasów naborów dla EFRR jest – jak już wskazywano wcześniej – prawdopodobnie większa obszerność dokumentacji składanej wnioskodawców w ramach tego funduszu.

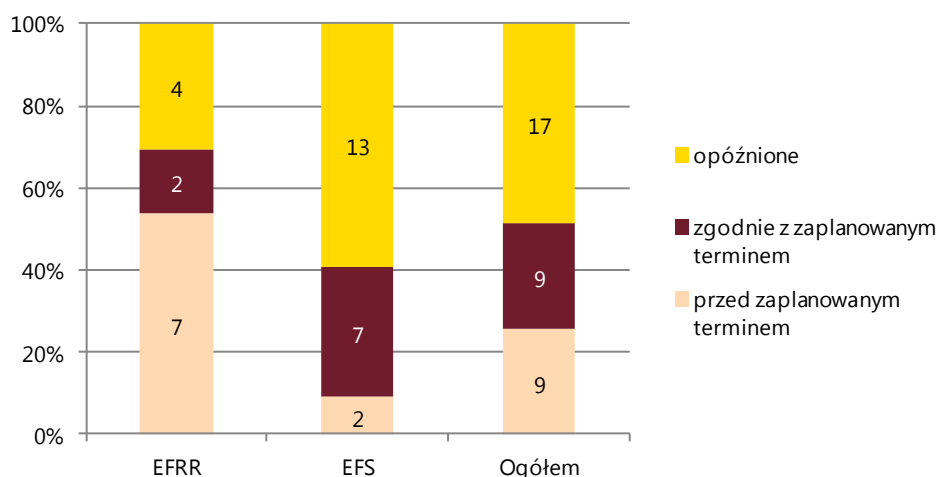
Jak wykazała analiza statystyczna, wśród naborów rozstrzygniętych średni czas oceny (od zakończenia naboru do opublikowania rozstrzygnięcia na stronie internetowej RPO) wynosi 112,9 dnia, przy czym najkrótsza ocena (nie licząc naboru RPKP.03.01.00.IZ.00.04.064/16, który został rozstrzygnięty w ciągu 5 dni ze względu na fakt, iż nie wpłynął żaden wniosek) trwała 29 dni i miała miejsce w odniesieniu do naboru RPKP.10.03.01.IZ.00.04.06P/16. Z kolei najdłuższa ocena miała miejsce w przypadku naboru

⁴⁰ Nabór ten został przedłużony o 60 dni.

RPKP.08.04.01.IZ.00.04.021/16, trwała ona niemal rok – 320 dni⁴¹. Należy w tym miejscu zauważyć, iż mimo obszerności dokumentacji składanej przez wnioskodawców, to w przypadku EFRR średni czas oceny jest krótszy i wynosi 90 dni, w stosunku do 130,5 dnia dla EFS.

Analiza terminowości w rozstrzyganiu naborów objęła swoim zakresem nieposiadające charakteru ciągłego nabory, które zostały rozstrzygnięte do końca lutego 2017 roku i nabory nierozstrzygnięte, których planowany termin rozstrzygnięcia ustalono na termin do lutego 2017 włącznie, ponieważ brak faktycznego rozstrzygnięcia do końca lutego 2017 roku w ich przypadku świadczy o występowaniu opóźnień. Przyjęcie wskazanego wyżej założenia skutkuje objęciem analizą 35 naborów wniosków. Wyniki analizy w tym zakresie przedstawione zostały na kolejnych wykresach.

Wykres 17. Terminowość rozstrzygania konkursów

Źródło: opracowanie własne na podstawie ogłoszeń na stronie internetowej <http://www.mojregion.eu/index.php/rpo/zobacz-ogloszenia>

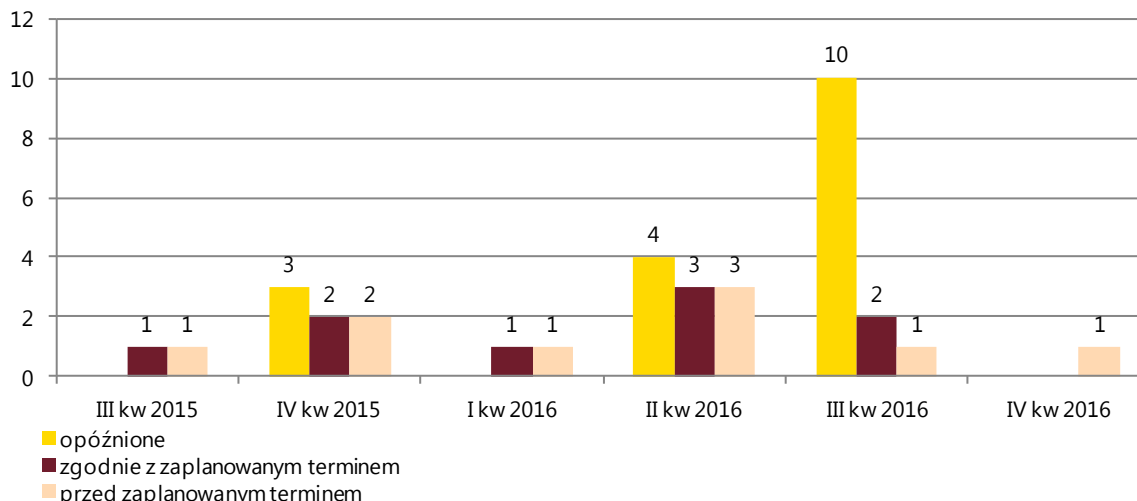
W przypadku 17 na 35 analizowanych naborów mamy do czynienia z opóźnieniami w rozstrzyganiu konkursów. Spośród 17 naborów opóźnionych 12 stanowią takie, które nie zostały rozstrzygnięte mimo, iż planowany termin upłynął, a 5 to nabory rozstrzygnięte po zaplanowanym terminie. W ich przypadku średni czas opóźnienia rozstrzygnięcia to 2 miesiące. Warto zauważyć, iż opóźnienia wyraźnie częściej mają miejsce w przypadku naborów organizowanych w ramach EFS, gdzie występują w ponad połowie naborów – 13 na 22, niż w przypadku EFRR, gdzie opóźnienia dotyczą mniej niż 1/3 naborów – 4 na 13. Zestawiając ten wniosek ze wspomnianym wcześniej relatywnie długim czasem oceny w ramach EFS należy dojść do wniosku, iż sprawność oceny w ramach EFS jest mniejsza niż w przypadku EFRR. Powodem takiego stanu rzeczy może być specyfika procesu wyboru projektów w ramach EFS – znaczenie może mieć w tym przypadku proces negocjacji, który może przedłużać czas rozstrzygania konkursu. Potwierdzają to wyniki badania jakościowego, gdzie zwrócono uwagę na to, w jaki sposób ocena warunkowa i tryb negocjacyjny oddziałują niekorzystnie na czas trwania oceny. Podkreślano przy tym użyteczność samej procedury negocjacyjnej – jest to narzędzie, które winno być utrzymane, niemniej jednak za celowy uznano ewentualny powrót do rozwiązań stosowanych w poprzednim okresie finansowania. Chodzi tu przede wszystkim o uruchamianie procedury negocjacyjnej już po stworzeniu listy rankingowej, co pozwoliłoby nie wstrzymywać procesu kontraktacji w sytuacji oczekiwania na zakończenie procesu negocjacyjnego dla wszystkich objętych nim projektów (co w praktyce oznacza niekiedy wstrzymywanie kontraktacji dla relatywnie dużej liczby projektów ze względu na zakończenie przedłużających się negocjacji z pojedynczymi wnioskodawcami).

⁴¹ Długi okres oceny w tym przypadku podyktowany był obecnością procedury odwoławczej, w wyniku której ocena została wznowiona dla 1 wniosku o dofinansowanie.

Wpływ na występowanie opóźnień może mieć także koncentracja naborów w jednym okresie czasowym (który to problem sygnalizowano już wcześniej w aspekcie prawidłowości rozplanowania naborów). Dane dotyczące tego zagadnienia zaprezentowano na kolejnym wykresie.

Wykres 18. Terminowość rozstrzygnięcia konkursów a okres czasowy rozpoczęcia naboru

Źródło: opracowanie własne na podstawie ogłoszeń na stronie internetowej <http://www.mojregion.eu/index.php/rpo/zobacz-ogloszenia>

W naborach rozpoczynanych we wszystkich kwartałach do II kwartału 2016 włącznie, nabory opóźnione stanowiły mniejszość rozpoczynanych naborów lub nie występowały w ogóle. Z kolei wśród naborów rozpoczętych w III kwartale 2016 nabory opóźnione stanowią ponad $\frac{3}{4}$ (10 z 13) naborów, których planowany termin rozstrzygnięcia upłynął do lutego 2017 roku. Zróżnicowanie to należy wiązać z bardzo dużą liczbą rozpoczętych w tym okresie naborów. Jak wskazano w części raportu poświęconej planowaniu naborów w II kwartale 2016 roku rozpoczęto aż 35 naborów. Skutkiem takiej koncentracji naborów i co za tym idzie liczby wniosków do oceny, przy względnie stałym stanie zasobów ludzkich jest wydłużanie się procesu oceny i wyboru projektów. Tym większego znaczenia nabiera w tym kontekście wskazany we wcześniejszej części raportu plan dotyczący zwiększenia zasobów kadrowych lub wdrożenia działań motywacyjnych adresowanych do pracowników instytucji zaangażowanych w proces wdrażania Programu, by zapewnić odpowiedni potencjał administracyjny i osobowy do obsługi naborów w sytuacji ich kumulacji.

W celu wykrycia skali wpływu różnorodnych czynników na powstawanie opóźnień dokonana została analiza statystyczna z wykorzystaniem współczynnika korelacji dwuseryjnej Glassa opartym o wyniki testu U Manna-Witneya.

Tabela 7. Związek czynników z występowaniem opóźnień w rozstrzygnięciu konkursów

Nazwa czynnika	Wartość współczynnika korelacji dwuseryjnej
Liczba kryteriów wykorzystywanych w ocenie	0,135
Liczba wniosków o dofinansowanie złożonych w naborze	0,362
Liczba naborów rozpoczętych w tym samym kwartale	0,497

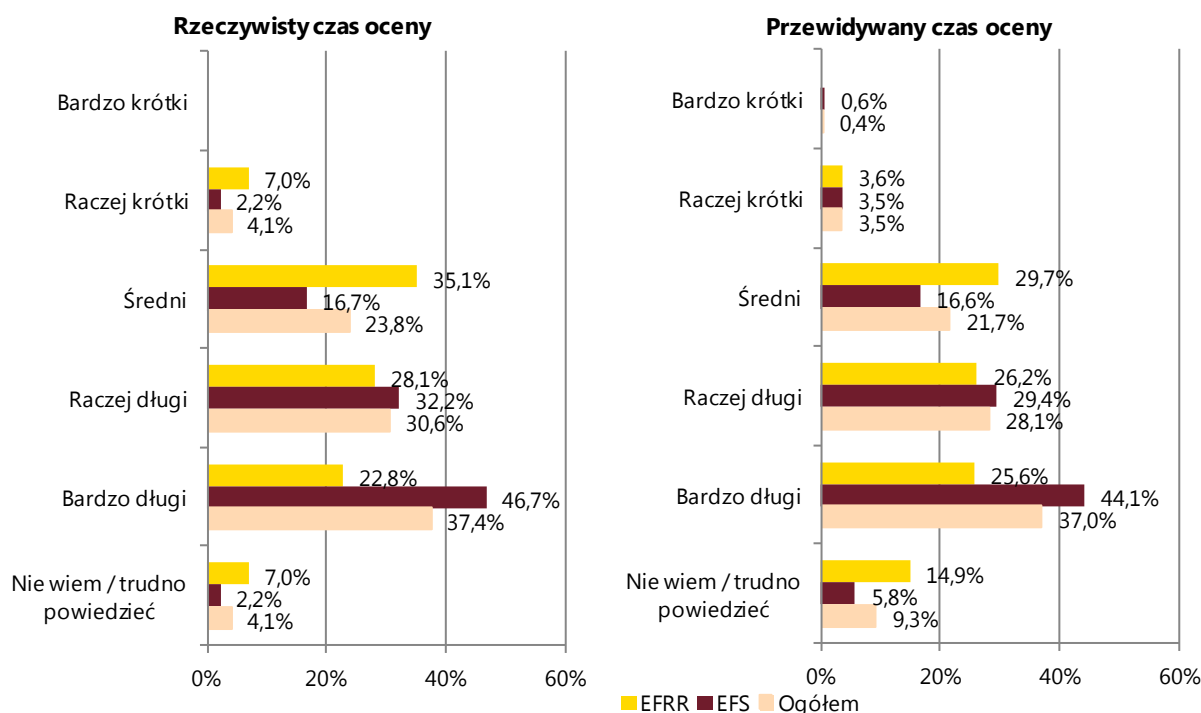
Źródło: opracowanie własne na podstawie ogłoszeń na stronie internetowej <http://www.mojregion.eu/index.php/rpo/zobacz-ogloszenia>

Wartość współczynnika korelacji dwuseryjnej na poziomie 0,135 w przypadku liczby kryteriów wykorzystywanych w ocenie, świadczy o braku jej związku z opóźnieniami w rozstrzygnięciu naborów.

Zdecydowanie wyższe wartości współczynnika zidentyfikowano w przypadku liczby wniosków o dofinansowanie złożonych w naborze (0,362) oraz liczby naborów rozpoczętych w tym samym kwartale (0,497). Świadczy to o występowaniu zależności pomiędzy wzrostem liczby wniosków a występowaniem opóźnień oraz pomiędzy wzrostem liczby naborów rozpoczętych w tym samym kwartale a występowaniem opóźnień. Dodatkowo przeprowadzona została analiza z wykorzystaniem regresji logistycznej, która wykazała, iż wzrost liczby złożonych wniosków o 20 zwiększa dwukrotnie prawdopodobieństwo występowania opóźnień w rozstrzygnięciu konkursu. O tyle samo zwiększa się prawdopodobieństwo występowania opóźnień w przypadku zwiększenia o 8 liczby naborów w tym samym kwartale. Powyższe wnioski są o tyle istotne, że potwierdzają: (1) konieczność zapewnienia odpowiedniej liczby osób do oceny wniosków o dofinansowanie w przypadku zwiększonej liczby tych ostatnich, (2) konieczność zwiększenia zasobów kadrowych i organizacyjnych zaangażowanych w proces oceny w sytuacji planowanej lub nieplanowanej kumulacji naborów. Bardzo istotną konkluzją jest w tym przypadku jednak także wniosek, iż – choć takie postulaty pojawiały się w badaniu jakościowym – oczekiwanego efektu w aspekcie sprawności procesu oceny nie przyniosłyby działania związane ze zmniejszeniem liczby kryteriów, nawet jeśli ich obecna liczba jest postrzegana jako relatywnie duża.

Dopełnieniem analizy sprawności procesu oceny są, przedstawione na poniższym wykresie, wyniki badania CAWI / CATI. Obrazuje on opinie wnioskodawców o przewidywanym (planowanym) i rzeczywistym czasie oceny.

Wykres 19. Ocena przewidywanego i rzeczywistego czasu oceny wniosków o dofinansowanie

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **rzeczywisty czas (wnioskodawcy z naborów rozstrzygniętych) EFRR - n=57, EFS - n=90 ogółem - n=147; przewidywany czas (wnioskodawcy z naborów nierozstrzygniętych) EFRR - n=195, EFS - n=313, ogółem - n=508**

Zarówno rzeczywisty jak i przewidywany czas oceny wniosków o dofinansowanie został oceniony przez większość respondentów jako długi. Rzeczywisty czas oceny jako długi lub bardzo długi oceniło 68,0% badanych wnioskodawców, z kolei przewidywany czas oceny oceniło w taki sposób 65,1% respondentów. W obu przypadkach około 37% badanych wskazało na bardzo długi czas oceny. Udział osób wskazujących na średni czas oceny zarówno w przypadku rzeczywistego, jak i przewidywanego czasu oceny nieznacznie przekracza 20%. Z kolei przypadki uznawania czasu oceny jako krótkiego zdarzają się incydentalnie. Brak wyraźnych różnic w ocenie rzeczywistego i przewidywanego czasu oceny pozwala wyciągnąć wniosek, iż

generalnie wnioskodawcy spodziewają się długiego czasu oceny wniosków, a ich przewidywania zostają spełnione.

Warto w tym kontekście zwrócić uwagę, iż wnioskodawcy w ramach EFS istotnie pod względem statystycznym⁴² bardziej krytycznie odnoszą się zarówno do rzeczywistego, jak i przewidywanego czasu oceny wniosków. Świadczy o tym również fakt, iż badani wnioskodawcy z EFS wyraźnie częściej oceniali czas oceny jako bardzo długi. W przypadku rzeczywistego czasu oceny udział wskazań na bardzo długi czas wśród wnioskodawców EFRR wyniósł 22,8%, a wśród wnioskodawców z EFS jest on ponad dwukrotnie wyższy i wynosi 46,7%. Podobnie w przypadku przewidywanego czasu oceny, jako bardzo długi oceniło go 25,6% wnioskodawców z EFRR oraz 44,1% wnioskodawców z EFS. Warto podkreślić, że opinie wnioskodawców z każdego z funduszy są o tyle trafne, że – jak stwierdzono wcześniej – średni czas trwania konkursu (do momentu jego rozstrzygnięcia) był dłuższy właśnie w ramach EFS.

W kontekście danych dotyczących czasu trwania oceny (zarówno mających swoje źródło w analizie rzeczywistego czasu trwania oceny, jak i analizie opinii wnioskodawców w tym zakresie) warto jednak zwrócić uwagę na swoisty paradoks, który ujawniło badanie jakościowe, gdzie z kolei respondenci zaangażowani w proces oceny wskazywali niejednokrotnie na problem zbyt krótkiego czasu przeznaczanego na ocenę wniosków o dofinansowanie. Z jednej więc strony istnieje zewnętrzna (ze strony wnioskodawców), jak i wewnętrzna (ze strony wymagań wynikających z konieczności realizacji celów Programu w określonych ramach czasowych) presja na skracanie procesu oceny. Z drugiej zaś, w odczuciu części osób oceniających czas przeznaczony na ocenę w pewnych sytuacjach może nie być wystarczający. Tym samym, ewentualnych rozwiązań w zakresie zwiększenia sprawności procesu oceny trudno byłoby szukać w odgórnym zaleceniu skrócenia tego czasu bez podjęcia takich działań, które oddziaływałyby na różne kwestie mające swoje ostateczne odzwierciedlenie w czasie trwania oceny.

Podsumowując analizę dotyczącą sprawności przebiegu procesu oceny wniosków w ramach RPO WK-P 2014-2020 należy zwrócić uwagę na fakt, iż w badaniu jakościowym podkreślano, iż oceniając całościowo oddziaływanie systemu wyboru projektów na sprawność procesu oceny respondenci mający doświadczenia pochodzące z poprzedniego okresu finansowania akcentowali problem wzrostu złożoności systemu wyboru projektów w stosunku do okresu 2007-2013. W wypowiedziach wskazujących na tego rodzaju problem wskazywano także na dużą ilość kwestii stanowiących przedmiot regulacji w ramach systemu wyboru projektów oraz stopień szczegółowości przyjętych uregulowań. W rezultacie prowadzi to np. do powielania określonych czynności w ramach każdego naboru (powoływanie KOP, składanie deklaracji dotyczących poufności i bezstronności), co wydłuża łączny czas procedury oceny (a mówiąc bardziej precyzyjnie – opóźnia moment rozpoczęcia faktycznej oceny wniosków). Jednocześnie, rozbudowane regulacje niekoniecznie cechuje odpowiednia precyzja (na co wskazywano już w ocenie dotyczącej przejrzystości systemu), co z kolei wymusza konieczność podejmowania działań wyjaśniających już w trakcie trwania oceny (tym bardziej jeśli już w trakcie konkursu następują zmiany regulacji na poziomie wspólnotowym, krajowym lub regionalnym, które w określony sposób oddziałują na przebieg procesu oceny).

W kontekście postulowania uproszczeń przebiegu procesu oceny (od momentu ogłoszenia naboru wniosków, przez przygotowywanie i składanie przez wnioskodawców dokumentacji aplikacyjnej, aż po ocenę wniosków i rozstrzygnięcie konkursu) trzeba jednak zwrócić uwagę na dwa istotne – i powiązane ze sobą – aspekty. Po pierwsze, mamy w ramach RPO WK-P 2014-2020 do czynienia z dystrybucją środków publicznych, co oznacza, że niekiedy występuje ograniczone regulacjami prawnymi pole do dokonywania uproszczeń w stosowanych w systemie wyboru projektów procedurach. Po drugie, finansowanie interwencji z krajowych i wspólnotowych środków publicznych wiąże się z koniecznością poddawania się określonym procedurom kontrolnym realizowanym przez instytucje nadrzędne wobec IZ RPO WK-P 2014-2020. W badaniu jakościowym zwracano uwagę, że świadomość ewentualnej kontroli, przy jednocześnie dużej złożoności, niejasności i zmienności regulacji na poziomie krajowym i wspólnotowym, generuje postawę asekuracyjną w zakresie tworzenia procedur i regulacji na poziomie regionalnym. W takim ujęciu wysoki stopień sformalizowania i szczegółowości przyjętych regulacji mają stanowić narzędzie niwelowania

⁴² Czas rzeczywisty - U Manna-Whitneya=1569 $\alpha=0,001$ $p=0,02$, czas przewidywany - U Manna-Whitneya=19275,5 $\alpha=0,0001$ $p=0,02$

ryzyka związanego z kontrolą działań podejmowanych przez IZ RPO WK-P. Świadomość tego rodzaju uwarunkowań uprawnia do sformułowania wniosku, iż ewentualne możliwości upraszczania obowiązujących w ramach systemu wyboru projektów mogą być w pewnych obszarach ograniczone zewnętrznymi czynnikami natury formalno-prawnej, co zresztą pojawiało się także w wypowiedziach osób uczestniczących w badaniu jakościowym, które zaangażowane są w proces oceny, ale jednocześnie – co ważne – nie reprezentują instytucji odpowiedzialnych za formułowanie szczegółowych wymogów i regulacji związanych z organizacją naboru i oceny wniosków.

Uwzględniając powyższe, kwestie sformułowano (i zamieszczono w tabeli wniosków i rekomendacji) rekomendację dotyczącą podejmowania w miarę możliwości zróżnicowanych działań zorientowanych na skrócenie czasu trwania oceny wniosków i okresu pomiędzy zakończeniem naboru a rozstrzygnięciem konkursu. Szczegółowe działania zaproponowane w sposobie wdrożenia rekomendacji stanowią – jako całość, ale i pojedynczo – narzędzia takiej modyfikacji systemu wyboru projektów, by w większym stopniu zapewniał on sprawny przebieg oceny, co oznacza w tym przypadku możliwie najszybsze rozstrzygnięcie konkursu, przy zachowaniu odpowiedniego poziomu rzetelności i jakości procesu oceny projektów.

2.1.3.4 Procedura odwoławcza

Dokumentem najpełniej charakteryzującym proces składania i rozpatrywania środków odwoławczych jest *Procedura odwoławcza RPO WK-P 2014-2020*⁴³. Określa on zasady, tryb i terminy zaskarżania wyników oceny i wyboru projektów do dofinansowania składanych w ramach konkursów ogłaszanych przez Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym w ramach instrumentu Rozwój Lokalny kierowany przez Społeczność Lokalną w części dotyczącej projektów grantowych, operacji własnych Lokalnych Grup Działania, kosztów bieżących i animacji, lub przez Instytucję Pośredniczącą w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

W przypadku otrzymania negatywnej oceny projektu wybieranego w trybie konkursowym wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia protestu w celu ponownego sprawdzenia złożonego wniosku o dofinansowanie / wniosku preselekcyjnego w zakresie spełnienia kryteriów wyboru projektu. Wnioskodawca może złożyć protest po każdym etapie oceny wniosku. Po otrzymaniu informacji o niespełnieniu kryteriów wyboru projektów wniesienie protestu możliwe jest przez 14 dni kalendarzowych. Protest wnoszony jest w formie pisemnej do Instytucji Zarządzającej RPO – Departamentu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, za pośrednictwem DW EFRR/DW EFS. Dokument ten powinien zawierać następujące elementy:

- 1) oznaczenie instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu;
- 2) oznaczenie wnioskodawcy;
- 3) numer wniosku o dofinansowanie projektu/wniosku preselekcyjnego;
- 4) wskazanie kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem;
- 5) wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem wnioskodawcy naruszenia takie miały miejsce, wraz z uzasadnieniem;
- 6) podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania wnioskodawcy.

Protest, który nie spełnia ww. wymogów formalnych może zostać przez wnioskodawcę uzupełniony w terminie 7 dni kalendarzowych.

W celu zachowania zasad obiektywizmu i bezstronności podczas rozstrzygania protestu, w procedurze odwoławczej dotyczącej danego wniosku o dofinansowanie projektu/wniosku preselekcyjnego nie mogą brać udziału osoby, które były zaangażowane w przygotowanie projektu lub jego ocenę. Standardowo,

⁴³ Załącznik nr 3 do Systemu oceny projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

rozpatrywanie protestu przez IZ RPO powinno trwać nie dłużej niż 30 dni kalendarzowych, jednakże w sytuacji konieczności powołania ekspertów termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony – przy czym nie może on przekroczyć łącznie 60 dni kalendarzowych. Protest może zostać uwzględniony (i skierowany do właściwego etapu oceny, umieszczony na liście projektów wybranych do dofinansowania w wyniku przeprowadzonej procedury odwoławczej) lub nieuwzględniony (a wnioskodawca pouczone o możliwości wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego). Wnioskodawca o wyniku rozpatrzenia protestu zostaje poinformowany przez IZ RPO za pomocą pisma.

W przypadku nieuwzględnienia protestu lub pozostawienia protestu bez rozpatrzenia, wnioskodawca ma możliwość wniesienia (w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji) skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego w Bydgoszczy. Rozstrzygnięcie skargi następuje w okresie 30 dni kalendarzowych.

Wśród rozwiązań przyjętych w procedurze odwoławczej nie zidentyfikowano takich, które zaburzałyby jej transparentność. Założenia procedury odwoławczej są powszechnie dostępne dzięki ich prezentacji na stronie internetowej RPO. W ramach samej procedury przewidziano rozwiązania polegające na informowaniu wnioskodawcy o dokonywanych rozstrzygnięciach. Jeśli weźmiemy dodatkowo pod uwagę, iż wnioskodawcy, których wnioski o dofinansowanie zostały ocenione negatywnie są pouczeni o prawie do złożenia środka odwoławczego, należy wyciągnąć wniosek iż procedura odwoławcza zapewnia odpowiedni poziom transparentności.

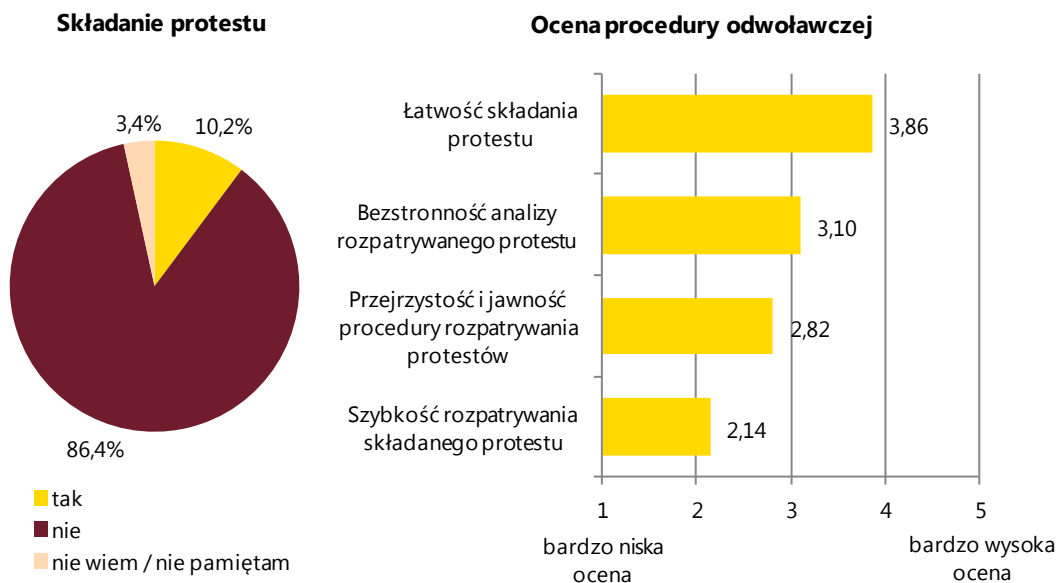
W założeniach procedury odwoławczej zaimplementowano również rozwiązanie służące zapewnieniu bezstronności w rozpatrywaniu protestów. Mowa tu o zakazie udziału w rozstrzygnięciu protestu osób, które brały udział w pierwotnej ocenie wniosku o dofinansowanie. W ten sposób, jeśli osoby oceniające wniosek dopuściłyby się nadużyć i niezasadnie oceniły negatywnie dany wniosek, to ich wpływ na rozstrzygnięcia dotyczące danego wniosku zostanie wyeliminowany. Zastosowane rozwiązanie wydaje się być potencjalnie skutecznym narzędziem zapewnienia bezstronności. Takie podejście do rozstrzygnięcia protestów wydaje się również korzystne wizerunkowo, ponieważ jest narzędziem zapewnienia bezstronności, którego mechanizm jest łatwo zrozumiały dla wnioskodawców.

Procedura odwoławcza zawiera rozwiązania służące terminowości rozstrzygnięcia protestów. Narzędziem takim jest założenie „sztywnych” terminów rozpatrzenia protestów. Bezwarunkowo IZ musi rozpatrzyć protest w ciągu 60 dni. Nie mamy tu do czynienia z założeniami zapewniającymi elastyczność terminów i ich przedłużanie. Wskazany sposób ustanowienia terminów rozstrzygnięcia może motywować pracowników IZ do takiego wykonywania swoich obowiązków, które zapewni terminowe rozpatrzenie protestów.

Dodatkowe analizy przeprowadzone z uwzględnieniem wyników badania jakościowego potwierdziły brak problemów o charakterze proceduralnym dotyczących wnoszenia i rozstrzygnięcia protestów. Pozytywnie oceniono w tym kontekście także odpowiednie usytuowanie (w ramach Departamentu Rozwoju Regionalnego) komórki odpowiedzialnej za rozstrzygnięcie protestów. Mamy dzięki temu do czynienia z jednoznacznym oddzieleniem komórek odpowiedzialnych za pierwotną ocenę i późniejszą weryfikację wnoszonego protestu, co traktować należy jako adekwatne narzędzie zapewnienia obiektywnego charakteru procesu rozstrzygnięcia protestów. Jednocześnie jednak, tego rodzaju rozwiązanie, przy jednocześnie ograniczonych zasobach kadrowych komórki organizacyjnej odpowiedzialnej bezpośrednio za przeprowadzenie procedury odwoławczej, może niekorzystnie wpływać na czas rozstrzygnięcia protestów. W tym kontekście trudno byłoby formułować możliwe do rzeczywistego wdrożenia zalecenia dotyczące skrócenia maksymalnego czasu przeznaczanego na rozstrzygnięcie protestów. Tym bardziej, że szeroki zakres tematyczny wnoszonych protestów (obejmują one bowiem zarówno nabory w ramach EFRR, jak i EFS) wymaga niejednokrotnie odpowiedniego przygotowania merytorycznego osoby rozstrzygającej protest lub też pozyskania eksperta zewnętrznego, który swoją wiedzą będzie mógł wesprzeć proces rzeczowego rozstrzygnięcia.

Dodatkowo, w analizie uwzględniono także perspektywę wnioskodawców odnoszącą się do procedury odwoławczej, choć pamiętać należy, iż jest to element systemu wyboru projektów, z którym ma styczność zdecydowana mniejszość wnioskodawców. Dodatkowo, na ocenę przebiegu procedury odwoławczej może niekorzystnie wpływać jej wynik, tj. nieuwzględnienie protestu.

Wykres 20. Składanie protestów oraz ocena procedury odwoławczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **składanie protestu** – n=147, **ocena procedury odwoławczej: Łatwość składania protestu** - n=14, **Bezstronność analizy rozpatrywanego protestu** - n=10, **Przejrzystość i jawność procedury rozpatrywania protestów** - n=11, **Szybkość rozpatrywania składanego protestu** - n=14; pytanie zadawane osobom, które wskazały na składanie protestu, z analizy wyłączono odpowiedź „nie wiem / trudno powiedzieć”

Nieco ponad 10% badanych wnioskodawców z rozstrzygniętych konkursów składało środki odwoławcze od negatywnej oceny. Zostali oni poproszeni o ocenę procedury odwoławczej. Najwyżej oceniona przez nich została łatwość składania protestu (średnia 3,86 w skali od 1 do 5). Wyraźnie niżej oceniona została bezstronność analizy rozpatrywanego protestu (średnia ocena 3,10) oraz przejrzystość i jawność procedury rozpatrywania protestu (średnia ocena 2,82). Procedurę odwoławczą najniżej oceniono pod względem szybkości rozpatrywania protestów, średnia ocena wyniosła w tym przypadku zaledwie 2,14. Taki stan rzeczy wskazuje, iż wnioskodawcy dostrzegają słabości procedury odwoławczej polegające na zbyt długim rozpatrywaniu protestów, ograniczeniu przejrzystości i jawności procedury oraz wątpliwościach co do jej bezstronności. W tym kontekście należy jedynie zwrócić uwagę, że – jak wspomniano wcześniej – przy obecnych zasobach kadrowych ograniczona jest możliwość bezwzględnego skrócenia czasu jaki IZ RPO WK-P ma na rozstrzygnięcie wniesionego protestu. Z kolei jeśli chodzi o kwestię przejrzystości i jawności procedury odwoławczej, to choć wnioskodawcy dostrzegli w tym zakresie problem, to wydaje się, że może on wynikać – przynajmniej w części – z niezapoznania się z dokumentami regulującymi w ramach Programu przebieg procedury odwoławczej. To, gdzie można znaleźć informacje dotyczące sposobu wnoszenia i rozstrzygania protestów znajdują się już w samej treści ogłoszenia, natomiast szczegółowe zapisy zawiera regulamin i ocenić je należy za wystarczające. Warto przy tym wspomnieć – na co zwrócono uwagę w badaniu jakościowym – iż w pierwotnym kształcie systemu wyboru projektów dla RPO WK-P 2014-2020 regulacje dotyczące procedury odwoławczej były bardziej szczegółowe. Jednakże, wskutek sugestii ze strony Ministerstwa Rozwoju zrezygnowano z pierwotnego stopnia szczegółowości bazując w przyjętych regulacjach przede wszystkim na rozwiązaniach zawartych w „Ustawie o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020”.

2.1.4 Użyteczność głównych narzędzi stosowanych na etapie oceny

W ramach niniejszego podrozdziału przeprowadzona została analiza głównych narzędzi wykorzystywanych w procesie oceny na poziomie operacyjnym. W pierwszej kolejności omówione zostaną wyniki analizy odnoszące się do formularza wniosku o dofinansowanie, a następnie przedstawione zostaną wnioski z analizy kart oceny wniosku o dofinansowanie.

2.1.4.1 Użyteczność formularzy wniosku o dofinansowanie

Możliwość przeprowadzenia rzetelnej i skutecznej oceny projektu jest w dużej mierze zależna od zakresu i jakości informacji charakteryzujących przedsięwzięcie, które są przekazywane osobom oceniającym. Te z kolei są zależne od kształtu narzędzia służącego zbieraniu informacji – wniosku o dofinansowanie projektu. To w jaki sposób został skonstruowany formularz – jakie elementy zawiera i w jaki sposób sformułowane zostały nazwy pól oraz treść poleceń informujących o tym, jakie informacje powinny znaleźć się w danym polu – stanowi czynnik decydujący o jakości pozyskiwanych informacji.

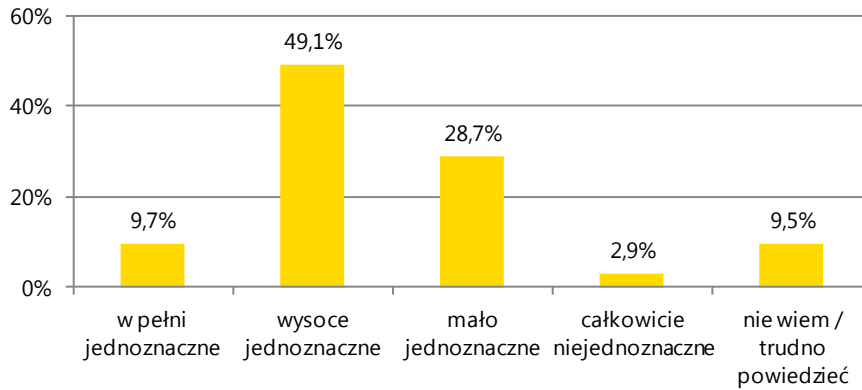
W celu analizy użyteczności wniosku o dofinansowanie jako narzędzia dostarczenia informacji niezbędnych do przeprowadzenia oceny wniosku o dofinansowanie dokonano jego oceny eksperckiej. Objęła ona wzory wniosku stosowane w ramach EFS i EFRR. W toku przeprowadzonej analizy nie zidentyfikowano żadnych znaczących dysfunkcyjności, które mogłyby osłabiać użyteczność formularza wniosku. Dzięki wykorzystaniu podziału na sekcje, punkty i podpunkty wykorzystywane w procesie aplikowania wzory wniosków o dofinansowanie są dokumentami przejrzystymi. Na pochwałę zasługuje zastosowanie w przypadku części punktów wniosku pól uszczegółwiających, które determinują strukturę przedstawiania informacji w danym obszarze tematycznym, np. we wniosku dla EFS w punkcie C.4.A Rekrutacja wydzielono w opisie pola „Szczegółowy opis rekrutacji (sposób organizacji działań, ich zakres merytoryczny)”, „Kryteria rekrutacji” oraz „Osoby/podmioty zaangażowane w realizację działań rekrutacyjnych wraz z opisem wymagań dotyczących ich kompetencji/doświadczenia”. Zastosowanie takiego zabiegu ujednolica strukturę opisów tworzonych przez wnioskodawców, co może stanowić ułatwienie dla osób oceniających w poszukiwaniu informacji niezbędnych do oceny wniosku.

W toku analizy wzorów wniosku o dofinansowanie nie wykryto sekcji czy pól, które byłyby zbędne w procesie oceny, to znaczy pól dostarczających informacji, które nie mają znaczenia przy ocenie wniosku. Zakres informacji determinowany przez strukturę formularza wniosku o dofinansowanie jest więc adekwatny względem charakteru kryteriów wyboru projektów wykorzystywanych w procesie oceny. Nie wszystkie kryteria oceny projektów bazują na informacjach z wniosku, szczególnie w przypadku EFRR relatywnie często mamy do czynienia z kryteriami, w przypadku których informacje niezbędne do przeprowadzenia oceny znajdują się w załączniku do wniosku. Jednak wśród tych kryteriów, które w założeniu o bazują na informacjach z wniosku, nie zidentyfikowano takich, które wymagają informacji wykraczających poza obszary tematyczne ujęte w formularzu wniosku.

Podkreślić dodatkowo należy, iż formularze wniosku o dofinansowanie stosowane w ramach EFS i EFRR zostały w odpowiedni sposób dopasowane do specyfiki przedsięwzięć finansowanych w ramach obu funduszy. Formularze wniosku w ramach EFS zostały dopasowane do przedsięwzięć o charakterze „miękkim”, przewidujących obecność uczestników projektów będących odbiorcami wsparcia. Z kolei formularze w ramach EFRR są dopasowane do specyfiki projektów „twardych”, posiadających bardzo często infrastrukturalny charakter, świadczy o tym choćby obecność sekcji F. Zezwolenie na inwestycję.

Ocena formularza wniosku o dofinansowanie winna być, ze względu na dwojaki sposób wykorzystywania tego narzędzia (przez wnioskodawcę oraz osobę oceniającą) przeprowadzana z dwóch perspektyw. W pierwszej kolejności przedstawiono wyniki analiz dotyczących oceny konstrukcji wniosku o dofinansowanie przez wnioskodawców, którzy za jego pomocą powinni mieć pełną możliwość przekazania wszystkich informacji niezbędnych do właściwego przeprowadzenia oceny swojego przedsięwzięcia.

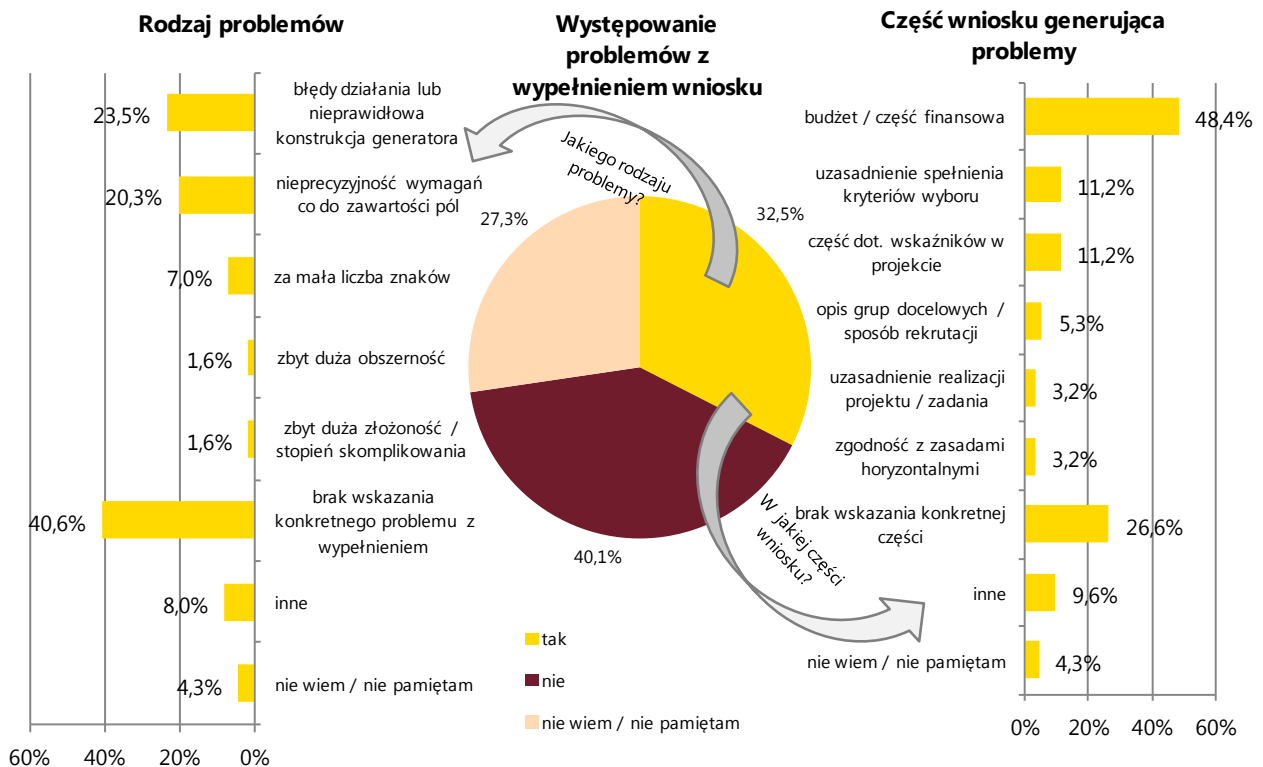
Wykres 21. Ocena jednoznaczności wymagań co do zawartości poszczególnych pól wniosku o dofinansowanie

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **EFRR** - n=227, **EFS** – n=351, **ogółem** – n=578; pytanie zadawane osobom, które zadeklarowały osobisty udział w wypełnieniu wniosku

Zdania wnioskodawców o jednoznaczności wymagań dotyczących pożądanej zawartości pól wniosku o dofinansowanie są podzielone. 58,8% respondentów oceniło, iż wymagania określone zostały w sposób w pełni lub wysoce jednoznaczny, lecz z drugiej strony 31,6% badanych wskazało na mało jednoznaczne lub całkowicie niejednoznaczne określenie wymagań. Różnorodność ocen wnioskodawców wskazuje, iż w ramach RPO WK-P występują problemy z jednoznacznym (z perspektywy wnioskodawców) określeniem wymagań co do zawartości pól we wniosku, lecz dotyczą one tylko części wnioskodawców. Warto w tym miejscu dodać, iż nie zaobserwowano różnic w opiniach wnioskodawców z EFS i EFRR.

Wykres 22. Problemy z wypełnieniem wniosku o dofinansowanie

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **występowanie problemów** n=578, pytanie zadawane osobom, które zadeklarowały osobisty udział w wypełnieniu wniosku; **rodzaj problemów i część wniosku** – n=188, pytanie zadawane osobom, które wskazały na występowanie problemów; pytanie wielokrotnego wyboru, odsetki odpowiedzi nie sumują się do 100%

Niemal co trzeci badany wnioskodawca miał problemy z wypełnieniem wniosku o dofinansowanie, 40,1% respondentów przyznało, iż nie miało problemów, a 27,3% nie potrafiło określić, czy tego rodzaju

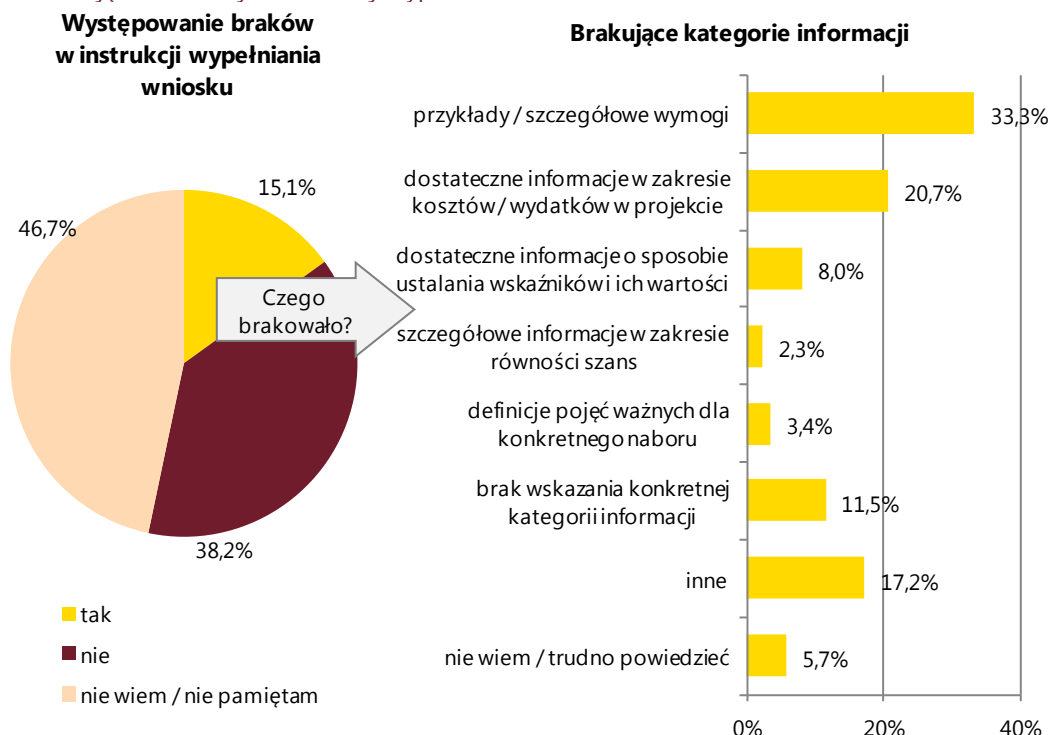

problemy występowały. Uczestników badania, którzy zadeklarowali występowanie problemów zapytano o to przy wypełnianiu jakiej części wniosku mieli problemy oraz na czym te problemy polegały. Badani przede wszystkim wskazywali na występowanie problemów z wypełnieniem budżetu / części finansowej wniosku, na problemy z tą częścią wskazała niemal połowa (48,4%) badanych wskazujących na występowanie problemu. Ponadto po 11,2% respondentów wskazało na problemy w części związanej z uzasadnieniem spełnienia kryteriów oraz części dotyczącej wskaźników w projekcie. Inne części wniosku wskazywane były wyraźnie rzadziej.

Spośród osób deklarujących występowanie problemów przy wypełnianiu wniosku 40,6% udzieliło odpowiedzi niezawierających informacji o konkretnym problemie. Problemem najczęściej wskazywanym przez wnioskodawców były błędy działania lub nieprawidłowa konstrukcja Generatora Wniosków, na tego rodzaju problemy wskazało 23,5% badanych. Drugim pod względem częstości wskazań problemem jest nieprecyzyjność wymagań co do zawartości pól we wniosku, wskazało na niego 20,3% respondentów, kolejne 7,0% z nich za problem w wypełnieniu wniosku uznało zbyt małą liczbę znaków, która może zostać wpisana w polach wniosku. Inne problemy wskazywane były incydentalnie.

W kontekście powyższych wyników zauważyć należy, że dominuje przekonanie o jednoznaczności konstrukcji formularza wniosku o dofinansowanie oraz sytuacja braku problemów z wypełnieniem wniosku. Spośród konkretnych problemów dotyczących wypełniania wniosku o dofinansowanie najczęściej wskazywano na kwestie związane z funkcjonowaniem Generatora Wniosków o Dofinansowanie, a więc niemające bezpośredniego związku z samą konstrukcją wniosku o dofinansowanie. Drugi najczęściej występujący problem – bezpośrednio dotyczący samego formularza wniosku – to natomiast niejednoznaczność wymaganej zawartości poszczególnych pól formularza wniosku.

Wykres 23. Brakujące informacje w instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **występowanie problemów** – n=578, pytanie zadawane osobom, które zadeklarowały osobisty udział w wypełnieniu wniosku; **brakujące kategorie informacji** – n=87, pytanie zadawane osobom, które wskazały na występowanie braków

Na występowanie braków w instrukcji wypełniania wniosku wskazało 15,1% badanych wnioskodawców. Przeciwnego zdania była ponad dwukrotnie większa grupa respondentów stanowiąca 38,2%. Prawie połowa (46,7%) badanych nie potrafiła ocenić, czy w instrukcji wypełniania wniosku występowały określone braki. Wskazuje to, iż problem braku kompleksowości instrukcji wypełniania wniosku ma

w przypadku RPO WK-P na lata 2014-2020 raczej niewielkie znacznie. Podkreślić jednak należy, iż jest to wniosek bazujący na analizie opinii wnioskodawców, których przekonanie o trafności i kompleksowości instrukcji wypełniania wniosku wcale nie musi oznaczać, że rzeczona instrukcja skutecznie zapewnia właściwe przygotowanie wniosku o dofinansowanie przez aplikujący podmiot (pośrednio kwestia ta została poddana weryfikacji w badaniu jakościowym realizowanym wśród osób oceniających, którzy mogli wskazać na ewentualne niedobory informacji we wniosku o dofinansowanie).

Jako kategorie informacji brakujące w instrukcji wskazywano najczęściej przykłady / szczegółowe wymogi, tego rodzaju informacji brakowało 1 na 3 wnioskodawców, którzy wskazali na występowanie braków. Wnioskodawcy wskazywali również na brak dostatecznych informacji w zakresie kosztów / wydatków w projekcie (20,7%), dostatecznych informacji o sposobie ustalania wskaźników i ich wartości (8,0%), szczegółowych informacji w zakresie równości szans (2,3%) oraz definicji pojęć ważnych dla konkretnego naboru (3,4%).

Choć – jak wynika z powyższych danych – instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie została generalnie oceniona pozytywnie, to jednak w kontekście wcześniejszych wyników uzasadnione byłoby sformułowanie zalecenia dotyczącego poszerzenia zapisów instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie o informacje dotyczące wymaganej zawartości poszczególnych pól wniosku. Zgodnie z wyrażonymi przez respondentów potrzebami w zakresie ewentualnego poszerzenia zapisów instrukcji informacje te powinny być prezentowane możliwie szczegółowo poprzez odwołanie się do konkretnych przykładów (zarówno dobrych, jak i złych praktyk).

W badaniu jakościowym o ocenę narzędzia jakim jest wniosek o dofinansowanie poproszono także osoby zajmujące się oceną. Generalnie, nie wskazywano na istotne problemy wynikające z samej struktury, czy sposobu skonstruowania wniosku o dofinansowanie, które skutkować mogłyby brakiem możliwości lub trudnościami w rzetelnej ocenie projektu (np. poprzez brak odpowiednich pól w formularzu wniosku). Nie oznacza to jednak, że nie sygnalizowano problemu niedoboru informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie w kontekście przeprowadzenia oceny projektu. Sytuację tę jednak wiązano raczej z niewystarczająco starannym i adekwatnym wypełnieniem dostępnych pól przez wnioskodawcę (szczególnie w tych polach wniosku, które mają charakter relatywnie ogólny, np. dotyczących celu projektu), a także różnym rozumieniem przez wnioskodawców funkcji poszczególnych pól wniosku w procesie oceny. Rozwiązaniem byłaby tu więc nie tyle modyfikacja samego wniosku o dofinansowanie, lecz raczej intensyfikacja działań informacyjnych dotyczących sposobu wypełniania wniosku o dofinansowanie, z naciskiem na prezentowanie przykładowych (tak właściwych, jak i niepoprawnych) sposobów wypełniania poszczególnych pól wniosku, co pozostaje spójne z wcześniejszym zaleceniem bazującym na wynikach badania wnioskodawców.

Ewentualne problemy zasygnalizowane w badaniu jakościowym dotyczące użyteczności formularzy wniosku o dofinansowanie odnosiły się do wzajemnych relacji pomiędzy poszczególnymi polami wniosku o dofinansowanie. Zdarzają się bowiem sytuacje powielania w ramach wniosku tych samych informacji, w różnych jego sekcjach⁴⁴. Problem ten odnosi się np. do relacji pomiędzy sekcją C1 i C2 (w przypadku EFRR) oraz B3 i C (w przypadku EFS), gdzie z jednej strony opisuje się skrótowo projekt, by następnie przedstawić jego szczegółową charakterystykę. Podobnie jest w przypadku relacji pomiędzy sekcją C a sekcjami dotyczącymi zakresu rzeczowo-finansowego projektu (EFRR) oraz budżetu (EFS), gdzie część informacji jest powielana. W przypadku wniosku o dofinansowanie dotyczącego EFRR zbliżony problem dotyczy także relacji pomiędzy sekcją C2 a sekcją I dotyczącą wskaźników realizacji projektu, w których również sygnalizowano powielanie przez wnioskodawców tych samych informacji. Tego rodzaju sytuacje o tyle utrudniają i zwiększają złożoność (a tym samym – czas trwania) oceny, że wymagają od osoby oceniającej dodatkowej weryfikacji spójności treści wniosków o dofinansowanie w różnych ich sekcjach. Z nieco odmienną sytuacją mamy do czynienia w przypadku sekcji odnoszących się do opisu spełniania wybranych kryteriów (sekcja D w ramach EFS oraz sekcja C4 w EFRR). Tutaj bowiem także – jak

⁴⁴ Wskazywano jednocześnie, iż problem ten może dotyczyć także relacji pomiędzy zapisami wniosku o dofinansowanie, a załącznikami (np. powielanie we wniosku o dofinansowanie informacji zawartych w studium wykonalności, czy – w przypadku przedsięwzięć termo modernizacyjnych – audycie energetycznym). Wydaje się jednak, że w tym przypadku niemożliwe jest zapewnienie pełnej rozłączności pomiędzy wnioskiem o dofinansowanie, a jego załącznikami.

sygnalizowały osoby oceniające – dochodzi do powielania informacji dostępnych w innych częściach wniosku, niemniej jednak akurat w tym przypadku może to korzystnie wpływać na przebieg procesu oceny w odniesieniu do kryteriów posiadających poświęcone im szczegółowe uzasadnienie (przy zachowaniu jednoczesnej weryfikacji tych uzasadnień z pozostałą treścią wniosku o dofinansowanie).

2.1.4.2 Użyteczność kart oceny wniosku o dofinansowanie

Karta oceny wniosku o dofinansowanie / wniosku preselekcyjnego stanowi podstawowe, wykorzystywane bezpośrednio narzędzie oceny. Kształt formularzy wykorzystywanych w ocenie może mieć istotny wpływ na proces oceny – przede wszystkim w kontekście wygody dla oceniających.

Karty oceny wniosku preselekcyjnego stosowane w ramach EFS i EFRR są podobne pod względem zawartości, obie zawierają wszystkie elementy dla prawidłowej oceny – sekcję pozwalającą na jednoznaczną identyfikację ocenianego wniosku, sekcję ocen częściowych w ramach poszczególnych kryteriów zawierającą miejsce na uzasadnienie oraz sekcję oceny końcowej. W przypadku pierwszych dwóch sekcji nie zidentyfikowano żadnych nieprawidłowości, które mogłyby zaburzać użyteczność. W przypadku ostatniej sekcji zawierającej informacje o wyniku oceny, w EFS i EFRR przyjęto zróżnicowane podejścia. W EFS założono, iż w wyniku oceny uznać można, iż projekt spełnia kryteria preselekcyjne i może zostać przekazany do kolejnego etapu oceny lub nie spełnia kryteriów preselekcyjnych i nie może zostać przekazany do kolejnego etapu. Z kolei w EFRR przyjęto aż 7 możliwych wyników oceny:

- Ocena pozytywna,
- Ocena negatywna,
- Wniosek preselekcyjny pozostawiony bez rozpatrzenia,
- Wniosek preselekcyjny skierowany do wyjaśnienia/poprawy błędów w zakresie kryteriów wyboru projektów,
- Wniosek preselekcyjny skierowany do uzupełnienia/poprawy wymogów formalnych,
- Wniosek preselekcyjny skierowany do poprzedniego etapu: badania wymogów formalnych,
- Wniosek preselekcyjny skierowany do ekspertyzy zewnętrznej/ uzyskania stanowiska organu publicznego.

Uwzględniono w tym wypadku sytuacje, które mogą wyniknąć z przysługującej oceniającym możliwości jednokrotnego skierowania projektu do poprawy⁴⁵ oraz z zastosowania w regulaminach pracy KOP dla EFS i EFRR zapisu, iż w ocenie preselekcyjnej stosuje się odpowiednio zasady przyjęte w ocenie formalno-merytorycznej⁴⁶. Zapis ten umożliwia skierowanie projektu do wyjaśnienia błędów formalnych, skierowanie do ekspertyzy zewnętrznej lub pozostawienia bez rozparzenia. Natomiast w *Systemie oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020* i regulaminach prac KOP nie odnaleziono zapisów, które umożliwiłyby skierowanie projektu na wcześniejszy etap oceny, a więc zachodzi tu niespójność pomiędzy konstrukcją karty a zapisami regulaminu. W *Systemie...* określono, iż „*Nadto, w przypadku stwierdzenia zaistnienia braków formalnych lub oczywistych omyłek we wniosku o dofinansowanie projektu na etapie oceny preselekcyjnej lub etapie oceny formalno-merytorycznej Członek KOP wstrzymuje ocenę, natomiast wnioskodawca wzywany jest do uzupełnienia braków*”⁴⁷, nie ma tu mowy o cofnięciu na poprzedni etap oceny.

Zaletą rozwiązania zastosowanego w ramach EFRR jest możliwość dokładnego wskazania sytuacji w jakiej znajduje się wniosek. Jednak z drugiej strony sytuację skierowania projektu do wyjaśnień / uzupełnienia / ekspertyzy nie można traktować jako wyniku oceny, ponieważ ostateczny wynik zostanie wskazany dopiero po uzyskaniu dodatkowych informacji. Więc takie sytuacje traktować należy jako wstrzymanie

⁴⁵ System oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020, wersja 6, załącznik do Uchwały nr 44/1724/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 9 listopada 2016 r., s. 31.

⁴⁶ Regulamin pracy KOP dla oceny projektów realizowanych z EFRR w ramach RPO WK-P 2014-2020 §7 pkt. 5; Regulamin pracy KOP, dla oceny projektów realizowanych z EFS w ramach RPO WK-P 2014-2020 §9 pkt. 5.

⁴⁷ System oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020, wersja 6, załącznik do Uchwały nr 44/1724/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 9 listopada 2016 r., s. 30.

oceny. Sytuacja oczekiwania na informację nie może w tym wypadku być traktowana w kategorii wyniku, stąd zastosowanie takich sformułowań w EFRR wydaje się niezasadne. Najbardziej optymalnym rozwiązaniem wydaje się pozostawienie w przypadku EFRR i EFS następujących kategorii wyniku: ocena pozytywna, ocena pozytywna warunkowa (tylko dla EFS), ocena negatywna oraz wnioszek pozostawiony bez rozpatrzenia. Przed sekcją końcowego wyniku oceny mogłaby się znaleźć sekcja dotycząca podejmowanych czynności wyjaśniających.

W EFRR zastosowane zostało rozwiązanie polegające na zróżnicowaniu kart oceny projektu w zależności czy oceniającym jest ekspert czy pracownik IZ. Zgodnie z zapisami regulaminu pracy KOP dla EFRR dla ekspertów stosowany jest załącznik 6a, który skierowany jest dla pojedynczego oceniającego, natomiast dla pracowników IZ stosowany jest załącznik nr 6, w którym występuje miejsce na oceny wydane przez dwóch członków KOP. Taka konstrukcja karty może wskazywać, iż w przypadku pracowników IZ mamy do czynienia z wypełnianiem przez dwóch oceniających tej samej karty. Rozwiązanie to może mieć potencjalnie niekorzystny wpływ na proces oceny, ponieważ osoba oceniająca jako druga będzie widziała oceny wydane przez poprzedniego oceniającego. Możliwe jest jednak, iż pracownicy IZ dokonują oceny na oddzielnych kartach, a dopiero potem oceny są spisywane do jednej karty zbiorczej np. przez Sekretarza, lecz regulamin dokładnie nie precyzuje, jaki jest w tym wypadku przebieg. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że osoby oceniające nie sygnalizowały w badaniu jakościowym występowania powyższego problemu, co oznacza, że osoby oceniające z ramienia IZ nie mają dostępu przed zakończeniem oceny do zapisów w karcie wprowadzonych przez drugiego oceniającego.

Jeśli chodzi o kartę oceny formalno-merytorycznej to w przypadku EFRR mamy do czynienia ze specyficznym sposobem jej organizacji. Właściwa karta oceny została rozdzielona na 6 kart cząstkowych – Załączniki do regulaminu od 7a do 7f. Karta podzielona została na następujące części:

- część horyzontalna,
- część OOŚ (ocena oddziaływania na środowisko),
- część dotycząca pomocy publicznej,
- część dotycząca oceny finansowej i ekonomicznej projektu,
- dodatkowa karta eksperta/pracownika,
- część dot. zgodności ze strategią OSI/ORSG.

Wyniki oceny z poszczególnych części agregowane są w kartę zbiorczą, czyli załącznik 7. Taki sposób organizacji wynika z funkcjonującego w ramach EFRR rozwiązania polegającego na losowaniu oceniających nie dla całości oceny formalno-merytorycznej, lecz dla poszczególnych grup kryteriów, które umieszczane są w poszczególnych kartach. Jak wspomniano w podrozdziale dotyczącym bezstronności, takie rozwiązanie choć może mieć pozytywne skutki w zakresie obiektywizacji procesu oceny, lecz może również stanowić czynnik zaburzający sprawność procesu oceny i wydłużający jej przebieg. W podrozdziale tym wskazano również, iż rozdzielenie karty oraz losowanie rozłącznie oceniających dla poszczególnych grup kryteriów nie posiada uzasadnienia merytorycznego, ponieważ w regulaminie KOP nie wprowadzono mechanizmu, który umożliwiłoby przekazywanie odpowiedniego typu kart osobom, które posiadają szczególne kompetencje np. do oceny finansowej / ekonomicznej. W regulaminie określono, iż wszystkie karty rozdysponowywane są losowo.

Gdyby występowały przypadki, w których ocena projektów w danym aspekcie wymagałaby szczególnej specjalistycznej wiedzy to można rozważyć wprowadzenie karty oceny specjalistycznej, która zawierałaby tylko te kryteria, w przypadku których do oceny niezbędna jest ocena przez specjalistów w danej dziedzinie. W takim przypadku należałoby także uzupełnić procedurę losowania o mechanizm losowania ekspertów do oceny specjalistycznej z podgrup zawierających ekspertów z niezbędnych dziedzin. Takie rozwiązanie zapewniłoby walor elastyczności, ponieważ umożliwia stworzenie np. kilku kart oceny specjalistycznej dla różnych dziedzin, ale pozwala też na nietworzenie takiej karty w danym naborze wcale, jeżeli w ocenę angażowane są osoby o zbliżonych kompetencjach.

Jeśli chodzi o budowę poszczególnych kart oceny formalno-merytorycznej, to w tym wypadku należy stwierdzić, że karty oceny posiadają wszystkie niezbędne elementy oraz są zbudowane w przejrzysty sposób. Jednak swoje zastosowanie również w tym przypadku mają zastrzeżenia wskazane dla kart oceny preselekcyjnej stosowanych w EFRR. Chodzi o taką konstrukcję karty, która przewiduje wydanie oceny

przez dwóch oceniających, co można interpretować jako niepożądaną sytuację zagrożenia niezależności oceny. W tym wypadku również dokonana zostanie weryfikacja rzeczywistego sposobu wykorzystywania kart oceny. Dodatkowo tak jak w przypadku kart oceny preselekcyjnej, również w przypadku kart oceny formalno-merytorycznej mamy do czynienia z traktowaniem takich sytuacji jak skierowanie projektu do wyjaśnień / uzupełnienia / ekspertyzy jako wyniku oceny. Natomiast w takim wypadku ocena nie jest zakończona, a ulega zawieszeniu do czasu uzyskania niezbędnych informacji. W regulaminie prac KOP dla EFRR nie zidentyfikowano założeń, które umożliwiłyby skierowanie projektu na ponowne badanie wymogów formalnych. Regulamin przewiduje jedynie skierowanie do uzupełnienia/poprawy wymogów formalnych. W związku z powyższym za celowe uznać należy wprowadzenie jedynie trzech kategorii wyniku: ocena pozytywna, ocena negatywna oraz wniosek pozostawiony bez rozpatrzenia. Przed sekcją końcowego wyniku oceny mogłaby się znaleźć sekcja dotycząca podejmowanych czynności wyjaśniających. Podkreślić jednak należy, że kwestia ta ma bardziej techniczny niż merytoryczny charakter i nie wpływa na sam przebieg procesu oceny / składania wyjaśnień.

O ile w przypadku częściowych kart oceny formalno-merytorycznej każdorazowo mamy do czynienia z sekcją wyniku oceny opartego na tych kryteriach, które zawarte zostały w karcie częściowej, o tyle w karcie zbiorczej (załącznik 7) nie wprowadzono sekcji, która agregowałaby wyniki końcowe z poszczególnych częściowych kart oceny. W karcie zbiorczej nie ma również sekcji, która informowałaby o końcowej ocenie projektu wynikającej ze wszystkich kart łącznie. Obecność takich elementów wydaje się potrzebna dla przejrzystości procesu oceny, choć w ramach badań pierwotnych nie sygnalizowano występowania konieczności wprowadzenia tego rodzaju zmian.

W przypadku kart oceny stosowanych w ramach EFS nie mamy do czynienia z rozdzieleniem na części, oprócz zasadniczej karty oceny formalno-merytorycznej funkcjonuje jedynie Karta oceny zgodności ze Strategią OSI/ORSG, jednak jej funkcjonowanie jest zasadne, ponieważ, zgodnie z założeniami regulaminu KOP, oceną w zakresie zgodności z tymi dokumentami zajmuje się grupa pracowników IZ specjalnie wytypowanych przez Dyrektora DRR spośród pracowników Wydziału Koordynacji Wdrażania Polityki Rozwoju. Karta oceny formalno-merytorycznej zawiera wszystkie elementy niezbędne dla prawidłowej oceny, a jej struktura jest prawidłowa i uwzględnia specyfikę procesu oceny w ramach EFS – element negocjacji. Wśród elementów, które mogą wymagać usprawnień / modyfikacji, wymienić należy:

- wprowadzenie możliwości wskazania wyniku oceny polegającego na pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia, który w świetle zapisów regulaminu prac KOP jest możliwy do uzyskania;
- wprowadzenie sekcji obejmującej informacje o podejmowanych czynnościach wyjaśniających;
- uspojnienie zapisów karty oceny oraz regulaminu w zakresie możliwości skierowania projektu do ponownej weryfikacji wymogów formalnych;
- wprowadzenie w ramach EFS dodatkowej karty unifikacji rozbieżności, w której wskazane byłyby kryteria, w których zidentyfikowane zostały różnice stanowisk oceniających lub znaczące rozbieżności w ocenie, wskazywany byłby rodzaj podjętych działań służących unifikacji oceny (decyzja przewodniczącego / trzecia ocena), wynik podjętych działań oraz uzasadnienie ostatecznej oceny w kryterium, w którym wystąpiły rozbieżności.

W badaniu jakościowym powyższe niespójności lub niejasności dotyczące karty oceny nie zostały zidentyfikowane lub potwierdzone, co w dużej mierze wynika z ich szczegółowego charakteru, który może być nie do uchwycenia dla osób pracujących na bieżąco z narzędziem, którym są poszczególne warianty karty oceny wniosku o dofinansowanie. Z tego względu, a także biorąc pod uwagę, że zidentyfikowane w toku analizy desk research kwestie nie stanowią problemu znacząco utrudniającego, a tym bardziej – uniemożliwiającego, korzystanie z kart oceny, zdecydowano o ich pozostawieniu w formie zaleceń, nie zaś rekomendacji.

Jednocześnie jednak, za problem wymagający podjęcia określonych działań zaradczych, a który wynika zarówno z przeprowadzonej oceny eksperckiej, jak i badania jakościowego dotyczącego doświadczeń w pracy z kartą oceny przez osoby zajmujące się przeprowadzaniem oceny merytorycznej lub formalno-merytorycznej, uznać należy sytuację dużej liczby kart oceny funkcjonujących w ramach EFRR. Oczywiście sam fakt dużej liczebności kart jest uwarunkowany wyodrębnionymi etapami / modułami oceny, niemniej jednak należy rozważyć, czy niektóre z obecnie wydzielonych komponentów oceny nie powinny być

realizowane w oparciu o karty integrujące te komponenty. W kontekście omawianego wcześniej zagadnienia sprawności procesu oceny należy bowiem dążyć do ograniczenia stosowanych procedur, zarówno jeśli chodzi o ograniczenie ilości wykorzystywanej dokumentacji (w tym przypadku – rodzajów kart oceny), jak i liczby osób zaangażowanych w określone procesy (w tym przypadku – osób zajmujących się poszczególnymi elementami oceny). W związku z powyższym zaleca się w ramach EFRR wdrożenie rozwiązania polegającego na powiązaniu liczby stosowanych kart z liczbą osób zaangażowanych w ocenę jednego wniosku (z uwzględnieniem wcześniejszego zalecenia, by dążyć do modelu, w którym ograniczona zostaje liczba osób zajmujących się poszczególnymi komponentami oceny wniosku o dofinansowanie). W takiej sytuacji liczba i zakres merytoryczny poszczególnych kart oceny byłby określany na potrzeby konkretnego naboru, po ustaleniu jakie etapy oceny zostaną w jego ramach wyodrębnione i kto będzie je przeprowadzał. Przy takim podejściu możliwe byłoby ograniczenie liczby kart oceny nawet do jednej (jak w przypadku EFS), jeśli ocena w odniesieniu do całości kryteriów byłaby przeprowadzana przez jedną osobę (pracownika IOK lub eksperta zewnętrznego). Ograniczony zostałby natomiast zakres działań formalno-proceduralnych dotyczących przygotowywania poszczególnych kart, przekazywania wszystkich kart częściowych oraz ich scalania w kartę obejmującą całość wyników oceny.

Dodatkowo, w odniesieniu zarówno do EFRR i EFS osoby oceniające zwracały uwagę na występowanie problemu braku powiązania kolejności prezentowania kryteriów wyboru projektów w karcie oceny ze strukturą wniosku o dofinansowanie (kolejność kryteriów wyboru projektów odnosiła się do sposobu ich prezentacji w Załączniku nr 3 do SzOOP). Taka sytuacja była oceniana jako utrudniająca sprawne przeprowadzenie oceny, gdyż wymaga ona zaburzania chronologii czytania wniosku i kilkukrotnego powracania do tych samych sekcji wniosku. Jednocześnie jednak, osoby oceniające sygnalizowały, że wprowadzane zmiany do kart oceny uwzględniają w coraz większym stopniu tę kwestię.

Ostatnie zalecenie odnosi się natomiast do zakresu informacji zawartych w karcie oceny. Niejednokrotnie bowiem karta oceny zawiera dodatkowe pytania pomocnicze dla osób oceniających (a w przypadku EFS – także podkryteria służące do oceny częściowej, której wyniki składają się na łączną ocenę w ramach danego kryterium głównego), które w założeniu mają zapewnić uwzględnienie w procesie oceny spełniania danego kryterium wszystkich istotnych kwestii. Należy jednak zauważyć, że pytania te zawarte są jedynie w treści karty oceny, nie stanowią one bowiem elementu definicji danego kryterium (który jest zawarty w wykazie kryteriów obowiązujących w danym naborze). I choć podmioty aplikujące mają możliwość zapoznania się z wzorami kart oceny, to jednak wydaje się, że w sposób bardziej intensywny należy upowszechnić informację o zawarciu w kartach oceny dodatkowych pytań dla osób oceniających, które siłą rzeczy mogą się także okazać pomocne i użyteczne na etapie opracowywania wniosku o dofinansowanie. Oczywiście, z punktu widzenia przejrzystości prezentowanych informacji optymalnym rozwiązaniem byłoby włączenie pytań pomocniczych lub podkryteriów do definicji kryteriów zawartych w katalogu kryteriów obowiązujących w danym naborze. Tego rodzaju rozwiązanie nie wymagałoby zapoznawania się z kartami oceny, gdyż nie zawierałyby one żadnych dodatkowych informacji operacjonalizujących sposób oceny. Takie rozwiązanie wymagałoby jednak podjęcia większej skali działań, gdyż wiązałoby się z koniecznością modyfikacji definicji wybranych kryteriów w większości naborów. Stąd zalecenie wprowadzenia rozwiązania dotyczącego tylko upowszechnienia obecnych zapisów kart oceny.

2.1.5 Analiza formuły projektów zintegrowanych jako narzędzia zapewnienia komplementarności

Narzędziem zapewnienia komplementarności przedsięwzięć realizowanych w ramach RPO WK-P 2014-2020 są przede wszystkim kryteria wyboru projektów. Wśród nich znajdują się takie, których funkcją jest motywowanie wnioskodawców do takiego konstruowania założeń projektów, aby przewidywały one komplementarność. Nie jest to jednak jedyne narzędzie stosowane w ramach RPO WK-P 2014-2020, ponieważ w ramach systemu wyboru projektów przewidziano specyficzną kategorię przedsięwzięć – projektów zintegrowanych. Są one – zgodnie z zapisami art. 32 ust. 2 *Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* – definiowane jako co najmniej dwa projekty powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji. Taki charakter projektów zintegrowanych

implikuje, iż projekty składowe są wzajemnie komplementarne, a więc projekty zintegrowane należy uznać za szczególny przypadek projektów komplementarnych.

Jak wskazano w kluczowym dokumencie charakteryzującym system wyboru projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020 cechą charakterystyczną projektów zintegrowanych jest ściśle powiązanie i wzajemne zależności projektów składających się na projekt zintegrowany⁴⁸. Dla tego typu projektów przewidziano odrębny sposób wyboru. Proces wyboru rozpoczyna się od złożenia wniosku preselekcyjnego charakteryzującego całość założeń projektu. Po przeprowadzeniu badania wymogów formalnych oraz oceny preselekcyjnej wnioskodawcy, których wnioski preselekcyjne zostały ocenione pozytywnie wzywani są do złożenia wniosków o dofinansowanie, które tym razem konstruowane są rozłącznie dla podprojektów wchodzących w skład projektu zintegrowanego. Projekty te poddawane są ocenie formalno-merytorycznej, której dokonuje tzw. wspólna KOP składająca się zarówno z pracowników DW EFS, jak i DW EFRR lub ekspertów. Podprojekt finansowany ze środków EFS oceniany jest wg ustalonych dla danego Działania / Poddziałania kryteriów EFS, a podprojekt finansowany ze środków EFRR oceniany jest wg ustalonych dla danego Działania / Poddziałania kryteriów EFRR. Po przeprowadzeniu oceny ogłaszana jest lista rankingowa, w której prezentowana jest suma punktów uzyskanych w ocenie wg kryteriów EFS i EFRR. Projekt zintegrowany uzyskuje ocenę pozytywną tylko w przypadku, gdy oba podprojekty uzyskały ocenę pozytywną – założenie to jest skutkiem ścisłego powiązania podprojektów wchodzących w skład projektu zintegrowanego. Jeżeli projekt został oceniony pozytywnie i mieści się w zakresie dostępnej alokacji, może zostać podpisana umowa ramowa na realizację projektu zintegrowanego oraz odrębne umowy na realizację podprojektów.

Szczególnym przypadkiem tego rodzaju projektów są projekty zintegrowane w ramach ZIT. W ich przypadku proces wyboru przebiega w podobny sposób, lecz po ocenie formalno-merytorycznej następuje powszechnie stosowany dla projektów w formule ZIT, etap oceny strategicznej. Dopiero po jego zakończeniu następuje ogłoszenie listy rankingowej projektów.

Nie jest możliwa ocena rzeczywistej skuteczności projektów zintegrowanych jako narzędzia zapewnienia komplementarności, ponieważ w momencie realizacji badania żaden z dwóch ogłoszonych dotąd konkursów dotyczących projektów zintegrowanych nie został rozstrzygnięty. Jednak projekty zintegrowane uznać należy za potencjalnie skuteczne narzędzie zapewnienia komplementarności projektów współfinansowanych z EFS i EFRR. W założeniach trybu wyboru projektów zintegrowanych nie zidentyfikowano czynników mogących stanowić bariery dla stosowania trybu tego w praktyce.

W konkursie na realizację projektów zintegrowanych nr RPKP.06.03.01-IZ.00-04-031/16 i RPKP.10.02.01-IZ.00-04-032/16 łączna kwota wnioskowanego dofinansowania jest znacząco większa niż wielkość alokacji. Kwota dofinansowania wnioskowana w projektach ocenionych pozytywnie na etapie oceny preselekcyjnej wynosi ponad 51,5 mln zł⁴⁹, a łączna kwota alokacji z EFS i EFRR to tylko nieco ponad 30,9 mln zł⁵⁰. Świadczy to, iż formuła projektu zintegrowanego nie generuje istotnych barier w aplikowaniu i cieszy się zainteresowaniem wnioskodawców.

Pozytywnie ocenić należy rozwiązanie polegające na uzależnieniu pozytywnej oceny projektu zintegrowanego od uzyskania pozytywnych ocen podprojektów wchodzących w jego skład. W wielu przypadkach ze względu na występowanie zależności pomiędzy efektami jednego podprojektu, a działaniami podejmowanymi w drugim, realizacja tylko jednego z nich nie miałaby sensu w aspekcie osiągnięcia całościowego celu danego przedsięwzięcia.

Pozytywne wnioski wynikające z analizy regulacji odnoszących się do formuły projektów zintegrowanych znalazły swoje potwierdzenie także w wynikach badania jakościowego dotyczących tej kwestii. Respondenci uznali ten wariant zapewnienia komplementarności za podejście najbardziej zaawansowane i skuteczne, tj. pozwalające na identyfikację i wybór projektów komplementarnych w sposób bardziej ścisły i precyzyjny niż w przypadku podejścia bazującego tylko na kryteriach wyboru projektów dotyczących

⁴⁸ Ibidem, s. 21.

⁴⁹ Lista wniosków preselekcyjnych przewidzianych do dalszego etapu, Załącznik do uchwały 48/1900/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 7 grudnia 2016 r.

⁵⁰ Ogłoszenie na stronie internetowej, <http://www.mojregion.eu/index.php/rpo/zobacz-ogloszenia?mmid=37> [data dostępu 01.02.2017]

komplementarności, czy uspoźnienia harmonogramów naborów projektów, tak by w zbliżonym czasie możliwe było uzyskanie dofinansowania na realizację projektów powiązanych. Jednocześnie jednak zwrócono uwagę na fakt, iż sztywne powiązanie projektów w ramach formuły zintegrowanej może mieć także charakter ograniczający i ostatecznie eliminujący możliwość zrealizowania celu przypisanego do planowanego przedsięwzięcia zintegrowanego. Chodzi tu o w przypadki, w których dany wnioskodawca nie jest zainteresowany realizacją obu przedsięwzięć (infrastrukturalnego i „miękkiego”) w ramach projektu zintegrowanego, a tylko jednym z nich. Może to być spowodowane różnymi czynnikami, ale ostatecznie prowadzi do sytuacji, w której dany wnioskodawca w ogóle nie pozyska finansowania, gdyż formuła projektu zintegrowanego w chwili obecnej nie przewiduje możliwości realizacji w ramach RPO WK-P 2014-2020 tylko jednego komponentu, nawet jeśli wnioskodawca zobowiązałby się do przeprowadzenia określonych działań powiązanych z dofinansowanym przedsięwzięciem, tyle że sfinansowanych z innego niż RPO WK-P źródeł. By powyższy problem nie występował należałoby – także w konsultacji z instytucjami na poziomie centralnym – rozważyć, czy w przypadku powiązań EFRR/EFS nie należałoby weryfikować nie tyle powiązań międzyfunduszowych, co funkcjonalnych, tzn. że komplementarność zachodzić mogłaby także np. pomiędzy przedsięwzięciem z EFRR a przedsięwzięciem, które nie jest finansowane z EFS (ale chociażby ze środków własnych wnioskodawcy), ale jego charakter i cele jest tożsame z działaniami, które mogą być finansowane ze środków EFS i których realizacja jest w danym przypadku wymagana do potwierdzenia komplementarności (mielibyśmy więc do czynienia z realizacją założenia o komplementarności pomiędzy EFRR i EFS, ale nie na poziomie formalnych powiązań pomiędzy konkretnymi projektami realizowanymi w oparciu o finansowanie z EFRR i EFS, ale o logiczne i/lub tematyczne powiązanie przedsięwzięć). Wdrożenie takiego rozwiązania musiałoby się wiązać z określeniem precyzyjnych obowiązków sprawozdawczo-kontrolnych wnioskodawcy w odniesieniu do przedsięwzięcia, które nie byłoby finansowane ze środków RPO WK-P 2014-2020. Jednocześnie jednak tego rodzaju podejście wykraczałoby poza zasadniczy cel wdrożenia w ramach Programu formuły projektów zintegrowanych, którym – jak zwrócono uwagę w badaniu jakościowym – było powiązanie interwencji finansowanych z EFRR i EFS. Biorąc pod uwagę, że powyższa propozycja ma charakter zmiany zasadniczej, a jednocześnie uwzględniając – wyrażane przez uczestników badania jakościowego – wątpliwości związane z jej wdrożeniem (tak dotyczące uwarunkowań prawnych, jak i możliwości weryfikacji i kontroli tych działań, które nie byłyby finansowane ze środków RPO WK-P 2014-2020) nie sformułowano rekomendacji, która zalecałaby poszerzenie zakresu formuły projektów zintegrowanych.

2.1.6 Podsumowanie

Ujmując system wyboru projektów jako zbiór procedur zebranych w *Systemie oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020* oraz załącznikach do tego dokumentu stwierdzić należy, iż system zawiera rozwiązania pośrednio powiązane z realizacją celów programu oraz Ram wykonania. Założenia systemu są konstruowane w sposób uniwersalny, aby miały swoje zastosowanie do wyboru projektów z różnych Osi Priorytetowych, przyczyniających się do różnorodnych celów. Jak wspomniano w części raportu poświęconej kryteriom wyboru projektów, to kryteria w połączeniu z zapisami dokumentów programowych, a przede wszystkim SzOOP RPO WK-P 2014-2020 są głównym narzędziem stymulowania realizacji celów Programu poprzez realizację przedsięwzięć. To kryteria posiadają funkcję kierującą, a zadaniem systemu wyboru jest ustalenie takiego sposobu postępowania, który pozwoli w optymalny sposób wykorzystać kryteria, co umożliwi wypełnienie przez nie zaplanowanej funkcji. Uwzględniając takie zadanie systemu wyboru projektów, można uznać, iż pośrednio przyczynia się on do realizacji celów Programu. Bez dobrze funkcjonującego systemu nawet najlepiej skonstruowane kryteria mogą nie być skuteczne. Dlatego należy uznać, iż do realizacji celów Programu i realizacji Ram wykonania pośrednio przyczyniają się te rozwiązania funkcjonujące w systemie wyboru projektów, które zapewniają wysoką jakość prowadzonej oceny – związane z zapewnieniem bezstronności oceny, odpowiednich warunków pracy dla oceniających, dobrej organizacji procesu oceny oraz użyteczności narzędzi służących ocenie.

Jak wskazano we wcześniejszych podrozdziałach, w ramach systemu wyboru projektów funkcjonują niezbędne narzędzia zapewnienia przejrzystości, bezstronności i niedyskryminacyjności systemu wyboru projektów, choć celowe byłoby bardziej skuteczne komunikowanie istniejących regulacji wnioskodawcom. W przypadku procedur rekrutacji i rozdysponowywania członków KOP do oceny konkretnych wniosków

zidentyfikowano rozwiązania stanowiące potencjalne słabości, a w celu ich wyeliminowania lub osłabienia sformułowano określone zalecenia (lub wskazano, iż pomimo braku odpowiednich regulacji nie mamy do czynienia z taką skalą ewentualnych problemów, która uzasadniałaby zaangażowanie różnego rodzaju zasobów do wdrożenia określonych zmian). Zadania członków KOP zostały określone prawidłowo. Pozytywnie ocenić należy usystematyzowane określenie w ramach EFS standardów pracy członków KOP oraz założeń polityki szkoleniowej. Takich elementów nie wyróżniono dla EFRR. Proces oceny projektów został zaplanowany w sposób prawidłowy, zawiera on wszystkie niezbędne elementy. Generalnie pozytywnie ocenić należy sposób skonstruowania wzoru wniosku o dofinansowanie oraz kart oceny merytorycznej. Zawierają one wszystkie elementy niezbędne do przeprowadzenia oceny, lecz również w tym wypadku zidentyfikowano obszary potencjalnych usprawnień.

Biorąc pod uwagę generalnie pozytywną ocenę rozwiązań stosowanych w ramach systemu wyboru projektów, uznać należy iż system wyboru projektów w sposób pośredni sprzyja realizacji celów Programu i Ram wykonania. Wprowadzenie usprawnień w wybranych aspektach funkcjonowania systemu może przyczynić się do jeszcze większego wpływu systemu na realizację przyjętych celów Programu. Jednocześnie jednak, w toku czynności badawczych stwierdzono, iż przyjęty system nie pozwala uniknąć głównego problemu, jakim jest aktualnie dynamika procesu wdrażania Programu, która jest niesatysfakcjonująca, jeśli za jej miarę przyjąć nie ilość uruchamianych naborów, lecz liczbę rozstrzygniętych konkursów, a co za tym idzie – podpisywanych umów i projektów, których realizacja już się rozpoczęła. W opinii ewaluatora obecny stan rzeczy nie jest jednak konsekwencją błędów w konstrukcji systemu, ale raczej zblokowania tegoż poprzez kumulację naborów, która w powiązaniu z wydłużaniem się czasu trwania oceny skutkuje problemami w przeprowadzeniu w założonym czasie całej procedury od momentu rozpoczęcia naboru do rozstrzygnięcia konkursu. To, że taka sytuacja ma miejsce jest jednak nie tyle konsekwencją niewłaściwego rozplanowania naborów, ale w dużej mierze także braku możliwości innego planowania (jeśli weźmiemy pod uwagę, że w wielu przypadkach uwarunkowania, przede wszystkim legislacyjne, procesu ogłaszania naborów pozostają poza sferą oddziaływania IZ RPO WK-P).

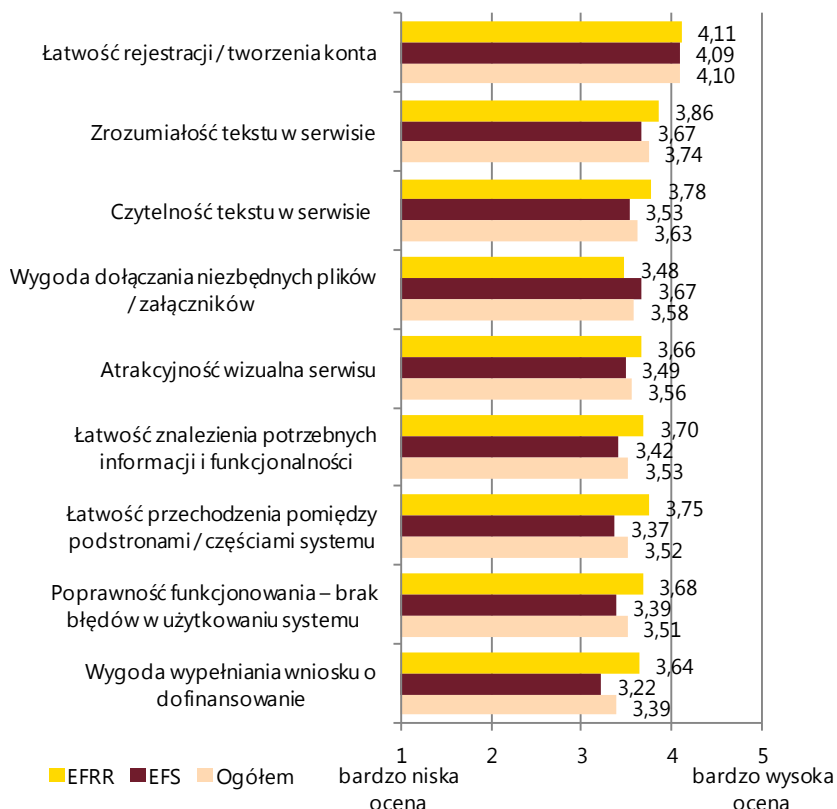
Nie bez znaczenia dla problemów w zakresie sprawności oceny są również także ograniczone zasoby kadrowo-organizacyjne, co z kolei utrudnia lub wręcz uniemożliwia szybkie przezwycięzenie problemu kumulacji naborów w toku (przy jednoczesnym uruchamianiu naborów kolejnych). W tym kontekście (a także przy uwzględnieniu kolejnej kumulacji naborów, która będzie mieć miejsce w II kwartale 2017 roku) pozytywnie należy ocenić plany IZ RPO WK-P w zakresie rozwiązań kadrowo-organizacyjnych zorientowanych na optymalne wykorzystanie posiadanych i ew. zwiększenie zasobów zaangażowanych w proces oceny. Jednocześnie jednak możliwe do wdrożenia (bez konieczności radykalnej przebudowy samego systemu) są określone rozwiązania zorientowane na uproszczenie, czy wyeliminowanie określonych procedur, przy jednoczesnym wprowadzeniu takich rozwiązań, których brak może ograniczać sprawność procesu oceny. Takie rozwiązania sformułowano i uwzględniono w tabeli wniosków i rekomendacji.

2.2 FUNKcjONALNOŚĆ SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH WSPIERAJĄCYCH PROCES WYBORU PROJEKTÓW

2.2.1 Generator Wniosków o Dofinansowanie

W dalszej części niniejszego podrozdziału przedstawiono wyniki badania CAWI/CATI z wnioskodawcami odnoszące się do Generatora Wniosków. Opinie wnioskodawców dotyczą wcześniejszej wersji Generatora Wniosków, która obowiązywała w naborach, w których składali wnioski respondenci badania. Zaprezentowana została ocena Generatora Wniosków, informacja o występowaniu, charakterze i sposobach radzenia sobie z problemami w użytkowaniu Generatora Wniosków, a także opinie o kompleksowości tego systemu informatycznego wraz ze wskazaniem brakujących funkcjonalności.

Wykres 24. Ocena Generatora Wniosków

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **Łatwość rejestracji / tworzenia konta** : EFRR - n=219, EFS - n=343, ogółem - n=562; **Zrozumiałość tekstu w serwisie** : EFRR - n=216, EFS - n=344, ogółem - n=560; **Czytelność tekstu w serwisie** : EFRR - n=216, EFS - n=341, ogółem - n=557; **Wygoda dołączania niezbędnych plików / załączników** : EFRR - n=198, EFS - n=233, ogółem - n=431; **Atrakcyjność wizualna serwisu** : EFRR - n=217, EFS - n=334, ogółem - n=551; **Łatwość znalezienia potrzebnych informacji i funkcjonalności** : EFRR - n=218, EFS - n=344, ogółem - n=562; **Łatwość przechodzenia pomiędzy podstronami / częściami systemu** : EFRR - n=219, EFS - n=343, ogółem - n=562; **Poprawność funkcjonowania – brak błędów w użytkowaniu systemu** : EFRR - n=216, EFS - n=333, ogółem - n=549; **Wygoda wypełniania wniosku o dofinansowanie** : EFRR - n=218, EFS - n=343, ogółem - n=561; pytanie zadawane osobom, które zadeklarowały osobisty udział w wypełnieniu wniosku; z analiz wyłączono odpowiedź „trudno powiedzieć”

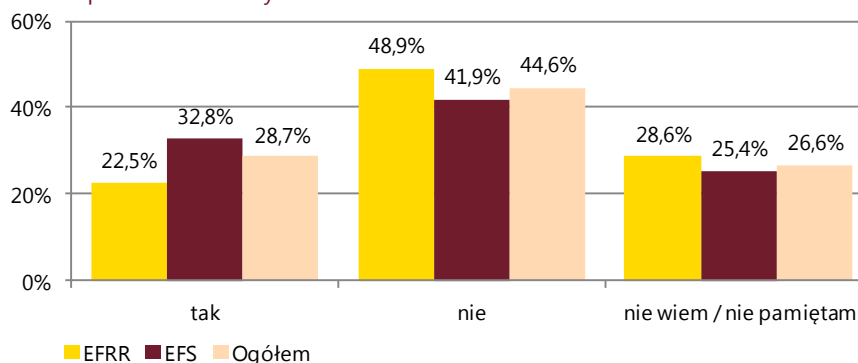
Generator Wniosków najwyżej oceniony został pod względem łatwości rejestracji / tworzenia konta, średnia ocena na skali od 1 do 5 wyniosła w tym przypadku 4,10. Nieco niżej system informatyczny oceniony został pod względem zrozumiałości (średnia ocena 3,74) oraz czytelności (średnia ocena 3,63) tekstu w serwisie. Tylko nieznacznie poziom 3,5 przekroczyła średnia ocena wygody dołączania załączników, atrakcyjności wizualnej serwisu, łatwości znalezienia potrzebnych informacji i funkcjonalności, łatwości przechodzenia pomiędzy podstronami / częściami systemu oraz poprawności funkcjonowania systemu. Najniżej Generator Wniosku został oceniony w najważniejszym aspekcie – związanym z jego podstawową funkcjonalnością – pod względem wygody wypełnienia wniosku o dofinansowanie, średnia ocena w jego przypadku wynosi 3,39.

Analiza statystyczna wykazała, iż dla 5 aspektów, w przypadku których system oceniony został najwyżej, oceny wnioskodawców z EFS i EFRR nie różnią się istotnie pod względem statystycznym, co oznacza, iż uznać je należy za zbliżone. Sytuacja jest odmienna w 4 aspektach, w których system oceniony został najniżej: łatwość znalezienia potrzebnych informacji i funkcjonalności; łatwość przechodzenia pomiędzy podstronami / częściami systemu; poprawność funkcjonowania – brak błędów w użytkowaniu systemu; wygoda wypełniania wniosku o dofinansowanie. W ich przypadku wnioskodawcy z EFS istotnie pod względem statystycznym⁵¹ niżej oceniali Generator Wniosków niż wnioskodawcy z EFRR. Oznaczać to

⁵¹ Łatwość znalezienia potrzebnych informacji i funkcjonalności - U Manna-Whitneya=32679,0 $\alpha=0,007$ p=0,02, Wygoda wypełniania wniosku o dofinansowanie – Test U Manna-Whitneya=30500,5 $\alpha=0,000$ p=0,02, łatwość przechodzenia pomiędzy podstronami / częściami systemu – Test U Manna-Whitneya=31202,5 $\alpha=0,000$ p=0,02, Poprawność funkcjonowania – brak błędów w użytkowaniu systemu U Manna-Whitneya=31369 $\alpha=0,008$ p=0,02

może, iż Generator Wniosków w połączeniu ze specyfiką wniosku o dofinansowanie w wymienionych wyżej aspektach gorzej funkcjonował w ramach EFS niż EFRR.

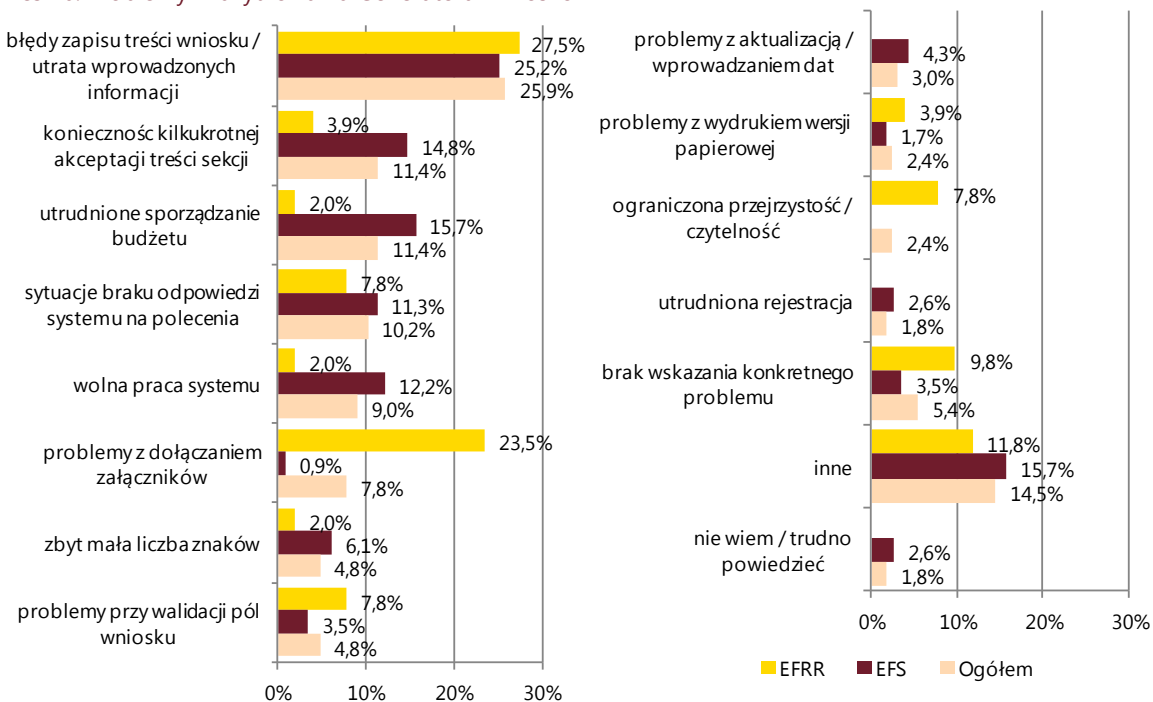
Wykres 25. Występowanie problemów w użytkowaniu Generatora Wniosków

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; występowanie problemów n=578, pytanie zadawane osobom, które zadeklarowały osobisty udział w wypełnieniu wniosku

Problemy w użytkowaniu Generatora Wniosków miały miejsce w przypadku 28,7% badanych wnioskodawców. Na brak problemów wskazało 44,6% respondentów, a 26,6% z nich nie potrafiło określić czy tego rodzaju problemy występowały. Problemy z użytkowaniem systemu nieco częściej występowały wśród wnioskodawców z EFS (32,8% badanych), niż w przypadku wnioskodawców EFRR (22,5% badanych). Różnica ta jest istotna pod względem statystycznym⁵².

Wykres 26. Problemy w użytkowaniu Generatora Wniosków

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; występowanie problemów n=166, pytanie zadawane osobom, które wskazały na występowanie problemów, pytanie wielokrotnego wyboru – odsetki odpowiedzi nie sumują się do 100%

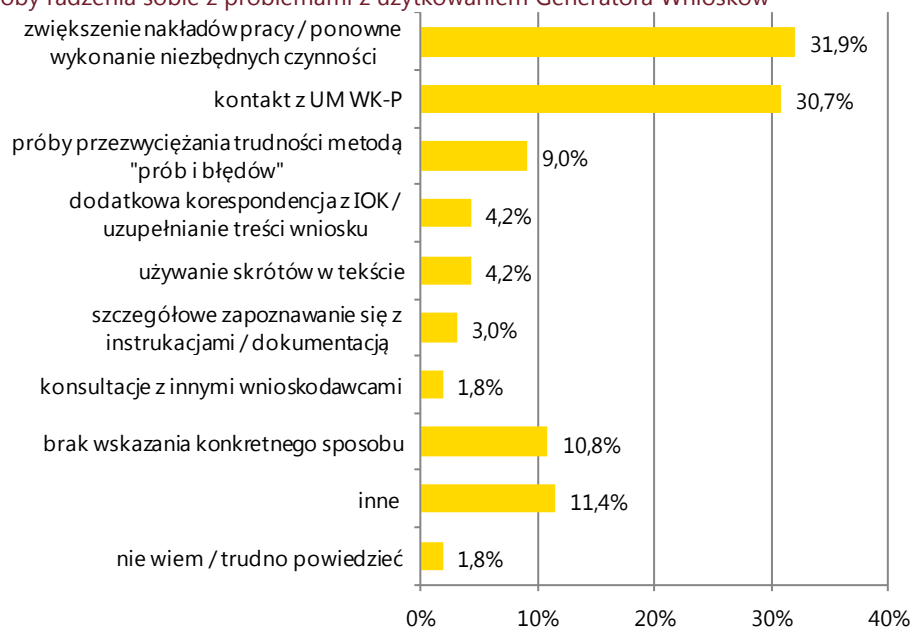
Najczęściej wskazywanym przez wnioskodawców problemem w użytkowaniu Generatora Wniosków były błędy zapisu treści wniosku lub utrata wprowadzonych informacji, tego rodzaju problemy dotyczyły 25,9%

⁵² $\chi^2 = 7,166$ $\alpha = 0,019$ $p = 0,02$

wnioskodawców, którzy wskazali na występowanie problemów. Relatywnie często wskazywano również na: konieczność kilkukrotnej akceptacji treści sekcji (11,4%), utrudnione sporządzanie budżetu (11,4%), sytuacje braku odpowiedzi systemu na polecenia (10,2%), wolną pracę systemu (9,0%) oraz problemy z dołączaniem załączników (7,8%).

Problemy występujące przy użytkowaniu Generatora Wniosków podzielić można na specyficzne dla poszczególnych funduszy i uniwersalne. Wśród tych pierwszych – w zbliżonym stopniu dotyczących EFS i EFRR – wymienić należy błędy zapisu / utratę wprowadzonych informacji oraz sytuacje braku odpowiedzi systemu na polecenia. Problemami specyficznymi dla EFS są konieczność kilkukrotnej akceptacji treści sekcji, utrudnione sporządzanie budżetu, wolną pracę systemu, zbyt małą liczbę możliwych do wprowadzenia znaków oraz problemy z aktualizacją / wprowadzaniem dat. Z kolei problemami specyficznymi dla EFRR są problemy z dołączaniem załączników, problem z walidacją pól wniosku oraz ograniczona przejrzystość / czytelność interfejsu.

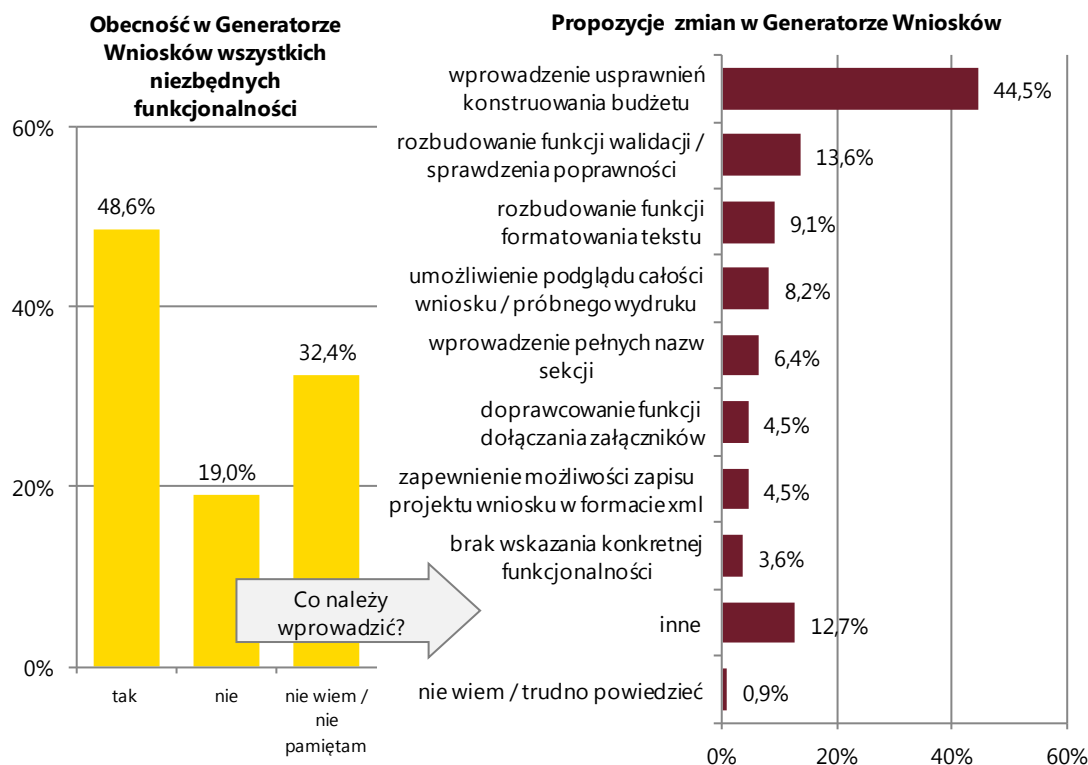
Wykres 27. Sposoby radzenia sobie z problemami z użytkowaniem Generatora Wniosków

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; występowanie problemów n=166, pytanie zadawane osobom, które wskazały na występowanie problemów, pytanie wielokrotnego wyboru – odsetki odpowiedzi nie sumują się do 100%

Z pojawiającymi się w trakcie użytkowania Generatora Wniosków problemami wnioskodawcy radzili sobie najczęściej poprzez zwiększanie nakładów pracy / ponowne wykonanie niezbędnych czynności (31,9%) oraz kontakt z UM WK-P (30,7%). Rzadziej wskazywano na takie działania jak próby przezwyciężenia trudności metodą „prób i błędów” (9,0%), dodatkową korespondencję z IOK / uzupełnianie wniosku (4,2%), używanie skrótów w tekście (4,2%), szczegółowe zapoznanie się z instrukcją / dokumentacją (3,0%) czy konsultacje z innymi wnioskodawcami (1,8%).

Wykres 28. Obecność w Generatorze Wniosków wszystkich niezbędnych funkcjonalności

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami; **Obecność w Generatorze Wniosków wszystkich niezbędnych funkcjonalności** - n=578, pytanie zadawane osobom, które zadeklarowały bezpośredni udział w wypełnieniu wniosku o dofinansowanie; **propozycje zmian** – n=110, pytanie zadawane osobom, które wskazały na brak obecności wszystkich niezbędnych funkcjonalności, pytanie wielokrotnego wyboru – odsetki odpowiedzi nie sumują się do 100%

Prawie połowa – 48,6% - badanych wnioskodawców uznało, iż Generator Wniosków posiada wszystkie niezbędne funkcjonalności. Przeciwnego zdania było 19,0% badanych, a 32,4% z nich nie potrafiło ocenić czy analizowany system informatyczny posiada wszystkie niezbędne funkcjonalności. Osoby, które wskazały, iż Generator Wniosków nie posiada wszystkich niezbędnych funkcjonalności zostały zapytane jakie zmiany w Generatorze Wniosków byłyby przez nich pożądane. Najczęściej wskazywały one na konieczność wprowadzenia usprawnień konstruowania budżetu, za wprowadzeniem tego typu zmian opowiedziało się 44,5% badanych. Wyraźnie rzadziej wskazywano na rozbudowanie funkcji walidacji / sprawdzenia poprawności (13,6%), rozbudowanie funkcji formatowania tekstu (9,1%), umożliwienie podglądu całości wniosku / próbnego wydruku (8,2%), wprowadzenie pełnych nazw sekcji (6,4%).

Uzupełnieniem dla powyższych wyników obrazujących ocenę przez wnioskodawców Generators Wniosków o Dofinansowanie (w jego wcześniejszej wersji) są także wyniki badania jakościowego przeprowadzonego wśród pracowników Punktów Informacyjnych. Respondenci z tej kategorii potwierdzili, że w odniesieniu do wcześniejszej wersji Generators Wniosków o Dofinansowanie pojawiało się relatywnie dużo pytań i uwag dotyczących jego funkcjonowania. Nowa wersja nie wywołuje już tak dużej liczby pytań, choć należy podkreślić, że ocena pracowników Punktów Informacyjnych dotyczy przede wszystkim okresu korzystania z wcześniejszej wersji Generators Wniosków o Dofinansowanie. Warto jednak podkreślić, że także sami pracownicy Punktów Informacyjnych dostrzegają pozytywne zmiany w zakresie funkcjonowania zaktualizowanego Generators Wniosków o Dofinansowanie.

Funkcjonalność systemów informatycznych wspierających wnioskodawców w procesie aplikacyjnym została także poddana ocenie eksperckiej. Ocenie poddano zarówno wcześniejszą wersję systemu Generators Wniosków dostępną na stronie internetowej <https://gwd.kujawsko-pomorskie.pl/>, jak i nową wersję systemu dostępną pod adresem <https://generator.kujawsko-pomorskie.pl/>. W toku analizy podjęto próbę weryfikacji występowania problemów zgłaszanych przez wnioskodawców w odniesieniu do wcześniejszej wersji systemu, przeanalizowano także na ile problemy funkcjonujące we wcześniejszej wersji systemu zostały wyeliminowane w nowym Generatorze Wniosków oraz dokonano ogólnej oceny nowej wersji systemu pod kątem funkcjonalności dla wnioskodawców.

Jak wspomniano przy okazji omówienia wyników badania CAWI / CATI, wskazywane problemy w użytkowaniu systemu podzielić możemy na ogólne oraz specyficzne dla EFRR i EFS. W chwili analizy wcześniejszej wersji Generatora Wniosków, możliwe było składanie projektów tylko w odniesieniu do projektów w ramach naborów z EFRR, stąd dokonana została weryfikacja występowania tylko problemów uniwersalnych oraz problemów specyficznych dla EFRR. Spośród problemów o uniwersalnym charakterze:

- potwierdzone zostało występowanie problemów z zapisem treści wniosku, już w trakcie krótkich testów systemu doszło do utraty informacji wprowadzonych w jednej z sekcji wniosku;
- nie ujawniły się wskazywane przez wnioskodawców problemy polegające na braku odpowiedzi czy też braku stabilności (być może miały one miejsce w specyficznych sytuacjach np. przy dużym obciążeniu serwera lub przy długotrwałym użytkowaniu systemu).

Z kolei w przypadku problemów specyficznych dla EFRR:

- potwierdzono występowanie problemów związanych z dołączaniem załączników w postaci dysproporcji pomiędzy liczbą wymaganych załączników projektów – czasem nawet kilkanaście – a liczbą możliwych do załączenia plików – 6 oraz braku informowania użytkownika o prowadzeniu i postępie ładowania pliku załącznika – po wskazaniu pliku do załadowania system nie przedstawiał żadnej informacji do momentu całkowitego załadowania pliku;
- nie zidentyfikowano problemów z nieprawidłowym działaniem funkcji walidacji wniosku;
- dostrzeżono ograniczenia w przejrzystości systemu w postaci występowania w menu służącym nawigacji pomiędzy poszczególnymi sekcjami wniosku tylko symboli sekcji np. A1, bez tytułu.

Nim przejdziemy do omówienia funkcjonowania nowego Generatora Wniosków warto przyjrzeć się procesowi przejścia pomiędzy nowym i starym systemem. Dokonany on został poprzez wskazywanie wnioskodawcom w nowo ogłoszonych naborach nowego systemu jako narzędzia wypełniania wniosków, przy pozostawieniu możliwości wykorzystania wcześniejszej wersji systemu we wcześniejszych naborach. Takie rozwiązanie wydaje się trudniejsze organizacyjnie dla instytucji organizujących ponieważ przez pewien okres czasu mają one do czynienia z sytuacją funkcjonowania dwóch systemów jednocześnie, lecz wydaje się ono korzystniejsze dla wnioskodawców. Podmioty aplikujące mają zapewnioną stałość warunków naborów – korzystają z narzędzia, które wskazywane było od początku w ogłoszeniu o naborze..

Pozytywnie ocenić należy zastosowanie zabiegu migracji kont użytkowników (wnioskodawców) ze wcześniejszego do nowego systemu. Na stronie nowego Generatora Wniosków zamieszczono informacje o przeprowadzonej migracji wraz z instrukcją postępowania w celu aktywacji konta w nowym systemie. Biorąc pod uwagę, iż konto we wcześniejszej wersji systemu założone na potrzeby oceny eksperckiej w okresie funkcjonowania dwóch systemów nie zostało poddane automatycznej migracji (konieczne było oddzielne założenie konta w nowym systemie), raczej nie mamy do czynienia z migracją ciągłą – automatycznym migrowaniem każdego konta tworzonego we wcześniejszej wersji systemu. Taki stan rzeczy wskazuje raczej na przeprowadzenie migracji kont założonych do pewnego momentu czasowego. Jeśli taka sytuacja rzeczywiście ma miejsce, to niezbędne jest uszczegółowienie informacji o migracji kont znajdującej się na stronie internetowej nowego systemu w taki sposób, aby zawierała ona informacje, które konta zostały przeniesione do nowego systemu.

W trakcie testu nowej wersji Generatora Wniosków nie napotkano większości ze wskazywanych przez wnioskodawców w badaniu CAWI / CATI problemów z funkcjonowaniem wcześniejszej wersji systemu. Nie występowały błędy zapisu, konieczność kilkukrotnej akceptacji treści poszczególnych sekcji, sytuacje braku odpowiedzi systemu, wolna praca systemu, problemy z wydrukiem czy wprowadzaniem dat. W nowej wersji systemu wyeliminowano podstawowy problem związany z załącznikami, umożliwiono dodanie pliku dla każdego wymaganego załącznika i wyeliminowano ograniczenie do możliwości załączania plików do 6 szt. W przypadku funkcjonalności załączania plików zidentyfikowano jedynie drobny błąd w postaci możliwości wprowadzenia dla danego załącznika informacji sprzecznej – dołączenia pliku załącznika oraz jednocześnie wskazania, iż dany załącznik nie jest dołączany (wskazanie w polu wyboru opcji „nie” lub „nie dotyczy”). Nowa wersja systemu eliminuje także zidentyfikowane we wcześniejszej wersji ograniczenie przejrzystości, tu w menu nawigacyjnym nie są prezentowane tylko symbole sekcji, lecz również tytuły.

Taki sposób prezentacji treści w menu nawigacyjnym z pewnością stanowi ułatwienie w przechodzeniu pomiędzy sekcjami.

W nowej wersji systemu zasadniczo prawidłowo działa również funkcjonalność walidacji treści pól wniosku, jest ona teraz łatwo dostępna za pomocą przycisku obecnego na dole strony. Jednak w niektórych przypadkach funkcjonalność ta nie wykrywa nieprawidłowości związanych z typem wprowadzanych danych np. w polach telefon i fax znajdujących się w sekcji A. służącej zebraniu informacji o wnioskodawcy, możliwe jest wpisanie ciągów znaków zawierających same litery, mimo iż numery telefonu i faxu z założenia zawierają same cyfry lub wybranych przypadkach np. przy określaniu numeru wewnętrznego litery i cyfry. W związku z powyższym, w zakresie funkcjonalności walidacji możliwe jest wprowadzenie dalszych usprawnień.

Jak wspomniano przy okazji omówienia wyników CAWI / CATI wnioskodawcy z EFS wskazywali na występowanie problemów z wypełnianiem części wniosku związanej z budżetem. Ze względu na brak dostępnych naborów związanych z EFS we wcześniejszej wersji Generatora Wniosków nie było możliwe przetestowanie sposobu konstruowania budżetu. Jednak w nowej wersji Generatora Wniosków, zarówno w przypadku formularza wniosku dla EFS, jak i dla EFRR nie zidentyfikowano krytycznych problemów z konstruowaniem budżetu. Sposób dodawania i edycji pozycji budżetowych należy ocenić jako funkcjonalny. Zidentyfikowano w tym zakresie jedynie drobne błędy w konstrukcji Generatora Wniosków. W przypadku formularza dla EFRR występuje informacja, iż przed wypełnieniem budżetu szczegółowego zaleca się wypełnienie sekcji A6, B i H2. Jednak brak wypełnienia tych trzech sekcji skutkuje całkowitym brakiem możliwości dodania i zatwierdzenia jakiegokolwiek pozycji budżetowej, z tego względu zamieszczenie informacji w formie zalecenia wydaje się środkiem nieadekwatnym do rzeczywistych ograniczeń wynikających z niewypełnienia sekcji. W tym kontekście bardziej odpowiednie byłoby zablokowanie możliwości konstruowania budżetu (sekcja H3) przed wypełnieniem sekcji A6, B i H2 i poinformowanie wnioskodawcy o takim sposobie działania Generatora Wniosków. W przypadku EFS z kolei w polu E1.B zidentyfikowano problem w funkcjonowaniu listy rozwijanej służącej do wyboru pozycji budżetowych, nie pokazują się w niej żadne ujęte w budżecie pozycje. Ponadto w obecnym w pobliżu listy rozwijanej polu „nr pozycji” możliwe jest wpisanie i zatwierdzenie liter mimo, iż pozycje budżetowe są każdorazowo numerowane cyframi. Obecność wyżej wskazanych drobnych błędów w sekcjach związanych z budżetem skłania do wyciągnięcia wniosku, iż zasadne jest systematyczne monitorowanie problemów zgłaszanych przez wnioskodawców administratorowi, w celu wykrycia powtarzających się często problemów.

Oprócz wskazanych wyżej drobnych problemów w funkcjonowaniu walidacji oraz w zakresie konstruowania budżetu w nowej wersji systemu zidentyfikowano:

- Nieścisłość w procesie rejestracji – prezentowana jest informacja, iż w tworzonym haśle niezbędne jest wykorzystanie przynajmniej 1 wielkiej litery i przynajmniej 1 cyfry, a przy zaproponowaniu hasła spełniającego ten warunek otrzymujemy komunikat, iż w haśle powinna być 1 wielka litera, 1 cyfra i 1 znak specjalny. A więc pierwotnie prezentowana informacja dotycząca wymagań wobec hasła jest niezgodna z rzeczywistymi wymaganiami, które weryfikuje system.
- Drobne problemy w sekcji związanej z informacjami na temat wnioskodawcy:
  - W polu „forma prawna” obecna lista rozwijana jest zbyt długa, co utrudnia odnalezienie właściwej formy prawnej, w tym zakresie rozważyć można wprowadzenie dwustopniowego określania formy prawnej – najpierw ogólniejszej formy prawnej, a następnie formy szczegółowej. Czynnikiem minimalizującym uciążliwość dla użytkowników jest funkcjonalność ograniczania zakresu listy form prawnych po wpisaniu początkowej frazy nazwy formy prawnej, lecz system nie informuje użytkowników, iż taka funkcjonalność występuje. Pomocne byłoby w tym zakresie wprowadzenie polecenia w formie np. „Zaczynij wpisywać nazwę formy prawnej, system wyświetli podpowiedzi”.
  - W liście rozwijanej pola „forma prawna” znajdują się dopiski związane z klasą wielkości przedsiębiorstwa dla form prawnych, które niekoniecznie dotyczą przedsiębiorstw, mowa tu np. o niepublicznych szkołach podstawowych, których organami prowadzącymi często są organizacje pozarządowe.

- Formy prawne wskazane w liście rozwijanej pola „forma prawna” mogą dla wnioskodawców sprawiać wrażenie nierozłącznych tzn. dla wnioskodawców mogą wydawać się pasujące do więcej niż jednej formy prawnej. Przykładowo, aplikująca o wsparcie Spółdzielnia Kółek Rolniczych mogłaby mieć kłopot z decyzją czy powinna wskazać formę prawną „spółdzielnia” czy też „związek rolników, kółek i organizacji rolniczych”. Należy jednak zaznaczyć, iż zbiór form prawnych jest zgodny z obowiązującymi regulacjami prawnymi.
- Informacje z pola „status przedsiębiorstwa” – informacje o klasie wielkości przedsiębiorstwa zamieszczane są również jako uszczegółowienie wybranych form prawnych w polu „forma prawna”. W zupełności wystarczające będzie wskazanie klasy wielkości przedsiębiorstwa jednokrotnie, dlatego zasadne wydaje się usunięcie uszczegółowień z pola „forma prawna” i pozostawienie przedmiotowej informacji w polu „status przedsiębiorstwa”.
- Lista rozwijana znajdująca się w polu PKD jest zbyt długa, co utrudnia odnalezienie odpowiedniego kodu PKD. Lepszym rozwiązaniem byłoby w tym zakresie wprowadzenie drzewa klasyfikacji – po wyborze sekcji wybierany byłby dział, a następnie w ramach działu konkretny kod. Czynnikiem minimalizującym uciążliwość dla użytkowników jest funkcjonalność ograniczania zakresu listy kodów PKD po wpisaniu początkowej frazy nazwy kodu PKD, lecz system nie informuje użytkowników, iż taka funkcjonalność występuje. Pomocne byłoby w tym zakresie wprowadzenie polecenia w formie np. „Zacznij wpisywać kod PKD, system wyświetli podpowiedzi”.
- W polu „data rozpoczęcia działalności” możliwe jest wprowadzenie dowolnego tekstu, takie rozwiązanie może prowadzić do wprowadzania przez wnioskodawców dat w zróżnicowanych formatach. Pod tym względem lepszym rozwiązaniem byłoby zastosowanie pól pozwalających na wpisanie cyfr oznaczających dzień, miesiąc i rok rozpoczęcia działalności. Dzięki temu otrzymane informacje o dacie rozpoczęcia działalności będą miały ten sam format.
- Problemy w części systemu służącej do wysyłania wiadomości – do dodawania odbiorców wiadomości służy przycisk, który został opisany w sposób niezrozumiały, posiada on etykietę „Dodaj email recipienta”. Mamy tu do czynienia zestawieniem sformułowania w języku polskim z anglojęzycznym terminem „recipient” oznaczającym odbiorcę. Należy zmienić etykietę tego przycisku, w taki sposób, aby zawierała w całości tekst sformułowany w języku polskim. Ponadto pole, w którym powinien zostać wpisany adres odbiorcy nie zostało oznaczone – nie posiada etykiety, która determinowałaby jaka kategoria informacji powinna zostać wpisana. W analizowanej części systemu znajduje się pole „nagłówek wiadomości”, użyte sformułowanie „nagłówek” może być mało zrozumiałe dla użytkownika, ponieważ w większości systemów służących do wysyłania wiadomości używane jest sformułowanie „temat”. Jego zastosowanie uczyni analizowaną część systemu bardziej intuicyjną w użytkowaniu, ponieważ będzie ona bardziej przypominać interfejs znany z innych systemów do obsługi wiadomości.
- Brak zakładki / części systemu „Pomoc”, w której mogłyby się znaleźć instrukcje użytkownika oraz FAQ.

W analizowanej nowej wersji Generatora Wniosków, która obecnie wykorzystywana jest w największym stopniu i będzie wykorzystywana w przyszłych naborach nie zidentyfikowano problemów o charakterze krytycznym, które uniemożliwiłyby wypełnianie i składanie wniosków. Potwierdziły to także opinie osób oceniających, które w ograniczonym stopniu korzystały z Generatora Wniosków o Dofinansowanie (ze względu na dotychczasowy brak modułu oceny), ale wskazywały na wprowadzenie w jego ramach użytecznych rozwiązań, które mogą się okazać pomocne właśnie dla osób oceniających. Chodzi tu przede wszystkim o: możliwość automatycznego porównywania różnych wersji wniosku, zapewnienie czytelności zawartości wniosku o dofinansowanie w ramach aplikacji, możliwość generowania całości wniosku o dofinansowanie w formacie .pdf.

System ocenić należy generalnie pozytywnie pod względem oferowanych funkcjonalności, ich zakres jest w opinii ewaluatora wystarczający dla obsługi procesu aplikowania. Jednak zasadne jest wprowadzenie usprawnień niwelujących drobne problemy wskazane w powyższej analizie i tego rodzaju zalecenia o charakterze szczegółowym zostały uwzględnione w tabeli wniosków i rekomendacji.

2.2.2 Moduł wspierający proces oceny projektów

W momencie realizacji niniejszego badania moduł wspierający proces oceny projektów stanowiący element systemu informatycznego dotyczącego RPO WK-P 2014-2020 nie został jeszcze uruchomiony. Jednocześnie jednak opinie dotyczące aktualnego sposobu przeprowadzania oceny wskazały na celowość wprowadzenia tego rodzaju modułu. Chodziłoby w tym przypadku przede wszystkim o zapewnienie dwójakiego rodzaju funkcjonalności. Po pierwsze, o udostępnienie wersji elektronicznej całości dokumentacji składanej przez wnioskodawcę, a więc także kompletu załączników do wniosku o dofinansowanie, osobom zajmującym się oceną wniosków. Ułatwiłoby to analizę tych dokumentów członkom KOP, ale przede wszystkim usprawniłoby i skróciło czas trwania procedury przekazywania materiałów na potrzeby oceny wszystkim osobom oceniającym. Ma to szczególne znaczenie w przypadku ekspertów zewnętrznych, którzy mają utrudniony dostęp do dokumentacji papierowej przekazywanej przez wnioskodawców na etapie aplikowania o wsparcie (w konsekwencji niezbędne okazuje się kopiowanie załączników do wniosku o dofinansowanie przez pracowników IOK w celu ich przekazania osobom oceniającym, co stanowi dodatkowe obciążenie zadaniowe i może wydłużać moment przekazania całości niezbędnej dokumentacji osobom oceniającym, a tym samym niekorzystnie wpływać na termin przeprowadzenia i zakończenia oceny). Kwestia ta nie powinna stanowić problemu w kontekście zidentyfikowanych wcześniej usprawnień Generators Wniosków o Dofinansowanie w aspekcie dodawania załączników do wniosku o dofinansowanie (co stanowiło problem we wcześniejszej wersji Generators Wniosków). Istotne jest jednak – na co zwracano uwagę w badaniu jakościowym – by wprowadzić obowiązek przekazywania za pomocą Generators Wniosków o Dofinansowanie elektronicznych wersji całości załączników. Stanowiłoby to dodatkowe obciążenie dla samych wnioskodawców w przypadku dokumentacji wymagającej skanowania, ale w chwili obecnej skanowanie i/lub kopiowanie załączników również ma miejsce, tyle że jest przeprowadzane już po zakończeniu naboru przez pracowników IOK.

Po drugie, uruchomienie modułu wspierającego proces oceny projektów powinno zapewnić możliwość przekazywania drogą elektroniczną wyników przeprowadzonej oceny przez osoby jej dokonujące. Udostępnienie tego rodzaju funkcjonalności powinno być równoznaczne z wyeliminowaniem obiegu kart oceny w wersji papierowej pomiędzy osobami oceniającymi a IOK. Tego rodzaju rozwiązanie pozwoliłoby usprawnić i skrócić czas trwania oceny, przyczyniając się tym samym korzystnie do ograniczenia skali jednego z kluczowych zidentyfikowanych problemów funkcjonowania systemu wyboru projektów, czyli czasu trwania całości procesu wyboru – od momentu rozpoczęcia naboru wniosków do rozstrzygnięcia konkursu.

Dodatkowo, w badaniu jakościowym postulowano uwzględnienie w omawianym module także rozwiązań zorientowanych na usprawnienie samego zarządzania procesem oceny wniosków, takich jak: automatyczne porównywanie kart oceny i identyfikacja rozbieżności w ocenie, automatyczne generowanie pism z wynikami oceny na podstawie danych zawartych w systemie, raportowanie statusów oceny poszczególnych wniosków w oparciu o karty oceny (np. karty w ocenie, karty zatwierdzone, karty w poprawie), raportowanie statusu poszczególnych naborów ze względu na to, jaki etap oceny ma miejsce w danym momencie. Tego rodzaju funkcjonalności zostały jednak już przewidziane w module oceny.

Zwracano jednak także uwagę na fakt możliwych trudności w stworzeniu jednolitego modułu oceny dla naborów w ramach EFRR i EFS, co związane jest z dużą odrębnością obu funduszy w aspekcie zarówno specyfiki projektów, jak i odmienności procedur stosowanych na etapie naboru i oceny. Kwestię tę należy traktować jako zastrzeżenie, by w procesie projektowania i wdrażania modułu wspierającego proces oceny projektów nie dążyć za wszelką cenę do stworzenia jednolitego narzędzia informatycznego dla obu funduszy i zachować spójność jedynie w tych obszarach, w których jest to możliwe bez obniżenia adekwatności przyjętych rozwiązań do specyfiki funduszowej.

2.2.3 Centralny System Teleinformatyczny SL2014

Zakres analiz dotyczących systemów informatycznych wspierających proces wyboru projektów obejmował także Centralny System Teleinformatyczny SL2014. Należy w tym miejscu podkreślić, że w toku przeprowadzonych analiz stwierdzono jego ograniczone znaczenie dla etapu naboru, oceny i wyboru projektów. Potwierdzono to w badaniu jakościowym, w ramach którego zdecydowana większość respondentów zaangażowanych w realizację zróżnicowanych zadań związanych z ww. etapami

sygnalizowała brak lub ograniczony charakter styczności z systemem SL2014. Podkreślano natomiast jego znaczenie na etapach kolejnych, tj. od momentu podpisania umowy. W tym kontekście akcentowano przede wszystkim kwestię zapewnienia spójności pomiędzy systemem informatycznym działającym na poziomie regionalnym a systemem ogólnokrajowym, tak by np. możliwe było przeprowadzanie płynnej migracji danych pomiędzy systemami. Trzeba jednak pamiętać, że względu na centralny charakter systemu SL2014 możliwości pełnej integracji systemów są w tym przypadku ograniczone i pozostają poza możliwościami wdrożeniowymi IZ RPO WK-P na lata 2014-2020.

2.2.4 Podsumowanie

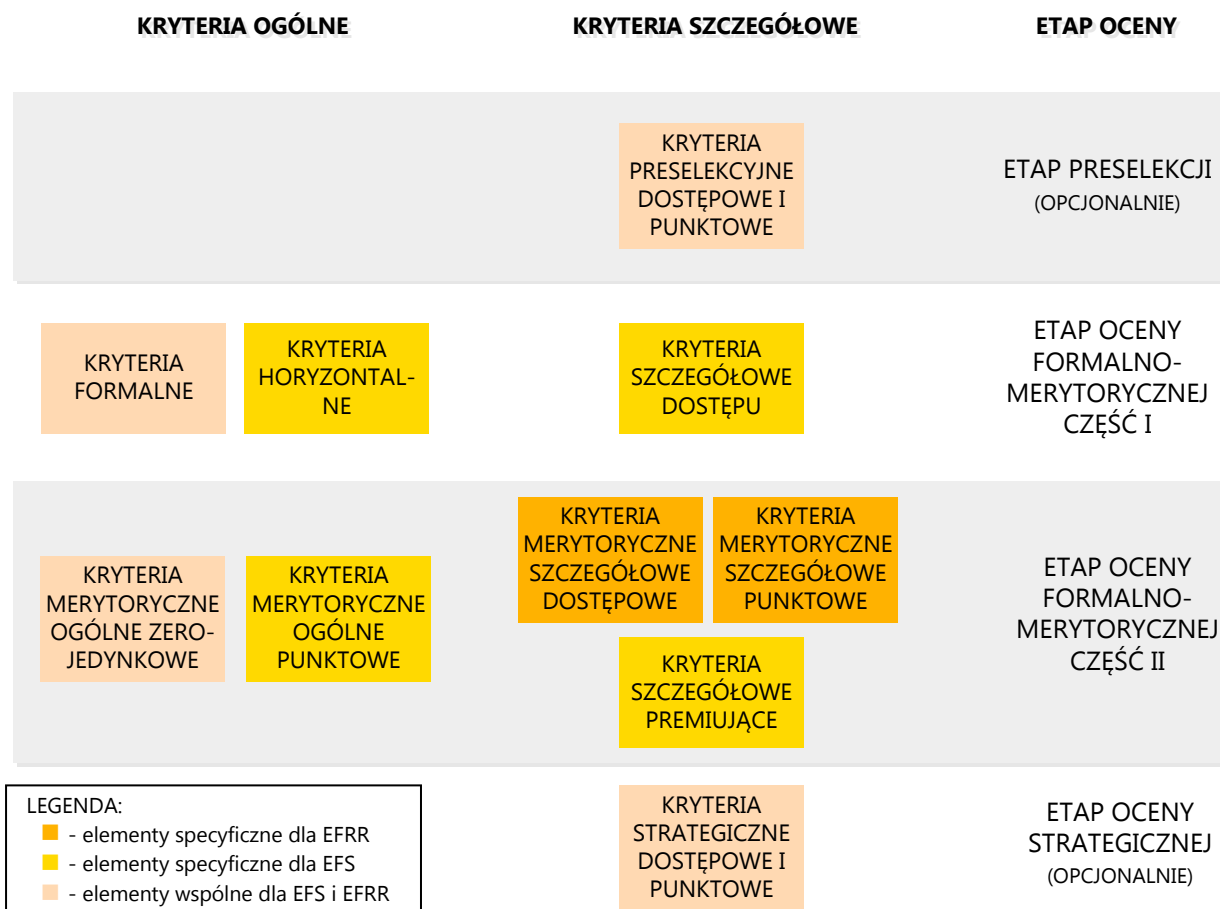
Analiza dotycząca funkcjonalności systemów informatycznych skupiła się przede wszystkim na Generatorze Wniosków o Dofinansowanie, który w chwili obecnej stanowi podstawowe narzędzie informatyzacji procesu wdrażania RPO WK-P. Co do zasady system ten oceniono pozytywnie, szczególnie w kontekście zmian wprowadzonych w nowej jego wersji, które wyeliminowały znaczną część problemów występujących we wcześniejszej wersji Generatora Wniosków o Dofinansowanie. Nie oznacza to jednak, że w stosowanym oprogramowaniu nie występują błędy lub braki, czy też, że nie brakuje w nim funkcjonalności mogących w jeszcze większym stopniu usprawnić proces wyboru projektów w ramach RPO WK-P. Propozycje ewentualnych modyfikacji w Generatorze Wniosków o Dofinansowanie lub poszerzenia jego funkcjonalności zostały wskazane, niezbędne jest jednak zweryfikowanie możliwości technicznych ich wdrożenia w kontekście ewentualnych ograniczeń związanych ze specyfiką wdrożonego systemu informatycznego.

Kolejnym etapem informatyzacji procesu wyboru projektów, w odniesieniu do samego etapu oceny, może być wdrożenie modułu wspierającego proces oceny projektów. W odniesieniu do planowanego wdrożenia sformułowano zalecenia zorientowane na zapewnienie optymalnej funkcjonalności i użyteczności tego modułu. Pamiętać jednak należy, że samo wdrożenie takiego modułu, choć w perspektywie długookresowej przyniesie na pewno określone korzyści, to jednak w krótkim horyzoncie czasowym mogłoby niekorzystnie wpłynąć na proces oceny (ze względu na zasadniczą zmianę sposobu dokonywania oceny, możliwość ujawniania się błędów wdrożeniowych, konieczność przeszkolenia wszystkich osób oceniających). Dlatego też decyzja o fakcie i momencie jego wdrożenia powinna zostać podjęta z uwzględnieniem bilansu korzyści i skali zasobów, które będą musiały zostać wykorzystane na potrzeby jego wdrożenia. Zwrócić należy przy tym uwagę, że informatyzacja procesu wyboru projektów może się odbywać także poza systemami informatycznymi, np. poprzez zwiększanie skali stosowania komunikacji elektronicznej na linii: wnioskodawca – IOK (rekomendacje w tym zakresie sformułowano we wcześniejszej części raportu dotyczącej systemu wyboru projektów).

2.3 KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

Nim przejdziemy do omówienia wyników analizy poświęconej kryteriom wyboru projektów, dla uporządkowania przedstawiona zostanie systematyka kryteriów wyboru projektów funkcjonująca w ramach RPO WK-P 2014-2020. Na poniższym schemacie zaprezentowane zostały grupy kryteriów z przypisaniem do etapów oceny oraz podziałem na grupy specyficzne dla EFS, specyficzne dla EFRR oraz grupy stanowiące wspólny element oceny w ramach EFS i EFRR.

Schemat 5. Systematyka kryteriów wyboru projektów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów *Systemu oceny projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020*, wersja 6

Na etapie preselekcji, który posiada charakter opcjonalny (jest on stosowany w wybranych naborach w trybie konkursowym) wnioski preselekcyjne są oceniane za pomocą kryteriów preselekcyjnych, które należą do kategorii kryteriów specyficznych. Ta grupa kryteriów jest stosowana zarówno w przypadku EFS, jak i EFRR. W podzielonym w praktyce na dwie części etapie oceny formalno-merytorycznej w EFS i EFRR pierwszej kolejności dokonywana jest ocena za pomocą ogólnych kryteriów formalnych. W przypadku EFS w tej części oceny wykorzystywane są również kryteria horyzontalne oraz szczegółowe kryteria dostępu. W drugiej części oceny formalno-merytorycznej zarówno w przypadku EFS, jak i EFRR dokonywana jest ocena za pomocą ogólnych kryteriów merytorycznych. W konkursach realizowanych w ramach EFRR dodatkowo dokonywana jest ocena z za pomocą specyficznych kryteriów merytorycznych, a w przypadku EFS za pomocą mających charakter szczegółowy kryteriów premiujących. Na ostatnim, opcjonalnym etapie oceny strategicznej, który ma miejsce w przypadku konkursów w Działaniach / Poddziałaniach wdrażanych w formule ZIT, w ramach EFS i EFRR stosowane są kryteria strategiczne. Kryteria te ze względu na zastosowanie wyłącznie w obszarach interwencji wdrażanych w ramach ZIT, uznać należy za kryteria o charakterze szczegółowym.

W kolejnych podrozdziałach poszczególne grupy kryteriów zostały poddane szczegółowej analizie. Należy w tym miejscu podkreślić, że w zestawieniach tabelarycznych dotyczących kryteriów wyboru projektów nie są prezentowane wszystkie kryteria z danej grupy (lub – w przypadku kryteriów szczegółowych – z danej Osi priorytetowej), a jedynie te, dla których w toku analizy sformułowano określone uwagi oraz zalecenia.

2.3.1 Analiza kryteriów formalnych

W przypadku kryteriów formalnych mamy do czynienia z wyraźnie odmiennym podejściem obowiązującym w naborach w ramach EFRR i EFS. W pierwszym przypadku występuje zdecydowane ograniczenie liczby kryteriów formalnych stosowanych w procesie oceny do kryteriów, które dotyczą

najbardziej podstawowych aspektów formalnej weryfikacji złożonego wniosku. Co do zasady w konkursach w ramach EFRR przewidziano dwa kryteria formalne, które odnoszą się do kwestii:

- poprawności złożenia wniosku (poprawność dotycząca terminu i instytucji do której składany jest wniosek, ewentualnie tego, czy wniosek złożono w odpowiedzi na właściwy konkurs);
- poprawności złożonego wniosku dotyczącej wersji formularza, na którym wniosek został złożony.

W jednostkowych przypadkach dotyczących Działań/Poddziałań w ramach EFRR występuje poszerzenie powyższego katalogu o dodatkowe kryteria formalne – w Poddziałaniu 1.6.2 (Schemat 1: rozwój sektora MŚP poprzez wdrażanie innowacji w przedsiębiorstwie – projekty o wartości wydatków kwalifikowalnych poniżej 1 mln zł; Schemat 2: rozwój sektora MŚP poprzez wdrażanie innowacji w przedsiębiorstwie – projekty o wartości wydatków kwalifikowalnych co najmniej 1 mln zł) obowiązuje także kryterium formalne „1 wnioskodawca – 1 wniosek o dofinansowanie projektu”, w ramach którego ocenie podlega, czy wnioskodawca złożył jeden projekt objęty jednym wnioskiem o dofinansowanie projektu w ramach przedmiotowego konkursu.

Zastosowane w ramach EFRR podejście ocenić należy pozytywnie pod kątem sprawności przebiegu oceny w aspekcie formalnym i jej uproszczenia, co powinno stanowić czynnik przyczyniający się do skrócenia tego elementu procesu weryfikacji składanych wniosków. Tym samym większe zasoby czasowe, organizacyjne i ludzkie mogą być zaangażowane w ocenę odnoszącą się do kwestii o charakterze merytorycznym, które mają kluczowe znaczenie dla identyfikacji i wyboru najlepszych przedsięwzięć. Jest to o tyle istotne, że liczba kryteriów merytorycznych jest zdecydowanie większa, a najczęściej także sposób oceny projektów z ich wykorzystaniem jest bardziej czasochłonny. Jednocześnie jednak, w odniesieniu do obowiązujących w ramach EFRR kryteriów formalnych stwierdzono celowość wprowadzenia określonych modyfikacji, które szczegółowo scharakteryzowano w poniższej tabeli.

Tabela 8. Uwagi dotyczące kryteriów formalnych w ramach EFRR

Nazwa kryterium	Uwagi
Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony we właściwym terminie i do właściwej instytucji.	Kryteria odnoszące się do poprawności złożenia wniosku występują w dwóch przywołanych w lewej kolumnie wariantach. Różnica polega na uwzględnieniu (w wersji drugiej) kwestii złożenia wniosku w odpowiedzi na właściwy konkurs.
Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony we właściwym terminie, do właściwej instytucji i w odpowiedzi na właściwy konkurs.	Jednocześnie, zawarta w opisie kryterium charakterystyka sposobu weryfikacji niniejszego kryterium również ma charakter zróżnicowany, gdyż pojawiają się zapisy o weryfikacji na podstawie złożonej dokumentacji, bądź wniosku o dofinansowanie projektu. Choć zapisy te są nieprecyzyjne, gdyż w przypadku akurat tego kryterium weryfikacja musi wykraczać poza zapisy wniosku o dofinansowanie, czy nawet całej dokumentacji projektowej i obejmować informacje dotyczące sposobu i terminu dostarczenia wniosku / dokumentacji, to kwestia ta nie powinna wpływać na sam przebieg oceny, czy też generować ewentualnych błędów.
Ostateczna wersja wniosku o dofinansowanie projektu została złożona na właściwym formularzu	Wymagane jest w związku z tym uspołnienie kryterium dotyczącego poprawności składania wniosku dla wszystkich Działań/Poddziałań.
	W przypadku poszczególnych Działań/Poddziałań mamy do czynienia z jednym z dwóch przywołanych sposobów nazywania niniejszego kryterium formalnego. W przypadku pierwszej nazwy i sposobu weryfikacji kryterium określonego w następujący sposób: „ <i>Ocenie podlega czy wnioskodawca złożył ostateczną wersję wniosku o dofinansowanie projektu w formie wydruku z generatora wniosków o dofinansowanie projektu. Wydruk wniosku o dofinansowanie projektu zawierający napis „wersja próbna” nie jest ostateczną wersją wniosku o dofinansowanie projektu. Kryterium weryfikowane w oparciu o treść wniosku o dofinansowanie projektu</i> ” mówić możemy o adekwatności nazwy i zakresu obowiązywania kryterium.
	Jednocześnie jednak, w przypadku części Działań/Poddziałań omawiane kryterium określono w następujący sposób: „Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony na właściwym formularzu”, przy czym sposób weryfikacji kryterium odwołuje się w tym przypadku również do kwestii złożenia ostatecznej wersji wniosku, a nie – jak wskazywałaby nazwa kryterium – do poprawności formularza, na którym złożono wniosek.
	Należy zmienić nazwę kryterium dotyczącego formularza / wersji wniosku, aby odnosiła się do przyjętego sposobu jego weryfikacji i zakresu znaczeniowego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie oceny eksperckiej oraz benchmarkingu

Z kolei jeśli chodzi o kryteria formalne w ramach EFS, to mamy do czynienia z większą ich liczbą. Dla projektów pozakonkursowych w ramach Osi Priorytetowej 8 (Działanie 8.1), ta kategoria kryteriów obejmuje siedem elementów:

- Kompletność wniosku o dofinansowanie;
- Wniosek opatrzony podpisem;
- Kwalifikowalność wnioskodawcy;
- Właściwe działanie/typ projektu;
- Miejsce realizacji projektu;
- Zgodność z okresem kwalifikowania wydatków;
- Brak współfinansowania z innych źródeł publicznych.

W przypadku większości Działań/Poddziałań występuje jednak bardziej rozbudowany katalog kryteriów formalnych obowiązujących dla naborów w ramach EFS. Obejmuje on następujące kryteria formalne⁵³:

- Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony we właściwym terminie, do właściwej instytucji i w odpowiedzi na właściwy konkurs;
- Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony na właściwym formularzu;
- Wniosek o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami (jeśli dotyczy) został wypełniony w języku polskim;
- Wybór partnera/ów projektu został dokonany zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- Wnioskodawca oraz partner/rzy (jeśli dotyczy) nie podlegają wykluczeniu z możliwości otrzymania dofinansowania ze środków Unii Europejskiej;
- Uczestnicy projektu kwalifikują się do objęcia wsparciem w ramach RPO WK-P 2014-2020;
- Wydatki przewidziane w projekcie nie są współfinansowane z innych unijnych instrumentów finansowych;
- Realizacja projektu jest zgodna z przepisami art. 65 ust. 6 i art. 125 ust. 3 lit. e) i f) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.;
- Roczny obrót wnioskodawcy i partnera/ów (jeśli dotyczy) jest równy lub wyższy od rocznych wydatków w projekcie. (kryterium niewystępujące w Poddziałaniu 9.4.1);
- Wnioskodawca prowadzi biuro projektu na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego (w przypadku Poddziałania 9.4.1 kryterium ma charakter zawężający i dotyczy obszaru subregionu – Wnioskodawca prowadzi biuro projektu na obszarze subregionu na terenie którego realizuje projekt);
- Wnioskodawca składa maksymalnie 1 wniosek o dofinansowanie projektu w odpowiedzi na dany konkurs. (Poddziałanie 10.2.3);
- Podmiot ubiegający się o dofinansowanie jest zgodny z Szczegółowym Opisem Osi Priorytetowej RPO WK-P 2014-2020 (Działanie 10.3);
- Zgodność dokumentacji projektowej projektu zintegrowanego z wnioskiem preselekcyjnym (dla trybu preselekcyjnego).

W rezultacie ilość kwestii, które stanowią przedmiot oceny formalnej w naborach dotyczących EFS jest zdecydowanie większa niż ma to miejsce w ramach EFRR. Może to wpływać niekorzystnie na czas oceny wniosku pod kątem formalnym. Z drugiej jednak strony, w kontekście ostatecznego czasu trwania pełnej oceny danego wniosku rozwiązanie to może być skuteczne, gdyż pozwala na wcześniejszym etapie oceny

⁵³ Są to kryteria formalne określone w Załączniku nr 3 do SzOOP (wersja z dn. 30.11.2016 r.) w ramach katalogu kryteriów ogólnych, sformułowanych dla poszczególnych Działań/Poddziałań w Osiach Priorytetowych współfinansowanych ze środków EFS oraz w części rzeczzonego załącznika pt.: „Ogólne kryteria wyboru projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego”. W tej części załącznika, zawarto kryteria dla części Działań/Poddziałań z EFS, przy czym podkreślić należy, że wyodrębnienie puli kryteriów ogólnych jako wspólnych w przypadku części Działań/Poddziałań, w ramach EFS przy jednoczesnym charakterystycznym kryteriów ogólnych odrębnie dla każdego Działania/Poddziałania w przypadku pozostałej części Działań/Poddziałań jest niezrozumiałe. Wniosek ten i wynikająca z niego rekomendacja zostały przedstawione w części dotyczącej uwag i zaleceń całościowych dotyczących kryteriów wyboru projektów.

zidentyfikować okoliczności, które sprawiają, że dany projekt nie powinien podlegać ocenie z zastosowaniem kryteriów merytorycznych⁵⁴. Należy w tym miejscu zauważyć, że większość kwestii, które podlegają w ramach EFS ocenie formalnej i tak musi być poddana weryfikacji na etapie oceny prowadzonej w naborach dotyczących EFRR, gdyż na poziomie ogólnym dotyczą one kwestii zgodności z różnymi elementami regulaminu konkursu. Różnica polega na tym, że dzięki uwzględnieniu tych aspektów oceny w ramach etapu formalnego w EFS uproszczeniu i/lub skróceniu ulegają pozostałe komponenty oceny. Z kolei w przypadku naborów w ramach EFRR po dokonanej ocenie z wykorzystaniem dwóch podstawowych kryteriów formalnych osoba oceniająca projekt z zastosowaniem pozostałych kryteriów musi w większym stopniu uwzględniać ocenę pod kątem ewentualnych niezgodności zapisów wniosku z treścią regulaminu konkursu.

Powyższa kwestia nie stanowi jednak problemu w zakresie samego sformułowania kryteriów i powinna podlegać dalszej weryfikacji raczej w kontekście potencjalnych problemów z długością trwania całego procesu oceny. Jednocześnie jednak, w odniesieniu do poszczególnych kryteriów formalnych w ramach EFS zidentyfikowano szczegółowe kwestie problemowe, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9. Uwagi dotyczące kryteriów formalnych w ramach EFS

Nazwa kryterium	Uwagi
Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony na właściwym formularzu	Podobnie jak w przypadku kryterium o zbliżonym charakterze obowiązującego w ramach EFRR przyjęty sposób weryfikacji kryterium nie jest spójny z jego nazwą. Przedmiotem oceny jest bowiem fakt nie tylko złożenia wniosku na właściwym formularzu, ale także przedłożenie ostatecznej wersji przygotowanego wniosku. Rekomenduje się zmianę nazwy kryterium dotyczącego formularza / wersji wniosku, tak aby odnosiła się do przyjętego sposobu jego weryfikacji i zakresu znaczeniowego.
Roczny obrót wnioskodawcy i partnera/ów (jeśli dotyczy) jest równy lub wyższy od rocznych wydatków w projekcie	Niniejsze kryterium zorientowane jest na weryfikację potencjału finansowego wnioskodawców i partnera/ów (jeśli dotyczy), w kontekście wartości wydatków zaplanowanych w projekcie. Sposób weryfikacji kryterium precyzyjnie i wyczerpująco charakteryzuje metodykę oceny odnoszącej się do niniejszego kryterium. Jednocześnie jednak, należy zwrócić uwagę, że przyjęty sposób weryfikacji kryterium nie pozwala na pełne zbadanie, na ile wnioskodawca lub partner/rzy (jeśli dotyczy) gwarantują prawidłową realizację danego przedsięwzięcia w aspekcie finansowym. Wynika to przede wszystkim z faktu nieuwzględnienia obciążeń finansowych wnioskodawcy i partnera/ów (jeśli dotyczy), np. związanych z realizacją innych projektów w ramach tego samego Programu. Rozwiązanie dotyczące szerszej niż w niniejszym przypadku weryfikacji finansowego potencjału podmiotów aplikujących o wsparcie stosowane jest np. w ramach RPO Woj. Śląskiego, gdzie w katalogu kryteriów formalnych dotyczących EFS uwzględniono kryterium: „Suma bilansowa lub roczny obrót lidera i partnera (jeśli dotyczy), są równe lub wyższe od łącznych rocznych wydatków w projektach złożonych w ramach danego naboru oraz realizowanych w danej instytucji w ramach EFS przez lidera projektu”, biorąc pod uwagę w ocenie całość wydatków dla wszystkich projektów wnioskodawcy z danego naboru, a także realizowanych w danej instytucji. Należy jednak zauważyć, że wprowadzenie modyfikacji niniejszego kryterium zorientowanej na bardziej restrykcyjną weryfikację potencjału finansowego mogłoby niekorzystnie wpłynąć na liczbę potencjalnych wnioskodawców. Z tego względu (oraz biorąc pod uwagę konieczność zdynamiczowania procesu wdrażania Programu) nie zdecydowano się formułować rekomendacji dotyczącej zaostreżenia przedmiotowego kryterium.
Wnioskodawca prowadzi biuro projektu na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego	Nieprecyzyjny charakter kryterium w części dotyczącej lokalizacji biura (ogólne sformułowanie: „obszar woj. kujawsko-pomorskiego) nie uwzględnia specyfiki konkretnego projektu. W przypadku projektów o zasięgu np. powiatowym, gdy jednocześnie realizator projektu posiada siedzibę na terenie woj. kujawsko-pomorskiego, ale poza danym powiatem, może to skutkować utrudnionym kontaktem potencjalnych i faktycznych uczestników projektu z jego realizatorem. Z lepszą sytuacją mamy do czynienia w przypadku Poddziałania 9.4.1, gdzie wymóg został doprecyzowany do obszaru subregionu, co jednak w przypadku niektórych przedsięwzięć (np. dotyczących włączenia społecznego) i tak może być zawężeniem niewystarczającym.
Wnioskodawca prowadzi biuro projektu na obszarze subregionu na terenie którego realizuje projekt (Poddziałanie 9.4.1)	Jednocześnie, sposób weryfikacji kryterium wskazuje, iż dotyczy ono przede wszystkim kwestii zapewnienia dostępności dokumentacji projektowej – jest to jedyny konkretny wymóg nałożony na realizatora projektu, który dotyczy prowadzonego biura. Innymi słowy, abstrahuje się w ramach niniejszego kryterium od dostępności biura projektu dla potencjalnych i faktycznych jego uczestników.

⁵⁴ Wszystkie kryteria formalne mają charakter zero-jedynkowy, a ich niespełnienie skutkuje tym, że wniosek zostaje odrzucony i nie podlega dalszej ocenie (za wyjątkiem trybu pozakonkursowego, gdzie zidentyfikowane braki / błędy mogą podlegać korektom / uzupełnieniom).

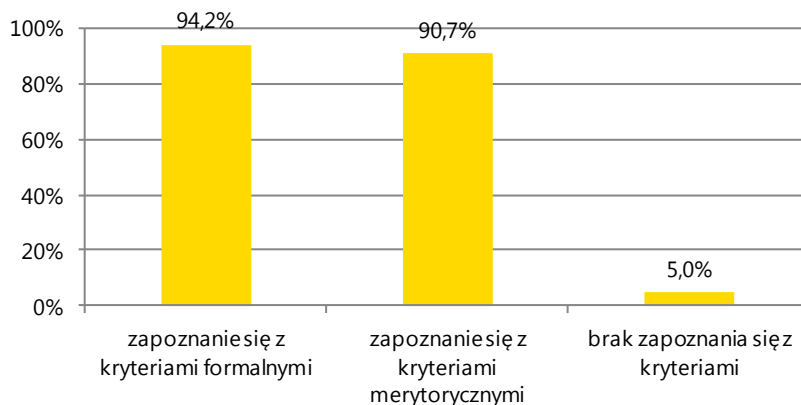
Nazwa kryterium	Uwagi
	Tymczasem w innych RPO (np. dla województw: dolnośląskiego, podkarpackiego, śląskiego, świętokrzyskiego) stosowane jest często podejście, w ramach którego realizator projektu zobowiązany jest zapewnić taki sposób funkcjonowania biura projektu, by możliwy był osobisty i / lub równy kontakt z jego kadrami.
	Ważne jest w związku z tym, aby zmodyfikować kryterium dotyczące prowadzenia biura projektu przez wnioskodawcę w celu ułatwienia dostępu do biura i kadry projektu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie oceny eksperckiej oraz benchmarkingu

Jeśli chodzi o kryteria formalne, to ze szczególną ich specyfiką mamy do czynienia w przypadku Osi Priorytetowych: 11 i 12. W ramach Osi Priorytetowej 11 występuje mniejsza ich liczba niż ma to miejsce w przypadku kryteriów obowiązujących w pozostałych Osiach Priorytetowych współfinansowanych z EFS. Należy przy tym zauważyć, że te kryteria formalne, które dotyczą Osi Priorytetowej 11 mają zbliżony charakter i funkcję do tych o charakterze formalnym dla innych Osi Priorytetowych (sformułowano je jednak w sposób odzwierciedlający specyfikę Osi Priorytetowej 11). Z kolei jeśli chodzi o Oś Priorytetową 12, to tutaj odrębność obowiązujących kryteriów formalnych wobec pozostałych Osi Priorytetowych jest większa i pojawiają się tam rozwiązania charakterystyczne dla specyfiki wdrażania działań z zakresu pomocy technicznej, przy czym odrębność ta dotyczy przede wszystkim nazewnictwa kryteriów (gdzie operuje się terminem Roczny Plan Działań Pomocy Technicznej), natomiast sposób ich definiowania wskazuje, iż przedmiotem weryfikacji są kwestie zbliżone do tych, do których odnoszą się kryteria formalne w innych Osiach Priorytetowych (poprawność przygotowania i złożenia, zgodność okresu realizacji z okresem kwalifikowalności, niefinansowanie planowanych działań z innych unijnych instrumentów finansowych). Głównym aspektem specyfiki kryteriów formalnych dotyczących Osi Priorytetowej 12 jest włączenie w ich zakres kwestii horyzontalnych: zgodność z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami; zgodność z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn w oparciu o standard minimum; zgodność z zasadą zrównoważonego rozwoju. W innych Osiach Priorytetowych elementy te uwzględnione są w kryteriach merytorycznych (EFRR) lub horyzontalnych (EFS).

W toku analizy kryteriów formalnych stosowanych w ramach EFRR i EFS nie zidentyfikowano problemów o charakterze krytycznym. Dostrzeżono istotne różnice pomiędzy katalogami kryteriów stosowanymi w ramach EFRR i EFS, przejawiające się przede wszystkim funkcjonowaniem w ramach EFS znacznie większej liczby tego typu kryteriów. W przypadku wybranych kryteriów formalnych sformułowano rekomendacje dotyczące doprecyzowania, zmiany nazwy czy też uspołnienienia kryteriów. Zalecenia te sformułowano zostały w tabeli wniosków i rekomendacji (Tabela 29).

Wykres 29. Deklaracja zapoznania się z kryteriami wyboru projektów

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami, n=655

Zapoznanie się z kryteriami wyboru projektów jest powszechne wśród wnioskodawców - zaledwie 5,0% badanych zadeklarowało, iż nie zapoznało się ani z kryteriami merytorycznymi, ani z kryteriami

formalnymi. Z kolei na zapoznanie się z kryteriami formalnymi wskazało 94,2% respondentów, a niewiele mniej, bo 90,7% badanych zadeklarowało zapoznanie się z kryteriami merytorycznymi.

Wykres 30. Ocena formalnych kryteriów wyboru projektów pod względem obiektywności, precyzyjności i weryfikowalności

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CAWI/CATI z wnioskodawcami, **stopień obiektywności** - n=526, **stopień precyzyjności** - n=531, **stopień weryfikowalności** - n=534; z analiz wyłączono odpowiedź „trudno powiedzieć”

Wnioskodawcy pozytywnie ocenili formalne kryteria wyboru projektów. Oceny we wszystkich trzech analizowanych aspektach są bliskie 4 na skali od 1 do 5. Średnia ocena stopnia obiektywności kryteriów formalnych wyniosła 3,96, w przypadku precyzyjności jest to 3,90, a średnia ocena stopnia weryfikowalności kryteriów wyniosła 3,89.

2.3.2 Analiza kryteriów horyzontalnych w ramach EFS

W przypadku kryteriów horyzontalnych i wybranych dalszych grup kryteriów zaprezentowane zostaną wyniki analizy walidacyjnej, konieczne jest więc w tym miejscu scharakteryzowanie sposobu prezentacji rezultatów tego komponentu oceny kryteriów. Przedstawione są one w postaci tabel, w których symbol oznacza ocenę pozytywną dla danego kryterium, z symbol ocenę negatywną. W przypadku części komórek tabel mamy do czynienia ze znakiem „–”, który oznacza, iż dane kryterium nie zostało objęte analizą, co ma miejsce w przypadku gdy:

- kryterium nie występowało w żadnym konkursie objętym walidacją, bądź występowało w konkursie, ale nie było wykorzystywane w ocenie (ze względu na niespełnienie warunków przeprowadzenia oceny lub wydanie wyłącznie ocen „nie dotyczy”);
- dane objęte analizą w przypadku danego kryterium nie spełniały założeń przyjętych technik analizy statystycznej. Są to przypadki gdy liczba ocenionych w danym kryterium wniosków jest mniejsza niż minimalna liczebność niezbędna do analizy⁵⁵ lub mamy do czynienia z brakiem zróżnicowania w analizowanych danych (stałe oceny w danym kryterium lub ten sam wynik oceny w projektach ocenionych w danym kryterium – tylko otrzymujące lub nieotrzymujące dofinansowania).

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały aspekty oceny analizowanych kryteriów wyboru projektów w ramach analizy walidacyjnej wraz opisem warunków przyznawania oceny pozytywnej lub negatywnej.

Tabela 10. Aspekty oceny kryteriów wyboru projektów

Nazwa aspektu oceny	Rodzaj oceny	Warunek przyznania oceny
Precyzyjność oceny	 ocena pozytywna	Jeżeli współczynnik zgodności ocen dwóch oceniających κ Cohen'a jest większy lub równy 0,5 lub w przypadku braku możliwości wyliczenia współczynnika jeżeli udział różnych ocen tego samego projektu w całkowitej liczbie wydanych ocen jest niższy niż 30%.

⁵⁵ Ma to miejsce w przypadku kryteriów wykorzystanych w ocenie 5 i mniej projektów. Taka liczebność, mimo zastosowania dokładnych wersji testów statystycznych (*exact tests*), może obniżyć rzetelność prowadzonych analiz.

Nazwa aspektu oceny	Rodzaj oceny	Warunek przyznania oceny
	✘ ocena negatywna	Jeżeli współczynnik zgodności ocen dwóch oceniających κ Cohena jest niższy 0,5 lub w przypadku braku możliwości wyliczenia współczynnika jeżeli udział różnych ocen tego samego projektu w całkowitej liczbie wydanych ocen jest wyższy niż 30%.
Wpływ na wybór projektu	✔ ocena pozytywna	Jeżeli w analizie regresji logistycznej otrzymano użyteczny model, w którym kryterium stanowi czynnik, a informacja o uzyskaniu dofinansowania jest zmienną zależną i istotność współczynnika Wald'a dla kryterium jest niższa niż założony krytyczny poziom prawdopodobieństwa lub: <ul style="list-style-type: none"> dla kryteriów 0-1 – jeżeli w analizie zależności pomiędzy oceną w danym kryterium a uzyskaniem dofinansowania istotność testu χ^2 jest niższa niż założony krytyczny poziom prawdopodobieństwa oraz wartość współczynnika ϕ Yule'a jest wyższa niż 0,3; dla kryteriów punktowych – jeżeli w analizie związku pomiędzy otrzymaniem dofinansowania a wysokością oceny w danym kryterium istotność testu U Manna-Whitney'a jest niższa niż założony krytyczny poziom prawdopodobieństwa oraz współczynnik korelacji dwuseryjnej r Glassa jest wyższy niż 0,3.
	✘ ocena negatywna	Jeżeli nie spełniono warunków przyznania oceny pozytywnej lub w danym kryterium mamy do czynienia ze stałą oceną przy zróżnicowaniu w zakresie otrzymania dofinansowania.
Związek z wartością wskaźnika	✔ ocena pozytywna	Jeżeli w analizie z wykorzystaniem drzew klasyfikacyjnych (model CHAID) ocena w kryterium wyboru projektów była czynnikiem istotnie różnicującym planowaną do osiągnięcia wartość przynajmniej jednego wskaźnika lub istnieje dodatnia istotna statystycznie korelacja pomiędzy wynikiem oceny a planowaną do realizacji wartością przynajmniej jednego wskaźnika, mierzona rangowym współczynnikiem korelacji ρ Spearmana.
	✘ ocena negatywna	Jeżeli nie spełniono warunków przyznania oceny pozytywnej.

Źródło: opracowanie własne

Ocenę pozytywną w aspekcie „precyzyjność” należy interpretować jako co najmniej dostateczną spójność ocen dwóch oceniających, która wskazuje na brak problemów z precyzyjnością sformułowania. Pozytywna ocena w aspekcie wpływu na wybór oznacza przynajmniej słaby związek oceny w danym kryterium z otrzymaniem dofinansowania, kryterium ocenione pozytywnie należy uznać jako różnicujące dla otrzymywania lub nieotrzymywania dofinansowania. W przypadku pozytywnej oceny w związku z osiąganiem wskaźnika mamy do czynienia z występowaniem związku pomiędzy oceną w danym kryterium na zasadzie: im wyższa ocena, tym większa planowana do realizacji wartość wskaźnika. Ocena negatywna w każdym przypadku stanowi przeciwieństwo oceny pozytywnej.

Kryteria horyzontalne stanowią grupę kryteriów występującą jedynie w przypadku Działań/Poddziałań finansowanych ze środków EFS. Nazwa kryteriów może sugerować, że dotyczą one jedynie zagadnień odnoszących się do zapewnienia spójności z zasadami realizacji polityk horyzontalnych. Analiza obowiązującego w ramach naborów dotyczących EFS katalogu kryteriów horyzontalnych wskazuje jednak, że są w nim także kryteria, które realizacji polityk horyzontalnych nie dotyczą. Tym samym, ze względu na swój charakter oraz fakt, iż dotyczą one kryteriów dla wszystkich Działań/Poddziałań w ramach EFS, pojawia się pytanie o celowość wyodrębnienia takiej kategorii kryteriów i to w sytuacji, gdy kategoryzacja kryteriów jest w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020 i tak bardzo rozbudowana. Zagadnienie to zostanie jeszcze szczegółowo poddane ocenie w części końcowej niniejszego rozdziału, gdzie zawarto uwagi i zalecenia całościowe dotyczące kryteriów wyboru projektów. W tym miejscu analiza obejmuje jedynie ocenę samego sposobu sformułowania kryteriów horyzontalnych, przy czym wyłączono z tej analizy te kryteria, które w sposób bezpośredni dotyczą spójności z zasadami realizacji polityk horyzontalnych – to zagadnienie będzie analizowane w odrębnym podrozdziale poświęconym niniejszej kwestii.

W kolejnej tabeli przedstawiono syntetyczne wyniki analizy walidacyjnej oraz uwagi sformułowane na podstawie analizy eksperckiej dotyczące wybranych kryteriów horyzontalnych w ramach EFS.

Tabela 11. Ocena kryteriów horyzontalnych w ramach EFS

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika	Uwagi
KRYTERIA HORYZONTALNE				
Zgodność projektu z RPO WK-P oraz Szczegółowym Opiszem Osi Priorytetowych RPO WK-P 2014-2020 (SzOOP)	✓	✗	—	<p>W przypadku kryteriów „zgodnościowych” pojawia się problem, na ile możliwe jest w ramach prowadzonej oceny wniosku o dofinansowanie dokonanie pełnej weryfikacji danego projektu pod kątem zgodności jego zapisów z określonymi dokumentami lub przepisami. Mniejsza skala problemu występuje w odniesieniu do kwestii zgodności projektu z konkretnymi aktami prawnymi lub dokumentami (RPO, SzOOP, przepisy dotyczące pomocy publicznej lub pomocy de minimis). Jeśli jednak – jak ma to miejsce w przypadku trzeciego ze wskazanych kryteriów wyboru projektów – weryfikowana jest zgodność z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego, to oznacza w praktyce, że pełna weryfikacja zgodności projektu z obowiązującym prawodawstwem nie jest możliwa (w przyjętych ramach czasowych). W rezultacie ocena zgodności z unijnymi i krajowymi regulacjami prawnymi ma każdorazowo charakter selektywny, chyba że w sposób zamknięty określona zostałaby pula aktów prawnych na podstawie których weryfikowana byłaby zawartość wniosku o dofinansowanie. Takie rozwiązanie obarczone jest jednak także określonymi słabościami, gdyż sugerowałoby, że projekt nie musi być zgodny z tymi aktami prawnymi, które nie zostały wymienione w katalogu kryteriów. Wydaje się więc, że zasygnalizowany w tym miejscu problem nie może znaleźć pełnego rozwiązania w formule i ramach czasowo-organizacyjnych procedury oceny wniosków, a jednocześnie, że kryteria prawnej zgodności obowiązują wnioskodawców nawet bez ich precyzyjnej operacjonalizacji i późniejszej weryfikacji muszą być każdorazowo spełnione, gdyż stanowią element ogólnego porządku prawnego. Innymi słowy, bez względu na sposób sformułowania kryteriów wyboru projektów w tym aspekcie, każdy realizator projektu w ramach Programu jest zobowiązany do przestrzegania prawa krajowego i wspólnotowego.</p> <p>Warto przy tym zwrócić uwagę, że analiza walidacyjna potwierdziła, że kryteria te nie mają istotnego wpływu na wybór projektów, co oznacza, że kwestia spełniania kryterium nie różnicuje projektów – pozytywny wynik oceny ma w tym przypadku charakter powszechny.</p>
Zgodność projektu z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej (lub pomocy de minimis)	✗	✗	—	
Zgodność projektu z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego	✓	✗	—	
Projekt zakłada rozliczanie kosztów bezpośrednich w oparciu o uproszczone metody rozliczania wydatków	✓	✗	—	
Projekt zakłada prawidłowy poziom kosztów pośrednich zgodnie ze stawkami ryczałtowymi określonymi w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu	✓	✗	—	

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika	Uwagi
Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020				
Zgodność Projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	✓	✗	—	Potrzebne jest wprowadzenie do kryteriów horyzontalnych obowiązujących w ramach Osi Priorytetowej 11 kryterium: „Zgodność Projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami”.
Zgodność Projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn w oparciu o standard minimum	✓	✗	—	Należy wprowadzić do kryteriów horyzontalnych obowiązujących w ramach Osi Priorytetowej 11 kryterium: „Zgodność Projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn w oparciu o standard minimum”.
Zgodność Projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju	✓	✗	—	Ważne jest wprowadzenie do kryteriów horyzontalnych obowiązujących w ramach Osi Priorytetowej 11 kryterium: „Zgodność Projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju”.
Projekt zakłada rozliczenie kosztów usługi szkoleń językowych zgodnie z zapisami wskazanymi w załączniku nr 1 do Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 ⁵⁶	✓	✗	—	
Potencjał i doświadczenie wnioskodawcy i partnera/ów	✗	✓	✗	Jest to jedyne kryterium horyzontalne w ramach EFS mające istotny wpływ na wybór projektu. Potwierdza to celowość weryfikacji projektów pod tym względem, w celu zapewnienia realizacji przedsięwzięć przez podmioty dysponujące odpowiednim potencjałem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów Załącznika 3 do SzOOP RPO WK-P 2014-2020 przyjętego Uchwałą nr 47/1867/16 Zarządu Województwa z dnia 30 listopada 2016 r. oraz wyników oceny merytorycznej; kursywą oznaczono kryteria obecnie nieobowiązujące

Wyniki analizy walidacyjnej wskazują, iż w przypadku większości kryteriów horyzontalnych nie występują problemy z precyzyjnością sformułowania kryteriów, wyjątkiem są tutaj kryteria „Zgodność projektu z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej (lub pomocy de minimis)” oraz „Potencjał i doświadczenie wnioskodawcy i partnera/ów”, w przypadku których przyznana została negatywna ocena w zakresie precyzyjności oceny. Ocena w analizowanych kryteriach nie posiada istotnego wpływu na wybór projektu do dofinansowania, ponieważ pozytywny wynik oceny jest w ich przypadku dość powszechny.

Podobnie jak w przypadku kryteriów formalnych, tak i w odniesieniu do kryteriów horyzontalnych ujawniła się specyfika Osi Priorytetowej 11 i 12. W ramach Osi Priorytetowej 11 mamy do czynienia z inną niż w pozostałych Osiach Priorytetowych pulą kryteriów horyzontalnych, która obejmuje następujące kryteria:

- Projekt jest zgodny z Regionalnym Programem Operacyjnym oraz Szczegółowym Opisem Osi Priorytetowych RPO WK-P 2014-2020,
- Projekt jest zgodny z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego,
- Projekt zakłada rozliczanie kosztów w oparciu o uproszczone metody rozliczania wydatków.

⁵⁶ Kryterium w ramach walidacji analizowane wyłącznie w naborze 10.02.03-IZ.00-04-003/15.

W rezultacie, nie mamy w przypadku Osi Priorytetowej 11 uwzględnionych kryteriów wyboru projektu, które dotyczyłyby bezpośrednio zapewnienia spójności z zasadami realizacji polityk horyzontalnych. Choć nazwa trzech powyższych kryteriów mogłaby sugerować, iż będą one dotyczyły polityk horyzontalnych, to jednak kryteria te nie odnoszą się do tego zagadnienia⁵⁷. Pośrednio o takim powiązaniu można mówić w przypadku kryterium zgodności z przepisami prawa unijnego, ale tego rodzaju kryterium ma znacznie szerszy zakres tematyczny niż zagadnienie polityk horyzontalnych, a jednocześnie w pozostałych Osiach Priorytetowych, gdzie takie kryterium też występuje, jednocześnie dodatkowo wprowadzono kryteria dotyczące zgodności z zasadami realizacji polityk horyzontalnych. Wydaje się więc, że także w i ramach Osi Priorytetowej 11 powinny zostać wprowadzone kryteria dotyczące bezpośrednio zgodności z politykami horyzontalnymi (także biorąc pod uwagę znaczenie tego zagadnienia dla działań wdrażanych w oparciu o wsparcie wspólnotowe).

Z kolei jeśli chodzi o Oś Priorytetową 12, to w ogóle nie uwzględniono w jej ramach kryteriów horyzontalnych. Sam brak tej kategorii kryteriów w katalogu kryteriów dla Osi Priorytetowej 12 nie powinien być traktowany jako problem. Z problematyczną sytuacją mielibyśmy natomiast do czynienia w sytuacji, gdyby w tym obszarze wsparcia nie funkcjonowały w systemie kryteriów żadne inne mechanizmy zapewniające spójność z zasadami realizacji polityk horyzontalnych (co powinno być minimalnym wymogiem adresowanym wobec kryteriów horyzontalnych). Nie ma to jednak miejsca, gdyż – jak stwierdzono wcześniej – spójność w tym zakresie jest w Osi Priorytetowej 12 weryfikowana za pomocą kryteriów formalnych.

W przypadku kryteriów horyzontalnych nie zidentyfikowano problemów ze zrozumiałością przez wnioskodawców. Żadne z należących do tej grupy kryteriów nie zostało ocenione w badaniu CAWI jako niezrozumiałe przez więcej niż 10% respondentów.

Co do zasady pozytywnie ocenić należy sposób sformułowania kryteriów horyzontalnych w ramach EFS, w toku analizy nie zidentyfikowano rozwiązań, które mogłyby wskazywać na istotne słabości w tym katalogu kryteriów. W wyniku analizy sformułowana zalecenia dotyczące rozszerzenia katalogi kryteriów horyzontalnych w Osi priorytetowej 11.

2.3.3 Analiza kryteriów strategicznych

Kryteria strategiczne stanowią szczególną kategorię kryteriów dotyczących projektów realizowanych w formule ZIT. W grupie kryteriów strategicznych występują zarówno kryteria dostępne i punktowe (w przypadku projektów finansowanych z EFRR) oraz kryteria dostępu i premiujące (dla projektów finansowanych ze środków EFS). Jak wykazała przeprowadzona analiza, zarówno w przypadku kryteriów dostępowych, jak i punktowych i premiujących znajdujących się w puli kryteriów strategicznych, występują kryteria specyficzne dla procesu oceny projektów ZIT, ale jednocześnie i takie, które jako kryteria szczegółowe funkcjonują także w przypadku przedsięwzięć spoza formuły ZIT.

Kryterium dostępowym o *stricte* strategicznym charakterze jest kryterium: „Ocena zgodności projektu ze Strategią ZIT BTOF”, w ramach którego dokonuje się ogólnej weryfikacji, czy projekt wpisuje się w Strategię ZIT BTOF. Ocenie podlega w tym przypadku to, czy wnioskodawca realizuje projekt na obszarze ZIT BTOF oraz czy proponowane działania są spójne z celami, priorytetami i działaniami opisanymi w Strategii ZIT BTOF. Niekiedy kryterium to ma węższy zakres, jak w przypadku Działania 4.5 Schemat: Inwestycje w zakresie zwiększenia ochrony przyrody w regionie poza obszarami ZIT i OSI, i dotyczy wyłącznie kwestii realizacji projektu na obszarze ZIT/OSI.

Z kolei w przypadku kryteriów strategicznych punktowych kluczowe znaczenie zapewniające selekcję projektów w największym stopniu realizujących cele Strategii ZIT BTOF ma kryterium: „Wpływ wartości wskaźników przyjętych w projekcie na realizację celów Strategii ZIT”. W ramach tego kryterium badane jest, w jakim stopniu projekt wpłynie na realizację wskaźników wynikających ze Strategii ZIT. Punkty przyznaje się w zależności od tego, na jakim poziomie zadeklarowano realizację wskaźników (w przypadku

⁵⁷ Pomimo, że kryteria horyzontalne nie dotyczą wyłącznie kwestii zgodności z politykami horyzontalnymi, to jednak nazwa tych kryteriów oraz praktyka dotycząca pozostałych Osi Priorytetowych sugeruje, iż w ramach tej grupy kryteriów będziemy mieć do czynienia z weryfikacją i oceną kwestii spójności danego przedsięwzięcia z określonymi politykami horyzontalnymi.

więcej niż jednego wskaźnika procent realizacji wskaźników jest obliczany jako średnia z wartości procentowych dla poszczególnych wskaźników).

Stosowane dwa elementy oceny odnoszące się do Strategii ZIT BTOF pełnią odmienną funkcję w zakresie zapewnienia realizacji projektów zgodnych ze Strategią i wspierających realizację celów Strategii ZIT, łącznie stanowią jednak wystarczające narzędzie oceny, także biorąc pod uwagę fakt, że dzięki zastosowaniu dwóch kryteriów oceny projektów w odniesieniu do Strategii ZIT BTOF nie są generowane znaczące dodatkowe wymogi i obciążenia, które wynikałyby z wprowadzenia dużej liczby kryteriów strategicznych odnoszących się bezpośrednio do Strategii ZIT.

W przypadku kryteriów strategicznych nie zidentyfikowano problemów ze zrozumiałością przez wnioskodawców. Żadne z kryteriów strategicznych nie zostało ocenione w badaniu CAWI jako niezrozumiałe.

Reasumując, w toku oceny eksperckiej nie zidentyfikowano istotnych słabości kryteriów strategicznych, które wymagałyby wprowadzenia działań zaradczych lub usprawnień.

2.3.4 Analiza kryteriów merytorycznych

Analiza kryteriów merytorycznych obowiązujących w ramach EFRR i EFS została przeprowadzona odrębnie dla kryteriów ogólnych i szczegółowych, przy czym w przypadku kryteriów szczegółowych wyodrębniono bloki analizy poświęcone poszczególnym Osiom Priorytetowym.

2.3.4.1 Kryteria ogólne

Kryteria ogólne stanowią narzędzie oceny merytorycznej pozwalające na przeprowadzenie weryfikacji i oceny projektów w takich wymiarach, które dotyczą planowanych przedsięwzięć bez względu na to, w jakim obszarze (Osi Priorytetowej / Działaniu / Poddziałaniu) ma być realizowany projekt. Są to kryteria nieodnoszące się do specyfiki dziedzinowej i branżowej, lecz do istotnych aspektów oceny projektu, które mają znaczenie dla zapewnienia poprawności i/lub jakości wspieranych przedsięwzięć (w mniejszym zaś stopniu – ze względu na swój ogólny charakter – dla odpowiedniego kierunkowania wsparcia). Z tego powodu z reguły kryteria ogólne formułowane są w sposób tożsamy dla wszystkich Działań / Poddziałań (z zachowaniem podziału na odrębne kryteria ogólne w ramach EFRR i EFS, co wynika ze zdecydowanie odmiennego charakteru projektów inwestycyjnych i tzw. „miękkich”). W przypadku RPO WK-P na lata 2014-2020 mamy jednak do czynienia z odmienną sytuacją – kryteria ogólne są każdorazowo określone odrębnie dla każdego Działania/Poddziałania w ramach EFRR, natomiast w przypadku EFS dla części Działań/Poddziałań określono jednolitą pulę kryteriów ogólnych, dla części zaś – tak jak w ramach EFRR – kryteria ogólne są prezentowane i charakteryzowane odrębnie dla każdego Działania/Poddziałania. Nie jest to jednak tylko kwestia prezentacji ogólnych kryteriów merytorycznych. Pomimo pewnej puli kryteriów ogólnych mających charakter uniwersalny, są także kryteria ogólne, które w praktyce należy jednak zaklasyfikować jako kryteria szczegółowe, tj. występujące tylko w wybranych Działaniach/Poddziałaniach i/lub związane ze specyfiką danego Działania/Poddziałania. Można tu wskazać np. na takie kryteria jak:

- Maksymalna i minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych przedsięwzięć grantobiorców (Poddziałanie 1.2.1, Schemat: Projekty grantowe);
- Transfer korzyści do MŚP (Poddziałanie 1.5.2, Schemat: Wsparcie dla podmiotów obsługujących inwestorów i eksporterów poprzez przygotowanie i rozwój pakietu usług doradczych w zakresie prowadzenia działalności eksportowej i inwestycyjnej);
- Uzasadnienie, racjonalność i adekwatność planowanych wydatków kwalifikowalnych związanych z infrastrukturą (Poddziałanie 1.5.2, Schemat: Wsparcie dla podmiotów obsługujących inwestorów i eksporterów poprzez przygotowanie i rozwój pakietu usług doradczych w zakresie prowadzenia działalności eksportowej i inwestycyjnej);
- Roczny obrót wnioskodawcy (Poddziałanie 1.6.2, Schemat 1: rozwój sektora MŚP poprzez wdrażanie innowacji w przedsiębiorstwie – projekty o wartości wydatków kwalifikowalnych poniżej 1 mln zł; Schemat 2: rozwój sektora MŚP poprzez wdrażanie innowacji w przedsiębiorstwie – projekty o wartości wydatków kwalifikowalnych co najmniej 1 mln zł);

- Poziom cross-finansingu został prawidłowo zaplanowany i nie wykracza poza ustalony limit (Poddziałanie 6.3.2, Poddziałanie 6.4.3);
- Klauzula delokalizacyjna (Działanie 3.1, Działanie 4.3);
- Zgodność z planami rozwoju sieci ciepłowniczej (Działanie 3.3, Poddziałanie 3.5.1)⁵⁸;
- Zgodność ze strategią rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji lub strategią Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego (Działanie 3.4, Schemat: budowa i przebudowa ścieżek rowerowych w ramach polityki terytorialnej)⁵⁹.

Taki stan rzeczy stawia pod znakiem zapytania celowość stosowania podziału na kryteria ogólne i specyficzne (także ze względu na fakt, że pomiędzy Działaniami/Poddziałaniami występują różnice polegające na tym, iż kryteria o takim samym charakterze i funkcji, np. dotyczące komplementarności, niekiedy funkcjonują jako kryteria ogólne, innym zaś razem jako szczegółowe). Trzeba przy tym podkreślić, że zidentyfikowany problem nie odnosi się do sytuacji, w której w ramach konkretnego Działania/Poddziałania obowiązuje określone kryterium ogólne, które jest szczegółowo operacjonalizowane w sposób odzwierciedlający specyfikę danego Działania/Poddziałania. Ma to miejsce np. w przypadku kryteriów ogólnych odnoszących się do kwalifikowalności wnioskodawców czy zgodności z celami, interwencjami lub typami projektów, gdzie dokonuje się, w nazwie kryterium lub jego definicji, wskazania jakich konkretnych typów wnioskodawców, celów, interwencji, czy typów projektów dotyczy dane kryterium ogólne. Takie rozwiązanie nie zaburza logiki stosowania kategorii kryteriów ogólnych, a jedynie precyzuje sposób weryfikacji kryterium i z tego względu ocenić je należy pozytywnie, także w kontekście jednoznacznego wskazania sposobu, w jaki wnioskodawca może spełnić dane kryterium. Gdyby nie tego rodzaju doprecyzowanie wnioskodawca również mógłby pozyskać informacje na ten temat, ale musiałyby je samodzielnie zidentyfikować w elementach dokumentacji konkursowej innych niż kryteria wyboru projektów. Nie zmienia to jednak faktu, że zidentyfikowane wcześniej problemy dotyczące ogólnych kryteriów merytorycznych uzasadniają poddanie ocenie celowości ich wyodrębnienia. Kwestia ta zostanie ostatecznie rozstrzygnięta w części dotyczącej uwag i zaleceń całościowych dotyczących kryteriów wyboru projektów, gdyż nie odnosi się ona wyłącznie do kryteriów ogólnych, ale generalnego podejścia do kategoryzacji kryteriów wyboru projektów w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020.

Bez względu na charakter tych rozstrzygnięć i sposób kategoryzowania kryteriów obecnie funkcjonujących jako ogólne kryteria merytoryczne celowe jest jednak poddanie ocenie sposobu sformułowania i skuteczności kryteriów z tej grupy. W poniższych tabelach przedstawiono uwagi dotyczące zidentyfikowanych problemów odnoszących się do ogólnych kryteriów merytorycznych w ramach EFRR i EFS.

Kryteria merytoryczne ogólne w ramach EFRR

W poniższej tabeli przedstawiono syntetyczne wyniki analizy walidacyjnej dla ogólnych kryteriów merytorycznych w ramach EFRR, z jednoczesnym uwzględnieniem wyników oceny eksperckiej (pole „Uwagi”).

Tabela 12. Ocena ogólnych kryteriów merytorycznych w ramach EFRR

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika	Uwagi
Kwalifikowalność wnioskodawcy/partnerów	✓	✗	—	
Prawidłowość wyboru partnerów	✓	✗	—	

⁵⁸ Przy czym kryterium o podobnej logice i funkcji, lecz dotyczące zgodności z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej, w Poddziałaniu 3.5.2, Schemat: budowa i przebudowa ścieżek rowerowych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) funkcjonuje jako kryterium szczegółowe, co wydaje się mieć większe uzasadnienie, skoro występujące w przypadku kryterium odwołanie do aktu prawnego ma charakter szczegółowy, a nie ogólny.

⁵⁹ Podczas, gdy w Poddziałaniu 6.3.2 to samo kryterium funkcjonuje jako kryterium szczegółowe.

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika	Uwagi
uczestniczących/ realizujących projekt				
Niepodleganie wykluczeniu z możliwości otrzymania dofinansowania ze środków Unii Europejskiej	✓	✗	—	
Miejsce realizacji projektu	✓	✗	—	
Gotowość techniczna projektu do realizacji	✓	✗	—	<p>Podobnie jak wszystkie pozostałe ogólne kryteria merytoryczne w ramach EFRR, kryterium to ma charakter dostępowy. Ocenie podlega w tym przypadku to, czy na moment złożenia wniosku o dofinansowanie projektu uzyskana została ostateczna decyzja o pozwoleniu na budowę/ostateczne pozwolenie na zmianę sposobu użytkowania lub właściwy organ nie wniósł sprzeciwu, co do zgłoszenia zamiaru wykonywania budowy lub robót budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę. Dodatkowo, w Działaniu 3.1 w ramach niniejszego kryterium ocenie podlega także to, czy na moment złożenia wniosku o dofinansowanie ogłoszony został przetarg na wyłonienie wykonawcy zadania polegającego na realizacji dostaw lub wykonaniu usługi (dotyczy projektów realizowanych dla większej liczby instalacji w budynkach/lokalach należących do większej liczby odbiorców końcowych).</p> <p>Kwestie tego typu są przedmiotem oceny także w innych RPO, zdecydowanie dominuje jednak podejście, w ramach którego ocena gotowości technicznej (określanej też niekiedy jako gotowość inwestycyjna) nie ma charakteru zero-jedynkowego, lecz punktowy (taka sytuacja ma miejsce np. w RPO dla województw: podlaskiego, podkarpackiego, śląskiego, zachodniopomorskiego, dolnośląskiego, czy lubelskiego). Choć nie powinno budzić wątpliwości uzasadnienie dla podejścia obowiązującego w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020 – przyczynia się ono bowiem do zdynamizowania procesu wdrażania dofinansowanych projektów, to jednak istotne jest w tym przypadku ryzyko pozbawienia wsparcia użytecznych i trafnych przedsięwzięć, w przypadku których postęp realizacji odpowiednich procedur administracyjnych jest mniejszy. Jest to tym bardziej istotne, że nie zawsze to od Wykonawcy zależy nadanie odpowiedniej dynamiki rzeczonym procedurom.</p> <p>Dodatkowo należy podkreślić, że w badaniu jakościowym zgłaszano problemy związane z niniejszym kryterium, dotyczące zarówno wątpliwości co do konieczności jego weryfikacji (uniemożliwiający uzyskanie wsparcia projektom mniej zaawansowanym, lecz wartym udzielenia wsparcia), jak i trudności w jednoznacznym zrozumieniu kryterium przez wnioskodawców.</p> <p>Celowe byłoby zmodyfikowanie sposobu oceny w ramach kryterium technicznej gotowości projektu do realizacji z zero-jedynkowego na punktowy. Jednocześnie jednak dopuścić należy możliwość stosowania formuły zero-jedynkowej, jeśli w danym momencie będzie ono trafniej odzwierciedlać oczekiwania IZ lub specyfikę etapu wdrażania Programu.</p>

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika	Uwagi
Załączniki do wniosku o dofinansowanie są kompletne, poprawne i zgodne z przepisami prawa polskiego i unijnego oraz wymogami Instytucji Zarządzającej RPO WK-P 2014-2020	✓	✗	—	<p>Kryterium łączy w sobie znacząco różne wymiary oceny. Z jednej strony występuje tutaj aspekt oceny o bardziej formalnym charakterze, dotyczącej kompletności i poprawności przygotowania załączników do wniosku o dofinansowanie. Z drugiej zaś, mamy do czynienia z szerokim zakresem weryfikacji prawnej poprawności załączników do wniosku o dofinansowanie. W rezultacie niespełnienie kryterium może dotyczyć zarówno sytuacji prostych braków / błędów formalnych dotyczących załączników do wniosku o dofinansowanie, jak i zasadniczej niezgodności treści załączników z obowiązującym stanem prawnym.</p> <p>Potwierdzeniem problematyczności stosowanego w niniejszym kryterium podejścia jest fakt, iż w innych RPO dominuje przyjęcie jednolitego sposobu weryfikowania załączników do wniosku o dofinansowanie, które koncentruje się na weryfikacji kompletności i poprawności formalnej załączonych dokumentów. Taki sposób oceny występuje np. w RPO dla województw: opolskiego, podkarpackiego i wielkopolskiego.</p> <p>Rekomenduje się rozdzielenie kryterium poprawności załączników do wniosku o dofinansowanie na dwa odrębne kryteria dotyczące, odpowiednio: aspektu formalnego (kompletność i poprawność przygotowania załączników) oraz aspektu merytorycznego (zgodność załączników z przepisami prawa polskiego i unijnego oraz wymogami IZ RPO WK-P 2014-2020).</p>
Zgodność projektu z wymaganiami prawa dotyczącego ochrony środowiska	✓	✓	—	
Zgodność z prawem pomocy publicznej/ pomocy de minimis	✓	✓	—	
Cele projektu wspierają realizację celów określonych w Działaniu	✓	✗	—	
Projekt jest zgodny z typami projektów przewidzianymi do wsparcia w ramach działania/ poddziałania	✓	✓	—	
Wskaźniki realizacji celów projektu	✓	✓	—	
Prawidłowość określenia wkładu własnego	✓	✗	—	
Projekt nie został zakończony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu	✓	✗	—	
Trwałość operacji	✓	✗	—	
Wykonalność techniczna, technologiczna i instytucjonalna projektu	✓	✗	—	

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika	Uwagi
Kwalifikowalność wydatków	✓	✓	—	
Strategiczny charakter projektu	✓	✗	—	<p>W ramach niniejszego kryterium (niewystępującego w katalogach kryteriów dla wszystkich Działań/Poddziałań w EFRR) weryfikowana jest wyłącznie kwestia zgodności projektu z celami wskazanymi w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 - Plan modernizacji 2020+ (a w przypadku Poddziałania 1.2.1, Schemat: projekty grantowe, także zgodności z zapisami Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020).</p> <p>Mając do czynienia z tak ogólnym sposobem zdefiniowania kryterium występuje ograniczone uzasadnienie dla postrzegania go jako narzędzia identyfikacji projektów o charakterze strategicznym. By w sposób skuteczny zidentyfikować projekty o charakterze strategicznym stosowane są z reguły inne sposoby oceny. W ramach RPO dla województwa śląskiego w roku 2017 testowana będzie kolegiarna ocena strategiczna w wybranych Działaniach/Poddziałaniach. Polega ona na przeprowadzeniu panelu eksperckiego, w ramach którego jego członkowie wypracowują wspólną ocenę dotyczącą oddziaływania strategicznego poszczególnych projektów. Należy także podkreślić, że w innych regionach w sposób bardziej szczegółowy definiowane i operacjonalizowane są kryteria dotyczące strategicznego charakteru projektu, tak by wykraczały one poza ogólną zgodność z dokumentem strategicznym. Z takim podejściem mamy do czynienia w ramach Poddziałania 1.3.4 RPO Województwa Wielkopolskiego, gdzie kryterium dotyczące strategicznego charakteru projektu weryfikowane jest szczegółowo w oparciu o przedstawiane przez wnioskodawcę uzasadnienia wskazujące na strategiczne znaczenie przedsięwzięcia.</p> <p>W związku z powyższym rekomenduje się zmianę nazwy kryterium dotyczącego strategicznego charakteru projektu.</p>
Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi	✓	✓	—	
Wykonalność finansowa i ekonomiczna projektu	✓	✓	—	<p>Jednym z wymiarów oceny w ramach niniejszego kryterium jest to: „Czy analiza finansowa została przeprowadzona zgodnie z zasadami sporządzania takich analiz?”. Jednocześnie jednak, nie doprecyzowano treści rzeczonych zasad, nie wskazano także ewentualnego dokumentu / opracowania stanowiącego podstawę do ewentualnego określenia zasad sporządzania analiz finansowych. W rezultacie ocena spełniania niniejszego kryterium może mieć charakter arbitralny i subiektywny już na poziomie uznania, jakie aspekty powinny być w tym przypadku oceniane.</p> <p>Tymczasem, w niektórych RPO podejmowane są próby doprecyzowania tej kwestii – sposób definiowania kryteriów dotyczących analiz finansowych pozwala przynajmniej częściowo wywnioskować jakie elementy / sposób przeprowadzenia analizy finansowej świadczyć będzie o jej poprawności. I tak, w przypadku RPO Woj. Śląskiego w definicji kryterium ogólnego merytorycznego dla EFRR: „Właściwie przygotowana</p>

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika	Uwagi
				analiza finansowa i ekonomiczna projektu” doprecyzowano sposób dokonywania oceny wskazując, iż: „Ekspert, na podstawie informacji podanych w tabelach finansowych oraz w opisie zawartym w części B wniosku, weryfikuje adekwatność i poprawność przyjętych założeń, danych wejściowych oraz przepływów finansowych generowanych przez projekt. Analiza powinna uwzględniać uwarunkowania rynkowe danej branży oraz specyfikę projektu ujmując ilościowe i jakościowe skutki realizacji projektu w oparciu o wszystkie istotne środowiskowe, gospodarcze i społeczne efekty prezentując je, jeżeli to możliwe w kategoriach ilościowych”. Z kolei w ramach RPO Woj. Lubelskiego w ramach kryteriów finansowo-ekonomicznych obowiązujących w EFRR stosowane jest kryterium: „Wykonalność finansowa wybranego wariantu realizacji projektu”, gdzie m.in. weryfikuje się sposób przygotowania analizy finansowej pod kątem tego, „czy wnioskodawca dokonał analizy czynników ryzyka związanych z finansowaniem projektu podczas jego realizacji, a następnie eksploatacji i czy zaplanował odpowiednie działanie w przypadku ich wystąpienia”. Te przykładowe rozwiązania stosowane w innych RPO mogą stanowić propozycję sposobu doprecyzowania kryterium wykonalności finansowej i ekonomicznej projektu w jego części dotyczącej zgodności przygotowanych analiz z zasadami ich sporządzania. Potrzebne w tym przypadku jest doprecyzowanie kryterium wykonalności finansowej i ekonomicznej projektu.
Zgodność z planami rozwoju sieci ciepłowniczej	✓	✗	—	
Zgodność dokumentacji projektowej z Regulaminem konkursu	✓	✗	—	
Maksymalna wartość dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie budynku w ramach projektu	✓	✗	—	

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów Załącznika 3 do SzOOP RPO WK-P 2014-2020 przyjętego Uchwałą nr 47/1867/16 Zarządu Województwa z dnia 30 listopada 2016 r., wyników oceny merytorycznej, oceny eksperckiej oraz analizy benchmarkingowej; katalog kryteriów stosowany w Działaniu 3.3; kursywą oznaczono kryterium obecnie nieobowiązujące

Zgodnie z uwagami przytoczonymi w powyższej tabeli w przypadku części ogólnych kryteriów merytorycznych wykryte zostały słabości polegające na zbytnej złożoności czy też niskiej precyzyjności kryteriów. W przypadku wskazanych w tabeli kryteriów sformułowane zostały konkretne zalecenia, które znalazły się w Tabeli wniosków i rekomendacji.

Jednocześnie jednak należy zwrócić uwagę, iż stosowane w ramach EFRR ogólne kryteria merytoryczne należy ocenić pozytywnie pod względem zrozumiałości dla wnioskodawców. Tylko w przypadku 2 na 33 analizowane kryteria więcej niż 10% badanych wnioskodawców wskazało w badaniu CAWI na problemy ze zrozumiałością. Dotyczy to kryteriów „Zgodność projektu z Umową Partnerstwa”, (stosowane w Działaniu 5.1 Infrastruktura drogowa) oraz „Wykonalność instytucjonalna projektu” (stosowane w Poddziałaniach 1.2.1 Wsparcie procesów badawczo-rozwojowych, 1.3.1 Wsparcie procesów badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach akademickich oraz 1.5.2 Wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw).

W przypadku obu z nich na brak zrozumiałości wskazało nieco ponad 11% badanych. W przypadku wyżej wymienionych kryteriów mamy do czynienia z pewnymi problemami ze zrozumiałością, lecz ich występowanie jest rzadkie.

Kryteria merytoryczne ogólne w ramach EFS

W przypadku kryteriów merytorycznych ogólnych w ramach EFS mamy do czynienia z trzema aspektami odrębności podejścia do konstruowania tej kategorii kryteriów w porównaniu do kryteriów w ramach EFRR. Po pierwsze, w przypadku EFS mamy do czynienia z wyróżnieniem trzech grup kryteriów merytorycznych ogólnych, które dotyczą odpowiednio: jakości projektu, finansowania projektu oraz wnioskodawcy (w przypadku kryteriów dla Działania 8.1, zarówno dla 2015, jak i 2016 roku nie występują kryteria dotyczące wnioskodawcy). Po drugie, w ramach EFS zachowana jest zasada uniwersalnego charakteru kryteriów ogólnych, co oznacza, że występuje wspólny dla wszystkich Działań/Poddziałań zestaw kryteriów ogólnych (za wyjątkiem odmiennego zestawu kryteriów ogólnych dla trybu pozakonkursowego). Po trzecie, w puli kryteriów merytorycznych ogólnych w ramach EFS mamy do czynienia zarówno z kryteriami zero-jedynkowymi, jak i punktowymi, co pozwala lepiej dostosować sposób oceny do specyfiki zakresu danego kryterium⁶⁰.

W poniższej tabeli przedstawiono syntetyczne wyniki analizy walidacyjnej dla ogólnych kryteriów merytorycznych w ramach EFS, z jednoczesnym uwzględnieniem wyników oceny eksperckiej (pole „Uwagi”).

Tabela 13. Ocena ogólnych kryteriów wyboru w ramach EFS

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika	Uwagi
Projekt jest zgodny z Regulaminem konkursu	✓	✓	—	
Budżet - niezbędność wydatków do realizacji zaplanowanych działań	✗	✓	—	
<i>Budżet - racjonalność i efektywność wydatków</i>	✓	✓	—	
<i>Budżet - kwalifikowalność wydatków</i>	✓	✓	—	
<i>Budżet - prawidłowość sporządzenia budżetu projektu</i>	✓	✓	—	
Cel projektu oraz poprawność doboru wskaźników	✓	✓	✗	
Trafność doboru zadań i opis zadań w kontekście osiągnięcia celów/wskaźników projektu/ oraz trafności opisanej analizy ryzyka nieosiągnięcia założeń projektu	✗	✓	✓	Kryterium ma charakter punktowy w przypadku trybu konkursowego, jednocześnie nie przewidziano możliwości oceny warunkowej, która w przypadku kryteriów ogólnych merytorycznych w ramach EFS dotyczy kryteriów odnoszących się do budżetu projektu. Należy w związku z tym zwrócić uwagę, że w przypadku niniejszego kryterium mamy do czynienia z bardzo szerokim i różnorodnym zakresem oceny (opis sposobu rekrutacji uczestników/uczestniczek projektu, adekwatność doboru zadań i ich merytoryczna zawartość w świetle zdiagnozowanego/yh problemu/ów oraz

⁶⁰ W analizie kryteriów merytorycznych ogólnych dla EFRR problem nieadekwatności formuły oceny zero-jedynkowej został zasygnalizowany w odniesieniu do kryteriów dotyczących: strategicznego charakteru projektu oraz gotowości technicznej do realizacji projektu.

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika	Uwagi
Potencjał i doświadczenie wnioskodawcy i partnera/ów	x	✓	x	<p>założonych celów, trwałość projektu (o ile dotyczy), racjonalność harmonogramu zadań, sposób zarządzania projektem, ocenie podlegać będzie trafność opisanej analizy ryzyka nieosiągnięcia założeń projektu – dla projektów których wnioskowana kwota dofinansowania jest równa albo przekracza 2 mln zł). Są to obszary, w których mogłaby znaleźć zastosowanie procedura negocjacyjna pozwalająca zoptymalizować / zracjonalizować wymiar zadaniowy i czasowy projektu oraz szczegółowe rozwiązania stosowane np. w obszarze rekrutacji uczestników, czy zarządzania projektem.</p> <p>Należy wprowadzić możliwość stosowania oceny warunkowej dla kryterium dotyczącego doboru i opisu zadań.</p>
				<p>Kryterium odnosi się do potencjału i doświadczenia wnioskodawcy i partnera/ów, z uwzględnieniem kwestii posiadania doświadczenia wnioskodawcy/partnera/ów w obszarze tematycznym, którego dotyczy realizowany projekt, na danym terytorium i w pracy z daną grupą docelową, co należy ocenić pozytywnie. Jednocześnie jednak, w przypadku przedsięwzięć o charakterze partnerskim, deklarowany potencjał i doświadczenie wnioskodawcy i partnera/ów nie jest weryfikowany i oceniany w kontekście podziału zadań. Innymi słowy, przedmiotem oceny nie jest to, czy specyfika zadań realizowanych przez wnioskodawcę i partnera / partnerów odzwierciedla ich potencjał i doświadczenie i pozwala wykorzystać je w sposób optymalny w kontekście realizacji celów projektu.</p> <p>Rekomenduje się zwiększenie skuteczności kryterium potencjału i doświadczenia wnioskodawcy i partnera/ów.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów Załącznika 3 do SzOOP RPO WK-P 2014-2020 przyjętego Uchwałą nr 47/1867/16 Zarządu Województwa z dnia 30 listopada 2016 r. oraz wyników oceny merytorycznej; kursywą oznaczono kryteria obecnie nieobowiązujące

W przypadku większości merytorycznych kryteriów ogólnych zidentyfikowano problemy z precyzyjnością oceny. Spośród obecnie obowiązujących kryteriów pozytywnie pod względem precyzyjności oceniono jedynie „Cel projektu oraz poprawność doboru wskaźników” oraz „Projekt jest zgodny z Regulaminem konkursu”. Skutkiem ograniczonej precyzyjności oceny może być ograniczona porównywalność ocen poszczególnych projektów. Słaba precyzja oceny może doprowadzać do sytuacji, iż projekty zawierające analogiczne rozwiązania są oceniane w różny sposób lub sytuacji, w których takie same oceny przyznawane są projektom różniącym się jakościowo.

Wszystkie ogólne kryteria merytoryczne posiadają istotny wpływ na wybór projektu do dofinansowanie. Z kolei tylko w przypadku jednego kryterium – „Trafność doboru zadań i opis zadań w kontekście osiągnięcia celów/wskaźników projektu/ oraz trafności opisanej analizy ryzyka nieosiągnięcia założeń projektu” zidentyfikowano pozytywny związek pomiędzy oceną a wysokością wartości docelowej wskaźnika.

Podobnie jak w przypadku kryteriów horyzontalnych, także i w odniesieniu do ogólnych kryteriów merytorycznych w ramach EFS ujawnia się specyfika Osi Priorytetowych: 11 i 12. Jeśli chodzi o Oś Priorytetową 11, to nie zostały w jej ramach wyróżnione kryteria ogólne, ale analizując kryteria merytoryczne zero-jedynkowe dotyczące tego obszaru wsparcia zauważyć można pewne podobieństwo do katalogu kryteriów ogólnych merytorycznych w pozostałych Osiach Priorytetowych finansowanych z EFS (szczególnie jeśli chodzi o ocenę budżetu projektu). Kryteria dotyczące budżetu (choć w zmodyfikowanej i okrojonej formie) znalazły się także w puli kryteriów ogólnych merytorycznych dla Osi Priorytetowej 12, gdzie dodatkowo wśród kryteriów ogólnych obowiązują także kryteria: „Wpływ działań zaplanowanych w Rocznym Planie Działań PT na zwiększenie efektywności funkcjonowania instytucji” oraz „Wartość Roczno Planu Działań PT nie przekracza wysokości środków dostępnych w alokacji”.

Ogólne kryteria merytoryczne stosowane w ramach EFS zostały pozytywnie ocenione przez wnioskodawców pod względem zrozumiałości. Tylko w przypadku 3 na 15 analizowanych kryteriów więcej niż 10% respondentów wskazało na brak zrozumiałości:

- „Zgodność z prawodawstwem unijnym oraz z właściwymi zasadami unijnymi, w tym: zasadą równości szans kobiet i mężczyzn w oparciu o standard minimum, o którym mowa w Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji” – 23,1% badanych,
- „Adekwatność doboru grupy docelowej w kontekście wskazanego celu głównego projektu i właściwego celu szczegółowego RPO WK-P, w tym opis: istotnych cech uczestników (osób lub podmiotów), którzy zostaną objęci wsparciem w kontekście zdiagnozowanej sytuacji” – 15,8% badanych,
- „W projekcie uwzględniono wszystkie wskaźniki adekwatne dla danej formy wsparcia/grupy docelowej zaplanowanej w projekcie na podstawie SZOOP RPO WK-P 2014-2020.” – 15,8% badanych.

W przypadku wyżej wymienionych kryteriów mamy do czynienia z pewnymi problemami ze zrozumiałością, lecz ich występowanie jest rzadkie. Warto zaznaczyć, iż kryteria te stosowane były wyłącznie w Działaniu 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR.

Mimo problemów z precyzją wynikających z samej specyfiki kryteriów ogólnych należy ocenić je generalnie pozytywnie. W wyniku przeprowadzonej analizy sformułowano zalecenia usprawniające tylko w odniesieniu do wybranych kryteriów wyboru. Rekomendacje odnoszą się do zwiększenia wagi punktowej, poszerzenia zakresu oceny w kryterium oraz zmian w zakresie wprowadzenia możliwości zastosowania oceny warunkowej.

2.3.4.2 Kryteria szczegółowe w ramach poszczególnych Osi Priorytetowych

W niniejszej części przedstawiono wyniki analizy dotyczącej kryteriów szczegółowych w ramach poszczególnych Osi Priorytetowych. Podobnie jak w przypadku wcześniejszych podrozdziałów, także i w tym przypadku zaprezentowane wnioski i uwagi do kryteriów bazują na przeprowadzonej ocenie eksperckiej, którą uzupełniono wynikami analizy benchmarkingowej. Jednocześnie, w przypadku wybranych Działań/Poddziałań analiza została poszerzona także o komponent walidacyjny. W rezultacie, dla tych katalogów kryteriów przedstawiono zestawienia obejmujące wszystkie kryteria merytoryczne (całość kryteriów w wybranych do analizy walidacyjnej naborach stanowiła bowiem przedmiot analiz). W pozostałych przypadkach, prezentacja wyników i wniosków ma taki sam charakter jak w częściach wcześniejszych – przywołane i omówione zostały tylko przypadki kryteriów wyboru projektów, co do których sformułowano zostały określone uwagi.

Oś Priorytetowa 1 Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu

W poniższej tabeli przedstawiono uwagi wskazujące na ewentualne problemy dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 1 Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu.

Tabela 14. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 1 Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu

Nazwa kryterium	Uwagi
<p>Doświadczenie w zarządzaniu i realizacji projektów o podobnym zakresie (Poddziałanie 1.2.1, Schemat: projekty grantowe)</p> <p>Doświadczenie w zarządzaniu i realizacji projektów o podobnym zakresie oraz potencjał organizacyjny i techniczny (Poddziałanie 1.5.2, Schemat: wsparcie MŚP na rynkach międzynarodowych - projekty grantowe)</p>	<p>Kryterium odwołuje się wyłącznie do kwestii posiadania przez wnioskodawcę określonego potencjału kadrowego, który ma uwiarygodniać posiadanie wymaganego doświadczenia. Sposób oceny nie zapewnia jednak identyfikacji i premiowania przedsięwzięć gwarantujących, iż zadeklarowany potencjał kadrowy zostanie wykorzystany na potrzeby realizacji projektu.</p> <p>Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że w innych regionach stosowane są rozwiązania pozwalające, jeśli nie zagwarantować, to przynajmniej zwiększyć prawdopodobieństwo realizacji projektu przez osoby o wymaganym doświadczeniu. Przykładowo, w przypadku Poddziałania 1.2.1 Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw RPO Woj. Małopolskiego, w ramach oceny potencjału merytorycznego i technicznego wnioskodawcy, zaakcentowana jest kwestia oceny doświadczenia i wiedzy nie samego wnioskodawcy, ale osób, które stanowiąc będą zespół realizujący projekt. Z kolei w ramach kryteriów ogólnych merytorycznych dla EFS w RPO Woj. Mazowieckiego, oceniany jest nie tylko potencjał kadrowy wnioskodawcy, ale także sposób jego wykorzystania w ramach projektu. Podobne podejście stosowane jest także w ramach kryteriów ogólnych merytorycznych dla RPO Woj. Małopolskiego, gdzie wskazuje się, że ocena doświadczenia powinna być stosowana zarówno w odniesieniu do podmiotu (wnioskodawcy), jak i osób faktycznie zaangażowanych w realizację projektu.</p> <p>Rekomenduje się zmodyfikowanie kryterium doświadczenia w realizacji podobnych projektów, tak aby oceniało precyzyjniej wykorzystanie potencjału kadrowego.</p>
<p>Wpływ projektu na rozwój przedsiębiorstw (Poddziałanie 1.2.1, Schemat: projekty grantowe; Poddziałanie 1.3.1; Schemat: wsparcie B+R w przedsiębiorstwach akademickich)</p>	<p>Cel szczegółowy realizowanej interwencji dotyczy zwiększenia aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw. Jednocześnie jednak, podejmowane działania powinny generować określone i konkretne efekty mierzalne. W przypadku Poddziałania 1.2.1 w ramach niniejszego kryterium premiowane są te przedsięwzięcia, w przypadku których grantodawca zapewnia, iż nastąpi wpływ na rozwój przedsiębiorstw poprzez: opracowanie i przygotowanie do wdrożenia przez odbiorców ostatecznych (grantobiorców) nowe/ udoskonalone, produkty/usługi – 1 pkt., lub opracowanie i przygotowanie do wdrożenia przez odbiorców ostatecznych (grantobiorców) zasadnicze zmiany procesu produkcyjnego/usługowego – 1 pkt. Z kolei w przypadku Poddziałania 1.3.1 w ramach niniejszego kryterium premiowane są te przedsięwzięcia, w których wnioskodawca: poszerzy prowadzoną działalność gospodarczą o sprzedaż wyników prac B+R lub udzielenie licencji – 1 pkt; wprowadzi na rynek nowe, udoskonalone, innowacyjne produkty/usługi – 2 pkt.; dokona zasadniczej zmiany procesu produkcyjnego/usługowego – 2 pkt.</p> <p>Nie określono jednak wymaganego minimum punktowego dla niniejszego kryterium, co ogranicza jego skuteczność w kierunkowaniu wsparcia, które zapewni osiągnięcie określonych efektów rozwojowych w sektorze przedsiębiorstw.</p> <p>Ważne jest wprowadzenie minimalnej liczby punktów dla kryterium wpływu projektu na rozwój przedsiębiorstw.</p>
<p>Agenda badawcza (Poddziałanie 1.3.1, Schemat: wsparcie B+R w przedsiębiorstwach akademickich)</p>	<p>Podobnie jak w przypadku innych RPO, w których sformułowano kryterium o takim lub zbliżonym charakterze, jest ono oceniane zero-jedynkowo. Specyfiką RPO WK-P 2014-2020 jest jednak w tym przypadku bardzo szczegółowe i wieloaspektowe scharakteryzowanie w definicji kryterium zagadnień, które podlegają weryfikacji w procesie oceny. Wobec takiego sposobu zdefiniowania kryterium (ale także biorąc pod uwagę znaczenie agendy badawczej jako narzędzia zapewnienia realizacji celów przedsięwzięć realizowanych w niniejszym Poddziałaniu i schemacie) niewystarczająca wydaje się być formuła oceny kryterium na zasadzie „spełnia – nie spełnia”. Takie podejście nie pozwala bowiem na uchwycenie różnicowań pomiędzy projektami co do zakresu i jakości przygotowanej agendy badawczej.</p> <p>Rekomenduje się zmianę sposobu oceniania kryterium dotyczącego agendy badawczej, modyfikując proces oceny.</p>
<p>Zapotrzebowanie i opłacalność wdrożenia (Poddziałanie 1.3.1, Schemat: wsparcie B+R w przedsiębiorstwach akademickich)</p>	<p>W ramach niniejszego kryterium łącznie oceniane są dwie znacząco różne kwestie. Kryterium ma charakter punktowy i nie wyodrębniono puli punktów przypadających na każdy z elementów kryterium, co może generować problem subiektywizmu w przyznawaniu określonej liczby punktów cząstkowych (dotyczących, odpowiednio: zapotrzebowania rynkowego i opłacalności wdrożenia).</p> <p>Takie rozwiązanie w odniesieniu do tego samego kryterium zastosowano także w woj. śląskim (Działanie 1.2). Z drugiej jednak strony, w przypadku RPO Woj. Małopolskiego (Poddziałanie 1.2.1) dokonano rozdzielenia obu ocenianych kwestii wyodrębniając tym samym dwa kryteria: „Zapotrzebowanie rynkowe na rezultaty projektu” oraz „Opłacalność wdrożenia”, co pozwala w sposób bardziej precyzyjny i różnicujący poszczególne projekty ocenić obie kwestie.</p> <p>Należy rozdzielić elementy oceny w ramach kryterium zapotrzebowania rynkowego i opłacalności wdrożenia.</p>
<p>Wpływ projektu na rozwój</p>	<p>Nazwa kryterium nie odzwierciedla jego faktycznej funkcji i zakresu znaczeniowego, gdyż</p>

Nazwa kryterium	Uwagi
przedsiębiorczości (Poddziałanie 1.4.3, Schemat: wsparcie powstawania i poszerzania terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą)	kryterium nie dotyczy oddziaływania projektu na rozwój przedsiębiorczości, lecz bardziej potencjału wnioskodawcy w zakresie pozyskiwania inwestorów. Rekomendowana w związku z tym zmiana nazwy kryterium wpływu projektu na rozwój przedsiębiorczości.
Zgodność projektu z planami działań, strategiami i innymi dokumentami (Poddziałanie 1.5.2, Schemat: projekty obejmujące wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw oraz promocji gospodarczej regionu; Schemat: Wsparcie dla podmiotów obsługujących inwestorów i eksporterów poprzez przygotowanie i rozwój pakietu usług doradczych w zakresie prowadzenia działalności eksportowej i inwestycyjnej)	Nazwa kryterium wskazuje na to, iż przedmiotem oceny jest zgodność projektu z szerokim zakresem dokumentów strategicznych (otwarte zdefiniowanie katalogu dokumentów). Tymczasem, z przyjętego sposobu oceny wynika, że weryfikowana jest tylko zgodność z określonymi dokumentami wymienionymi w treści definicji. Rekomenduje się zmianę nazwy kryterium dotyczącego zgodności projektu z planami, strategiami, etc.

Źródło: opracowanie własne na podstawie oceny eksperckiej oraz benchmarkingu

W toku analizy nie zidentyfikowano problemów o charakterze systemowym. Ocena kryteriów pozwoliła na zidentyfikowanie potrzeb wprowadzenia zmian w niektórych kryteriach stosowanych w ramach Osi priorytetowej 1. W odniesieniu do nich sformułowano rekomendacje dotyczące zwiększenia precyzyjności sformułowania kryteriów, zmiany sposobu dokonywania oceny oraz zmiany nazwy kryterium.

Szczegółowe kryteria wyboru projektów zostały pozytywnie ocenione pod względem zrozumiałości przez wnioskodawców. Tylko w przypadku 5 na 19 analizowanych kryteriów ponad 10% respondentów wskazało na brak zrozumiałości. Dotyczy to stosowanych w Poddziałaniu 1.3.1 Wsparcie procesów badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach akademickich kryterium „Agenda badawcza” (14,3% badanych), „Nowość rezultatów” (14,3% badanych) oraz „Projekty obejmujące etap pierwszej produkcji” (14,3% badanych, stosowanego oprócz Poddziałania 1.3.1 również w Poddziałaniu 1.2.1 Wsparcie procesów badawczo-rozwojowych kryterium „Projekt wpisuje się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji” (14,0% badanych, a także kryterium „Wpływ projektu na rozwój przedsiębiorstw” (11,5% badanych) stosowanego w Poddziałaniach 1.2.1, 1.3.1 oraz 1.5.2 Wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw. W przypadku wyżej wymienionych kryteriów mamy do czynienia z pewnymi problemami ze zrozumiałością, lecz ich występowanie jest rzadkie. Wnioskodawcy przede wszystkim wskazywali na ograniczoną precyzyjność kryteriów, wielkość możliwych interpretacji oraz trudności w ocenie przedsięwzięć o szczególnie nowatorskim, innowacyjnym charakterze.

Oś Priorytetowa 2 Cyfrowy region

W poniższej tabeli przedstawiono uwagi wskazujące na ewentualne problemy dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 2 Cyfrowy region.

Tabela 15. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 2 Cyfrowy region

Nazwa kryterium	Uwagi
Uproszczenie procedur administracyjnych (Działanie 2.2, Schemat: digitalizacja zasobów regionalnych)	Specyfika działań realizowanych w ramach projektów w Działaniu 2.2 w pewnym sensie „wymusza” efekt w postaci uproszczenia procedur administracyjnych, tym bardziej jeśli uwzględnimy sposób definiowania tego kryterium, gdzie wskazuje się, iż uproszczenie ma nastąpić np. poprzez „informatyczne wsparcie procesów wewnętrznych i zewnętrznych instytucji ułatwiające kontakt z klientem”. W rezultacie istnieje duże ryzyko nieużyteczności niniejszego kryterium rozumianej jako brak, zawartego w nim, rzeczywistego elementu oceny. Hipotezę o ograniczonej użyteczności niniejszego kryterium potwierdza brak analogicznych kryteriów w innych RPO (np. w tożsamym zakresowo Poddziałaniu 2.1.2 RPO Woj. Małopolskiego). Rekomenduje się zrezygnować z kryterium szczegółowego, dotyczącego uproszczenia procedur administracyjnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie oceny eksperckiej oraz benchmarkingu

W Osi priorytetowej 2 nie zidentyfikowano problemów o dużym znaczeniu. Tylko w odniesieniu do jednego kryterium sformułowano rekomendację zmiany polegającej na rezygnacji z wykorzystania konkretnego kryterium. W badaniu CAWI nie brali udziału wnioskodawcy z Osi priorytetowej 2, dlatego nie jest możliwa ocena zrozumiałości kryteriów z perspektywy podmiotów aplikujących.

Oś Priorytetowa 3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki analizy walidacyjnej dla Działania 3.3, Schemat: modernizacja energetyczna budynków publicznych – w ramach polityki terytorialnej.

Tabela 16. Ocena szczegółowych kryteriów wyboru w ramach Działania 3.3 Schemat „Modernizacja energetyczna budynków publicznych – w ramach polityki terytorialnej”

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika
Ilość złożonych projektów	✓	✗	—
Zgodność z właściwą mapą potrzeb zdrowotnych	—	—	—
Zgodność z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) lub Planem działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)	✓	✗	—
Zgodność ze strategią rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji lub strategią Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego	✓	✗	—
Zgodność z „Krajowym Planem działań dotyczącym efektywności energetycznej dla Polski”	✓	✗	—
Zgodność z Krajowym Planem mającym na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii	✓	✗	—
Zgodność z „Przewodnikiem technicznego finansowania modernizacji energetycznej budynków finansowanych w ramach Polityki Spójności”	✓	✗	—
Audyt energetyczny	✓	✓	—
Stopień redukcji CO2 przy indywidualnych źródłach ciepła	✓	✗	—
Ograniczenia instalacji kotłów na biomasę	✓	✗	—
Minimalne wymagania dotyczące źródeł ciepła opalanych biomasą[3]	✓	✗	—
Zgodność wspieranej inwestycji z przepisami dotyczącymi emisji zanieczyszczeń	✓	✗	—
Koordinacja wymiany/modernizacji źródeł ciepła z termomodernizacją budynku	—	—	—
Efektywność kosztowa w całej populacji wniosków	✓	✗	✓
Stopień w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia efektywności energetycznej	✓	✗	✗
Stopień redukcji gazów cieplarnianych w całej populacji wniosków	✓	✗	✓
Stopień redukcji emisji pyłu PM 10 w całej populacji wniosków	✓	✗	✗
Ilość budynków poddanych modernizacji energetycznej	✓	✗	✓
Zgodność ze standardami kształtowania ładu przestrzennego w województwie	✓	✗	✗
Lokalizacja projektu na obszarze chronionym	✓	✗	✗
Przeznaczenie budynku	✓	✗	✗
Szczególne wymagania dla budynku wpisanego do rejestru zabytków lub podlegającego ochronie konserwatorskiej	✓	✗	✗
Dodatkowe prace wynikające z audytu podnoszące standard techniczny budynku	✓	✗	✗
Komplementarność z innymi przedsięwzięciami	✓	✗	✗

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów Załącznika 3 do SzOOP RPO WK-P 2014-2020 przyjętego Uchwałą nr 47/1867/16 Zarządu Województwa z dnia 30 listopada 2016 r. oraz wyników oceny merytorycznej

W kryteriach stosowanych w Działaniu 3.3 Schemat „Modernizacja energetyczna budynków publicznych – w ramach polityki terytorialnej” nie zidentyfikowano problemów z precyzyjnością. Wszystkie analizowane kryteria oceniono pozytywnie. Jednocześnie tylko wybrane kryteria posiadają związek z deklarowaną do realizacji wartością wskaźników, mowa tu o kryteriach: „Efektywność kosztowa w całej populacji wniosków”, „Stopień redukcji gazów cieplarnianych w całej populacji wniosków” oraz „Ilość budynków poddanych modernizacji energetycznej”.

W poniższej tabeli przedstawiono uwagi wskazujące na ewentualne problemy dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie.

Tabela 17. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie

Nazwa kryterium	Uwagi
Efektywność kosztowa projektu (Działanie 3.1, Schemat: Sieci elektroenergetyczne dedykowane przyłączaniu nowych jednostek wytwórczych z OZE do KSE; Schemat: Infrastruktura służąca do przesyłu i dystrybucji energii cieplnej z OZE; Schemat: Mikroinstalacje)	W przypadku niniejszego kryterium mamy do czynienia z podejściem stosowanym także w innych RPO, gdzie ocena punktowa nie wynika wyłącznie z bezwzględnej wartości wskaźnika efektywności kosztowej obliczonego dla danego projektu, ale z pozycji projektu w rankingu wszystkich przedsięwzięć pod względem uzyskanej wartości wskaźnika. Najczęściej takie rozwiązanie przyjmuje postać podziału populacji projektów na grupy kwintylowe lub kwartyłowe (RPO Woj. Mazowieckiego – Działanie 4.1, RPO Woj. Podkarpackiego – Działanie 3.1, RPO Woj. Wielkopolskiego – Działanie 3.1). W przypadku RPO WK-P 2014-2020 zestawia się natomiast wartość wskaźnika dla projektu z wartością maksymalną tego wskaźnika w populacji projektów. Jest to podejście poprawne, ale niewystarczająco jednoznacznie i precyzyjnie opisane w definicji kryterium, gdzie nie wskazuje się na fakt, iż punktacja przyznawana jest w odniesieniu do wyników oceny dla całej populacji projektów (we wskazanych województwach w sposób precyzyjny opisany jest algorytm wyliczenia wartości punktowej wraz z jednoznaczną informacją, iż na potrzeby obliczenia wartości punktowej tworzony jest ranking całej populacji projektów). Należy doprecyzować definicję kryterium dotyczącego efektywności kosztowej projektu, tak aby jego przekaz był jednoznaczny.
Efektywność kosztowa projektu (Działanie 3.4, Schemat: budowa i przebudowa ścieżek rowerowych w ramach polityki terytorialnej)	Inaczej niż w pozostałych Działaniach Osi Priorytetowej 3, kryterium oceniane jest w sposób bezwzględny – bez odniesienia zadeklarowanej wartości wskaźnika efektywności kosztowej projektu do jego wartości w innych projektach z całej populacji złożonych wniosków. Takie podejście w mniejszym stopniu pozwala na zróżnicowanie procesu identyfikacji i selekcji projektów ze względu na deklarowany stopień efektywności kosztowej projektu. Rekomenduje się zmodyfikować sposób przyznawania punktów w ramach kryterium efektywności kosztowej projektu.
Stopień redukcji CO ₂ (Działanie 3.4, Schemat: budowa i przebudowa ścieżek rowerowych w ramach polityki terytorialnej)	Występuje tutaj problem zbliżony do problemu zidentyfikowanego wcześniej dla kryterium dotyczącego efektywności kosztowej projektu w Działaniu 3.1 – z nazwy i definicji kryterium nie wynika w sposób jednoznaczny, iż ocena dokonywana jest dla całej populacji wniosków. Ważne jest doprecyzowanie definicji kryterium dotyczącego stopnia redukcji CO ₂ , tak aby jego przekaz był jednoznaczny.

Źródło: opracowanie własne na podstawie oceny eksperckiej oraz benchmarkingu

W związku z brakiem identyfikacji problemów o krytycznym charakterze, kryteria stosowane w ramach Osi priorytetowej 3 należy ocenić generalnie pozytywnie. W wyniku analizy sformułowano rekomendacje dotyczące wybranych kryteriów szczegółowych. Zalecenia te dotyczyły modyfikacji sposobu oceny oraz doprecyzowania kryteriów.

Szczegółowe kryteria stosowane w ramach Osi priorytetowej 3 zostały także pozytywnie ocenione przez wnioskodawców pod względem zrozumiałości. Żadne z kryteriów szczegółowych nie zostało ocenione jako niezrozumiałe przez więcej niż 10% wnioskodawców biorących udział w badaniu CAWI.

Oś Priorytetowa 4 Region przyjazny środowisku

W poniższej tabeli przedstawiono uwagi wskazujące na ewentualne problemy dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 4 Region przyjazny środowisku.

Tabela 18. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 4 Region przyjazny środowisku

Nazwa kryterium	Uwagi
Kosztowa efektywność projektu (Poddziałanie 4.1.1, Schemat: Infrastruktura małej retencji)	Kryterium oceniane jest w sposób bezwzględny – bez odniesienia zadeklarowanej wartości wskaźnika efektywności kosztowej projektu do jego wartości w innych projektach z całej populacji złożonych wniosków. Takie podejście w mniejszym stopniu pozwala na zróżnicowanie procesu identyfikacji i selekcji projektów ze względu na deklarowany stopień efektywności kosztowej projektu. Potrzebna jest modyfikacja sposobu przyznawania punktów w ramach kryterium kosztowej efektywności projektu.
Pojemność obiektów małej retencji (Poddziałanie 4.1.1, Schemat: Infrastruktura małej retencji)	Kryterium oceniane jest w sposób bezwzględny – bez odniesienia zadeklarowanego stopnia zwiększenia pojemności obiektów małej retencji do stopnia zwiększenia w innych projektach z całej populacji złożonych wniosków. Takie podejście w mniejszym stopniu pozwala na zróżnicowanie procesu identyfikacji i selekcji projektów ze względu na deklarowany stopień zwiększenia pojemności obiektów małej retencji. Należy podjąć działanie polegające na modyfikacji sposobu nadawania punktów w ramach kryterium pojemności obiektów małej retencji.
Potencjał kadrowy Wnioskodawcy (Działanie 4.2, Schemat: Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych – projekt grantowy)	Kryterium odwołuje się wyłącznie do kwestii posiadania przez wnioskodawcę określonego potencjału kadrowego, który ma uwiarygadniać posiadanie wymaganego doświadczenia. Sposób oceny nie zapewnia jednak identyfikacji i premiowania przedsięwzięć gwarantujących, iż zadeklarowany potencjał kadrowy zostanie wykorzystany na potrzeby realizacji projektu. Wymagana jest modyfikacja sposobu oceny w ramach kryterium dotyczącego potencjału kadrowego wnioskodawcy.
Wpływ na gospodarkę regionu (Działanie 4.4, Schemat: Imprezy kulturalne)	W przypadku niniejszego kryterium weryfikowany jest fakt, czy impreza kulturalna wywiera znaczny wpływ na gospodarkę regionalną, wykazany przez wymierne długoterminowe korzyści, zgodnie z przeprowadzoną analizą finansową i ekonomiczną. Jednocześnie, przyjęto szczegółowe aspekty oceny (poziom dofinansowania kosztów kwalifikowalnych projektu; wnioskodawca zatrudnia wolontariuszy do pomocy przy wydarzeniu kulturalnym; wnioskodawca nawiązał współpracę z przedsiębiorcami z województwa kujawsko-pomorskiego przy tworzeniu imprezy kulturalnej; Wnioskodawca nawiązał współpracę z partnerami medialnymi z regionu). Aspekty te nie gwarantują jednak, że skutecznie przeprowadzona może być identyfikacja znacznego wpływu na gospodarkę regionu. Rzetelną ocenę utrudnia w tym przypadku także fakt, iż jest to kryterium dostępne, nie zaś punktowe, co uniemożliwia zróżnicowanie wyniku oceny w zależności od stopnia wpływu projektu na gospodarkę regionu. Należy zmodyfikować sposób oceny w ramach kryterium wpływu na gospodarkę regionu.
Badanie opinii (Działanie 4.4, Schemat: Imprezy kulturalne)	Ocenie w ramach niniejszego kryterium podlega: „Czy wnioskodawca przewidział na zakończenie realizacji projektu przeprowadzenie badania opinii nt. wpływu imprezy kulturalnej na znaczenie kultury w życiu mieszkańców i znaczenie kultury jako czynnika stymulującego rozwój społeczny i gospodarczy przyczyniającego się do budowy tożsamości regionalnej. Badanie powinno również obejmować zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu, wyrażonej w zwiększeniu liczby osób korzystających (widzów, słuchaczy, zwiedzających, itp.) z oferty/obiektów kultury.” Kryterium ma charakter dostępowy i ocenie nie podlegają szczegółowe propozycje wnioskodawcy dotyczące sposobu realizacji planowanego badania, ze szczególnym uwzględnieniem jego metodologii i sposobu doboru próby. W takiej sytuacji kryterium może cechować się wysokim poziomem deklaratywności – wnioskodawcy mogą zakładać przeprowadzenie badań, ale o niewielkim stopniu złożoności i zaawansowania, co może ograniczać późniejszą możliwość rzetelnego wnioskowania, tym bardziej że w definicji kryterium zakres i funkcja badania zostały określone w sposób wymagający zastosowania odpowiedniego i użytecznego podejścia metodologicznego. Rekomenduje się zmienić charakter kryterium badania opinii – z dostępowego na punktowe.

Źródło: opracowanie własne na podstawie oceny eksperckiej oraz benchmarkingu

W przypadku wybranych kryteriów stosowanych w ramach Osi priorytetowej 4 zidentyfikowano aspekty wymagające usprawnień. W odniesieniu do tych kryteriów sformułowano zalecenia zmian, rekomendowano zmiany liczby przyznawanych punktów, sposobu dokonywania oceny oraz charakteru kryterium – z dostępowego na punktowe.

Stosowane w ramach Osi priorytetowej 4 szczegółowe kryteria wyboru projektów zostały pozytywnie ocenione przez wnioskodawców pod względem zrozumiałości. Żadne z kryteriów szczegółowych nie zostało ocenione jako niezrozumiałe przez więcej niż 10% wnioskodawców w badaniu CAWI.

Oś Priorytetowa 5 Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu

W poniższej tabeli przedstawiono uwagi wskazujące na ewentualne problemy dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 5 Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu.

Tabela 19. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 5 Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu

Nazwa kryterium	Uwagi
Dostosowanie infrastruktury do zmieniających się warunków klimatycznych (Działanie 5.1, Schemat: budowa i modernizacja dróg wojewódzkich na terenie miast prezydenckich; Schemat: Budowa i modernizacja systemu dróg lokalnych – powiatowych i gminnych; Schemat: budowa i modernizacja systemu dróg wojewódzkich zarządzanych przez samorząd województwa; Działanie 5.3)	<p>Kryterium ma charakter dostępowy i podlega w jego ramach ocenie to, czy w projekcie przeanalizowano ryzyko wystąpienia fal upałów, chłodu, zalania, podtopienia, osuwiska czy innego niekorzystnego zdarzenia, skutkującego uszkodzeniem lub zniszczeniem infrastruktury wytworzonej w wyniku realizacji projektu. Jednocześnie jednak definicja kryterium nie wskazuje na konieczność przedstawienia przez wnioskodawcę propozycji działań dotyczących adaptacji do zidentyfikowanych zagrożeń.</p> <p>W ramach przeprowadzonego benchmarkingu taki sam problem zidentyfikowano w Działaniu 6.2 RPO Woj. Śląskiego, gdzie również brak jest nałożonego na wnioskodawcę wymogu zawarcia we wniosku informacji o działaniach, jakie planuje on podjąć w celu dostosowania infrastruktury do zmieniających się warunków klimatycznych.</p> <p>Jednocześnie, w toku przeprowadzonego badania stwierdzono, że pierwotnie sformułowano kryterium dotyczące planowanych przez wnioskodawcę działań w zakresie adaptacji do zidentyfikowanych zagrożeń, ostatecznie z niego rezygnując. Biorąc więc pod uwagę, że na etapie opracowania ostatecznej listy kryteriów wyboru projektów dla wskazanych Działań przeprowadzono ocenę celowości rzeczowego kryterium, w ramach niniejszej ewaluacji nie sformułowano rekomendacji dotyczącej jego przywrócenia.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie oceny eksperckiej oraz benchmarkingu

Mając na uwadze, iż tylko w przypadku jednego kryterium sformułowano zalecenie wprowadzenia usprawnień, kryteria stosowane w ramach Osi priorytetowej 5 należy ocenić generalnie pozytywnie. Sformułowana rekomendacja dotyczy zmiany poszerzenia zakresu oceny w ramach kryterium dotyczącego dostosowania infrastruktury do warunków klimatycznych.

Pozytywnie ocenić należy omawianą grupę kryteriów również pod względem zrozumiałości dla wnioskodawców. W przypadku żadnego kryterium szczegółowego Osi priorytetowej 5 na brak zrozumiałości nie wskazało więcej niż 10% wnioskodawców biorących udział w badaniu CAWI.

Oś Priorytetowa 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry

W poniższej tabeli przedstawiono uwagi wskazujące na ewentualne problemy dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry.

Tabela 20. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry

Nazwa kryterium	Uwagi
Przeniesienie akcentów z usług wymagających hospitalizacji na rzecz POZ i AOS (Poddziałanie 6.1.1, Schemat: Poprawa dostępności usług diagnostycznych w ramach POZ i AOS ukierunkowanej na rozwój opieki koordynowanej; Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale powiatowe; Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale wojewódzkie)	<p>W ramach niniejszego kryterium punktowego ocenie podlega to, czy wnioskodawca realizuje projekt, który zakłada działania ukierunkowane na przeniesienie świadczeń opieki zdrowotnej z poziomu lecznictwa szpitalnego na rzecz POZ i AOS poprzez wprowadzenie lub rozwój opieki koordynowanej. Punkty przyznawane są w sposób biorący pod uwagę stopień uwzględnienia w projekcie kwestii przeniesienia usług: projekt w całości dotyczy przeniesienia usług – 5 pkt; projekt w części dotyczy przeniesienia usług – 3 pkt; projekt nie dotyczy przeniesienia usług – 0 pkt. Z treści definicji kryterium nie wynika jednak w sposób precyzyjny co jest dokładnie przedmiotem oceny i w jaki sposób weryfikowane jest zagadnienie stopnia przeniesienia usług w ramach projektu.</p> <p>Kryterium to – jako rekomendowane przez Komitet Sterujący do spraw koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia – jest stosowane także w innych RPO. W przypadku RPO Woj. Wielkopolskiego, w Poddziałaniu 6.6.1 dokonano doprecyzowania kryterium w taki sposób, że wskazano, iż przedmiotem oceny jest zaplanowanie osiągnięcia co najmniej jednego wskaźnika lub zaplanowanie działania odnoszącego się do przeniesienia usług.</p> <p>Potrzebne jest doprecyzowanie kryterium przeniesienia akcentów z usług wymagających hospitalizacji.</p>

Nazwa kryterium	Uwagi
Zwiększenie jakości i bezpieczeństwa realizowanych świadczeń Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii (Poddziałanie 6.1.1, Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale powiatowe; Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale wojewódzkie)	Ocenie w ramach niniejszego kryterium punktowego podlega to, czy projekt zakłada doposażenie lub modernizację infrastruktury w ramach danego Oddziału / Bloku Operacyjnego. Jednocześnie jednak, określony sposób pomiaru nie odnosi się w żaden sposób do tego, co stanowić powinno główną funkcję omawianego kryterium, a mianowicie – przyczynienia się do zwiększenia jakości i bezpieczeństwa realizowanych świadczeń (a stwierdzić należy, że nie wszystkie działania dotyczące doposażenia lub modernizacji infrastruktury gwarantują osiągnięcie tego rodzaju poprawy). W innych RPO kryterium o podobnym charakterze (bez względu na to, czy dotyczące Oddziałów Anestezjologii i Intensywnej Terapii, czy Bloków Operacyjnych) weryfikowane jest z reguły w sposób wskazujący na znaczenie powiązania pomiędzy realizowanymi działaniami inwestycyjnymi, a poprawą jakości i bezpieczeństwa realizowanych świadczeń. Taka sytuacja ma miejsce np. w RPO Woj. Podkarpackiego (Poddziałanie 6.2.1), RPO Woj. Dolnośląskiego (Działanie 6.2), czy RPO Woj. Łódzkiego (Działanie 7.2). Należy zmodyfikować sposób oceniania stopnia spełniania kryteriów zwiększenia jakości i bezpieczeństwa realizowanych świadczeń OAIiT / BO; inwestycji w opiekę szpitalną w województwie i powiatach.
Zwiększenie jakości i bezpieczeństwa realizowanych świadczeń Bloku Operacyjnego (Poddziałanie 6.1.1, Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale powiatowe; Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale wojewódzkie)	
Projekt wykazuje wyraźny związek z udziałem kobiet/mężczyzn w rynku pracy (Poddziałanie 6.1.2, Schemat: Inwestycje związane z budową, adaptacją, modernizacją oraz wyposażeniem obiektów na potrzeby świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 (w tym żłobków, klubów dziecięcych, oddziałów żłobkowych)	W ramach niniejszego kryterium dostępowego ocenie podlega czy realizacja projektu przyczyni się do wzrostu aktywności zawodowej kobiet/mężczyzn wyłączonych z rynku pracy z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem/ dziećmi do lat 3 na obszarze objętym realizacją projektu. Jednocześnie jednak w samej nazwie kryterium zawarto zastrzeżenie, iż projekt winien wykazywać „wyraźny” związek z udziałem kobiet/mężczyzn, bez doprecyzowania znaczenia tego sformułowania. Rekomenduje się zmodyfikowanie kryterium dotyczącego udziału kobiet/mężczyzn w rynku pracy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie oceny eksperckiej oraz benchmarkingu

W toku analizy kryteriów stosowanych w ramach Osi priorytetowej 6 nie zidentyfikowano problemów o charakterze systemowym. Jedynie w przypadku wybranych kryteriów dostrzeżono potrzebę zastosowania usprawnień, co zaowocowało sformułowaniem zaleceń dotyczących wprowadzenia zmian w tych kryteriach. Rekomendacje zmian dotyczą przede wszystkim doprecyzowania kryteriów oraz zmian w sposobie przeprowadzania oceny.

Szczegółowe kryteria wyboru projektów stosowane w ramach Osi priorytetowej 6 zostały pozytywnie ocenione przez wnioskodawców pod względem zrozumiałości. Tylko w przypadku 2 na 18 analizowanych kryteriów ponad 10% respondentów badania CAWI wskazało na brak zrozumiałości. Dotyczy to stosowanych w Poddziałaniach 6.3.2 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego oraz 6.4.3 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego w ramach ZIT kryteriów „Dostosowanie inwestycji do potrzeb regionalnego rynku pracy” (20,0% badanych) oraz „Zasadność wsparcia działań w zakresie wyposażenia/doposażenia szkół w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne” (16,7% badanych). W przypadku wyżej wymienionych kryteriów mamy do czynienia z pewnymi problemami ze zrozumiałością, lecz ich występowanie jest rzadkie. Wnioskodawcy wskazywali w tym zakresie na ograniczoną zgodność pomiędzy definicją kryterium a sposobem oceny oraz nieprawidłowe wykorzystanie zaleceń MEN – zauważono, iż katalog wyposażenia rekomendowany przez MEN dopuszcza odstępstwa od wymienionego wyposażenia, podczas gdy w ocenie jest on traktowany jako katalog zamknięty.

Oś Priorytetowa 7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność

Dla Osi Priorytetowej 7 nie sformułowano kryteriów wyboru projektów (stan na dzień 30.11.2016).

Oś Priorytetowa 8 Aktywni na rynku pracy

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki analizy walidacyjnej przeprowadzonej dla Poddziałania 8.4.2, Schemat: polityka terytorialna.

Tabela 21. Ocena szczegółowych kryteriów wyboru w ramach Poddziałania 8.4.2, Schemat: polityka terytorialna

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika
Wnioskodawca składa maksymalnie 1 wniosek o dofinansowanie projektu w odpowiedzi na dany konkurs.	✓	✗	—
Wkład własny został określony na prawidłowym poziomie	✓	✗	—
Projekt kończy się nie później niż 30.06.2018 r.	✓	✗	—
Projekt będzie realizowany w formach i zgodnie ze standardami opieki nad dziećmi	✓	✗	—
Projekt zawiera uzasadnienie zapotrzebowania na miejsca opieki nad dziećmi do lat 3	✓	✗	—
Projekt gwarantuje zwiększenie liczby miejsc opieki prowadzonych przez daną instytucję publiczną lub niepubliczną	✓	✗	—
Finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do 3 lat w formie żłobków lub klubów dziecięcych oraz dziennego opiekuna w ramach projektu trwa nie dłużej niż 24 miesiące	✓	✗	—
W ramach projektu zapewniono trwałość utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 przez okres co najmniej 2 lat	✓	✗	—
Zgodność ze strategią rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji lub strategią Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego	✓	✓	—
Projekt zapewnia preferencję w dostępie do utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, dzieciom, których rodzice są zarejestrowani w pup jako bezrobotni	✓	—	—
Projekt zakłada realizację wsparcia wyłącznie na obszarach gmin, w których na koniec 2014 r. nie funkcjonowały placówki opieki nad dziećmi do lat 3	✓	—	—
Projekt zakłada tworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w ramach instytucji dziennego opiekuna	✓	—	—

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów Załącznika 3 do SzOOP RPO WK-P 2014-2020 przyjętego Uchwałą nr 47/1867/16 Zarządu Województwa z dnia 30 listopada 2016 r. oraz wyników oceny merytorycznej

Wszystkie kryteria szczegółowe stosowane w Poddziałaniu 8.4.2, schemat: polityka terytorialna zostały ocenione pozytywnie pod względem precyzji oceny. Jednocześnie większość analizowanych kryteriów nie posiada istotnego wpływu na wybór projektu do dofinansowania, wyjątkiem w tym zakresie jest kryterium „Zgodność ze strategią rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji lub strategią Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego”, w przypadku którego taki wpływ występuje.

W poniższej tabeli przedstawiono uwagi wskazujące na ewentualne problemy dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osii Priorytetowej 8 Aktywni na rynku pracy.

Tabela 22. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osii Priorytetowej 8 Aktywni na rynku pracy

Nazwa kryterium	Uwagi
Projekt zakłada, że utworzenie nowych przedsiębiorstw wpłynie na utworzenie dodatkowych miejsc pracy (Działanie 8.3,	Kryterium ma charakter punktowy i premiuje te przedsięwzięcia w których nowopowstałe przedsiębiorstwa będą tworzyły dodatkowe miejsca pracy. Kryterium uznaje się za spełnione, jeżeli liczba utworzonych miejsc pracy będzie wyższa o 10% niż liczba utworzonych podmiotów/przedsiębiorstw w ramach projektu. Zastosowany sposób oceny pozwala

Nazwa kryterium	Uwagi
Schemat: Wsparcie w formie bezwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej)	<p>kierunkować wsparcie w taki sposób, by zwiększać szansę na otrzymanie wsparcia przez te przedsięwzięcia, które cechuje większa skuteczność w zakresie utworzenia dodatkowych miejsc pracy. Z drugiej jednak strony, sposób oceny nie pozwala różnicować projektów ze względu na to w jak dużym stopniu będą one generować dodatkowy efekt w postaci utworzonych miejsc pracy.</p> <p>Problem ten częściowo rozwiązano w ramach Poddziałania 6.3.2 RPO Woj. Wielkopolskiego, gdzie ta sama kwestia oceniana jest w sposób przedziałowy – liczba przyznanych punktów zależy od liczby zadeklarowanych dodatkowych miejsc pracy.</p> <p>Uzasadniona jest w związku z tym zmiana sposobu oceny w ramach kryterium premiującego dotyczącego tworzenia nowych przedsiębiorstw.</p>
Projekt zakłada osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej na poziomie 43% (Poddziałanie 8.4.1 Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze)	<p>Kryterium odwołuje się do ogólnej efektywności dla całego projektu, natomiast w sposobie definicji wskazano, iż dodatkowo za jego pomocą weryfikowana być powinna efektywność zatrudnieniowa wśród osób niepełnosprawnych na poziomie co najmniej 33%.</p> <p>Należy zmienić nazwę oraz definicję kryterium założeń osiągnięcia efektywności zatrudnieniowej na poziomie 43%.</p>
Lider/partner pełniący funkcję świadczeniodawcy spełnia minimalne wymagania w zakresie zatrudnionego personelu (Poddziałanie 8.6.2, Schemat: Program profilaktyczny dla osób zagrożonych przerwaniem aktywności zawodowej w kierunku wczesnego wykrywania nowotworu jelita grubego)	<p>Kryterium w sposób precyzyjny określa wymogi dotyczące zatrudnionego personelu, ale tylko dla części wskazanych osób został sformułowany wymóg ich zaangażowania w realizację działań podejmowanych w ramach dofinansowanego przedsięwzięcia.</p> <p>Rekomenduje się doprecyzować kryterium dotyczące zatrudnianego personelu.</p>
Kryteria premiujące / dostępne dotyczące określonego odsetka udziału osób reprezentujących daną kategorię lub określonego poziomu zadeklarowanej efektywności zatrudnieniowej (Oś Priorytetowa 8)	<p>W przypadku Osi Priorytetowej 8 mamy do czynienia z różnymi wariantami stosowania kryteriów o zbliżonej logice, a mianowicie premiujących projekty z zadeklarowanym odsetkiem udziału osób reprezentujących daną kategorię lub określonym poziomem zadeklarowanej efektywności zatrudnieniowej. Kryteria te najczęściej mają charakter kryteriów punktowych, choć zdarzają się także kryteria dostępne (jak analizowane wcześniej kryterium „Projekt zakłada osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej na poziomie 43%” w Poddziałaniu 8.4.1). Każdorazowo jednak kryteria te określają poziom osiągnięcia danego parametru, który jest wystarczający do spełnienia danego kryterium. Nie jest natomiast stosowany mechanizm większego premiowania tych projektów, w których deklarowane wartości zrealizowania określonych wskaźników (udziału w projekcie lub efektywności zatrudnieniowej) są wyższe od wymaganego minimum, co bez wątpienia zwiększyłoby skuteczność kryteriów w premiowaniu projektów generujących ponadstandardowe efekty w obszarze oddziaływania na sytuację na rynku pracy.</p> <p>Pewną formą takiego rozwiązania jest jedynie kryterium zastosowane w ramach Poddziałania 8.2.1, Schemat: Wsparcie osób biernych zawodowo powyżej 29 r.ż. nie zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy oraz Poddziałania 8.5.2 Schemat: Łagodzenie negatywnych skutków zwolnień, mających istotne znaczenie dla regionalnego/ lokalnego rynku pracy, gdzie sformułowano kryterium: „Projekt zakłada efektywność zatrudnieniową dla każdej wskazanej w projekcie grupy docelowej wyższą co najmniej o 10 punktów procentowych niż wymagany minimalny próg określony w regulaminie konkursu” określając dwie różne wartości punktowej oceny uzależnione od tego o ile punktów procentowych przekroczone jest minimalna wymagana efektywność zatrudnieniowa.</p> <p>Choć stosowane w ramach Osi Priorytetowej 8 RPO WK-P na lata 2014-2020 podejście występuje także w innych RPO, to jednak w niektórych województwach zdecydowano się na stosowanie bardziej aktywnego sposobu oddziaływania na rezultaty projektów. Ma to miejsce np. w Działaniu 2.1 RPO Woj. Podlaskiego, gdzie liczba przyznanych punktów w kryterium dotyczącym efektywności zatrudnieniowej zależy od tego o ile jej zadeklarowany poziom przekracza wymagane minimum – „Oceniający przyznaje 1 pkt za zwiększenie każdego ze wskaźników efektywności zatrudnieniowej o jeden punkt procentowy powyżej wartości wskazanej w kryterium dopuszczającym szczególnym, jednak nie więcej niż 10 pkt łącznie”.</p> <p>Należy wprowadzić dodatkowe premiowanie niektórych wskaźników.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie oceny eksperckiej oraz benchmarkingu

W przypadku niektórych kryteriów stosowanych w ramach Osi priorytetowej 8 zidentyfikowano potrzebę wprowadzenia usprawnień, lecz nie dostrzeżono tu problemów o charakterze systemowym. W celu

dokonania usprawnień sformułowano rekomendacje dotyczące zmian w sposobie dokonywania oceny, modyfikacji nazwy i definicji kryterium, doprecyzowania kryteriów, wzbogacenia zakresu elementów premiowanych ramach kryterium.

Kryteria szczegółowe stosowane w ramach Osi priorytetowej 8 zostały ocenione pozytywnie pod względem zrozumiałości dla wnioskodawców. Tylko w przypadku 5 na 52 analizowane kryteria ponad 10% respondentów badania CAWI wskazało na brak zrozumiałości. Dotyczy to kryteriów: „Projekt łagodzi negatywne skutki zwolnień znaczących dla regionalnego/ lokalnego rynku pracy” (16,7% badanych – Poddziałanie 8.5.2 Wsparcie outplacementowe), „Zgodność ze strategią rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji lub strategią Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego” (16,7% badanych – Poddziałanie 8.4.2 Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3), „Jeśli projekt przewiduje realizację szkoleń to ich efektem jest uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji (w rozumieniu Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020” (16,7% badanych – Poddziałania 8.2.1 Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia, 8.4.1 Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze, 8.5.2 Wsparcie outplacementowe i Działanie 8.3 Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia w regionie) oraz kryteriów „Efektywność kosztowa projektu” i „Wartość projektu nie przekracza kwoty obliczonej jako iloczyn, określonej we wniosku o dofinansowanie projektu, wartości docelowej wskaźnika „Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3” i kwoty 24.000,00 zł.” (odpowiednio 13,1% oraz 10,5% badanych - Poddziałanie 8.4.2 Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i Poddziałanie 8.4.3 Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach ZIT). W przypadku wyżej wymienionych kryteriów mamy do czynienia z pewnymi problemami ze zrozumiałością, lecz ich występowanie jest rzadkie. Wnioskodawcy wskazywali na brak precyzyjnego sformułowania sposobu rozumienia terminów, szczególnie zdefiniowania pojęć kompetencji i kwalifikacji oraz metod ich weryfikacji. Wskazywano również na problemy subiektywizmu kryteriów oraz nieprecyzyjne określenie jaki rodzaj relacji będzie interpretowany jako spójność projektu ze Strategią ORSG.

Oś Priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki analizy walidacyjnej przeprowadzonej dla Poddziałania 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne.

Tabela 23. Ocena szczegółowych kryteriów wyboru w ramach Poddziałania 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika
Wnioskodawca składa maksymalnie 1 wniosek o dofinansowanie projektu w odpowiedzi na dany konkurs.	✓	✗	—
Projekt kończy się nie później niż 30.06.2018 r. a maksymalny okres realizacji projektu wynosi 24 miesiące	✓	✗	—
Projekt zakłada efektywność społeczno-zatrudnieniową	✓	✗	—
Projekt zakłada, że preferowane do objęcia wsparciem będą osoby lub rodziny korzystające ze wsparcia Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ)	✓	✗	—
Projekt zakłada, że preferowane do objęcia wsparciem będą osoby doświadczające wielokrotnego wykluczenia	✓	✗	—
Projekt zakłada wsparcie osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w oparciu o ścieżkę reintegracji stworzoną indywidualnie dla każdej osoby, rodziny, środowiska	✓	✗	—
Zlecenie zadań lub usług w ramach projektu winno być realizowane z uwzględnieniem: zasad określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, klauzul społecznych lub zlecane podmiotom ekonomii społecznej	✓	✗	—
Zgodność ze strategią rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji	✓	✓	—

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika
lub strategią Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego			
Wkład własny został określony na poziomie 15 %	✓	✗	—
W przypadku 2 typu przedsięwzięć projekt zakłada trwałość nowoutworzonych miejsc świadczenia usług przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu	✓	✗	—
W przypadku Ośrodków Pomocy Społecznej i Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie projekt zakłada partnerstwo z podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie i/lub podmiotami ekonomii społecznej	✓	✗	—
Projekt uwzględnia sytuację na lokalnym rynku pracy oraz zakłada kompleksowe wsparcie lub wsparcie realizowane w CIS/KIS/ZAZ/WTZ we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy	✓	✓	—
Działania realizowane w projektach Ośrodków Pomocy Społecznej i Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie nie zastępują działań dotychczas realizowanych a stanowią element dodatkowego wsparcia	✓	✗	—
Projekt zakłada szkolenia potwierdzone odpowiednim dokumentem	✓	✗	—
Projekt składany przez Ośrodek Pomocy Społecznej lub Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zakłada partnerstwo z podmiotem z sektora publicznych służb zatrudnienia	✓	✓	—
Projekt składany przez podmiot z sektora publicznych służb zatrudnienia zakłada partnerstwo z podmiotem z sektora publicznych służb społecznych	✓	✗	—
Projekt skierowany jest do osób z niepełnosprawnościami i zakłada kompleksowość wsparcia	✓	—	✗
Projekt zakłada realizację programów aktywności lokalnej	✓	—	✗
Projekt obejmuje wsparciem co najmniej 60% uczestników należących do trzeciego profilu pomocy	✓	—	✗

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów Załącznika 3 do SzOOP RPO WK-P 2014-2020 przyjętego Uchwałą nr 47/1867/16 Zarządu Województwa z dnia 30 listopada 2016 r. oraz wyników oceny merytorycznej

Wśród kryteriów szczegółowych stosowanych w Poddziałaniu 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne nie zidentyfikowano problemów z precyzją oceny. Przeprowadzone analizy statystyczne pozwoliły na stwierdzenie, iż wpływ na wybór projektu do dofinansowania posiadają kryteria „Zgodność ze strategią rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji lub strategią Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego”, „Projekt uwzględnia sytuację na lokalnym rynku pracy oraz zakłada kompleksowe wsparcie lub wsparcie realizowane w CIS/KIS/ZAZ/WTZ we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy” oraz „Projekt składany przez Ośrodek Pomocy Społecznej lub Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zakłada partnerstwo z podmiotem z sektora publicznych służb zatrudnienia”. Ze względu na dostępność danych tylko trzy kryteria zostały ocenione w zakresie związku z wartością wskaźnika, lecz w przypadku żadnego z nich nie zidentyfikowano przedmiotowej zależności.

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki analizy walidacyjnej przeprowadzonej dla Poddziałania 9.3.2 Rozwój usług społecznych.

Tabela 24. Ocena szczegółowych kryteriów wyboru w ramach Poddziałania 9.3.2 Rozwój usług społecznych

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika
Wnioskodawca składa maksymalnie 1 wniosek o dofinansowanie projektu w odpowiedzi na dany konkurs	✓	✗	—
Wnioskodawca (i partner/zy – jeśli dotyczy) jest podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu	✓	✗	—

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika
Projekt jest zgodny z właściwym typem projektu przewidzianym do wsparcia w ramach konkursu	✓	✗	—
Wkład własny został określony na prawidłowym poziomie	✓	✗	—
Projekt kończy się nie później niż 30.06.2018 r. a maksymalny okres realizacji projektu wynosi 24 miesiące	✓	✗	—
Komplementarność wsparcia w ramach RPO WK-P z Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020	✓	✗	—
Zlecenie zadań lub usług w ramach projektu winno być realizowane z uwzględnieniem: zasad określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, klauzul społecznych lub zlecane podmiotom ekonomii społecznej	✓	✗	—
Projekt prowadzi do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług asystenckich i/lub opiekuńczych	✓	✗	—
Projekt wspierający istniejące placówki wsparcia dziennego	✓	✗	—
Wnioskodawca nie angażuje środków z projektu w celu zastąpienia dotychczasowych źródeł finansowania zadań	✓	✗	—
Projekt zakłada realizację wsparcia opierając się na kryterium dochodowym	✓	✓	—
Trwałość projektu	✓	✓	—
Projekt zakłada tworzenie miejsc w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach wspomaganych	✓	✗	—
Projekt zakłada realizację kształcenia kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego do 14 dzieci oraz doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w ww. formach	✓	✗	—
Wnioskodawca zapewnia, że środki zapobiegawcze będą realizowane w ramach projektu, którego celem jest ograniczenie umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej	✓	✗	—
Projekt zakłada wsparcie osób lub rodziny zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek	✓	—	✗
Projekt realizowany jest w partnerstwie	✓	—	✗
Projekt zakłada realizację wsparcia wyłącznie dla osób z niepełnosprawnościami	✓	—	✗
Projekt zakłada wsparcie obszarów szczególnie dotkniętych ubóstwem	✓	—	✗
Projekt realizuje podmiot ekonomii społecznej	✓	—	✗

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów Załącznika 3 do SzOOP RPO WK-P 2014-2020 przyjętego Uchwałą nr 47/1867/16 Zarządu Województwa z dnia 30 listopada 2016 r. oraz wyników oceny merytorycznej

Analiza walidacyjna kryteriów szczegółowych stosowanych w Poddziałaniu 9.3.2 Rozwój usług społecznych pozwoliła stwierdzić, iż nie występują w ich przypadku żadne problemy z precyzyjnością. Jednocześnie zidentyfikowano, iż istotny wpływ na wybór projektu do dofinansowania posiadają wyłącznie kryteria

„Projekt zakłada realizację wsparcia opierając się na kryterium dochodowym” oraz „Trwałość projektu”. W przypadku żadnego z analizowanych kryteriów nie zidentyfikowano związku z deklarowaną wartością docelową wskaźników.

W poniższej tabeli przedstawiono uwagi wskazujące na ewentualne problemy dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 9 Solidarne społeczeństwo.

Tabela 25. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 9 Solidarne społeczeństwo

Nazwa kryterium	Uwagi
Kryteria premiujące / dostępne dotyczące określonego odsetka udziału osób reprezentujących daną kategorię lub określonego poziomu zadeklarowanej efektywności społecznej / zatrudnieniowej (Oś Priorytetowa 9)	<p>W przypadku Osi Priorytetowej 9 mamy do czynienia z różnymi wariantami stosowania kryteriów o zbliżonej logice, a mianowicie premiujących projekty z zadeklarowanym odsetkiem udziału osób reprezentujących daną kategorię lub określonym poziomem zadeklarowanej efektywności społecznej i/lub zatrudnieniowej. Kryteria te najczęściej mają charakter kryteriów punktowych, choć zdarzają się także kryteria dostępne. Każdorazowo jednak kryteria te określają poziom osiągnięcia danego parametru, który jest wystarczający do spełnienia danego kryterium. Nie jest natomiast stosowany mechanizm większego premiowania tych projektów, w których deklarowane wartości zrealizowania określonych wskaźników (udziału w projekcie lub efektywności zatrudnieniowej) są wyższe od wymaganego minimum, co bez wątpienia zwiększyłoby skuteczność kryteriów w premiowaniu projektów generujących ponadstandardowe efekty w obszarze oddziaływania na sytuację na rynku pracy.</p> <p>Choć stosowane w ramach Osi Priorytetowej 9 RPO WK-P na lata 2014-2020 podejście występuje także w innych RPO, to jednak w niektórych województwach zdecydowano się na stosowanie bardziej aktywnego sposobu oddziaływania na rezultaty projektów. Ma to miejsce np. w Działaniu 2.1 RPO Woj. Podlaskiego, gdzie liczba przyznanych punktów w kryterium dotyczącym efektywności zatrudnieniowej zależy od tego o ile jej zadeklarowany poziom przekracza wymagane minimum – „Oceniający przyznaje 1 pkt za zwiększenie każdego ze wskaźników efektywności zatrudnieniowej o jeden punkt procentowy powyżej wartości wskazanej w kryterium dopuszczającym szczególnym, jednak nie więcej niż 10 pkt łącznie”.</p> <p>Celowe byłoby w związku z powyższym wprowadzenie dodatkowych kryteriów premiujących/dostępowych.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie oceny eksperckiej oraz benchmarkingu

W świetle powyższych wyników analizy kryteria funkcjonujące w ramach Osi priorytetowej 9 ocenić należy generalnie pozytywnie, choć zidentyfikowano obszary wdrożenia potencjalnych usprawnień. Sformułowano zalecenia wprowadzenia w ramach Osi priorytetowej 9 dodatkowych kryteriów premiujących.

Kryteria szczegółowe stosowane w ramach Osi priorytetowej 9 zostały ocenione pozytywnie również pod względem zrozumiałości dla wnioskodawców. Tylko w przypadku 3 na 47 analizowane kryteria ponad 10% respondentów badania wskazało na problemy ze zrozumiałością. Dotyczy to stosowanego w Poddziałaniu 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne kryterium „Projekt obejmuje wsparciem co najmniej X% uczestników należących do trzeciego profilu pomocy” (18,4% badanych), stosowanych w Poddziałaniu 9.3.2 Rozwój usług społecznych kryteriów „Komplementarność wsparcia w ramach RPO WK-P z Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020” (14,3% badanych) oraz „Trwałość projektu” (14,3% badanych). W przypadku wyżej wymienionych kryteriów mamy do czynienia z pewnymi problemami ze zrozumiałością, lecz ich występowanie jest rzadkie. Wnioskodawcy wskazywali na potencjalne trudności z zastosowaniem trzeciego profilu pomocy ze względu na „trudną” grupę docelową. Zgłaszano także ograniczoną weryfikowalność przyszłej trwałości rezultatów w projektach miękkich.

Oś Priorytetowa 10 Innowacyjna edukacja

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki analizy walidacyjnej dla Poddziałania 10.2.3 Kształcenie zawodowe.

Tabela 26. Ocena szczegółowych kryteriów wyboru w ramach Poddziałania 10.2.3 Kształcenie zawodowe

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika
Działania w ramach projektu wspierają realizację celu określonego w Poddziałaniu	✓	✗	—

Nazwa kryterium	Precyzyjność oceny	Wpływ na wybór projektu	Związek z wartością wskaźnika
Projekt jest zgodny z właściwym typem projektu przewidzianym do wsparcia w ramach Poddziałania	✓	✗	—
Wnioskodawca (i partner/zy – jeśli dotyczy) jest podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku o dofinansowanie	✓	✗	—
Projekt jest skierowany do właściwej grupy docelowej	✓	✗	—
Wartość projektu jest wyższa od minimalnej możliwej wartości projektu i niższa od maksymalnej możliwej wartości projektu	✓	✗	—
Wkład własny został określony na prawidłowym poziomie	✓	✗	—
Koszty cross-finansingu oraz wartość zakupionych środków trwałych nie wykraczają poza ustalony limit	✓	✗	—
Projekt zostanie zakończony w wyznaczonym terminie	✓	✗	—
Projekt stanowi uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty	✓	✓	—
Realizacja wsparcia została zaplanowana na podstawie diagnozy	✓	✓	—
W projekcie założono realizację staży i/lub praktyk zawodowych wyłącznie dla uczniów/słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego	✓	✗	—
Wnioskodawca zakłada udział w stażach i/lub praktykach co najmniej 50 uczestników w ramach jednego projektu	✓	—	✓
Praktyki i/lub staże są realizowane w zawodach rekomendowanych przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy	✓	—	✗
Udział finansowy pracodawców w kosztach organizacji i prowadzenia staży i/lub praktyk zawodowych	✓	—	✗
Projekt zakłada realizację staży i/lub praktyk zawodowych w zawodach o niskiej zdawalności egzaminów zawodowych	✓	—	✗
Projekt zakłada realizację staży i/lub praktyk zawodowych dla uczniów/słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego z powiatów o najwyższej stopie bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim	✓	—	✗
Projekt zakłada realizację staży i/lub praktyk zawodowych dla uczniów/słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego zlokalizowanych na terenach wiejskich	✓	—	✗

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów Załącznika 3 do SzOOP RPO WK-P 2014-2020 przyjętego Uchwałą nr 47/1867/16 Zarządu Województwa z dnia 30 listopada 2016 r. oraz wyników oceny merytorycznej

W kryteriach stosowanych w ramach Poddziałania 10.2.3 Kształcenie zawodowe nie zidentyfikowano problemów z precyzją. Analiza statystyczna wykazała, iż istotny wpływ na wybór projektu do dofinansowania posiadają wyłącznie kryteria „Projekt stanowi uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty” oraz „Realizacja wsparcia została zaplanowana na podstawie diagnozy”. Z kolei spośród 6 kryteriów analizowanych pod kątem związku z deklarowaną wartością docelową wskaźników przedmiotowy związek zidentyfikowano tylko w przypadku kryterium „Wnioskodawca zakłada udział w stażach i/lub praktykach co najmniej 50 uczestników w ramach jednego projektu”.

W poniższej tabeli przedstawiono uwagi wskazujące na ewentualne problemy dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 10 Innowacyjna edukacja.

Tabela 27. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 10 Innowacyjna edukacja

Nazwa kryterium	Uwagi
Udział finansowy pracodawców w kosztach organizacji i prowadzenia staży i/lub praktyk	Kryterium ma charakter premiujący, a ocenie podlega partycypacja finansowa pracodawcy, w wymiarze co najmniej 5%, w kosztach organizacji i prowadzenia staży i/lub praktyk zawodowych. Kryterium nie daje jednak możliwości zwiększenia skuteczności oddziaływania na kwestię udziału finansowego pracodawców w kosztach organizacji i prowadzenia staży i/lub praktyk zawodowych np. poprzez zwiększenie premii punktowej dla tych wnioskodawców, którzy zadeklarują wyższy od minimalnego udział finansowy

Nazwa kryterium	Uwagi
zawodowych (Poddziałanie 10.2.3 Kształcenie zawodowe)	pracodawców w kosztach organizacji i prowadzenia staży. Powyższe podejście zastosowano także w RPO Woj. Śląskiego, jest ono zresztą uwarunkowane wymogami wynikającymi z „Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze edukacji na lata 2014”. Niemniej jednak cechuje się ono brakiem elementu zachęty pracodawców do większego stopnia partycypacji w kosztach organizacji i prowadzenia staży i/lub praktyk zawodowych. Należy zmodyfikować sposób oceny w ramach kryterium dotyczącego udziału finansowego pracodawców.
Projekt jest realizowany we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkół i placówek systemu oświaty, do których uczęszczają uczniowie otrzymujący stypendium (Poddziałanie 10.3.2 Kształcenie zawodowe)	W ramach kryterium ocenie podlegać będzie czy projekt zakłada współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkół i placówek systemu oświaty, do których uczęszczają uczniowie otrzymujący stypendium. Minimalny zakres współpracy to udział reprezentatywnej grupy przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w konsultacjach zasad przyznawania stypendium. Udział otoczenia społeczno-gospodarczego w projekcie ma przyczynić się do tego, iż stypendia będą przyznawane w sposób najbardziej odpowiadający oczekiwaniom rynku pracy. Choć co do zasady, działania dotyczące kształcenia zawodowego powinny być podejmowane w ścisłej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, to w przypadku wsparcia stypendialnego, które stanowić ma formę wsparcia dla uczniów szczególnie uzdolnionych w obszarze przedmiotów zawodowych nie ma uzasadnienia dla konstruowania wymogu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym: w aspekcie konsultacji zasad przyznawania stypendium, tak by w rezultacie stypendia odpowiadały oczekiwaniom rynku pracy. Nagradzanie uczniów zdolnych powinno być w tym przypadku niezależne od tego rodzaju oczekiwań i uwarunkowane jedynie osiągnięciami uczniów w zakresie przedmiotów zawodowych. Rekomenduje się rezygnację z jednego z kryteriów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie oceny eksperckiej oraz benchmarkingu

Jedynie w przypadku wybranych kryteriów sformułowanych w ramach Osi priorytetowej 10 dostrzeżono potrzebę wprowadzenia zmian usprawniających, jednak nie dotyczą one problemów o charakterze systemowym. Z tego względu kryteria stosowane w ramach omawianej Osi należy ocenić generalnie pozytywnie. Rekomendacje zmian dotyczą w tym wypadku zmian sposobu oceny oraz rezygnacji z wykorzystania w ocenie jednego z funkcjonujących kryteriów.

Kryteria szczegółowe stosowane w ramach Osi priorytetowej 10 zostały ocenione także pod względem zrozumiałości dla wnioskodawców. Ponad 10% wnioskodawców biorących udział w badaniu CAWI wskazało na brak zrozumiałości tylko w przypadku 4 na 62 analizowane kryteria. Dotyczy to kryteriów „Wnioskodawca zapewnia trwałość nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego w ramach projektu od daty zakończenia realizacji projektu przez okres co najmniej 2 lat.” (20,1% badanych – Poddziałanie 10.2.1 Wychowanie przedszkolne oraz 10.1.1 Wychowanie przedszkolne w ramach ZIT), „Jeśli projekt przewiduje realizację podniesienia, nabycia lub uzupełnienia wiedzy lub umiejętności to ich efektem jest uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji (w rozumieniu Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju)” (15,0% badanych – Poddziałanie 10.1.3 Kształcenie zawodowe w ramach ZIT oraz 10.2.3 Kształcenie zawodowe), „Zgodność ze strategią rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji lub strategią Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego” (10,3% badanych – Poddziałanie 10.2.1 Wychowanie przedszkolne, 10.2.2 Kształcenie ogólne i 10.2.3 Kształcenie zawodowe) oraz kryterium „Wyposażenie/doposażenie pracowni szkolnych w zakresie nauczania przedmiotów przyrodniczych jest zgodne z katalogiem określonym przez MEN” (10,1% badanych – Poddziałanie 10.1.2 Kształcenie ogólne w ramach ZIT i 10.2.2 Kształcenie ogólne. W przypadku wyżej wymienionych kryteriów mamy do czynienia z pewnymi problemami ze zrozumiałością, lecz ich występowanie jest rzadkie. Wnioskodawcy wskazywali z jednej strony na skomplikowanie kryteriów, lecz z drugiej strony zgłaszana przez nich była nieprecyzyjność pojęć. Te dwa kierunki nierzadko się wykluczają ponieważ dążenie do precyzyjnego zdefiniowania wielu kwestii zwiększa często poziom skomplikowania zapisów. Ponadto wnioskodawcy wskazywali na niejasne pojęcia zgodności projektu ze strategią OSI/ORSG, ich zdaniem niejednoznacznie wskazano jaki rodzaj relacji projektu z dokumentem strategicznym będzie uznawany jako spójność. Dodatkowo wnioskodawcy wskazywali na ograniczoną zasadność wykorzystywania katalogu MEN, ponieważ jego zakres jest zbyt wąski – w opinii wnioskodawców zawiera on pomoce najbardziej podstawowe, w które szkoły są już wyposażone, a nie uwzględnia wielu niezbędnych nowoczesnych pomocy dydaktycznych.

Oś Priorytetowa 11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność

W przypadku Osi Priorytetowej 11 nie mamy do czynienia z wyodrębnieniem kryteriów szczegółowych. Sformułowano kryteria merytoryczne – dostępu i merytoryczne zerojedynkowe, w stosunku do których nie zidentyfikowano problemów na etapie oceny eksperckiej. W przypadku tej grupy kryteriów nie mamy także do czynienia z problemami w zakresie zrozumiałości dla wnioskodawców.

Oś Priorytetowa 12 Pomoc techniczna

W przypadku Osi Priorytetowej 12 mamy do czynienia ze szczegółowymi kryteriami dostępu, w stosunku do których nie zidentyfikowano problemów na etapie oceny eksperckiej.

2.3.5 Zdolność kryteriów wyboru do identyfikacji i selekcji przedsięwzięć o określonym charakterze

W niniejszej części przedstawiono wyniki analiz dotyczących zdolności kryteriów wyboru projektów do identyfikacji i selekcji przedsięwzięć o określonym charakterze, tj.: projektów zapewniających realizację celów Programu i założeń sformułowanych na potrzeby systemu Ram wykonania; projektów komplementarnych; projektów spójnych z zasadami realizacji polityk horyzontalnych; projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami oraz projektów innowacyjnych.

Czynnikiem budującym jakość stosowanych kryteriów wyboru projektów, w tym ich zdolność do identyfikacji i selekcji przedsięwzięć o pożądanym charakterze jest stosowanie kilkuetapowego procesu ich tworzenia. Projekt kryteriów tworzony jest przez IZ lub IP, a następnie staje się on przedmiotem prac Grup Roboczych funkcjonujących w ramach KM RPO WK-P 2014-2020 oraz przedmiotem obrad samego KM, który posiada kompetencje do zatwierdzania kryteriów wyboru projektów. W dalszej części niniejszego podrozdziału przedstawiono wyniki analizy zmian w kryteriach wyboru projektów wprowadzanych podczas prac Grup Roboczych oraz obrad KM, co pozwala zrekonstruować proces zatwierdzania kryteriów wyboru projektów.

Zapewnienie wypracowania skutecznego i sprawnego systemu wyboru projektów, który będzie przyznawać dofinansowania odpowiednim wnioskodawcom w ramach EFS oraz EFRR, wymaga stałej kontroli kryteriów wyboru projektów. W ramach zagwarantowania spójności kryteriów z założeniami systemu, działają dwa zespoły, których celem jest m.in. m.in. analizowanie, opiniowanie i przyjmowanie bądź odrzucanie kryteriów, które posłużą do odrzucania projektów słabej jakości oraz przyjmowaniu tych najbardziej odpowiednich - wpisujących się w założenia RPO WK-P. Tymi dwoma zespołami są: Grupy Robocze, w skład których wchodzi członkowie Komitetu Monitorującego oraz Komitet Monitorujący jako całość (bez wyodrębniania Grup Roboczych).

Poniżej przedstawiono wyniki analizy propozycji zmian kryteriów, przedstawionych przez GR i KM w ramach RPO WK-P 2014-2020. Zróżnicowanie oraz duża ilość uwag tych ciał doradczo-decyzyjnych, wymagało stworzenia odpowiedniej kategoryzacji, która powiązała w ramach określonych kategorii, uwagi podobne do siebie treścią oraz celem zmiany. W tym celu powstało jedenaście kategorii, których definicje brzmią następująco:

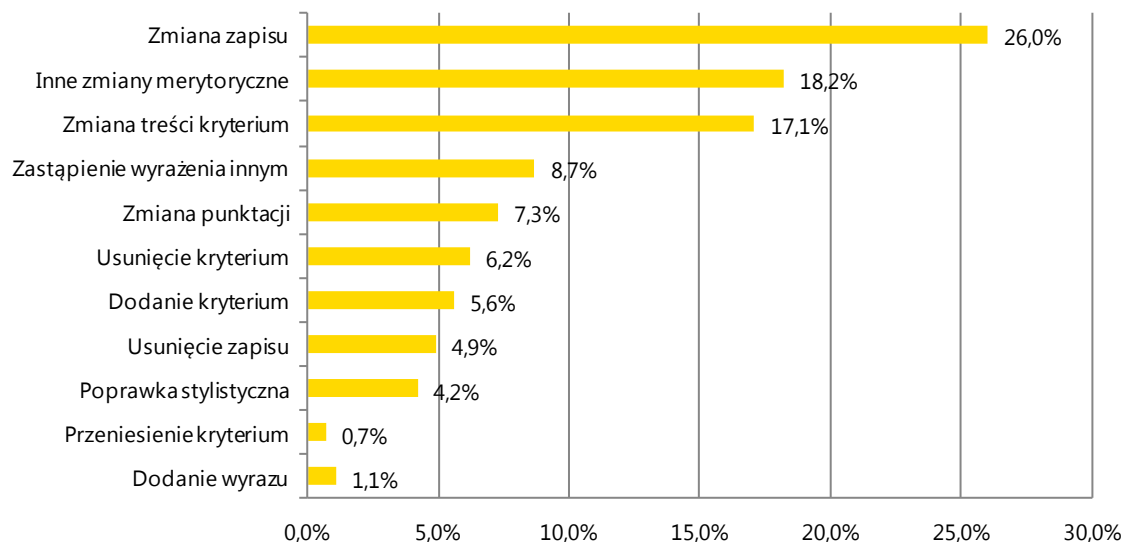
- „Dodanie kryterium”: propozycja dodania nowego wymagania dla wnioskodawców w postaci kryterium, bądź warunku;
- „Usunięcie kryterium”: propozycja usunięcia danego kryterium / warunku;
- „Zmiana treści kryterium”: uwaga dotycząca zmiany treści / definicji kryterium, która wpływa na jego znaczenie;
- „Zmiana punktacji”: opinia sugerująca zmianę w punktacji kryterium, dodanie lub odjęcie punktów nadanych danemu kryterium;
- „Usunięcie zapisu”: propozycja usunięcia danego fragmentu / zapisu z treści kryterium;
- „Zmiana zapisu”: uwaga dotycząca dodania danego fragmentu, bądź zmiany istniejącego fragmentu w treści kryterium;
- „Zastąpienie wyrażenia innym”: propozycja zastąpienia danego wyrażenia/słowa w zapisie kryterium innym wyrażeniem/słowem;

- „Dodanie wyrazu”: opinia sugerująca dodanie określonego wyrazu do definicji kryterium;
- „Poprawka stylistyczna”: propozycja wprowadzenia poprawki stylistycznej lub ortograficznej;
- „Przeniesienie kryterium”: propozycja wymiany bądź przeniesienia jednego kryterium w miejsce innego kryterium;
- „Inne zmiany merytoryczne”: 1. Zmiany trudne do jednoznacznego skategoryzowania ze względu na zbyt ogólny zapis uwagi; 2. Ustosunkowanie się zespołu do propozycji innych instytucji zaangażowanych w proces wdrażania RPO WK-P.

Analizując propozycje zmian dotyczących kryteriów wyboru projektów, przedstawianych przez Grupy Robocze w ramach RPO WK-P 2014-2020, brane pod uwagę były ich posiedzenia w okresie od 19.10.2015 do 18.10.2016. W tym okresie czasu zespoły wypracowały w sumie 450 uwag dotyczących kryteriów. Pod względem obszarów pracy GR, zostały one podzielone na 7 mniejszych grup i w ich obrębie liczebność uwag jest bardzo zmienna. Najbardziej produktywne – jeśli chodzi o propozycje zmian – wydają się GR ds. EFS (189 uwag podczas 9 posiedzeń) oraz ds. kryteriów wyboru projektów (159 uwag na 13 posiedzeniach). Podobną do siebie efektywność miały GR ds. ZIT (23 uwagi / 5 posiedzeń), badań i innowacji (32 uwagi / 3 posiedzeń), koordynacji interwencji w sektorze zdrowia (24 uwagi / 2 posiedzeń) oraz RLKS (23 uwagi / 5 posiedzeń). GR ds. zrównoważonego rozwoju nie przedstawiła ani jednej uwagi, aczkolwiek odbyło się w ramach jej pracy tylko jedno posiedzenie.

Rozkład liczebności propozycji zmian ze względu na poszczególne Osie Priorytetowe, sugeruje w których z nich najczęściej wymagane były zmiany w treści lub merytoryce ich kryteriów. Najwięcej uwag zebrały Osie: 1 (68 uwag), 8 (68 uwag) oraz 9 (78 uwag); następnie: 10 (60 uwag), 3 (53 uwag) i 6 (48 uwag). Najmniej uwag przedstawionych było w ramach Osi 4 (29 uwag), 2 (23 uwag), 7 (13 uwag) oraz 11 (10 uwag). W odniesieniu do kryteriów w Osi Priorytetowej 5 nie sformułowano ani jednej uwagi. Pozostając przy kwestiach Osi priorytetowych, to GR ds. kryteriów wyboru projektów przedstawiła uwagi do największej liczby Osi (1., 2., 3., 4. i 6.). Najmniej liczebna pod względem uwag dla Osi priorytetowych okazała się GR ds. badań i innowacji, która zgłaszała uwagi dotyczące tylko jednej z nich (1.), co jednak wynika ze specyficznego i relatywnie wąskiego zakresu tematycznego rzeczzonego Grupy Roboczej.

Wykres 31. Kategorie uwag do kryteriów zgłaszanych w ramach Grup Roboczych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie protokołów z posiedzeń Grup Roboczych, <http://www.mojregion.eu/index.php/rpo/grupy-robocze>, n=450

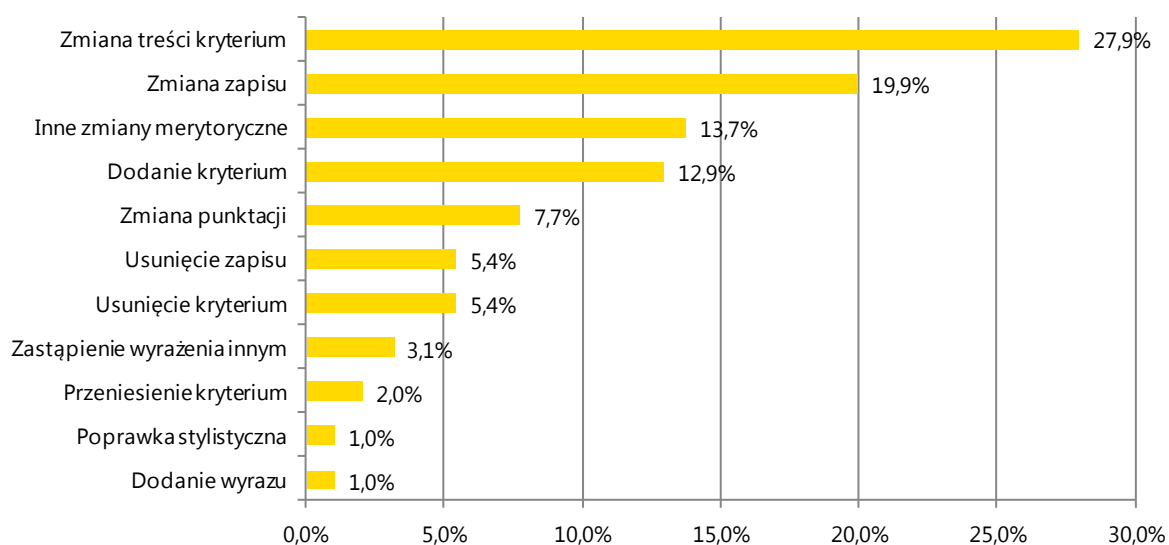
Jak wynika z powyższego wykresu, najwięcej uwag do katalogu kryteriów, dotyczy zmian zapisu kryterium (26%), najmniej natomiast przeniesienia kryterium bądź dodania do jego definicji określonego wyrazu (1%). Warto przy tym dokonać pogrupowania wszystkich 11 kategorii zmian, by ukazać w jakim stopniu w ramach dokonywanych zmian mieliśmy do czynienia z rzeczywistą zmianą znaczenia i działania kryteriów. Można stwierdzić, że poprawki stylistyczne, dodanie lub zastąpienie wyrażenia innym (w sumie

14%) można potraktować jako zmiany najniższym stopniu wpływające na merytorykę danych kryteriów. Większy wpływ na ich faktyczne oddziaływanie będą miały zmiany dotyczące całego zapisu, lub jego usunięcie (31% uwag). Zdecydowany wpływ na proces wyboru projektów będzie miało dodanie lub usunięcie kryteriów (12% uwag). Uwagi dotyczące zmian *stricte* merytorycznych (dotyczących punktacji, treści które zmieniają znaczenie kryteriów oraz zatwierdzania/odrzucając zmian merytorycznych proponowanych przez inne instytucje) stanowią 42% wszystkich uwag.

W przypadku posiedzeń Komitetu Monitorującego RPO WK-P na lata 2014-2020, podstawę do analiz stanowiły protokoły posiedzeń od VI do XIV – w sumie jest ich dziewięć (w okresie od 18.02.2016 do 02.12.2016), gdyż to właśnie w ramach tych posiedzeń mieliśmy do czynienia z występowaniem uwag w zakresie opracowywanych kryteriów wyboru projektów.

Podobnie jak w przypadku uwag GR, zmiany proponowane przez KM w ramach poszczególnych Osi priorytetowych są rozłożone nierównomiernie. Najwięcej uwag zostało zaproponowanych w przypadku Osi 8 (78 uwag) oraz 6 i 10 (w obu przypadkach było 72 uwag). W następnej kolejności jest to Oś 5 (26 uwag), 1 (20 uwag), 2 (18 uwag) oraz 3 (14 uwag).

Wykres 32. Kategorie uwag do kryteriów zgłaszanych przez Komitet Monitorujący RPO WK-P 2014-2020

Źródło: Protokoły z posiedzeń Komitetu Monitorującego, <http://www.mojregion.eu/index.php/rpo/posiedzenia>, n=388

W przypadku prac KM nad kryteriami wyboru projektów, najwięcej uwag dotyczyło zmiany ich treści (27,9%), najmniej natomiast poprawek stylistycznych (1,0%). Tak jak w przypadku analizy uwag GR, dzieląc kategorie zmian na cztery grupy, można zauważyć, iż poprawki stylistyczne (które w najmniejszym stopniu wpływają na kryteria) stanowią jedynie 5% wszystkich uwag. Po nich następują uwagi dotyczące dodania, bądź usunięcia określonych kryteriów z katalogu (20%), kolejne 25% stanowią zmiany dotyczące całego zapisu poszczególnych kryteriów. Podobnie jak przy uwagach GR, najliczniejszą grupę stanowią uwagi dotyczące zmian merytorycznych – aż 50% wszystkich uwag.

Porównując pracę nad zmianą kryteriów wyboru projektów Grup Roboczych i Komitetu Monitorującego, można stwierdzić, że KM zajmuje się w mniejszym stopniu kwestiami technicznymi i stylistycznymi (o 9% mniej uwag tej kategorii w porównaniu z GR) oraz dodawaniu i usuwaniu określonych kryteriów (o 11% mniej). Większą wagę KM przykładła w swojej pracy natomiast do formowania uwag dotyczących zmian zapisu kryteriów (o 12% więcej niż w przypadku GR) oraz propozycji zmian merytorycznych (o 8% więcej).

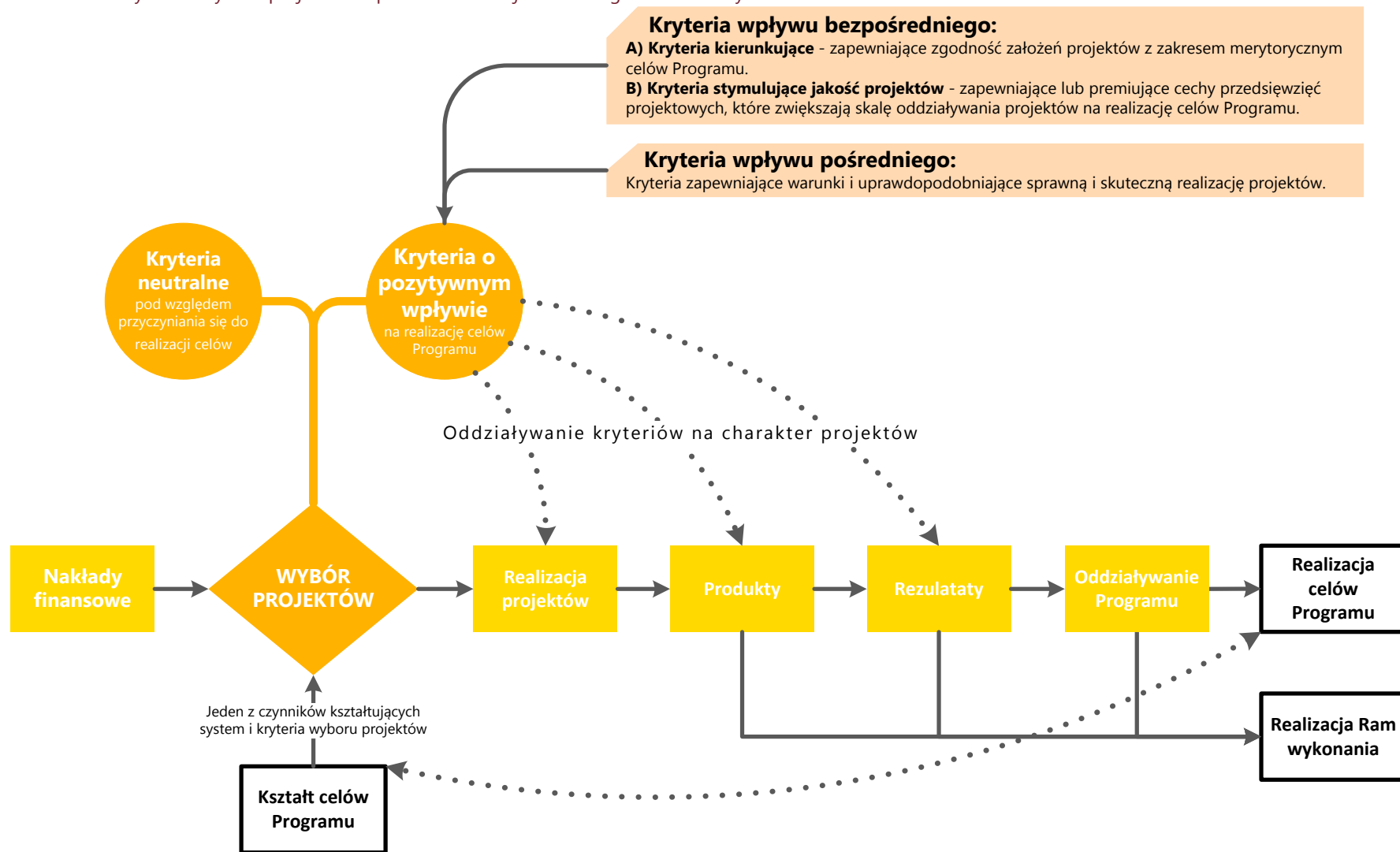
2.3.5.1 Projekty zapewniające realizację celów Programu i założeń na potrzeby systemu Ram wykonania

Jedną z podstawowych funkcji, jakie powinny pełnić kryteria wyboru projektów jest kierunkowanie interwencji w taki sposób, aby możliwa była realizacja celów Programu. Dla zweryfikowania realizacji tej

funkcji w ramach RPO WK-P dokonana została ocena ekspercka kryteriów wyboru projektów. W jej toku analizowano występowanie logicznych powiązań pomiędzy otrzymaniem oceny pozytywnej w poszczególnych kryteriach (spełnieniem kryterium o charakterze 0/1, bądź otrzymaniem wysokiej liczby punktów w kryterium punktowym), a przyczynianiem się projektu do realizacji Celów Tematycznych oraz Ram wykonania RPO WK-P 2014-2020. Wzięto pod uwagę zarówno aspekt oddziaływania kierującego kryteriów tj. zwiększania prawdopodobieństwa, iż dany projekt będzie przyczyniał się do realizacji celu, jak i aspekt budowania jakości przedsięwzięć projektowych w takich aspektach, które przyczynią się do zwiększenia skali realizacji celów. Analiza ta pozwoliła na zidentyfikowanie, iż poszczególne kryteria pełnią zróżnicowane role w ciągu powiązań przyczynowo-skutkowych pomiędzy nakładami na realizację projektów, a osiągnięciem efektów. Kryteria sklasyfikowane zostały w grupy zróżnicowane pod względem charakteru oddziaływania na realizację Celów Tematycznych i Ram wykonania RPO WK-P 2014-2020. Rolę kryteriów zaprezentowano na poniższym schemacie przepływu.

Schemat 6. Rola kryteriów wyboru projektów w procesie realizacji celów Programu i Ram wykonania

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika nr 3 do SzOOP RPO WK-P, wersja z dn. 30.11.2016 r.

Na powyższym diagramie w sposób uproszczony zaprezentowano proces wdrażania interwencji, rozpoczynający się od nakładów finansowych, dzięki którym realizowane są projekty. Ich realizacja przyczynia się do osiągnięcia produktów, a następnie rezultatów, dzięki którym dochodzi do oddziaływania Programu i w konsekwencji realizacji celów oraz Ram wykonania Programu. Mimo, iż jak zaprezentowano na diagramie, wybór projektów ma miejsce w początkowej fazie tego procesu – w momencie rozdysponowywania nakładów finansowych na realizację, to selekcja projektów do dofinansowania ma znamienne skutki dla wszystkich etapów wdrażania interwencji. Jest to jedyny moment, kiedy możliwy jest realny wpływ na kształt dofinansowywanych przedsięwzięć. To właśnie kryteria wyboru projektów posiadają funkcję kierunkowania interwencji – zapewniania realizacji projektów o pożądanym zakresie merytorycznym – oraz motywowania wnioskodawców do podejmowania działań w określony sposób.

W ramach RPO WK-P w sposób jednoznaczny przedstawiono, jakie są cele wdrażania Programu oraz jakie efekty przede wszystkim powinna przynieść realizacja, co określają Ramy wykonania Programu. Osiągnięcie tych założeń jest możliwe tylko w przypadku, gdy zostaną one odzwierciedlone w ramach kryteriów wyboru projektów, ponieważ tylko za ich pomocą możliwe jest realne wpływanie na kształt przedsięwzięć projektowych oraz kształt osiąganych w ich zakresie produktów i rezultatów. Dążenie do realizacji celów Programu oraz Ram wykonania nie jest jednak jedyną funkcją kryteriów wyboru projektów. Część kryteriów została przyjęta do wykorzystania w ocenie projektów jako odzwierciedlenie wymagań postawionych w dokumentach o charakterze nadrzędnym np. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 czy wytycznych Ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Z tego względu nie wszystkie kryteria wykorzystywane w ocenie projektów są logicznie powiązane z celami Programu oraz realizacją Ram wykonania i oprócz kryteriów posiadających pozytywny wpływ na realizację celów występują również kryteria neutralne, które nie oddziałują na realizację celów programu ani pozytywnie, ani negatywnie. W toku oceny eksperckiej stosowanych w ramach RPO WK-P 2014-2020 nie zidentyfikowano kryteriów, które posiadałyby negatywny wpływ na realizację celów Programu.

Wśród kryteriów oddziałujących pozytywnie wyróżnić można kilka kategorii kryteriów, zostały one scharakteryzowane poniżej:

1. **Kryteria posiadające bezpośredni pozytywny wpływ** – to kryteria, których spełnienie jest przesłanką, iż projekt posiada cechę świadczącą o zbieżności zakresu merytorycznego z celem Programu lub specyfiką miernika przyjętego w Ramach wykonania lub cechę, która potencjalnie przyczyni się do osiągnięcia wyższego stopnia wpływu projektu na realizację celów Programu / Ram wykonania. Wśród tego rodzaju kryteriów możemy wyróżnić:
  - a) **Kryteria kierunkujące** – kryteria stanowiące narzędzie do eliminowania przedsięwzięć niespójnych z celami Programu / realizacją Ram wykonania, ich niespełnienie jest przesłanką o braku lub istotnych ograniczeniach w spójności projektu z celami projektu. Stanowią one kluczowe narzędzie przyczyniania się procesu wyboru projektów do realizacji celów Programu / Ram wykonania. Są to przede wszystkim kryteria sprawdzające zgodność założeń projektu z dokumentami konstytuującymi pożądaną z perspektywy Celów programu charakter przedsięwzięć w danym obszarze interwencji. Do tego rodzaju kryteriów zaliczyć należy np. te weryfikujące zgodność z zapisami RPO WK-P, SzOOP, regulaminem konkursu, a także badające kwalifikowalność wydatków oraz grup docelowych / obszaru realizacji projektów.
  - b) **Kryteria stymulujące jakość** – kryteria stanowiące narzędzie motywacji beneficjentów do podejmowania w projektach działań, które w założeniu mają przyczynić się do zwiększenia skali realizacji celów Programu / Ram wykonania. Kryteria tego rodzaju nie stanowią czynnika decydującego o tym czy dany projekt w ogóle przyczyni się do realizacji celu czy też nie, lecz mają za zadanie stymulować jakość działań podejmowanych w projektach, w taki sposób, aby zwiększać skalę wpływu projektów na realizację celów Programu / Ram wykonania. Uzyskanie niskiej oceny w tego rodzaju kryteriach nie oznacza, iż projekt jest niezgodny z celami, lecz projekty z wysoką oceną w lepszy sposób przyczynią się do realizacji celów. W tej grupie kryteriów mamy do czynienia z dużą różnorodnością, ponieważ są one często powiązane bezpośrednio ze specyfiką danego Działania / Poddziałania. Jako przykładowe możemy

wymienić np. kryteria oceniające trafność doboru celu projektu, trafność doboru zadań projektu, trwałość uzyskiwanych efektów. Do tego rodzaju kryteriów zaliczyć należy także kryteria stymulujące efektywność ekonomiczną przedsięwzięć, ponieważ stanowią one narzędzie uzyskiwania wyższych efektów z ponoszonych nakładów, co przy założeniu, iż projekt jest właściwie ukierunkowany na realizację celów Programu skutkuje osiągnięciem wyższego stopnia wpływu na realizację celów programu przy wykorzystaniu tych samych nakładów finansowych.

2. **Kryteria posiadające pośredni pozytywny wpływ** – są to kryteria zapewniające odpowiednie warunki dla sprawnej i skutecznej realizacji projektu, które nie są merytorycznie powiązane z Celami programu czy charakterem mierników przyjętych w Ramach wykonania. Ich funkcją jest zapewnienie, aby realizacja projektu przebiegła sprawnie oraz uprawdopodobnienie skuteczności w osiąganiu założonych w projekcie efektów. Do tego rodzaju kryteriów należy zaliczyć wszelkie kryteria oceniające potencjał wnioskodawcy, w tym jego doświadczenie, lecz także kryteria dotyczące sposobu organizacji projektu, w tym zarządzania finansowego.

Stosowane w ramach RPO WK-P 2014-2020 kryteria wyboru projektów poddano analizie rozłącznie pod względem wpływu na realizację Celów tematycznych oraz wpływu na realizację Ram wykonania.

Analiza w odniesieniu do Celów tematycznych pozwoliła na zidentyfikowanie w każdym Działaniu / Poddziałaniu kryteriów posiadających pozytywny wpływ na realizację Celów tematycznych. Biorąc pod uwagę, iż typy projektów ustalone dla każdego Działania / Poddziałania są spójne z Celami tematycznymi przypisanymi⁶¹ poszczególnym Działaniom / Poddziałaniom, za główne narzędzie zapewnienia realizacji celów uznać należy kryteria oceniające zgodność założeń projektu z dokumentami ustalającymi możliwy do dofinansowania zakres operacji. Są to przede wszystkim zaliczane do grupy kryteriów kierujących kryteria weryfikujące zgodność z zapisami RPO WK-P, SzOOP, regulaminem konkursu, a także badające kwalifikowalność wydatków oraz grup docelowych / obszaru realizacji projektów. Spełnienie tego typu kryteriów jest warunkiem koniecznym dla zapewnienia zbieżności założeń projektu z celami interwencji. Wobec tego należy uznać je za potencjalnie najważniejsze narzędzie eliminowania projektów, których jakość (rozumiana w tym wypadku jako stopień zgodności z założeniami, a w konsekwencji celami interwencji) jest nie wystarczająca. Tego rodzaju kryteria występują w każdym analizowanym Działaniu / Poddziałaniu, ponieważ znajdują się one wśród kryteriów ogólnych stosowanych tak, w EFS jak i EFRR.

Dodatkowo każdorazowo mamy do czynienia z występowaniem kryteriów stymulujących jakość przedsięwzięć projektowych, pojawiają się one wśród kryteriów ogólnych, lecz bardzo często również wśród kryteriów szczegółowych w postaci kryteriów weryfikujących lub premiujących obecność w projekcie cech, które potencjalnie mogą przyczynić się do zwiększenia oddziaływania na realizację Celów tematycznych. Są to przede wszystkim kryteria ściśle powiązane zakresem merytorycznym danego konkursu, dotyczące np. spełniania różnorodnych norm, kierowania wsparcia na grupy docelowe / obszary na których oddziaływanie projektów będzie wysokie, czy też kryteria związane z kompleksowością lub komplementarnością projektów, która w założeniu ma doprowadzić do uzyskania efektu synergii w realizacji postawionych celów. Kryteria tego rodzaju mogą potencjalnie przyczyniać się do eliminowania projektów, których słaba jakość przekłada się na ograniczenia w realizacji celów interwencji.

We wszystkich analizowanych Działaniach / Poddziałaniach mamy do czynienia również z kryteriami pośrednio wpływającymi na realizację Celów tematycznych. Kryteria te nie są bezpośrednio merytorycznie powiązane z realizacją celów, lecz ich spełnienie ma w założeniu zwiększyć sprawność i skuteczność realizacji projektów, co jest warunkiem osiągnięcia w projektach założonych efektów, które poprzez wskazane wcześniej kryteria kierujące, wykazują spójność z Celami tematycznymi. Do kryteriów wpływu pośredniego zaliczyć można kryteria weryfikujące potencjał wnioskodawcy, sposób organizacji projektu czy też poprawność planowania finansowego.

Powszechne jest również występowanie w konkursach kryteriów neutralnych względem realizacji Celów tematycznych. Takiego stanu rzeczy nie należy oceniać negatywnie, ponieważ przyczynianie się do realizacji celów nie jest jedyną funkcją, jaką powinny pełnić kryteria wyboru projektów. Ich zadaniem jest również weryfikacja czy przedsięwzięcia projektowe spełniają wymagania wynikające z dokumentów

⁶¹ Przypisanie na podstawie Załącznika nr 1 do SzOOP Tabela transpozycji PI na działania/poddziałania w poszczególnych osiach priorytetowych.

nadrzędnych względem zapisów RPO WK-P, takich jak prawodawstwo krajowe i unijne. Obecność kryteriów neutralnych względem realizacji Celów tematycznych jest więc w pełni uzasadniona i nie należy traktować jej jako słabości kryteriów wyboru projektów stosowanych w ramach RPO WK-P.

Inaczej wygląda sytuacja pod względem wpływu kryteriów na realizację Ram wykonania Programu, które ustalone zostały dla każdej Osi priorytetowej w postaci założonej do wydatkowania kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowanych oraz założonej do realizacji wartości docelowej wskaźnika lub wskaźników. Bezpośredni pozytywny wpływ na osiągnięcie założonej wartości wydatków kwalifikowanych, ma powszechnie stosowane w ramach ogólnych kryteriach wyboru projektów, kryterium oceniające kwalifikowalność wydatków. Stanowi ono narzędzie weryfikacji czy zaplanowane w projektach wydatki można zaliczyć do kategorii wydatków kwalifikowalnych, brak występowania tego typu kryterium mógłby skutkować występowaniem sytuacji ograniczenia skali wydatków kwalifikowalnych w projektach, co skutkowałoby utrudnioną możliwością realizacji kwot wydatków zadeklarowanych w Ramach wykonania.

Innym narzędziem realizacji Ram wykonania w wymiarze finansowym są założenia dotyczące maksymalnej i minimalnej wartości projektów wyrażane w regulaminach konkursów, których spełnienie jest weryfikowane na etapie oceny projektów poprzez kryteria dotyczące zgodności projektu z regulaminem konkursu. Określenie kwoty minimalnej zapobiega zbytniemu rozdrobnieniu projektów i może być narzędziem zapewnienia odpowiednio wysokiej łącznej kwoty wydatków kwalifikowalnych, lecz tego rodzaju pozytywny wpływ na realizację Ram wykonania w wymiarze finansowym będzie miał miejsce tylko w przypadku, gdy minimalna wartość projektu będzie ustalona na poziomie optymalnym z perspektywy potrzeb i możliwości wnioskodawców. Ustalenie zbyt wysokiej wartości minimalnej może mieć odwrotne skutki, ponieważ część wnioskodawców może nie dysponować odpowiednim potencjałem do realizacji projektu o większej wartości projektów np. ze względu na brak możliwości zapewnienia wkładu własnego. W konsekwencji zaplanowana kwota wydatków kwalifikowalnych może nie zostać osiągnięta, ze względu na brak zainteresowania udziałem w naborach. Podobne negatywne skutki może mieć zbyt niska maksymalna wartość projektu, która może ograniczać wnioskodawcom możliwość realizacji zaplanowanych przedsięwzięć i w konsekwencji zniechęcać do udziału w naborze, poprzez konieczność przeprowadzenia „cięć” w budżecie czy zmian technologicznych w projekcie. W związku z powyższym ustalenie i weryfikacja maksymalnych i minimalnych kwot dofinansowania stanowi narzędzie realizacji założonych do osiągnięcia w Ramach wykonania kwot wydatków kwalifikowalnych tylko w przypadku, gdy ustalone zostały w sposób optymalny.

Nie we wszystkich Działaniach / Poddziałaniach RPO WK-P mamy do czynienia z kolei z występowaniem, kryteriów przyczyniających się do realizacji Ram wykonania w wymiarze rzeczowym, a więc posiadających wpływ na realizację wskaźników ustalonych w Ramach wykonania. Powodem takiego stanu rzeczy jest charakter przyjętych wskaźników – są one na tyle szczegółowe, iż nie we wszystkich Działaniach / Poddziałaniach Osi priorytetowej, dla której został ustalony wskaźnik / wskaźniki Ram wykonania możliwe do osiągnięcia są produkty / rezultaty zbieżne z ustalonym wskaźnikiem. Jeżeli w danym Działaniu / Poddziałaniu nie jest możliwe osiągnięcie efektów mierzonych przez wskaźnik Ram wykonania, to żadne kryterium służące do wyboru projektów nie może zostać uznane za sprzyjające realizacji ustalonego wskaźnika. W takiej sytuacji nawet otrzymanie maksymalnej liczby punktów ze wszystkich kryteriów nie może mieć wpływu na realizację wskaźnika, gdy dla danego Działania / Poddziałania specyficzne są efekty innego rodzaju niż mierzone przez wskaźnik Ram wykonania.

W przypadku tych Działań / Poddziałań, w których zaplanowane zostało osiągnięcie efektów mierzonych przez wskaźniki Ram wykonania w toku analizy zidentyfikowano kryteria posiadające pozytywny wpływ na ich realizację w wymiarze rzeczowym. Są to przede wszystkim kierunkujące kryteria wpływu bezpośredniego, które weryfikują zgodność założeń projektu z zaplanowanym kształtem interwencji, który konstytuowany jest przez zapisy RPO WK-P 2014-2020, SzOOP oraz regulamin konkursu. Tego rodzaju kryteria są narzędziem zapewnienia, iż projekt poprzez odpowiedni zakres merytoryczny przyczyni się do realizacji pożądaných w danych Działaniu / Poddziałaniu efektów. Stanie się tak ze względu na zbieżność tych efektów z ustalonymi w Ramach wykonania, jak również tego, iż projekt przyczyni się do realizacji Ram wykonania. W poniższej tabeli przedstawiono zakres Działań / Poddziałań, które ze względu na charakter planowanych efektów będą przyczyniać się do realizacji Ram wykonania w wymiarze rzeczowym.

Tabela 28. Działania /Poddziałania przyczyniające się do realizacji Ram wykonania w wymiarze rzeczowym

Oś priorytetowa	Wskaźnik przyjęty w Ramach wykonania	Działania / Poddziałania przyczyniające się do realizacji wskaźnika
OP 1 Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poddziałanie 1.2.1 Wsparcie procesów badawczo-rozwojowych, ▪ Poddziałanie 1.2.2 Wsparcie prac B+R poprzez instrumenty finansowe, ▪ Poddziałanie 1.3.1 Wsparcie procesów badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach akademickich, ▪ Poddziałanie 1.3.2 Wsparcie przedsiębiorstw akademickich poprzez instrumenty kapitałowe, ▪ Poddziałanie 1.4.1 Wsparcie rozwoju mikroprzedsiębiorstw, ▪ Poddziałanie 1.4.2 Wsparcie MŚP poprzez instytucje otoczenia biznesu, ▪ Poddziałanie 1.4.3 Rozwój infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego, ▪ Poddziałanie 1.5.1 Pożyczki dla MŚP na nowe modele biznesowe, ▪ Poddziałanie 1.5.2 Wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw, ▪ Poddziałanie 1.5.3 Wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw akademickich, ▪ Poddziałanie 1.6.1 Instrumenty finansowe dla innowacyjnych MŚP, ▪ Poddziałanie 1.6.2 Dotacje dla innowacyjnych MŚP,
OP 2 Cyfrowy region	Liczba usług publicznych udostępniających on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3 – dwustronna interakcja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działanie 2.1 Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych,
OP 3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działanie 3.2 Efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach, ▪ Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym, ▪ Poddziałanie 3.5.1 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym w ramach ZIT,
	Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii tramwajowych i linii metra	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działanie 3.4 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych, ▪ Poddziałanie 3.5.2 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych w ramach ZIT,
OP 4 Region przyjazny środowisku	Pojemność obiektów małej retencji wodnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poddziałanie 4.1.1 Poprawa ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałanie suszy,
	Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działanie 4.2 Gospodarka odpadami,
	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działanie 4.4 Ochrona i rozwój zasobów kultury, ▪ Poddziałanie 4.6.2 Wsparcie ochrony zasobów kultury w ramach ZIT
OP 5 Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działanie 5.1. Infrastruktura drogowa,

Oś priorytetowa	Wskaźnik przyjęty w Ramach wykonania	Działania / Poddziałania przyczyniające się do realizacji wskaźnika
regionu		
OP 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poddziałanie 6.1.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną,
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury jednostek organizacyjnych systemu oświaty	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poddziałanie 6.3.1 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną, ▪ Poddziałanie 6.3.2 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego, ▪ Poddziałanie 6.4.2 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną w ramach ZIT, ▪ Poddziałanie 6.4.3 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego w ramach ZIT,
OP 7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność,
OP 8 Aktywni na rynku pracy	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działanie 8.1 Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy, ▪ Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia, ▪ Poddziałanie 8.2.2 Wsparcie osób odchodzących z rolnictwa i rybactwa,
	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poddziałanie 8.4.2 Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, ▪ Poddziałanie 8.4.3 Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach ZIT
OP 9 Solidarne społeczeństwo	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poddziałanie 9.1.2 Rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT, ▪ Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych,
OP 10 Innowacyjna edukacja	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych ze środków programu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poddziałanie 10.1.1 Wychowanie przedszkolne w ramach ZIT, ▪ Poddziałanie 10.2.1 Wychowanie przedszkolne,
	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poddziałanie 10.1.2 Kształcenie ogólne w ramach ZIT ▪ Poddziałanie 10.2.2 Kształcenie ogólne,
	Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poddziałanie 10.4.1 Edukacja dorosłych w zakresie kompetencji cyfrowych i języków obcych,
	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poddziałanie 10.1.3 Kształcenie zawodowe w ramach ZIT, ▪ Poddziałanie 10.2.3 Kształcenie zawodowe,

Oś priorytetowa	Wskaźnik przyjęty w Ramach wykonania	Działania / Poddziałania przyczyniające się do realizacji wskaźnika
	uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	
	Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poddziałanie 10.4.2 Edukacja dorosłych na rzecz rynku pracy,
OP 11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, wersja przyjęta przez KE 16 grudnia 2014 r., s. 331-334 oraz Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WK-P 2014-2020 przyjętego Uchwałą nr 47/1867/16 Zarządu Województwa z dnia 30 listopada 2016 r.

Jak wynika z przedstawionej tabeli, w żadnej Osi priorytetowej nie mamy do czynienia z sytuacją, iż każde Działanie / Poddziałanie przyczynia się do realizacji wskaźnika / wskaźników założonych w Ramach wykonania. Przykładowo w Osi priorytetowej 1 Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu do realizacji wskaźnika *Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie* nie przyczynia się Działanie 1.1 Publiczna infrastruktura na rzecz badań i innowacji, które z tego względu nie zostało wymienione w tabeli. Podobnie w Osi priorytetowej 2 Cyfrowy region do realizacji wskaźnika *Liczba usług publicznych udostępniających on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3 – dwustronna interakcja* nie przyczynia się Działanie 2.2 Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego oraz zasobów nauki, kultury i dziedzictwa regionalnego. Te Działania / Poddziałania, które niewymienione zostały w tabeli, nie przyczyniają się do realizacji wskaźników ustalonych w Ramach wykonania i z tego względu żadne kryterium oceny ustalone w tych Działaniach / Poddziałaniach nie przyczynia się do realizacji Ram wykonania w wymiarze rzeczowym.

Wskazanej wyżej sytuacji nie należy jednak traktować jako słabości kryteriów wyboru projektów, ponieważ jest ona konsekwencją zakresu ustalonych w Ramach wykonania wskaźników. Wskaźniki Ram wykonania nie odzwierciedlają bowiem wszystkich rodzajów efektów specyficznych dla poszczególnych obszarów interwencji. Ustalając wskaźniki skupiono się raczej na wyróżnieniu wskaźników najważniejszych. Brak odzwierciedlenia w Ramach wykonania efektów niektórych Działań / Poddziałań skutkuje tym, iż realizacja projektów w tych obszarach interwencji nie przyczynia się do realizacji Ram wykonania. Kryteria funkcjonujące w tych Działaniach / Poddziałaniach, nie różnią się od innych obszarów interwencji pod względem funkcji pełnionych względem realizacji celów interwencji – tj. mamy w przypadku tych kryteriów do czynienia z pozytywnym oddziaływaniem - w sposób bezpośredni i pośredni - na realizację celów interwencji, lecz są one neutralne pod względem przyczyniania się do realizacji Ram wykonania w wymiarze rzeczowym.

2.3.5.2 Projekty komplementarne

Przeprowadzona analiza dotycząca identyfikacji i selekcji projektów komplementarnych w ramach RPO WK-P 2014-2020 wykazała, iż nie mamy do czynienia z jednolitym podejściem do oceny projektów w zakresie komplementarności. Najczęściej występującym rozwiązaniem jest stosowanie kryterium: „Komplementarność z innymi przedsięwzięciami”, w ramach którego ocenie podlega to, czy projekt jest komplementarny z innym projektem realizowanym / zrealizowanym ze środków UE lub środków własnych, ewentualnie dodając do tego inne źródła (taka sytuacja ma miejsce w przypadku Poddziałania 8.6.2). Stosowanie wspomnianego kryterium w formie punktowej dotyczy relatywnie dużej liczby

Działań/Poddziałań w ramach EFRR, przy czym nie jest jednolita liczba punktów przyznawanych za spełnienie niniejszego kryterium. 1 punkt przyznawano Działaniach/Poddziałaniach:

- 1.2.1 Schemat: projekty grantowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020,
- 1.3.1 Schemat: Wsparcie B+R w przedsiębiorstwach akademickich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko Pomorskiego na lata 2014-2020,
- 1.5.2 Schemat: Wsparcie MŚP na rynkach międzynarodowych - projekty grantowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020,
- 3.3 Schemat: Modernizacja energetyczna budynków publicznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020,
- 4.1.1 Schemat: Infrastruktura małej retencji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020,
- 4.2 Schemat: Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych – projekt grantowy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko Pomorskiego na lata 2014-2020.

2 punkty były przyznawane w Poddziałaniach 4.1.1 i 6.1.1. Z kolei 4 punkty przyznawano w przypadku Działań:

- 3.3 Schemat: Modernizacja energetyczna budynków publicznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020,
- 4.2 Schemat: Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych – projekt grantowy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko Pomorskiego na lata 2014-2020,
- 4.4 Schemat: Inwestycje w zakresie kultury w ramach polityki terytorialnej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko Pomorskiego na lata 2014-2020,
- 4.5 Schemat: Inwestycje w zakresie zwiększenia ochrony przyrody w regionie poza obszarami ZIT i OSI w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko Pomorskiego na lata 2014-2020.

Punktowy wariant kryterium dotyczącego komplementarności obowiązuje także w innych obszarach wsparcia, gdzie jednak nieco inaczej – i w większym stopniu odzwierciedlając specyfikę danego Działania/Poddziałania – zdefiniowano kryterium dotyczące komplementarności:

- Poddziałanie 1.4.3 – Ocenie podlega czy projekt jest komplementarny z przedsięwzięciem/ami polegającym/i na uzbrojeniu terenu inwestycyjnego finansowanym/i z funduszy unijnych lub środków własnych. Tereny te muszą być powiązane lokalizacyjnie z obszarem będącym przedmiotem projektu i muszą być „zasiedlone” przez przedsiębiorców.
- Poddziałanie 1.6.2 – Ocenie podlega czy projekt jest realizowany w strefie inwestycyjnej/obszarze gospodarczym, w którym infrastruktura została sfinansowana w ramach Działania 5.6 Kompleksowe uzbrojenie terenów pod inwestycje Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (w tym przypadku za spełnienie kryterium przyznawane jest aż 5 punktów).
- Działanie 5.1 – Ocenie podlega wynikająca z dokumentów strategicznych, planów wieloletnich bądź innych dokumentów planistycznych Wnioskodawcy komplementarność i powiązanie projektu z działaniami zrealizowanymi w ramach programów finansowanych ze środków EFRR w latach 2007-2013 lub 2014-2020.
- Działanie 3.4, Poddziałanie 3.5.2 Schemat: budowa i przebudowa ścieżek rowerowych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) – Komplementarność z projektami z zakresu transportu miejskiego. Ocenie podlega czy projekt jest komplementarny z innymi projektami dotyczącymi mobilności na obszarach miast.
- 4.4 Schemat: Inwestycje w zakresie kultury w ramach polityki terytorialnej – Komplementarność projektu z innymi projektami z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego lub z zakresu turystyki. W ramach kryterium ocenie podlega spójność projektu z innymi projektami realizowanymi/ zrealizowanymi z funduszy UE i innych funduszy z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego lub z zakresu turystyki: - wnioskodawca wykazał komplementarność

z projektem/mi zakończonym/mi lub realizowanym/mi (z funduszy UE lub innych źródeł finansowania) – 2 pkt; - wnioskodawca wykazał komplementarność z innym projektem/ami współfinansowanym/i w ramach RPO na lata 2014-2020 – 2 pkt.; - wnioskodawca nie wykazał komplementarności – 0 pkt.

W niektórych Działaniach/Poddziałaniach komplementarność ma w praktyce charakter obligatoryjny, gdyż kryterium jej dotyczące jest oceniane w formule zero-jedynkowej. Dotyczy to:

- Działania 2.1 – Komplementarność z działaniami realizowanymi w zakresie budowy społeczeństwa informacyjnego w perspektywie 2007-2013 – Ocenie podlega czy projekt wykazuje cechy komplementarności z projektami o zasięgu regionalnym/krajowym realizowanymi w perspektywie 2007-2013. Przez komplementarność należy rozumieć zapewnienie mechanizmów integracji systemów informatycznych, z systemami wytworzonymi wcześniej, zapewnienie mechanizmów wykorzystania zgromadzonych danych, uzupełniania zgromadzonych danych o nowe zbiory i rejestry oraz rozbudowywanie istniejących systemów o kolejne funkcjonalności i aplikacje.
- Poddziałania 9.3.2 – Komplementarność wsparcia w ramach RPO WK-P z Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – Ocenie podlega komplementarność wsparcia w ramach RPO WK-P z Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ), współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014, str. 1) oraz ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Polega to na zapewnieniu przez wnioskodawcę preferowania wsparcia osób lub rodzin korzystających z PO PŻ. Jednak zakres wsparcia dla tych osób lub rodzin nie będzie powielał działań, które dana osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ.

To właśnie przy wykorzystaniu kryteriów dostępowych mówić możemy o najbardziej skutecznym podejściu do zapewnienia komplementarności. Nie powinno więc dziwić, że właśnie taki sposób weryfikacji stosowany jest także w przypadku zapewnienia szczególnego wariantu komplementarności, jakim jest powiązanie przedsięwzięć realizowanych w ramach EFRR i EFS. W przypadku Poddziałania: 6.1.2, 6.3.2 i 6.4.3 obowiązuje kryterium, w ramach którego ocenie podlega to, czy projekt jest komplementarny z innym projektem realizowanym lub planowanym do realizacji ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020. Komplementarność oznacza wzajemne uzupełnianie/dopełnianie się projektów. Realizacja komplementarnego projektu, finansowanego ze środków EFS, musi nastąpić najpóźniej do końca trwałości projektu dofinansowanego ze środków EFRR, w ramach danego konkursu.

Jednocześnie jednak, poza operowaniem samymi kryteriami stosowane jest także rozwiązanie polegające na wykorzystaniu formuły projektów zintegrowanych (szczegółowo opisanej w części raportu poświęconej systemowi wyboru projektów), w ramach których dokonuje się równoległego naboru i późniejszej realizacji przedsięwzięć finansowanych odrębnie z EFRR i EFS, które łączą komponent inwestycyjny i tzw. „miękkki”. Z taką sytuacją mamy do czynienia w przypadku następujących powiązań: Poddziałanie 10.2.1, Schemat: polityka terytorialna i Poddziałanie 6.3.1, Schemat: polityka terytorialna oraz Poddziałanie 10.1.1, Schemat: Wsparcie inwestycyjne na rzecz tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego na obszarze realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) i Poddziałanie 6.4.2, Schemat: Wsparcie inwestycyjne na rzecz tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego na obszarze realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). W tym przypadku nie ma potrzeby stosowania dodatkowych kryteriów odnoszących się do kwestii komplementarności, gdyż realizacja tej zasady jest gwarantowana przez wymóg realizacji przez wnioskodawcę obu komponentów danego przedsięwzięcia. Jednocześnie, tego rodzaju rozwiązanie eliminuje – występujący w niektórych regionach – problem weryfikacji, czy wnioskodawca w jednym naborze będzie aplikował o wsparcie w naborze powiązonym, jeśli nie są one prowadzone równoległe i nie jest stosowana formuła projektów zintegrowanych.

Zamykając ocenę ekspercką dotyczącą kwestii komplementarności zwrócić należy uwagę, że powiązanie planowanych projektów z innymi przedsięwzięciami może być zapewniane także w sytuacji, gdy literalnie nie wprowadza się do katalogu kryteriów zagadnienia komplementarności. Tego rodzaju mechanizm występuje w przypadku następujących Działania/Poddziałania:

- Działanie 3.4, Poddziałanie 3.5.2 Schemat: budowa i przebudowa ścieżek rowerowych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) – Stopień, w jakim projekt przyczyni się do uzupełnienia istniejącej sieci dróg rowerowych (kontynuacja ciągu),
- Działanie 5.1 Schemat: budowa i modernizacja dróg wojewódzkich na terenie miast prezydenckich; Schemat: budowa i modernizacja systemu dróg wojewódzkich zarządzanych przez samorząd województwa – Stopień, w jakim projekt przyczyni się do zwiększenia dostępności zewnętrznej regionu (funkcja drogi); Stopień, w jakim projekt przyczyni się do uzupełnienia istniejącej sieci dróg wojewódzkich (kontynuacja ciągu),
- Działanie 5.3 – Położenie linii kolejowej względem sieci TEN-T,
- Poddziałanie 10.1.2, Schemat: Podnoszenie kompetencji językowych i matematyczno-przyrodniczych wśród uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w ramach ZIT (konkurs dedykowany JST); Poddziałanie 10.1.3; Poddziałanie 10.2.3 – Projekt stanowi uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Ocenie podlega, czy przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty.

Biorąc pod uwagę wyniki powyższej analizy stwierdzić należy, że mamy do czynienia z niejednorodnym sposobem weryfikowania komplementarności w różnych obszarach wsparcia. Co istotne, zidentyfikowane zróżnicowania nie mają we wszystkich przypadkach charakteru wynikającego bezpośrednio ze specyfiki danego Działania/Poddziałania (np. różna liczba punktów przyznawana w różnych Działaniach/Poddziałaniach za spełnienie kryterium punktowego dotyczącego komplementarności). Wydaje się w związku z tym, że celowe byłoby podjęcie działań zorientowanych na uspołnienie mechanizmu weryfikacji kwestii komplementarności w ramach Programu. Jedyny przypadek, który powinien zostać wyodrębniony winien dotyczyć zapewnienia powiązań pomiędzy EFRR i EFS, bądź za pomocą dedykowanych kryteriów wyboru projektów, bądź poprzez formułę projektów zintegrowanych. W pozostałych przypadkach powinien obowiązywać spójny i jednolity sposób definiowania komplementarności, a tym samym jej weryfikowania na etapie oceny. Bazując na propozycji sformułowanej przez Wykonawcę dotyczącej zapewnienia komplementarności w ramach RPO Woj. Śląskiego na lata 2014-2020⁶², proponujemy wdrożenie dwupoziomowego sposobu definiowania komplementarności w ramach RPO WK-P 2014-2020. Na poziomie pierwszym niezbędne jest sformułowanie definicji ogólnej samego terminu oraz jej wprowadzenie do dokumentów programowych (SzOOP). Wydaje się, że można w tym przypadku zastosować jako punkt wyjścia jedną z definicji obowiązujących w ramach kryteriów dotyczących komplementarności w ramach RPO WK-P 2014-2020 i poszerzyć jej zakres tak, by ostateczna definicja była następująca: *Komplementarność oznacza wzajemne uzupełnianie się/dopełnianie projektów, które pozwala na osiągnięcie wspólnego lub takiego samego celu, który nie zostałby osiągnięty lub osiągnięty byłby w mniejszym stopniu w przypadku niewystępowania komplementarności.*

Przyjęcie tego rodzaju definicji umożliwia – po pierwsze – jej stosowanie na różnych poziomach szczegółowości interwencji wspólnotowej (Działania i projekty). Po drugie, uznaje ona za przedsięwzięcia komplementarne jedynie te przedsięwzięcia, które są powiązane funkcjonalnie (dzięki temu zniwelowane jest ryzyko uznawania za komplementarne projektów, które związane są ze sobą jedynie przypadkowo).

Poziom drugi definiowania pojęcia komplementarności odnosić się będzie natomiast do dopuszczalnych typów powiązań międzyprojektowych. Proponujemy w tym przypadku uwzględnić trzy wymiary określania dopuszczanych ram komplementarności – zostały one przedstawione w poniższej tabeli:

⁶² Pracownia Badań i Doradztwa „Re-Source”, *Ewaluacja systemu wyboru projektów ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów wyboru projektów*, Raport ewaluacyjny opracowany na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Woj. Śląskiego, 2016

Schemat 7. Rodzaje i zasięg komplementarności

RODZAJ KOMPLEMENTARNOŚCI	ZASIĘG PROGRAMOWO- FUNDUSZOWY KOMPLEMENTARNOŚCI	ZASIĘG CZASOWY KOMPLEMENTARNOŚCI
Przestrzenna / geograficzna – uzupełnianie się lokalizacji projektów, bliskość terytorialna, skierowanie projektu do tych samych środowisk	Międzyfunduszowa / międzyprogramowa – występowanie powiązań pomiędzy projektami dofinansowanymi z różnych funduszy europejskich i/lub realizowanymi w ramach różnych Programów	Międzyokresowa – występowanie powiązań pomiędzy projektami realizowanymi w różnych okresach finansowania, np. 2004-2006, 2007-2013, 2014-2020
Rzeczowa / przedmiotowa – skierowanie projektu na ten sam obszar problemowy, a tym samym: poszerzenie i pogłębienie oddziaływania	Wewnątrzfunduszowa / wewnątrzprogramowa – występowanie powiązań pomiędzy projektami dofinansowanymi w ramach tych samych funduszy europejskich i realizowanych w ramach tych samych Programów	Jednookresowa – występowanie powiązań pomiędzy projektami realizowanymi w tym samym okresie finansowania
Funkcjonalna – uzupełnianie się działań projektowych, rezultatów w taki sposób, że dany projekt nie osiągnąłby swojego celu bez wsparcia innego projektu		

Źródło: opracowanie własne

Innymi słowy, komplementarność monitorowana byłaby tylko w odniesieniu do takich jej wariantów, które reprezentują przynajmniej jeden typ w odniesieniu do każdego z trzech wymiarów – w przypadku braku możliwości takiego przyporządkowania należy uznać, że komplementarność nie zachodzi.

Jednocześnie, w celu doprecyzowania terminu „komplementarność” konieczne jest sformułowanie – i zawarcie tego rodzaju informacji w dokumentacji konkursowej – założeń wskazujących na to, jakie przedsięwzięcia mogą być uwzględniane w ramach identyfikacji projektów komplementarnych:

- a. **Projekty zrealizowane, będące w fazie realizacji lub planowane do realizacji** – Identyfikacja i monitoring komplementarności powinien obejmować wszystkie trzy typy projektów, przy czym w przypadku projektów planowanych do realizacji należałoby rozważyć, czy nie należy wymagać określonego potwierdzenia podejmowania działań zmierzających do realizacji określonego przedsięwzięcia (np. złożenie wniosku o dofinansowanie, czy nawet potwierdzona decyzja dotycząca uzyskania dofinansowania). W przeciwnym razie monitoring komplementarności mógłby nie odzwierciedlać rzeczywistej skali realizacji zasady komplementarności.
- b. **Projekty realizowane w dowolnym okresie czasu** – Chodzi o to, by w sposób pełny zidentyfikować przede wszystkim komplementarność międzyokresową. Jednocześnie należy pamiętać, że istnieje ryzyko, iż beneficjenci będą wskazywać na komplementarność swoich aktualnych projektów z przedsięwzięciami realizowanymi w bardzo odległym okresie czasu. Jednocześnie jednak możliwe jest, że nawet tego rodzaju projekty mogą mieć charakter komplementarny wobec bieżących przedsięwzięć. Istotne jest w tym przypadku zobowiązanie wnioskodawców do uzasadnienia, na czym polega deklarowana komplementarność, co pozwoli zweryfikować czy powiązanie rzeczywiście występuje.

Powyższy sposób rozumienia komplementarności powinien być stosowany na poziomie całego Programu i mieć charakter uniwersalny. Uznając istotne znaczenie komplementarności dla wdrażania interwencji ze środków wspólnotowych należy przyjąć, iż komplementarność byłaby kryterium horyzontalnym w tym znaczeniu, iż obowiązywałaby we wszystkich Działaniach/Poddziałaniach dla EFRR i EFS. Jak już

wspomniano wcześniej ze specyficzną sytuacją mielibyśmy do czynienia w przypadku powiązań pomiędzy EFRR i EFS, gdzie narzędziem zapewnienia obligatoryjnej komplementarności byłaby – jak obecnie – formuła projektów zintegrowanych. Bardzo ważnym aspektem zalecenia dotyczącego wprowadzenia ogólnoprogramowej definicji komplementarności, przy jednocześnie szerokim zakresie znaczeniowym tejże powinno być zwiększenie restrykcyjności w weryfikowaniu deklaracji wnioskodawców dotyczących komplementarności ich projektu z innymi przedsięwzięciami. Chodzi o zobowiązanie wnioskodawców do jednoznacznego i szczegółowego wykazania deklarowanych powiązań oraz ew. wzajemnej niezbędności realizowanych działań, a także założenie, iż wobec niespełnienia tego warunku osoba oceniająca mogłaby nie uwzględnić deklaracji wnioskodawcy o występowaniu w przypadku jego projektu zjawiska komplementarności. Tylko w takiej sytuacji bowiem będziemy mogli mówić o rzeczywistej i rzetelnej ocenie kwestii komplementarności.

W ramach analizy porównawczej obejmującej inne RPO analizowano kryteria dotyczące komplementarności. Nie zidentyfikowano jednak takich rozwiązań, których ewentualna implementacja mogłaby zwiększyć skuteczność identyfikacji i selekcji projektów komplementarnych w ramach RPO WK-P 2014-2020. W związku z powyższym nie sformułowano zaleceń dotyczących kryteriów wspierających komplementarność, które miałyby swoją podstawę w wynikach analizy porównawczej.

Z kolei w badaniu jakościowym podkreślano, iż operowanie kryteriami wyboru projektów w kontekście zapewniania komplementarności zawsze będzie mieć mniejsze oddziaływanie niż ma to miejsce w przypadku formuły projektów zintegrowanych. Biorąc jednak pod uwagę, że nie w każdym przypadku uzasadnione jest stosowanie narzędzia zapewniania aż tak ścisłych powiązań międzyprojektowych, jak ma to miejsce w przypadku formuły projektów zintegrowanych, niekiedy wspieranie komplementarności tylko za pomocą kryteriów będzie wystarczające. W wypowiedziach respondentów powracała jednak kwestia – mająca swoje odzwierciedlenie w sformułowanych rekomendacjach pobadawczych – by proces oceny komplementarności był prowadzony w sposób bardziej precyzyjny i szczegółowy.

2.3.5.3 Projekty spójne z zasadami realizacji polityk horyzontalnych

Do skutecznej identyfikacji projektów spójnych z zasadami polityk horyzontalnych UE służą odpowiednie kryteria wyboru projektów. W przypadku EFS mamy do czynienia z kategorią kryteriów horyzontalnych, w ramach której występują trzy kryteria dotyczące tej kwestii:

- Projekt jest zgodny z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.
- Projekt jest zgodny z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn w oparciu o standard minimum.
- Projekt jest zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Wszystkie trzy zasady weryfikowane są w oparciu o ocenę zero-jedynkową – każdy projekt, by uzyskać dofinansowanie musi cechować zgodność z każdą z zasad (przy czym oznacza to również neutralne oddziaływanie na realizację danej zasady – nie mamy do czynienia z koniecznością wpływu pozytywnego).

W przypadku EFRR zagadnienie spójności z zasadami realizacji polityk horyzontalnych nie jest ujmowane trzema odrębnymi kryteriami, lecz jednym kryterium zbiorczym w puli kryteriów ogólnych: „Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi”, w ramach którego ocenie podlega zgodność z trzema ww. zasadami. Choć więc formalnie jest to nieco inne podejście niż w ramach EFS mechanizm oceny jest ten sam, tym bardziej, że w ramach EFRR każda z zasad podlega oddzielnej ocenie, a projekt musi wykazywać pozytywny lub neutralny wpływ w zakresie każdej polityki horyzontalnej.

Uwzględniając powyższe, stwierdzić należy, że w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020 co do zasady mamy do czynienia z zastosowaniem w obszarze kryteriów wyboru projektów wystarczających rozwiązań i mechanizmów służących zapewnieniu spójności z zasadami realizacji polityk horyzontalnych, zarówno w ramach EFS, jak i EFRR. Jedynie w przypadku Osi priorytetowej 11 mamy do czynienia ze specyficzną sytuacją i tylko w jej ramach występuje potrzeba sformułowania określonych zaleceń zorientowanych na modyfikację funkcjonujących rozwiązań. Szersza informacja w tym zakresie występuje w podrozdziale dotyczącym kryteriów horyzontalnych w ramach EFS.

Dodatkowo, w kontekście realizacji polityk horyzontalnych, należy zwrócić uwagę na fakt, iż jest to zagadnienie pośrednio uwzględniane w przypadku kryteriów, których celem jest wskazanie lub

premiowanie projektów, w których przewidziano pozytywne oddziaływanie na realizację określonych polityk horyzontalnych, np. poprzez aktywne działania na rzecz niwelowania nierówności i poprawy sytuacji osób zagrożonych marginalizacją.

W badaniu jakościowym nie wskazano na występowanie problemów w zakresie zapewniania za pomocą kryteriów wyboru projektów spójności z zasadami realizacji polityk horyzontalnych. Podkreślono także adekwatność stosowanych rozwiązań w kontekście specyfiki wsparcia w ramach obu funduszy.

2.3.5.4 Projekty zgodne z inteligentnymi specjalizacjami

Kolejny aspekt analizy w zakresie skuteczności kryteriów wyboru projektów w identyfikacji i selekcji przedsięwzięć o określonym charakterze dotyczy zgodności projektów z inteligentnymi specjalizacjami. Kwestia ta w sposób bezpośredni odnosi się do gospodarki regionalnej, nie powinno więc dziwić, że kryteria wyboru powiązane z zagadnieniem inteligentnych specjalizacji występują przede wszystkim w Osi Priorytetowej 1. Mamy w niej do czynienia z kryterium: „Projekt wpisuje się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji”. Kryterium to ma najczęściej charakter dostępowy (Poddziałanie 1.2.1, Schemat: projekty grantowe; Poddziałanie 1.3.1, Schemat: wsparcie doradcze przedsiębiorstw akademickich; Schemat: wsparcie B+R przedsiębiorstw akademickich; Poddziałanie 1.5.2; Schemat: projekty obejmujące wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw oraz promocji gospodarczej regionu), choć w Poddziałaniu 1.6.2 jest to kryterium punktowe – projekty wpisujące się w inteligentne specjalizacje regionu otrzymują w tym przypadku premię punktową. W ramach wspomnianego kryterium ocenie podlega to, czy projekt realizowany przez wnioskodawcę wpisuje się w inteligentne specjalizacje regionu.

Poza Osią Priorytetową 1 odniesienie do kwestii inteligentnych specjalizacji występuje jeszcze w Poddziałaniu 6.4.3, Schemat: Poprawa jakości usług edukacyjnych szkół zawodowych poprzez inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie, w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), gdzie weryfikuje się, czy projekt jest zgodny ze Strategią na rzecz rozwoju inteligentnych specjalizacji (kryterium ma charakter punktowy, z pulą 5 punktów). Ocenie podlega czy przedsięwzięcie planowane przez wnioskodawcę wpisuje się w inteligentne specjalizacje województwa kujawsko-pomorskiego. W ramach przedmiotowego konkursu oznacza to weryfikację, czy zawód dla którego wspierana będzie infrastruktura/wyposażenie mieści się w inteligentnych specjalizacjach woj. kujawsko-pomorskiego. Kryterium weryfikowane jest w oparciu o wnioski o dofinansowanie projektu oraz załączniki.

Powyższe kryteria w sposób bezpośredni odnoszą się do kwestii inteligentnych specjalizacji, ale przyczynianie się do identyfikacji i selekcji projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami może mieć także charakter pośredni. Taka sytuacja występuje w przypadku kryteriów ogólnych merytorycznych dla EFRR, gdzie funkcjonuje kryterium dostępowe: „Strategiczny charakter projektu”, gdzie ocenie podlega, czy projekt jest zgodny z celami wskazanymi w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+ oraz Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Ze względu na fakt ujmowania w dokumentach strategicznych kwestii inteligentnych specjalizacji, tak sformułowane kryterium może – choć nie musi – przyczyniać się do zapewnienia zgodności z inteligentnymi specjalizacjami.

Generalnie jednak, stosowanie kryterium dostępowego dotyczącego zgodności z inteligentnymi specjalizacjami uznać należy za wystarczające narzędzie zapewniania tej zgodności tam, gdzie jest to uzasadnione. W tym kontekście nie powinno także niepokoić, że omawiane zagadnienie w największym stopniu występuje w Osi Priorytetowej 1 – weryfikowanie go ma właśnie w tym obszarze największe uzasadnienie, zaś w wielu obszarach interwencji przewidzianych w ramach RPO WK-P 2014-2020 (np. włączenie społeczne, infrastruktura transportowa, ochrona środowiska) uwzględnianie aspektu inteligentnych specjalizacji nie jest celowe.

2.3.5.5 Projekty innowacyjne

Ostatnia omawiana grupa projektów to przedsięwzięcia innowacyjne. W tym przypadku mamy do czynienia z sytuacją zbliżoną do tej, która dotyczyła projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami – jest to element oceny szczególnie istotny dla interwencji w ramach Osi Priorytetowej 1, która

zorientowana jest na wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu. Występują w ramach tej Osi Priorytetowej następujące kryteria dotyczące innowacyjności:

- Nowość rezultatów projektu (Poddziałanie 1.3.1; Schemat: wsparcie B+R przedsiębiorstw akademickich) – W ramach przedmiotowego kryterium ocenie podlega czy rezultat projektu - produkt/technologia/usługa charakteryzuje się nowością co najmniej w skali polskiego rynku, w kontekście posiadanych przez niego nowych cech, funkcjonalności, w porównaniu do rozwiązań dostępnych na rynku. Ocena dokonywana jest w skali od 0 do 6 przy czym liczba przyznanych punktów oznacza, że rezultatem projektu będzie: - innowacja w skali kraju – 2 pkt.; - innowacja w skali Europy – 4 pkt; - innowacja w skali świata – 6 pkt. (przy czym liczba 6 pkt. to najwyższa wartość punktowa w całym katalogu kryteriów dla tego Poddziałania, co potwierdza duże znaczenie kryterium dotyczącego innowacyjności.
- Innowacyjność produktu / usługi będącej przedmiotem umiędzynarodowienia (Poddziałanie 1.5.2, Schemat: projekty grantowe) – Ocenie podlega czy wnioskodawca przewidział premiowanie innowacyjności produktów/usług grantobiorcy, które będą stanowiły przedmiot umiędzynarodowienia.
- Wsparcie realizacji celów określonych dla Poddziałania 1.6.2, w tym innowacyjność przedsięwzięcia (Poddziałanie 1.6.2) – Kryterium dostępowe, w ramach którego ocenie podlega czy cel projektu umożliwi zrealizowanie celu Poddziałania 1.6.2, którym jest zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP. Weryfikacji podlega także czy wnioskodawca przedstawił analizę innowacyjności potwierdzającą, że przedsięwzięcie, które zamierza zrealizować wpisuje się w definicję innowacji co najmniej w skali regionu, stosowanej krócej niż 3 lata.
- Poziom innowacyjności projektu (Poddziałanie 1.6.2) – Kryterium punktowe (z największą liczbą punktów do uzyskania z całej puli punktów w tym Poddziałaniu), w ramach którego ocenie podlega to, czy projekt zawiera innowacyjne rozwiązania produktowe lub procesowe: w skali kraju (stosowane krócej niż 3 lata) – 5 pkt, w skali świata (stosowane krócej niż 3 lat) – 7 pkt.

Z przedstawionego powyżej zestawienia wynika, że w ramach Osi Priorytetowej 1 występują kryteria wyboru projektów, które ze względu na swój charakter (dostępowy lub operujący dużą liczbą punktów) gwarantują skuteczne oddziaływanie na kwestię premiowania projektów innowacyjnych (także ze względu na fakt, iż wymogi dotyczące innowacyjności są w tym przypadku określone restrykcyjnie – w odniesieniu do poziomu co najmniej krajowego).

W przypadku pozostałych obszarów wsparcia wspomaganie wyboru projektów innowacyjnych nie jest tak intensywne, ale również nie jest istotne w takim stopniu jak w przypadku działań z Osi Priorytetowej 1, ze względu na raczej dodatkowy aspekt innowacyjności. Wskazać jednak można na następujące kryteria bezpośrednio lub pośrednio premiujące przedsięwzięcia o innowacyjnym charakterze:

- Strategiczny charakter projektu (Kryterium ogólne merytoryczne w ramach EFRR) – Ocenie podlega czy projekt jest zgodny z celami wskazanymi w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 - Plan modernizacji 2020+ oraz Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (może to pośrednio przyczyniać się do wspierania projektów innowacyjnych).
- Wpisywanie się projektów przedsiębiorstw w Regionalną Strategię Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (Poddziałanie 1.5.2, Schemat: projekty grantowe).
- Działania, rozwiązania lub produkty innowacyjne (6.1.1 – Schemat: Poprawa dostępności usług diagnostycznych w ramach POZ i AOS ukierunkowanej na rozwój opieki koordynowanej) – Ocenie podlega czy projekt zakłada działania, rozwiązania lub produkty innowacyjne (bardzo mało restrykcyjna jest tu jednak definicja innowacyjności, która dopuszcza także innowacyjność na poziomie przedsiębiorstwa).
- Wpływ projektu na poprawę jakości i dostępności do oferty instytucji kultury (Działanie 4.4 Schemat: Inwestycje w zakresie kultury w ramach polityki terytorialnej) – Element innowacyjny w definicji kryterium: „Priorytetowo traktowane będą projekty wieloaspektowe, innowacyjne – nie tylko na poziomie technologicznym, ale także w warstwie merytorycznej (sposób przekazywania

treści, poszerzanie oferty o nowe formy uczestnictwa, budowanie relacji z otoczeniem, w tym grupami o utrudnionym, z różnych powodów, dostępie do dóbr kultury, tworzenie warunków dla indywidualnego rozwoju oraz przeciwdziałanie wykluczeniu i rozwarstwieniu społecznemu”.

Ze specyficzną sytuacją mamy natomiast do czynienia w przypadku wsparcia w ramach EFS, gdzie pośrednio przedsięwzięcia innowacyjne wspierane są za pomocą kryterium dotyczącego wykorzystania efektów projektów innowacyjnych realizowanych w ramach innych Programów oraz poprzedniej perspektywy finansowej (dotyczy to Poddziałania 9.1.1, Schemat: Aktywne włączenie społeczne w ramach ZIT; Schemat: Wsparcie na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez realizację projektów w zakresie włączenia i integracji społecznej na obszarze realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT); Poddziałania 10.1.2, Schemat: Podnoszenie kompetencji językowych i matematyczno-przyrodniczych wśród uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w ramach ZIT (konkurs dedykowany JST); Poddziałania 10.1.3 Schemat: Projekty w zakresie poprawy jakości, efektywności i atrakcyjności kształcenia zawodowego, w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), konkurs dedykowany JST; Poddziałania 10.2.2 Schemat: Podnoszenie kompetencji językowych i matematyczno-przyrodniczych wśród uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w ramach polityki terytorialnej; Poddziałania 10.2.3). Taka sytuacja wynika z faktu, iż w bieżącej perspektywie finansowej projekty innowacyjne finansowane z EFS wspierane są na poziomie centralnym, stąd brak możliwości bezpośredniego uwzględnienia aspektu innowacyjności w projektach „miękkich” w ramach RPO.

Jednocześnie jednak w ramach, EFS, w przypadku Poddziałania 8.6.2 Schemat: Program profilaktyczny dla osób zagrożonych przerwaniem aktywności zawodowej w kierunku wczesnego wykrywania nowotworu jelita grubego, obowiązuje kryterium: Zastosowanie nowoczesnych rozwiązań oraz technologii w ramach działań informacyjno-edukacyjnych. W ramach tego kryterium ocenie podlega czy wnioskodawca w projekcie opisał sposób dotarcia do pacjentów w ramach działań informacyjno-edukacyjnych, które opierają się również na zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań i technologii (w tym m.in. rozwiązań cyfrowych, media społecznościowe). Należy jednak przy tym zauważyć, że rozwiązania wskazane w definicji kryterium w coraz mniejszym stopniu mogą być jednak traktowane jako innowacyjne.

Biorąc pod uwagę, że kwestia innowacyjności nie ma charakteru horyzontalnego i z tego względu nie ma konieczności jej premiowania we wszystkich obszarach wsparcia, a jednocześnie, że w ramach Osi Priorytetowej 1 (a więc tam, gdzie jej znaczenie jest duże) jest ujmowana w sposób precyzyjny i restrykcyjny, nie ma uzasadnienia dla wprowadzania do katalogu kryteriów wyboru projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020 modyfikacji w zakresie identyfikacji i selekcji przedsięwzięć innowacyjnych.

2.3.6 Podsumowanie. Uwagi i zalecenia całościowe dotyczące kryteriów wyborów projektów

Przeprowadzona analiza uprawnia do sformułowania wniosku, że w przypadku katalogu kryteriów wyboru projektów w ramach RPO WK-P **mamy do czynienia z występowaniem kompletnego, spójnego i racjonalnego katalogu kryteriów**. Rekomendowane w dotychczasowej części raportu zmiany mają raczej charakter punktowy i szczegółowy, nie zaś systemowy i w taki też sposób formułowano zalecenia dotyczące poszczególnych grup kryteriów. Pamiętać przy tym należy, iż kryteria wyboru projektów muszą m.in. uwzględniać dwie kwestie: kierunkowania wsparcia w sposób określony przez założenia i cele Programu oraz wymogów, które wynikają z nadrzędnych regulacji prawnych. Ta druga kwestia w bardzo wyraźny sposób jest zauważalna przede wszystkim w ramach EFS, gdzie bardzo duża pula kryteriów jest niejako „wymuszona” przez kontekst instytucjonalno-prawny. Potwierdziły to zresztą analizy benchmarkingowe uwzględniające inne RPO, które wykazują dużą spójność w zakresie części kryteriów w ramach EFS. W takiej sytuacji pole do ewentualnych i znaczących modyfikacji katalogu kryteriów jest mocno ograniczone. W tym kontekście warto także wspomnieć o dwojakiego rodzaju postulatach dotyczących samej liczby kryteriów, które pojawiały się w ramach badania jakościowego. Osoby, które z racji pełnionych obowiązków były zaangażowane w proces konstruowania kryteriów wyboru projektów potwierdzały fakt dużej ilości obowiązujących kryteriów jednocześnie jednak wskazując na **ograniczone możliwości zmniejszania liczby kryteriów w kontekście konieczności sprostania wymogom formalno-prawnym wdrażania Programu oraz uwzględnienia w kryteriach wyboru projektów także**

aspektów dotyczących jakości projektów i ich przyczyniania się do realizacji celów Programu. Z kolei osoby dla których kryteria wyboru projektów stanowią, stosowane przez nich, narzędzie oceny wniosków o dofinansowanie akcentowały **problem związany z oddziaływaniem liczby i złożoności kryteriów.**

Użytecznych wniosków dostarczyła także analiza walidacyjna, która wykazała, iż w **kryteriach szczegółowych** stosowanych w objętych nią konkursach **nie występują problemy z precyzyjnością sformułowania kryteriów – zarówno dostępowych, jak i punktowych.** Istotna rozbieżność ocen wskazująca na ograniczoną precyzyjność kryteriów występuje w niektórych ogólnych kryteriach merytorycznych stosowanych w ramach EFS. **Największe nasilenie tego rodzaju problemów występuje wśród kryteriów punktowych.** Źródłem problemów z precyzyjnością jest w tym wypadku sam charakter kryteriów ogólnych – są one ze względu na uniwersalne zastosowanie sformułowane w sposób mniej szczegółowy niż kryteria stosowane wyłącznie w konkretnych Działaniach/Poddziałaniach. Z tego względu ocena z zastosowaniem kryteriów ogólnych, a szczególnie kryteriów punktowych jest do pewnego stopnia arbitralna, co skutkuje rozbieżnością ocen wykrytą w analizie walidacyjnej. Także w badaniu jakościowym przyznawano zresztą, iż w przypadku EFS problem pewnego stopnia subiektywizmu w ocenie dokonywanej za pomocą ogólnych kryteriów punktowych jest nie do uniknięcia, zaś dążenie w tym przypadku za wszelką cenę do możliwie największego sparametryzowania kryteriów i ograniczenia rzeczowej subiektywności mogłoby jednocześnie skutkować zmniejszeniem stopnia adekwatności w stosunku do specyfiki projektów finansowanych z EFS.

Problemy dotyczące precyzyjności i zrozumiałości ujawniły się także w badaniu CAWI przeprowadzonym wśród wnioskodawców oraz badaniu jakościowym, nie mając jednak znaczenia krytycznego. W pierwszym przypadku, wśród generalnie pozytywnych ocen kryteriów wyboru projektów zidentyfikowane zostały te, które mogą wymagać szczególnej uwagi w ramach prowadzonych działań informacyjno-szkoleniowych adresowanych do wnioskodawców. Z kolei w drugim przypadku zasygnalizowano ujawnianie się w trakcie oceny wniosków o dofinansowanie pewnych problemów w stosowaniu kryteriów, które to problemy mają swoje źródło w niewystarczająco precyzyjnym i jednoznacznym zdefiniowaniu kryteriów. W obu przypadkach bardziej racjonalnym rozwiązaniem niż podejmowanie na dużą skalę działań zorientowanych na modyfikację katalogu kryteriów wyboru projektów byłoby **zintensyfikowanie działań informacyjnych wśród „klienta” zewnętrznego (wnioskodawcy) i wewnętrznego (osoby oceniające) przez komórki organizacyjne odpowiedzialne za opracowywanie kryteriów wyboru projektów.** I tego rodzaju zalecenie zostało zawarte w tabeli wniosków i rekomendacji.

Kryteria horyzontalne stosowane w ramach EFS oraz przeważająca część szczegółowych kryteriów dostępowych nie posiada istotnego wpływu na wybór projektów – nie stanowi czynnika decydującego o przyznaniu lub nieprzyznaniu dofinansowania. Jest to skutek występowania w ich przypadku dużego udziału ocen pozytywnych. Sytuacja braku wpływu na wybór projektów nie świadczy jednak o dysfunkcyjności tych kryteriów w procesie wyboru projektów. Sytuacja przewagi i/lub występowania wyłącznie ocen pozytywnych może wskazywać, iż kryteria te są sformułowane w sposób precyzyjny i jednoznaczny dla wnioskodawców i z tego względu w pożądanym sposób modyfikują oni założenia projektu, aby spełnić kryteria lub jeśli nie chcą lub nie mogą zmienić założeń, rezygnują z udziału w konkursie wiedząc, że nie spełnią kryterium dostępowego. Kryteria nie mające wpływu na wybór mogą więc być skutecznymi kryteriami kierującymi interwencją.

Tylko wybrane kryteria spośród objętych analizą walidacyjną posiadają istotny związek z wartością wskaźników realizowanych w projektach. Sytuacja tego rodzaju nie powinna dziwić, ponieważ z założenia nie wszystkie kryteria mają służyć zwiększeniu skali realizacji wskaźników. Część kryteriów kierujących wsparciem nie ma funkcji stymulującej skalę efektów, lecz raczej zobowiązuje wnioskodawcę do samego podjęcia pożądanego działania, które przyczyniają się do wystąpienia określonego efektu, objęcia wsparciem odpowiedniej grupy docelowej etc. Tego rodzaju kryteria mogą nie być czynnikiem stymulującym efekty w ujęciu ilościowym lecz kierkować wsparciem na wystąpienie pożądanego rodzaju efektów w ogóle. Warto zauważyć, iż ze względu na dostępność danych o wartościach docelowych wskaźników w projektach (były one dostępne wyłącznie dla projektów przyjętych do realizacji), analiza walidacyjna w części poświęconej związkowi z realizacją wskaźników, nie obejmowała kryteriów dostępowych i z tego względu nie jest znany charakter ich wpływu na realizację wskaźników.

Przeprowadzona analiza skuteczności kryteriów wykazała, iż generalnie założenia i cele Programu mają swoje odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, różny jest natomiast sposób i stopień ich odzwierciedlenia. W jednym wariantcie jest to realizowane przez kryteria dostępne, które gwarantują, że dofinansowanie zostanie skierowane tylko i wyłącznie na realizację tych przedsięwzięć, które są zgodne z celami interwencji. W innym – cele interwencji mają odzwierciedlenie w kryteriach o charakterze punktowym, a ich funkcją jest w tym przypadku identyfikacja i selekcja projektów, w których zaplanowana skala efektów w szczególności dużym stopniu wpłynie na stopień realizacji celów i założeń Programu.

W aspekcie skuteczności kryteriów analizowane było także funkcjonowanie kryteriów premiujących. W badaniu jakościowym potwierdzono, że ich funkcją powinno być premiowanie przedsięwzięć, które w największym stopniu gwarantują realizację celów Programu. Jednocześnie jednak podkreślono, że na ocenę kryteriów premiujących jest jeszcze zbyt wcześnie z tego powodu, iż w wielu przypadkach nie mają one realnego zastosowania – wnioskowana łączna kwota dofinansowania w wielu rozstrzygniętych konkursach nie przekraczała dostępnej kwoty alokacji. W takiej sytuacji kryteria premiujące nie mogą przypisanej im funkcji, gdyż wsparcie trafia do wszystkich wnioskodawców spełniających kryteria dostępne i uzyskujących określone minima punktowe. **Należy przy tym podkreślić, że choć kryteria te mogą być niekiedy trudne do spełnienia dla niektórych wnioskodawców (w szczególności o mniejszym potencjale, np. organizacji pozarządowych), to nie można ich traktować jako dyskryminujących, czy uniemożliwiających uzyskanie wsparcia – nie mają one bowiem charakteru dostępnego.**

Poza ogólną oceną skuteczności kryteriów, poddano analizie także szczegółowe aspekty rzeczowej skuteczności, tj. **zdolność kryteriów wyboru do identyfikacji i selekcji projektów o określonym charakterze. Analiza potwierdziła skuteczność kryteriów w zakresie identyfikowania i selekcji projektów innowacyjnych**, przy czym podkreślić trzeba poprawność podejścia zastosowanego w RPO WK-P, gdzie innowacyjność nie jest traktowana w sposób horyzontalny, ale jako istotny wymiar oceny tylko pewnej kategorii projektów. **W przypadku projektów komplementarnych zidentyfikowano jednoczesne występowanie w Programie różnych podejść do identyfikowania i oceny projektów pod kątem spełniania rzeczowej zasady.** Różny jest też w rezultacie stopień ich oddziaływania na identyfikację i wybór projektów komplementarnych. Z tego względu istotnym zaleceniem wynikającym z przeprowadzonej analizy jest ogólnoprogramowe uspoźnienie zagadnienia komplementarności. **Nie stwierdzono natomiast żadnych problemów w zakresie spójności kryteriów z zasadami realizacji polityk horyzontalnych** – kryteria trafnie odzwierciedlają rzeczowe zasady. **Nie można także mówić o problemach w zakresie kryteriów dotyczących zgodności z inteligentnymi specjalizacjami** – odpowiednie kryteria w wybranych obszarach wsparcia zapewniają wspieranie projektów wpisujących się w inteligentne specjalizacje regionu.

Co się natomiast tyczy **niedyskryminacyjnego charakteru kryteriów**, to należy tutaj podkreślić, iż kwestia ta trudna jest do jednoznacznej oceny ze względu na fakt, iż każde kryterium ma charakter ograniczający (niespełnienie kryterium skutkuje odrzuceniem projektu lub brakiem możliwości uzyskania preferencji punktowej). Tak więc z punktu widzenia wnioskodawców niespełniających określonych kryteriów mogą one być postrzegane jako dyskryminujące. Kwestia ta nie stanowi jednak problemu do momentu, w którym wynikające z kryterium ograniczenia mają uzasadnienie w specyfice interwencji. W toku przeprowadzonych analiz nie zidentyfikowano takich kryteriów wyboru projektów w ramach RPO WK-P, które należałoby przy powyższym ujęciu uznać za dyskryminujące – każdorazowo możliwe jest bowiem wykazanie, iż określone ograniczenie / wyłączenie typów wnioskodawców / projektów (lub odwrotnie – premiowanie określonych przedsięwzięć i ich realizatorów) ma swoje uzasadnienie w specyfice obszaru interwencji lub konieczności zapewnienia prawidłowej realizacji projektu.

Choć – jak wspomniano wcześniej – sformułowane do tej pory rekomendacje dotyczące kryteriów mają w większości charakter szczegółowy, to, uwzględniając całość zebranego materiału empirycznego,

sformułować można także **generalne zalecenia dotyczące różnych aspektów formułowania, stosowania i oceny kryteriów wyboru projektów**⁶³:

- Uporządkowanie sposobu prezentacji kryteriów wyboru projektów w Załączniku nr 3 do SzOOP poprzez wystandaryzowanie szablonu prezentacji kryteriów oraz precyzyjne wskazanie statusu obowiązywania poszczególnych katalogów kryteriów i dat ich zatwierdzenia.
- Wprowadzenie do wszystkich zestawów kryteriów w Załączniku nr 3 do SzOOP klauzuli: „W sytuacji niewywiązania się Beneficjenta, w trakcie realizacji projektu/w okresie trwałości, z warunków wynikających z kryteriów wyboru projektów, w ramach których zobowiązany był złożyć stosowne oświadczenia/deklaracje, Beneficjent zostanie wezwany do zwrotu otrzymanego dofinansowania”, która obecnie występuje tylko w przypadku części Działań/Poddziałań.
- Uproszczenie systematyzacji kryteriów wyboru projektów i wdrożenie jednego z rozwiązań: (a) posługiwanie się tylko dwoma etykietami kryteriów: kryteria merytoryczne i kryteria formalne, bez wprowadzania dodatkowego nazewnictwa (ogólne, szczegółowe, punktowe, premiujące, dostępu, horyzontalne, strategiczne); (b) zmniejszenie liczby stosowanych etykiet kryteriów w odniesieniu do tych etykiet, które nie wskazują na wyraźnie odrębny charakter danej grupy kryteriów.
- Rozważenie całkowitej rezygnacji z kryteriów „zgodnościowych”, tj. dotyczących zgodności projektu z określonymi dokumentami strategicznymi szczebla regionalnego, krajowego lub wspólnotowego. Rzeczywista i pełna ocena projektu jest w przypadku tego rodzaju kryteriów niemożliwa, a przynajmniej bardzo utrudniona i czasochłonna. Jednocześnie, jak wskazywano w badaniu jakościowym, jeśli występuje w przypadku danego Działania/Poddziałania uzasadnienie dla danego wariantu zgodności, to powinna ona być zapewniona poprzez zapisy SzOOP lub regulaminu konkursu w powiązaniu z kryterium dotyczącym zgodności właśnie z tymi dokumentami. Jak wskazano we wcześniejszej analizie, możliwe jest redukowanie niniejszego problemu poprzez wymóg ścisłej operacjonalizacji i uzasadnienia dla deklarowanej przez wnioskodawcę zgodności projektu z określonymi dokumentami strategicznymi. Uwzględniając jednak dążenie do uproszczenia procesu oceny należy wziąć pod uwagę całkowitą rezygnację ze wskazanej grupy kryteriów wyboru projektów.
- Przyjęcie zasady, że w przypadku kryteriów dostępowych unika się kryteriów wielowymiarowych, tj. takich, gdzie w ramach jednego kryterium ocenianych jest kilka wymiarów / aspektów i niespełnienie któregośkolwiek z nich skutkuje niespełnieniem danego kryterium. Takie rozwiązanie nie tylko uprościłoby proces oceny, ale najprawdopodobniej także ograniczyłoby skalę odrzucania projektów z powodu niespełniania kryteriów dostępowych o złożonym charakterze. Zintensyfikowanie działań informacyjnych i szkoleniowych dla „klienta” wewnętrznego (osoby oceniające) i „klienta” zewnętrznego (wnioskodawcy), a w przypadku osób oceniających także prowadzenie konsultacji dotyczących sposobu oceny za pomocą obowiązujących kryteriów nie tylko na etapie opracowywania kryteriów, ale także w trakcie prowadzonej oceny (np. po ocenie 1/3 wniosków, w celu zidentyfikowania i wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości i przekazania odpowiednich interpretacji i zaleceń wszystkim członkom KOP).
- Przyjęcie założenia odnoszącego się do opracowywania SOPZ dotyczących przetargów na usługi ewaluacji poświęconych RPO, że każdorazowo do problematyki badania wprowadzona jest kwestia kryteriów wyboru projektów. Tego rodzaju badania mają najczęściej charakter sektorowy, co pozwoli na szczegółową i realizowaną na większych próbach badawczych analizę dotyczącą określonych kryteriów wyboru projektów. I – co najważniejsze – tego rodzaju podejście umożliwiłoby zestawienie wyników ewaluacji skuteczności wsparcia z analizą kryteriów i wyników oceny, co stanowiłoby najbardziej rzetelną weryfikację skuteczności kryteriów wyboru projektów. Wyniki badań mogłyby zostać wykorzystane także na potrzeby przyszłego okresu finansowania.
- Wykorzystywanie wyników badań ewaluacyjnych w powyżej rekomendowanym zakresie do analizy i weryfikacji katalogów kryteriów pod kątem zmniejszania liczby obowiązujących kryteriów.

⁶³ Zalecenia te bazują bądź na odrębnie sformułowanych wnioskach, bądź na zagregowaniu zbliżonych konkluzji dotyczących kryteriów o podobnym charakterze w jedną, ogólną, rekomendację, która może mieć zastosowanie do kryteriów o określonym charakterze.

3. Zestawienie odpowiedzi na pytania badawcze

3.1 SYSTEM ORAZ PROCES WYBORU I OCENY PROJEKTÓW

Czy przyjęty system wyboru projektów sprzyja wyborowi projektów, które przyczyniają się do osiągnięcia celów RPO WK-P 2014-2020, w tym do wypełnienia zobowiązań wynikających z przyjętych Ram wykonania?

System wyboru projektów, rozumiany jako system procedur działających w ramach RPO WK-P 2014-2020, można określić jako wszechstronny i uniwersalny w kontekście różnorodnych celów Programu, także tych mających swoje odzwierciedlenie w przyjętych Ramach wykonania. Stwierdzono przy tym, iż oddziaływanie na realizację celów Programu to przede wszystkim funkcja kryteriów wyboru projektów, nie zaś samego systemu. W tym kontekście pozytywnie oceniono natomiast fakt, iż istniejący system nie koliduje z kryteriami wyboru i wspomaga ich skuteczne działanie w aspekcie celów RPO WK-P 2014-2020.

Rozdział: 2.1. SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW

Czy założenia systemu wyboru projektów ograniczają do niezbędnego minimum obciążenia administracyjne i wymogi prawne nakładane na wnioskodawców?

Obciążenia i wymogi nałożone na wnioskodawców, w postaci wymaganej dokumentacji i jej składania, można ocenić jako odpowiednie. Nie oznacza to, że proces aplikacyjny nie jest złożony i nie wymaga przygotowywania dużej ilości dokumentacji. Trzeba jednak podkreślić, że wymogi nałożone na wnioskodawców mają, co do zasady, charakter uzasadniony wymogami prawnymi (krajowymi lub wspólnotowymi), stanowiąc jednocześnie gwarancję właściwej dystrybucji środków publicznych.

Rozdział: 2.1. SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW

Podrozdział: 2.1.3.1 Ogłoszenie naboru wniosków

Czy system wyboru projektów oraz organizacja procesu oceny wniosków w ramach poszczególnych działań i pomiędzy działaniami zapewniły wybór projektów wzajemnie komplementarnych, w szczególności w zakresie projektów finansowanych ze środków EFRR i EFS?

Działający w ramach RPO WK-P 2014-2020 system wyboru projektów komplementarnych został oceniony jako zaawansowany i skuteczny w procesie identyfikacji takich projektów. Dotyczy to przede wszystkim stosowanego w ramach Programu podejścia polegającego na realizacji projektów zintegrowanych, co zapewnia w wybranych obszarach interwencji komplementarność pomiędzy EFRR i EFS. Dodatkowe rozwiązania dotyczące zapewnienia komplementarności dotyczą już bezpośrednio kryteriów wyboru projektów, wśród których funkcjonują kryteria odwołujące się do kwestii komplementarności.

Rozdział: 2.1. SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW

Podrozdział: 2.1.5 Analiza formuły projektów zintegrowanych jako narzędzia zapewnienia komplementarności

Czy przyjęty system wyboru oraz organizacja procesu oceny wniosków w ramach poszczególnych działań RPO WK-P 2014-2020 są niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz uwzględniają ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.?

Problem ewentualnej dyskryminacji mógłby dotyczyć raczej kryteriów wyboru projektów, a nie samego systemu. Z tego względu nie zaskakuje fakt, iż w ramach systemu wyboru projektów nie zidentyfikowano rozwiązań i procedur, które mogłyby zostać uznane za mające charakter dyskryminacyjny. Odzwierciedleniem zidentyfikowanego stanu rzeczy jest także fakt, iż jedynie 6,6% badanych dostrzegło występowanie dyskryminacji w odniesieniu do systemu wyboru projektów.

Przejrzystość i bezstronność systemu należy ocenić różnorodnie w odniesieniu do dwóch odrębnych kwestii. Jeśli chodzi o sam kształt i zakres regulacji dotyczących realizacji zasady przejrzystości i bezstronności, to oceniono je generalnie pozytywnie, formułując ewentualne zalecenia dotyczące szczegółowych zagadnień. Pewien problem stanowi natomiast skuteczne komunikowanie wnioskodawcom stosowanych w ramach systemu wyboru projektów rozwiązań zapewniających jego przejrzystość i bezstronność. W rezultacie stosunkowo duży odsetek wnioskodawców nie dysponuje wiedzą w tym zakresie. Uwzględniając powyższe, zostały sformułowane odpowiednie rekomendacje dotyczące upowszechniania informacji odnoszących się do stosowanych rozwiązań w zakresie zapewnienia przejrzystości i bezstronności oceny.

Rozdział: 2.1. SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW

Podrozdział: 2.1.2 Przejrzystość, bezstronność i niedyskryminacyjność systemu wyboru i oceny projektów

Czy nabory zostały właściwie rozplanowane w czasie i w odniesieniu do potrzeb i możliwości potencjalnych beneficjentów i potencjału administracyjnego instytucji organizującej konkurs?

Nabory w ramach RPO WK-P 2014-2020 zostały rozplanowane odpowiednio, także w aspekcie potrzeb i możliwości wnioskodawców. Problem stanowi natomiast fakt, iż na kwestię planowania naborów nakładają się relatywnie częste zmiany pierwotnych założeń dotyczących harmonogramów naborów (niejednokrotnie wynikające z przyczyn niezależnych od IZ) oraz kumulacja naborów, która jest skutkiem przedłużającego się czasu trwania konkursów już uruchomionych, nakładających się z konkursami dopiero rozpoczynanymi. Jednocześnie jednak, w kontekście zapewnienia odpowiedniej dynamiki wdrażania Programu nie ma możliwości ograniczenia skali zjawiska kumulacji naborów, np. poprzez przesunięcie części naborów na późniejsze miesiące. Z tego względu szczególnego znaczenia nabiera wdrożenie rozwiązań upraszczających przebieg procesu oceny oraz – w miarę możliwości – zwiększenie potencjału kadrowego i administracyjnego instytucji zaangażowanych w przeprowadzanie naborów.

Rozdział: 2.1. SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW

Podrozdział: 2.1.1 Prawidłowość rozplanowania naborów

Czy kwoty alokacji, czas trwania i częstotliwość przeprowadzania naborów zostały określone adekwatnie do poszczególnych działań? Czy są obszary, gdzie można wprowadzić usprawnienia? Jeśli tak, to jakie to mogą być zmiany?

W kluczowym dla realizacji śródkresowych celów Ram wykonania okresie – do końca lutego 2017 roku rozpoczęto nabory we wszystkich Osiach priorytetowych poza Osią 7. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność w ramach EFRR. Łączna kwota alokacji ogłoszonych konkursów to 642,28 mln euro i stanowi ona 124,3% łącznej kwoty kwalifikowanych wydatków certyfikowanych założonych w Ramach wykonania na 2018 rok. Należy jednak pamiętać, iż przy obecności tak wielu czynników niezależnych od IZ np. niewykorzystanie alokacji, opóźnienia w realizacji, mała skuteczność projektów etc., trafność powyższych przewidywań może być ograniczona. Potwierdzeniem takiej prawidłowości jest fakt, że w przypadku niektórych naborów, które zaplanowano prawidłowo w kontekście wykorzystania kwoty alokacji, niezłożenie żadnego lub odpowiedniej ilości wniosków skutkuje niezrealizowaniem przyjętych założeń.

Dodatkowym czynnikiem, który może zwiększać ryzyko w tym aspekcie jest kwestia rozproszenia naborów w ramach poszczególnych Działań / Poddziałań poprzez zastosowanie w Programie podejścia bazującego na schematach, które zawierają w sobie element zawężania wsparcia zarówno w wymiarze podmiotowym (typy wnioskodawców), jak i przedmiotowym (typy projektów). Biorąc jednak pod uwagę zaawansowany stan wdrażania Programu w ramach podejścia „schematowego” istnieje w chwili obecnej ograniczona możliwość rezygnacji z niego lub jego znaczącego uproszczenia.

Rozdział: 2.1. SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW

Podrozdział: 2.1.1 Prawidłowość rozplanowania naborów

Czy system wyboru i oceny projektów jest przejrzysty i sprawny? Czy ogłoszenia o naborze wniosków są łatwo dostępne i są publikowane z wyprzedzeniem umożliwiającym zgromadzenie wymaganej dokumentacji oraz poprawne przygotowanie wniosku o dofinansowanie?

Ogłoszenia i regulaminy – jako główne źródło informowania wnioskodawców o procedurach, przebiegu oceny projektów, wymaganiach, etc. – należy ocenić generalnie jako przejrzyste i zawierające wymagane informacje. Ewentualne zalecenia w zakresie ich modyfikacji mają charakter szczegółowy i znalazły swoje odzwierciedlenie w treści rekomendacji pobadawczych. Przejrzystość systemu została zapewniona poprzez odpowiednie procedury informowania wnioskodawców o przebiegu procesu oceny. W rezultacie nie powinno dziwić, że wnioskodawcy raczej nie sygnalizowali problemów w zakresie przejrzystości systemu wyboru projektów. Problemu nie stanowiła także dostępność niezbędnych informacji (zapewniona głównie poprzez witrynę internetową RPO), a także ilość czasu od momentu publikacji ogłoszenia do złożenia dokumentacji aplikacyjnej (ilość ta była zresztą spójna z obowiązującymi regulacjami prawnymi).

Bardziej problematyczna sytuacja dotyczy sprawności systemu wyboru projektów, a trudności w tym zakresie najpełniej obrazują krytyczne opinie odnoszące się do czasu trwania oceny złożonych wniosków (co istotne, wyrażane zarówno przez wnioskodawców, jak i przedstawicieli instytucji zaangażowanych w proces oceny). Z jednej strony trzeba tutaj podkreślić, iż ten relatywnie długi czas jest uwarunkowany nie tylko kształtem i zakresem procedur zawartych w systemie wyboru projektów. Przeprowadzona analiza wykazała bowiem, iż w dużej mierze zależy on od liczby złożonych wniosków, czy liczby naborów rozpoczętych w tym samym kwartale (zjawisko kumulacji naborów). Z drugiej zaś, duża złożoność systemu wyboru projektów rzeczywiście może w pewnych aspektach stanowić problem (zwracano zresztą uwagę, że jest ona większa niż w latach 2007-2013). Dlatego też, sformułowano zalecenia dotyczące podejmowania w miarę możliwości zróżnicowanych działań zorientowanych na skrócenie czasu trwania oceny wniosków i okresu pomiędzy zakończeniem naboru a rozstrzygnięciem konkursu. Szczegółowe działania zaproponowane w sposobie wdrożenia rekomendacji stanowią – jako całość, ale i pojedynczo – narzędzia takiej modyfikacji systemu wyboru projektów, by w większym stopniu zapewnił on sprawny przebieg oceny, co oznacza w tym przypadku możliwie najszybsze rozstrzygnięcie konkursu, przy zachowaniu odpowiedniego poziomu rzetelności i jakości procesu oceny projektów.

Rozdział: 2.1. SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW

Podrozdział: 2.1.2.1 Przejrzystość systemu

Czy przyjęta procedura odwoławcza zapewnia bezstronność, transparentność oraz terminowe rozpatrywanie protestów?

Przyjęta procedura odwoławcza zapewnia bezstronność i transparentność rozpatrywania protestów. Sygnalizowane przez wnioskodawców wątpliwości dotyczące powyższych kwestii wydają się mieć w związku z tym swoją przyczynę nie tyle w błędnym sformułowaniu regulacji, co niedostatecznym zapoznawaniu się z nimi przez podmioty składające wnioski. Jednocześnie, założenie „sztywnych” terminów rozpatrywania protestów w ciągu 60 dni, bez możliwości ich wydłużania zapewnia spełnianie zasady terminowości. Pomimo tego, to właśnie czas trwania procedury odwoławczej został oceniony przez wnioskodawców najbardziej krytycznie spośród wszystkich wymiarów oceny procedury odwoławczej.

Rozdział: 2.1. SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW

Podrozdział: 2.1.3.4 Procedura odwoławcza

Czy przyjęty system wybierania oraz pracy ekspertów przyczynia się do właściwej i efektywnej oceny projektów?

W odniesieniu do systemu pracy ekspertów pozytywnie oceniono stosowanie rozwiązań zorientowanych na weryfikowanie kompetencji ekspertów i zapewnienia w gronie ekspertów osób dysponujących wiedzą i doświadczeniem, które gwarantują rzetelną i poprawną merytorycznie ocenę złożonych wniosków o dofinansowanie. Sformułowano natomiast określone zalecenia, które zorientowane są na dalsze podnoszenie jakości pracy ekspertów. Po pierwsze, zwrócono uwagę na celowość działań szkoleniowych i informacyjnych dotyczących kryteriów wyboru projektów, które powinny być adresowane do osób zajmujących się oceną wniosków, ze szczególnym uwzględnieniem ekspertów zewnętrznych. Po drugie, sformułowano zalecenie dotyczące dążenia do wypracowania jednego, obowiązującego wszystkich ekspertów sposobu oceny oraz jednolitych kryteriów oceny ich pracy. Tym bardziej, że planowane jest większe niż dotychczas zaangażowanie ekspertów zewnętrznych.

Rozdział: 2.1. SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW

Podrozdział: 2.1.3.2 System pracy ekspertów**Jak ocenić należy poprawność konstrukcji oraz użyteczność dwóch głównych narzędzi stosowanych na etapie procesu oceny i wyboru projektów, tj.: wniosku o dofinansowanie oraz karty oceny formalno-merytorycznej?**

W rezultacie analizy poprawności konstrukcji wniosku o dofinansowanie (w ramach EFRR i EFS) nie zidentyfikowano żadnych istotnych dysfunkcyjności tego narzędzia. Nie wskazano także na ewentualną zbędność poszczególnych elementów wniosku o dofinansowanie. Problemy wpływające na jego użyteczność, jak np. powielanie poszczególnych informacji, nie wpływają na ogólną ocenę tego dokumentu, która jest generalnie pozytywna.

Karta oceny formalno-merytorycznej, jest narzędziem oceny, które może mieć znaczny wpływ na proces oceny. Karty wykorzystywane w ramach EFS i EFRR, zawierają wszystkie elementy potrzebne do przeprowadzenia prawidłowej oceny oraz są przejrzyste. Jeśli chodzi o szczegółowe kwestie wymagające ewentualnych modyfikacji, to zostały one wskazane w sformułowanych rekomendacjach. Jednocześnie, w odniesieniu do kart stosowanych w ramach EFRR, gdzie występuje relatywnie duża ich liczba, zalecono dążenie do zmniejszania ich liczby i większej elastyczności w dostosowaniu liczby i zakresu kart do specyfiki konkretnych naborów. Dodatkowo, biorąc pod uwagę, że karty zawierają pewne informacje, które nie są zawarte w opisie samych kryteriów celowym rozwiązaniem byłoby większe upowszechnianie wśród wnioskodawców tego dokumentu, co powinno pozytywnie wpłynąć na proces aplikacyjny.

Rozdział: 2.1. SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW**Podrozdział:** 2.1.4 Użyteczność głównych narzędzi stosowanych na etapie oceny**3.2 FUNKCJONALNOŚĆ SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH****Jak beneficjenci RPO WK-P oceniają poszczególne funkcjonalności zastosowane w ramach generatora wniosków o dofinansowanie?**

Prawie połowa badanych wnioskodawców stwierdziła, iż Generator Wniosków posiada wszystkie niezbędne funkcjonalności. 19,0% badanych, orzekło iż potrzeby są zmiany w Generatorze Wniosków. Najwyżej ocenianymi elementami Generatora są: łatwość rejestracji i tworzenia konta (ocena 4,10 / 5) oraz zrozumiałość tekstu w serwisie (3,74). Najniżej oceniono takie aspekty jak: poprawność funkcjonowania (3,39) oraz wygoda wypełniania wniosku o dofinansowanie (3,22).

Rozdział: 2.2. FUNKCJONALNOŚĆ SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH WSPIERAJĄCYCH PROCES WYBORU**Podrozdział:** 2.2.1 Generator Wniosków o Dofinansowanie**Czy w trakcie składania wniosków o dofinansowanie projektów poprzez generator pojawiały się jakieś bariery, trudności? Jeśli tak to czy udało się je przezwyciężyć?**

Najczęstszym problemem w użytkowaniu Generatora Wniosków były błędy zapisu treści wniosku lub utrata wprowadzonych informacji – 25,9% wnioskodawców wskazało na tę trudność. Mniejszy problem dla wnioskodawców stanowiły takie kwestie jak: konieczność kilkukrotnej akceptacji treści sekcji (11,4%); utrudnione sporządzanie budżetu (11,4%); sytuacje braku odpowiedzi systemu na polecenia (10,2%); wolna praca systemu (9,0%) oraz problemy z dołączaniem załączników (7,8%). Rozwiązaniami najczęściej stosowanymi przez wnioskodawców w odpowiedzi na pojawiające się problemy były: zwiększanie nakładów pracy i ponowne wykonanie niezbędnych czynności (31,9%) oraz kontakt z UM WK-P (30,7%).

Rozdział: 2.2. FUNKCJONALNOŚĆ SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH WSPIERAJĄCYCH PROCES WYBORU**Podrozdział:** 2.2.1 Generator Wniosków o Dofinansowanie**Na jakie potrzeby w rozwoju aplikacji generatora wniosków o dofinansowanie wskazują wnioskodawcy RPO WK-P?**

Wśród potrzeb zmian wskazywano przede wszystkim na konieczność wprowadzenia usprawnień konstruowania budżetu (44,5% wskazań spośród respondentów sygnalizujących braki w funkcjonalnościach Generatora Wniosków). Rządziej propozycje dotyczyły: rozbudowania funkcji

walidacji i sprawdzenia poprawności (13,6%); rozbudowania funkcji formatowania tekstu (9,1%); umożliwienia podglądu całości wniosku / próbnego wydruku (8,2%) oraz wprowadzenia pełnych nazw sekcji (6,4%).

Rozdział: 2.2. FUNKcjONALNOŚĆ SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH WSPIERAJĄCYCH PROCES WYBORU

Podrozdział: 2.2.1 Generator Wniosków o Dofinansowanie

Jak przedstawiciele IZ RPO WK-P oceniają funkcjonalność modułu wspierającego proces naboru i wyboru projektów?

W trakcie realizacji niniejszego badania, moduł wspierający proces oceny projektów stanowiący element systemu informatycznego dotyczącego RPO WK-P 2014-2020 nie został jeszcze uruchomiony, jednak wypracowano dwie główne rekomendacje jego dotyczące. Sugerują one udostępnienie w wersji elektronicznej całości dokumentacji składanej przez wnioskodawcę oraz zapewnienie możliwości przekazywania drogą elektroniczną wyników przeprowadzonej oceny przez osoby jej dokonujące.

Rozdział: 2.2. FUNKcjONALNOŚĆ SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH WSPIERAJĄCYCH PROCES WYBORU

Podrozdział: 2.2.2 Moduł wspierający proces oceny projektów

Jak przedstawiciele IZ RPO WK-P oceniają funkcjonalność Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014?

W ramach przeprowadzonego badania stwierdzono ograniczone znaczenie systemu SL2014 dla etapu naboru, oceny i wyboru projektów. Większość respondentów albo wcale nie miała styczności z tym modułem, albo w bardzo niewielkim stopniu.

Rozdział: 2.2. FUNKcjONALNOŚĆ SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH WSPIERAJĄCYCH PROCES WYBORU

Podrozdział: 2.2.3 Centralny System Teleinformatyczny SL2014

3.3 KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

Czy przyjęte kryteria wyboru w ramach poszczególnych działań sprzyjają, bądź będą sprzyjać wyborowi projektów, które w sposób optymalny przyczyniają się do osiągnięcia celów RPO WKP 2014-2020, w tym na wypełnienie zobowiązań wynikających z przyjętych Ram wykonania?

Katalog kryteriów w ramach RPO WK-P 2014-2020 można określić jako kompletny, spójny i racjonalny względem celów RPO. Sformułowane w toku analizy zalecenia nie sugerują zmian systemowych, a raczej szczegółowe modyfikacje dotyczące poszczególnych kryteriów.

Analiza w odniesieniu do Celów tematycznych pozwoliła na zidentyfikowanie w każdym Działaniu / Poddziałaniu kryteriów posiadających pozytywny wpływ na realizację Celów tematycznych. Za główne narzędzie zapewnienia realizacji celów uznać należy kryteria oceniające zgodność założeń projektu z dokumentami ustalającymi możliwy do dofinansowania zakres operacji. Dodatkowo każdorazowo mamy do czynienia z występowaniem kryteriów stymulujących jakość przedsięwzięć projektowych, pojawiają się one wśród kryteriów ogólnych, lecz bardzo często również wśród kryteriów szczegółowych w postaci kryteriów weryfikujących lub premiujących obecność w projekcie cech, które potencjalnie mogą przyczynić się do zwiększenia oddziaływania na realizację Celów tematycznych. We wszystkich analizowanych Działaniach / Poddziałaniach mamy do czynienia również z kryteriami pośrednio wpływającymi na realizację Celów tematycznych. Kryteria te nie są bezpośrednio merytorycznie powiązane z realizacją celów, lecz ich spełnienie ma w założeniu zwiększyć sprawność i skuteczność realizacji projektów, co jest warunkiem osiągnięcia w projektach założonych efektów, które poprzez wskazane wcześniej kryteria kierunkujące, wykazują spójność z Celami tematycznymi.

Inaczej wygląda sytuacja pod względem wpływu kryteriów na realizację Ram wykonania Programu, które ustalone zostały dla każdej Osi priorytetowej w postaci założonej do wydatkowania kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowanych oraz założonej do realizacji wartości docelowej wskaźnika lub wskaźników. Bezpośredni pozytywny wpływ na osiągnięcie założonej wartości wydatków kwalifikowanych, ma powszechnie stosowane w ramach ogólnych kryteriach wyboru projektów, kryterium oceniające kwalifikowalność wydatków. Innym narzędziem realizacji Ram wykonania w wymiarze finansowym są

założenia dotyczące maksymalnej i minimalnej wartości projektów wyrażane w regulaminach konkursów, których spełnienie jest weryfikowane na etapie oceny projektów poprzez kryteria dotyczące zgodności projektu z regulaminem konkursu. Nie we wszystkich Działaniach / Poddziałaniach RPO WK-P mamy do czynienia z kolei z występowaniem, kryteriów przyczyniających się do realizacji Ram wykonania w wymiarze rzeczowym, a więc posiadających wpływ na realizację wskaźników ustalonych w Ramach wykonania.

Rozdział: 2.3. KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

Czy kryteria wyboru projektów wspierają realizację projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami?

Wspieranie realizacji projektów zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami zostało potwierdzone głównie w przypadku Osi Priorytetowej 1, gdzie zastosowano odpowiednie kryterium dostępne dotyczące inteligentnych specjalizacji. Przyjęte rozwiązanie ocenić należy jako adekwatne ze względu na fakt, iż to właśnie w obszarze innowacyjności i konkurencyjności gospodarki powinna być weryfikowana zgodność z inteligentnymi specjalizacjami.

Rozdział: 2.3. KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

Podrozdział: 2.3.5.4 Projekty zgodne z inteligentnymi specjalizacjami

Czy kryteria wyboru projektów opracowane w ramach poszczególnych działań i pomiędzy działaniami zapewniły wybór projektów wzajemnie komplementarnych w szczególności w zakresie projektów finansowanych ze środków EFRR i EFS?

Przeprowadzona analiza dotycząca identyfikacji i selekcji projektów komplementarnych w ramach RPO WK-P 2014-2020 wykazała, iż nie mamy do czynienia z jednolitym podejściem do oceny projektów w zakresie komplementarności. Najczęściej występującym rozwiązaniem jest stosowanie kryterium: „Komplementarność z innymi przedsięwzięciami”, przy czym nie zdefiniowano w sposób precyzyjny samego pojęcia komplementarności, co utrudnia identyfikację projektów faktycznie cechujących się komplementarnością. Uwzględniając powyższe, sformułowano zalecenia dotyczące działań zorientowanych na doprecyzowanie i uspołnienie mechanizmu weryfikacji kwestii komplementarności w ramach Programu.

Rozdział: 2.3. KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

Podrozdział: 2.3.5.2 Projekty komplementarne

Czy przyjęte kryteria wyboru oraz organizacja procesu oceny wniosków w ramach poszczególnych działań RPO WK-P 2014-2020 są niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz uwzględniają ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.?

Analiza kryteriów wyboru projektów, pod względem ich niedyskryminacyjności i przejrzystości pozwala stwierdzić, że stosowane są wystarczające rozwiązania i mechanizmy je zapewniające (z wyjątkiem Osi Priorytetowej 11, gdzie działające rozwiązania wymagają modyfikacji polegających na uzupełnieniu katalogu kryteriów).

Dodatkowo stwierdzono, iż poza kryteriami w sposób bezpośredni odnoszącymi się do realizacji powyższych zasad i polityk horyzontalnych realizacja tych ostatnich zapewniona jest także poprzez kryteria, których celem jest wskazanie lub premiowanie projektów, w których przewidziano pozytywne oddziaływanie na realizację określonych polityk horyzontalnych, np. poprzez aktywne działania na rzecz niwelowania nierówności i poprawy sytuacji osób zagrożonych marginalizacją.

Rozdział: 2.3. KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

Podrozdział: 2.3.5.3 Projekty spójne z zasadami realizacji polityk horyzontalnych

Czy badane kryteria wyboru projektów są właściwie sformułowane, to znaczy: posiadają precyzyjnie zrozumiałe i jednoznaczne definicje, są łatwe do weryfikacji, mierzalne, obiektywne i wzajemnie niesprzeczne?

W ramach przeprowadzonego badania ocena dotycząca powyższych kwestii objęła wszystkie kryteria objęte analizą. Skala występowania problemów dotyczących poprawności sformułowania kryteriów wyboru projektów wskazuje, iż w zdecydowanej większości mówić możemy o spełnieniu wszystkich wymienionych powyżej wymagań gwarantujących właściwe sformułowanie kryteriów. Z tego względu uznać należy, iż nie występuje sytuacja, w której sposób sformułowania kryteriów stanowiłby krytyczne ograniczenie przebiegu procesu oceny.

Jednakże w odniesieniu do tych kryteriów, w przypadku których wystąpiły problemy z poszczególnymi aspektami poprawności kryteriów zostały sformułowane szczegółowe zalecenia dotyczące przede wszystkim: dodania / usunięcia kryterium; modyfikacji jego definicji / sposobu oceny; zmiany statusu kryterium. Zalecenia te oparto zarówno o wyniki badań pierwotnych, jak i rezultaty przeprowadzonej oceny eksperckiej. Dodatkowo, w procesie ich formułowania wykorzystano doświadczenia innych regionów, na co pozwoliła analiza benchmarkingowa kryteriów wyboru projektów stosowanych w innych RPO.

Rozdział: 2.3. KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

Czy kryteria eliminują projekty słabej jakości, które nie mają wpływu bądź mają znikomy wpływ na osiągnięcie celów RPO WK-P 2014-2020?

Analiza skuteczności kryteriów pokazuje, iż założenia i cele Programu mają odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów, co pozwala na identyfikację i wybór tych projektów, które przyczyniają się do osiągnięcia celów RPO WK-P 2014-2020, przy jednoczesnej eliminacji projektów, które tego nie gwarantują. Z drugiej strony, zauważono, że niektóre narzędzia, które pomyślano jako instrument zapewnienia wysokiej jakości projektów oraz skutecznej realizacji celów Programu nie mogły być jeszcze w pełni wykorzystane. Dotyczy to kryteriów premiujących, które w wielu przypadkach nie mają realnego zastosowania – wnioskowana łączna kwota dofinansowania w wielu rozstrzygniętych konkursach nie przekraczała dostępnej kwoty alokacji.

Rozdział: 2.3. KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

Jakiego rodzaju rozwiązania dotyczące weryfikacji kryteriów merytorycznych stosowane w ramach innych RPO stanowią dobrą praktykę i należałoby je wykorzystać w konstruowaniu katalogu tej grupy kryteriów w RPO WK-P na lata 2014-2020?

Analiza benchmarkingowa pozwoliła na identyfikację „dobrych praktyk” stosowanych w innych RPO, które mogłyby zostać transferowane do kryteriów wyboru projektów w ramach RPO WK-P 2014-2020. Szczegółowe rozwiązania, które wskazano w raporcie dotyczyły tych kryteriów, które zostały ocenione jako problematyczne ze względu na występowanie określonych trudności lub ograniczeń w stosowaniu danego kryterium.

Rozdział: 2.3. KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

4. Wnioski i rekomendacje

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wniosków i rekomendacji przygotowanych na podstawie analiz przeprowadzonych na potrzeby opracowania raportu końcowego. Trzeba w tym miejscu wskazać na dwa istotne uwarunkowania dotyczące formułowania rekomendacji pobadawczych. Po pierwsze, podkreślić należy, iż jednym z głównych problemów zidentyfikowanych w przeprowadzonych badaniach okazała się niewystarczająca dynamika procesu wdrażania wynikająca w dużej mierze z braku możliwości do sprawnego przeprowadzenia i rozstrzygnięcia konkursów w pierwotnie planowanych ramach czasowych. Jednocześnie, w okresie najbliższych dwóch lat niemożliwa będzie do uniknięcia sytuacja kumulowania się naborów w danym czasie. Taki stan rzeczy utrudnia wprowadzanie zasadniczych zmian do systemu wyboru projektów, gdyż każda wdrażana zmiana mająca duży zakres i znacząco modyfikująca obowiązujące obecnie regulacje i procedury wymagałaby odpowiedniego okresu adaptacyjnego. Mogłoby się więc okazać, że nawet te rozwiązania, które w dłuższej perspektywie przyniosłyby usprawnienie określonych procesów, w krótkim czasie zwiększyłyby natężenie już występujących problemów i barier. Z tego względu, na etapie formułowania rekomendacji przyjęto podejście uwzględniające jednocześnie: nakłady konieczne do wprowadzenia danej zmiany i potencjalne korzyści, które ewentualna zmiana za sobą niesie, dzięki czemu skupiono się na niezbędnych obszarach zmian lub tych, które nie będą się wiązały z generowaniem znaczących dodatkowych obciążeń dla wskazanych adresatów rekomendacji.

Po drugie, trzeba przy tym zwrócić uwagę na istotne uwarunkowanie procesu formułowania rekomendacji pobadawczych w obszarze badawczym dotyczącym kryteriów wyboru projektów. Zakres badania w tym obszarze był bardzo szeroki, obejmując pełen katalog kryteriów wyboru projektów obowiązujący na dzień 30.11.2016 roku i odnosząc się do zróżnicowanych aspektów oceny kryteriów wyboru projektów. Takie podejście oznaczało potencjalnie bardzo dużą liczbę możliwych do sformułowania rekomendacji pobadawczych, co stałoby w sprzeczności z określonym przez Zamawiającego zaleceniem, by nie formułować w toku badania bardzo dużej liczby rekomendacji. W związku z powyższym – a także biorąc pod uwagę złożoność i czasochłonność trybu wdrażania ewentualnych modyfikacji katalogu kryteriów wyboru projektów – przyjęto założenie, by skupić się na tych rekomendacjach, które poza uzasadnieniem merytorycznym i możliwością wdrożenia cechuje także użyteczność rozumiana jako korzyść dla sprawności procesu oceny i jakości projektów, przy uwzględnieniu obciążeń wynikających z konieczności przeprowadzenia procesu zmian w Załączniku nr 3 do SzOOP. W rezultacie np. rekomendacje nie obejmują błędów językowych, stylistycznych, czy dotyczących numerowania lub formatowania katalogów kryteriów.

Tabela 29. Tabela wniosków i rekomendacji

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
1.	W toku analizy harmonogramów na kolejne lata zidentyfikowano problem kumulacji naborów. W poprzednich latach kumulacja dotyczyła drugiej połowy roku. W roku 2017 występuje ona w II kwartale. (s. 27)	W świetle opóźnień wynikających z koncentracji naborów w jednym okresie czasu / kwartale rekomenduje należy dążyć do bardziej równomiernego rozplanowania naborów wniosków na przestrzeni roku, z jednoczesnym założeniem, iż w najbliższych dwóch latach zalecenie to może ulec zawieszeniu w kontekście priorytetowego znaczenia zapewnienia dużej intensywności w uruchamianiu konkursów w możliwie najwcześniejszym okresie. (s. 27)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Programowania Europejskiego 	<ul style="list-style-type: none"> Dopuszczenie możliwości dużej skali występowania zjawiska kumulacji naborów w latach 2017-2018, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego zaplecza organizacyjno-kadrowego. Dążenie do równomiernego rozplanowania naborów w późniejszym okresie wdrażania Programu. 	IV kwartał 2018 (moment planowania naborów na rok 2019)	Programowa – Operacyjna
2.	Analiza sposobu rozplanowania naborów wskazuje na występowanie dużego ich rozdrobnienia w ramach poszczególnych Działań / Poddziałań. (s. 31)	Należy dążyć – w miarę możliwości – do ograniczenia sytuacji dzielenia naborów w ramach poszczególnych Działań / Poddziałań na odrębne nabory poświęcone określonym schematom / typom projektów. (s. 31)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Programowania Europejskiego 	<ul style="list-style-type: none"> Dokonanie przeglądu w ramach planowanych naborów, co do możliwości zmniejszenia skali rozproszenia naborów w ramach poszczególnych Działań / Poddziałań, a tym samym możliwości obejmowania naborami w ramach danego Działania / Poddziałania wszystkich – przewidzianych w ramach SzOOP – typów projektów w ramach jednego naboru, z ewentualnym dokonywaniem wyłączeń dotyczących typów projektów / typów beneficjentów (ale bez wydzielania odrębnych schematów wsparcia z przypisanymi do nich odrębnymi naborami). 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
3.	Jednym z czynników mogących utrudniać IZ w pełni elastyczne planowanie naborów wniosków, ze szczególnym uwzględnieniem takich przypadków, w których uzasadnione jest podjęcie szybkich działań związanych z uruchomieniem	Należy wprowadzić częściowe uelastycznienie ustawowego zakazu aktualizacji terminów naboru wniosków o dofinansowanie, których przeprowadzenie zaplanowano w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia aktualizacji. (s. 33)	<ul style="list-style-type: none"> Ministerstwo Rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzenie wyjątków, w przypadku których zachowanie okresu 3-miesięcznego od dnia aktualizacji harmonogramu do momentu przeprowadzenia konkursu nie byłoby wymagane, ze szczególnym uwzględnieniem takich sytuacji jak: <ul style="list-style-type: none"> aktualizacja harmonogramu w odniesieniu do tych naborów, których termin przeprowadzenia określono w pierwotnym harmonogramie warunkowo (z jednoczesnym wskazaniem uzasadnionych powodów rzeczowej warunkowości), aktualizacja harmonogramu polegająca na przesunięciu terminu przeprowadzenia naboru, także w przypadku, gdy okres czasu 	III kwartał 2017	Horizontalna – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	dodatkowych naborów są ograniczenia nałożone na IZ przez Ustawę o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020. (s. 33)			<p>dzielący pierwotny i zaktualizowany termin naboru jest krótszy niż 3 miesiące,</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktualizacja harmonogramu polegająca na wprowadzeniu do harmonogramu naborów nowego naboru w sytuacji łącznego spełnienia następujących warunków, gdy: (a) nabór dotyczy tego samego Działania/Poddziałania, w ramach którego przeprowadzono już wcześniej nabór w okresie, którego dotyczy aktualizowany harmonogram, (b) nabór dotyczy tego samego Działania/Poddziałania, w ramach którego wcześniejszy nabór prowadzony w tym samym okresie, którego dotyczy aktualizowany harmonogram, nie spowodował pełnego wykorzystania zaplanowanej kwoty alokacji (w tym przypadku). ▪ Wprowadzenie możliwości aktualizacji terminów naboru wniosków o dofinansowanie, których przeprowadzenie zaplanowano w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące, licząc od dnia aktualizacji (zamiast obecnie obowiązujących 3 miesięcy). 		
4.	Harmonogramy naborów wniosków zawierają w chwili obecnej wyłącznie informacje stanowiące minimum ustawowe, co może ograniczać ich użyteczność z punktu widzenia potencjalnych wnioskodawców (przy czym w przypadku EFS problem niedoboru informacji w harmonogramie rozwiązuje szczegółowy zakres informacji w Planach Działań dla poszczególnych Osi Priorytetowych). (s. 28, 33)	Należy doprecyzować lub poszerzyć zakres informacji zamieszczanych w harmonogramach naborów na kolejne lata. (s. 33-34)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Programowania Europejskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uwzględnianie – w miarę możliwości – w charakterystyce naborów dla poszczególnych Działań / Poddziałań dodatkowych informacji o typach beneficjentów przewidzianych w danym naborze / typach projektów / miesiącu przeprowadzenia naboru (nie tylko na etapie przygotowywanie pierwotnej wersji harmonogramu, ale także przy jego późniejszych aktualizacjach, gdy możliwe jest już w większym zakresie doprecyzowanie określonych zapisów harmonogramu). ▪ W przypadku dokonywania zmian w harmonogramach naborów: publikowanie rejestru zmian w nowej wersji harmonogramu oraz – w miarę możliwości – podawanie do publicznej wiadomości powodów wprowadzonych zmian. ▪ Większa popularyzacja Planów Działań dotyczących EFS (np. poprzez ich zamieszczanie w sekcji witryny internetowej dotyczącej RPO WK-P 2014-2020, która poświęcona jest harmonogramom naborów). 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
5.	W toku przeprowadzonej analizy nie zidentyfikowano istotnych problemów dotyczących przejrzystości, bezstronności i niedyskryminacyjnego	Należy położyć większy nacisk na upowszechnianie informacji o tym, w jaki sposób realizowana jest w ramach naborów zasada przejrzystości, bezstronności	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Wdrażania EFS ▪ Departament Wdrażania EFRR ▪ IP – WUP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uspójnienie sposobu i zakresu informowania wnioskodawców o stosowanych sposobach zapewnienia przejrzystości, bezstronności i niedyskryminacyjnego charakteru systemu wyboru projektów. ▪ Upowszechnianie wśród wnioskodawców dokumentów źródłowych regulujących zapewnienie zasady przejrzystości, bezstronności 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	charakteru systemu wyboru projektów. Jednocześnie jednak, istotna część wnioskodawców nie dysponuje wiedzą w zakresie rozwiązań dotyczących ww. kwestii. (s. 38, 45, 47-48)	i niedyskryminacyjnego charakteru systemu wyboru projektów. (s. 48)		<p>i niedyskryminacyjnego charakteru systemu wyboru projektów.</p> <ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie odpowiedniego przepływu informacji (bieżąca komunikacja) oraz transferu wiedzy (warsztaty / szkolenia wewnętrzne) pomiędzy poszczególnymi instytucjami / komórkami organizacyjnymi zaangażowanymi w proces wdrażania RPO WK-P 2014-2020, w celu wyjaśnienia – pojawiających się na bieżąco i dotyczących sposobu postępowania w przypadku konkretnych projektów – wątpliwości w zakresie funkcjonowania systemu wyboru projektów. Wyjaśnienie pojawiających się wątpliwości powinno prowadzić do wypracowania standardów postępowania w tych sytuacjach, które nie są w sposób wyczerpujący uregulowane w systemie wyboru projektów. 		
6.	Przeprowadzona analiza sposobu zapewnienia bezstronności systemu wyboru projektów wykazała możliwości wprowadzenia określonych usprawnień w tym zakresie. (s. 41, 43-44)	Należy wdrożyć rozwiązania zorientowane na ograniczenie obciążeń związanych z realizacją zasady bezstronności. (s. 41, 43-44)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO 	<ul style="list-style-type: none"> Przyjęcie – przynajmniej w odniesieniu do ekspertów zewnętrznych – jednolitej procedury rozdysponowywania projektów w przypadku KOP EFRR i KOP EFS: <ul style="list-style-type: none"> Projekty pomiędzy członków KOP uczestniczących w ocenie są rozdysponowywane w sposób losowy, w taki sposób, że dla każdego wniosku o dofinansowanie przyporządkowywane jest losowo dwóch oceniających, którzy oceniają wniosek o dofinansowanie wg wszystkich kryteriów. Losowanie jest przeprowadzane przez Sekretarza KOP w obecności Przewodniczącego. Do losowania wykorzystywany jest program komputerowy Microsoft Excel. Rekomenduje się przygotowanie jednego szablonu do wykorzystywania przy losowaniu, w postaci Skoroszytu programu Microsoft Excel, który w zautomatyzowany sposób przeprowadzi losowanie o zadanych parametrach. Jeśli będzie występować techniczna możliwość – wprowadzenie narzędzia losowania projektów wśród członków KOP (przynajmniej w odniesieniu do ekspertów zewnętrznych) do modułu systemu informatycznego dotyczącego obsługi procesu oceny wniosków o dofinansowanie. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
7.	W toku analizy całości materiału empirycznego dotyczącego dostępności i treści dokumentacji konkursowej (ze szczególnym uwzględnieniem ogłoszenia	Należy wprowadzić określone modyfikacje i usprawnienia w aspekcie dostępności i treści dokumentacji konkursowej. (s. 49-50)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Programowania Europejskiego 	<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzenie w regulaminach konkursów ramach EFRR funkcjonującego w przypadku EFS rozwiązania, iż pozycje spisu treści pełnią rolę hiperłączy – po kliknięciu na nie czytelnik przenoszony jest do miejsca w dokumencie odpowiadającemu danej pozycji w spisie treści. Rozwiązanie to upraszcza poruszanie się po dokumencie i zasadne wydaje się jego wprowadzenie również w przypadku spisu treści w regulaminach konkursów dla EFRR. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	o naborze i regulaminu konkursu) nie stwierdzono błędów lub braków o charakterze podstawowym i zagrażającym prawidłowemu przebiegowi procesu oceny. Jednocześnie jednak istnieje uzasadnienie dla sukcesywnego wprowadzania rozwiązań, które zwiększą dostępność i przejrzystość udostępnianych informacji i dokumentów. (s. 49-50)		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wdrażania EFS ▪ Departament Wdrażania EFRR ▪ IP – WUP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uspójnienie sposobu udostępniania załączników do regulaminu naboru zgodnie z podejściem stosowanym w ramach EFRR, gdzie prezentowane są odrębnie wszystkie załączone pliki i możliwe jest ich selektywne pobieranie (w przypadku EFS funkcjonuje jeden zbiorczy plik .zip zawierający wszystkie pliki, nie ma więc możliwości przeglądu udostępnianych plików, jak i ich selektywnego pobierania). ▪ Wprowadzenie w przypadku każdego naboru załącznika do regulaminu stanowiącego listę wymaganych załączników do wniosku o dofinansowanie (w chwili obecnej, tego rodzaju załącznik funkcjonuje tylko w konkursach w ramach EFRR). Dokument ten powinien występować również w przypadku naborów, w których nie są wymagane żadne załączniki do wniosku o dofinansowanie – w ich przypadku powinien zawierać on treść jednoznacznie określającą, iż nie są wymagane żadne załączniki. ▪ Wprowadzenie numeracji wszystkich załączników prezentowanych w ogłoszeniach na stronie internetowej RPO (obecnie tylko część z nich jest numerowana). ▪ Zwiększenie użyteczności sekcji „FAQ” na stronie internetowej RPO WK-P 2014-2020, poprzez: zapewnienie wyrazistości przycisku „FAQ”; jednoznaczne określenie, czego dotyczy ta sekcja (na stronie głównej mamy dwie sekcje: „FAQ” i „Często zadawane pytania”, bez informacji, czego dotyczy każda z nich; sekcja „Często zadawane pytania” odwołuje się do ogólnokrajowego portalu o funduszach europejskich; usunięcie w sekcji „FAQ” pustych linków, tzn. linków bez żadnej zawartości merytorycznej; jednoznaczne zdefiniowanie zakresu tematycznego poszczególnych podsekcji (w szczególności relacji pomiędzy podsekcjami: „Kwestie ogólne” i „kwestie horyzontalne”). Wprowadzenie w ogłoszeniach o naborze w części: „Pytania i odpowiedzi” odnośników do FAQ i sekcji „Często zadawane pytania” wraz ze zwrotem sugerującym wykorzystanie tych dwóch źródeł nim zadane zostanie pytanie do IOK. Powszechne wykorzystywanie list FAQ specyficznych dla naboru (obecnie listy te pojawiają się wybranych naborów w ogłoszeniach, w części „Materiały informacyjne”. ▪ Zapewnienie odpowiedniego przygotowania dokumentacji konkursowej w kontekście potrzeb osób niepełnosprawnych (gł. dostosowanie do możliwości korzystania z tych dokumentów za pomocą czytników stosowanych przez osoby niedowidzące i niewidome). 		

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
8.	W badaniu jakościowym zwracano uwagę na fakt, iż dotychczasowa relatywnie niewielka skala bazowania na ekspertach zewnętrznych miała swoje częściowe źródło w negatywnych doświadczeniach z poprzedniego okresu finansowania dotyczących jakości pracy ekspertów. (s. 66)	Należy podjąć dodatkowe (i możliwe do wdrożenia bez znaczącego wzrostu nakładów finansowych) działania zorientowane na weryfikację jakości pracy ekspertów. (s. 66)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Wdrażania EFS ▪ Departament Wdrażania EFRR ▪ IP – WUP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizacja szkoleń dla ekspertów w formule sesji warsztatowych, w ramach których prowadzone byłyby symulacje oceny wniosków. Szkolenia powinny być dostępne dla wszystkich chętnych ekspertów w odniesieniu do danego naboru, jednocześnie jednak – ze względu na angażowanie ekspertów także spoza regionu – nie powinny mieć charakteru obligatoryjnego. Jednocześnie jednak wszyscy eksperci powinni otrzymać materiały z takiego szkolenia, główne wnioski, odpowiedzi na najistotniejsze pytanie itp. Decyzja o organizacji szkolenia w odniesieniu do konkretnego naboru powinna być podejmowana zarówno w oparciu o występowanie realnej potrzeby (tj. czy wcześniej, w odniesieniu do naborów z tego samego Działania / schematu były już organizowane szkolenia), jak i z uwzględnieniem ewentualnych ograniczeń organizacyjnych (w przypadku, gdy w danym momencie występuje duża kumulacja naborów możliwe byłoby przeprowadzenie szkoleń tylko w odniesieniu do wybranych spośród nich, w przypadku których występuje największe uzasadnienie merytoryczne wynikające ze złożoności obowiązujących w naborze kryteriów). ▪ Organizacja spotkań lub zdalnych konsultacji (w formie rozmów telefonicznych lub telekonferencji) wszystkich członków KOP w czasie trwania oceny wniosków (po dokonaniu oceny pierwszych kilku wniosków), których celem byłaby wymiana doświadczeń i spostrzeżeń dotyczących bieżącego naboru i pojawiających się problemów i wątpliwości. ▪ Uwzględnienie w procesie oceny jakości pracy ekspertów poziomu merytorycznego i językowego uzasadnień formułowanych w kartach oceny. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
9.	Procedury dotyczące oceny preselekcyjnej obowiązujące w ramach systemu wyboru projektów ocenić należy pozytywnie, choć problem może stanowić skuteczność samej preselekcji. (s. 67-68)	Należy wprowadzić rozwiązania dotyczące przebiegu procedury preselekcyjnej, która pozwoli na zwiększenie jej skuteczności, a także doprowadzą do zwiększenia sprawności całego procesu oceny. (s. 67-68)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wprowadzenie kryteriów punktowych na etapie oceny preselekcyjnej, które umożliwiłyby stworzenie rankingu projektów. ▪ Prowadzenie oceny właściwej w kolejności wynikającej z pozycji w rankingu powstałego w efekcie oceny preselekcyjnej, aż do momentu wykorzystania pełnej kwoty dostępnej alokacji, co pozwoliłoby zmniejszyć liczbę ocenianych wniosków w naborach, w których mamy do czynienia z dużą liczbą złożonych wniosków. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
10.	W przypadku EFRR i EFS mamy do czynienia z odmiennymi regulacjami dotyczącymi stosowania niestacjonarnego trybu	Należy wprowadzić jednolity i powszechny tryb niestacjonarny oceny w ramach EFRR i EFS. (s. 70)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Wdrażania EFS ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uwzględnienie możliwości zastosowania trybu niestacjonarnego w każdym konkursie / naborze pozakonkursowym. ▪ Wprowadzenie rozwiązania polegającego na wydawaniu dokumentacji aplikacyjnej w formie elektronicznej lub papierowej na wniosek 	I kwartał 2018	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	oceny wniosków. (s. 70-71)		<ul style="list-style-type: none"> ▪ IP - WUP 	<p>oceniającego złożony w formie elektronicznej do Sekretarza KOP.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wprowadzenie rozwiązania polegającego na wydawaniu dokumentacji w formie elektronicznej poprzez udostępnienie przez Sekretarza KOP drogą elektroniczną skompresowanego archiwum zawierającego całość dokumentacji aplikacyjnej niezbędnej dla oceny danemu członkowi KOP. ▪ Zapewnienie bezpieczeństwa przechowywanych danych poprzez zdefiniowanie hasła do archiwum składającego się z liter i cyfr oraz jego udostępnianie przez Sekretarza oceniającym za pomocą innej formy przekazu niż wykorzystana przy udostępnianiu archiwum. Np. jeżeli pliki przesłane zostały za pomocą poczty elektronicznej, to hasło powinno zostać przekazane np. w rozmowie telefonicznej, wiadomości SMS czy w postaci dokumentu papierowego. ▪ Przeprowadzanie wydawania dokumentacji w formie papierowej poprzez przekazywanie przez Sekretarza KOP wydruków wersji elektronicznej dokumentacji aplikacyjnej, a w przypadku braku wersji elektronicznej – kserokopii dokumentacji. ▪ Sformułowanie wymogu odbioru dokumentacji papierowej osobiście (lub drogą pocztową – za potwierdzeniem odbioru) i zobowiązanie osoby odbierającej do podpisania protokołu zdawczo-odbiorczego. ▪ Sformułowanie wymogu, by po dokonaniu oceny członek KOP przekazał dokumentację projektową wraz z dołączonym protokołem zdawczo-odbiorczym, a Sekretarz miał obowiązek zweryfikować kompletność zwracanej dokumentacji. ▪ Utrzymanie zapisu, iż sytuacje, które nie zostały opisane w zalecanych zasadach, będą rozwiązywane indywidualnie przy każdej ocenie w trybie niestacjonarnym, przy zapewnieniu zasady bezstronności i poufności oraz w sposób gwarantujący sprawne prowadzenie procesu oceny i funkcjonowania KOP. 		
11.	W ramach oceny wniosków w RPO WK-P stosowane jest użyteczne rozwiązanie jakim jest ocena porównawcza. Jednocześnie jednak, brak jest systemowych rozwiązań dotyczących sposobu jej przeprowadzenia. (s. 71)	Należy zwiększać zakres stosowania metody oceny porównawczej. (s. 71)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie stopnia wykorzystywania metody analizy porównawczej stosowanej w ocenie spełniania kryteriów o wysokim poziomie parametryzacji, tj. dotyczących w szczególności takich kwestii jak: stopień realizacji wskaźników, stopień realizacji celów, poziom oddziaływania itp. Ze względu na fakt, iż takie podejście zwiększa złożoność i czasochłonność procesu oceny jego wdrożenie powinno nastąpić w momencie, gdy słabnąć będzie dynamika wdrażania Programu (liczba konkursów), a rosnąć będzie znaczenie selekcji określonego typu projektów gwarantujących realizację wartości docelowych wskaźników programowych. Należy jednak podkreślić, że szczególnie ostrożnie 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
				wprowadzanie metodyki analizy porównawczej powinno przebiegać w ramach EFS, w tych naborach, które dotyczą projektów adresowanych do szczególnie trudnych grup docelowych (w aspekcie trudności dotarcia do nich i osiągnięcia założonych rezultatów), gdzie nadmierne uwarunkowanie wyniku oceny od kryteriów ocenianych porównawczo dla całej populacji projektów może skutkować obniżaniem się poziomu zainteresowania ewentualnym wsparciem wśród wnioskodawców.		
12.	W przypadku naborów w ramach EFS mamy do czynienia ze stosowaniem oceny warunkowej i powiązaną z nią procedurą negocjacyjną. Choć pozwala ona na zwiększenie szansy uzyskania dofinansowania (a tym samym wykorzystania zaplanowanych kwot alokacji) oraz dopracowanie koncepcji projektów, to jednocześnie w sposób istotny procedura negocjacyjna wpływa na wydłużenie czasu trwania oceny w ramach EFS. (s. 77-78)	Należy podjąć działania zorientowane na utrzymanie stosowania procedury negocjacyjnej przy jednoczesnym ograniczeniu negatywnego oddziaływania tych czynników, które sprawiają, iż procedura negocjacyjna wydłuża proces oceny. (s. 77)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ministerstwo Rozwoju ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS ▪ IP – WUP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przesunięcie momentu przeprowadzania negocjacji na okres po utworzeniu listy rankingowej, nie zaś przed jej utworzeniem, co wyeliminowałoby problem wstrzymywania podpisywania umów z wnioskodawcami, wobec których nie przeprowadzono oceny warunkowej lub w przypadku których ocena ta już się zakończyła. ▪ Wdrożenie modelu całościowego przeprowadzania procedury negocjacyjnej drogą elektroniczną. ▪ W przypadku wprowadzenia powyższych rozwiązań usprawniających przebieg procedury negocjacyjnej – dążenie do maksymalnego poszerzenia zakresu kryteriów wyboru projektów wobec których stosowana jest ocena warunkowa (włącznie z dopuszczeniem możliwości stosowania trybu negocjacyjnego w odniesieniu do całości zapisów wniosku o dofinansowanie), co pozwoliłoby ograniczyć ryzyko odrzucania projektów w sytuacji niespełnienia w pierwotnej wersji wniosku o dofinansowanie warunków niezbędnych do uzyskania wsparcia 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
13.	Kluczowym problemem dotyczącym przebiegu procesu oceny projektów jest współwystępowanie trzech negatywnych czynników: duża liczba naborów toczących się w tym samym czasie, złożoność procedury oceny wniosków, ograniczenia kadrowe. (s. 27, 75-76, 89)	Należy podejmować w miarę możliwości zróżnicowane działania zorientowane na skrócenie czasu trwania oceny wniosków i okresu między zakończeniem naboru a rozstrzygnięciem konkursu. (s. 76)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS ▪ Departament Wdrażania EFRR ▪ IP – WUP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podjęcie działań zmierzających do uproszczenia przebiegu procesu oceny i zmniejszenia liczby osób zaangażowanych w proces oceny wniosków poprzez wdrożenie jednego z zalecanych modeli podziału procesu oceny wniosków: (a) przeprowadzanie całości oceny formalnej i merytorycznej przez tę samą osobę, (b) przeprowadzanie oceny formalnej przez jedną osobę i oceny merytorycznej przez drugą osobę – dotyczy sytuacji, w których obecnie liczba osób zaangażowanych w poszczególne etapy oceny wniosku przekracza 2, (c) przeprowadzanie oceny formalnej i merytorycznej dotyczącej kryteriów dostępowych przez jedną osobę i oceny merytorycznej dotyczącej kryteriów punktowych przez drugą osobę – dotyczy sytuacji, w których obecnie liczba osób zaangażowanych w poszczególne etapy oceny wniosku przekracza 2. ▪ W przypadku wdrożenia modelu b) lub c) wdrożenie rozwiązania 	I kwartał 2018	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
				<p>polegającego na rezygnacji z zasady „dwóch par oczu” w przypadku oceny formalnej i oceny merytorycznej dotyczącej kryteriów dostępowych (co dopuszcza obowiązująca aktualnie wersja <i>Wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020</i>) – przynajmniej w odniesieniu do projektów pozakonkursowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie zasobów kadrowych zaangażowanych w proces oceny wniosków poprzez intensyfikację skali zaangażowania ekspertów zewnętrznych (w szczególności w zakresie oceny merytorycznej dotyczącej kryteriów punktowych) oraz pracowników IOK spoza komórek zajmujących się oceną wniosków (w szczególności w zakresie oceny formalnej i merytorycznej dotyczącej kryteriów dostępowych). ▪ Wprowadzenie jako wystarczającego elektronicznego trybu porozumiewania się na etapie: wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia braków formalnych, wezwania do wprowadzenia korekt do wniosku, wezwania do udzielenia wyjaśnień, negocjacji. ▪ Ze względu na negatywny wpływ procesu kierowania wniosku do poprawy (EFRR) i negocjacji (EFS) na sprawność i terminowość procesu oceny wniosków – wykorzystanie cząstkowego trybu rozstrzygnięcia konkursów, dopuszczanego w <i>Wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020</i> (Podrozdział 6.3 – Organizacja konkursu, pkt. 2) ppkt. c)), który polega na rozstrzygnięciu konkursu w częściach poprzez publikację cząstkowych list ocenionych projektów zawierających przyznane oceny. Cząstkowe listy powinny być publikowane co 30 dni od daty powołania KOP. Na cząstkowej liście ocenionych projektów powinny znajdować się: <ul style="list-style-type: none"> - W przypadku naborów, w których wnioskowana kwota dofinansowania jest mniejsza od kwoty alokacji – wszystkie projekty, w przypadku których zakończona została ocena. - W przypadku naborów, w których wnioskowana kwota dofinansowania jest większa od kwoty alokacji – wszystkie projekty ocenione negatywnie za pomocą kryteriów dopuszczających oraz projekty, które nie otrzymały minimalnej liczby punktów oraz projekty ocenione pozytywnie, które uzyskały liczbę punktów na tyle wysoką, iż nawet gdyby wszystkie nieocenione projekty uzyskały maksymalną liczbę punktów, to miejsce na liście rankingowej pozwoli na uzyskanie dofinansowania (nie dotyczy naborów, w których stosowana jest procedura oceny warunkowej i negocjacje). <p>Znajdujące się na listach cząstkowych projekty ocenione pozytywnie</p>		

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
				powinny zostać rekomendowane do dofinansowania i powinny niezwłocznie – na najbliższym posiedzeniu Zarządu Województwa – zostać zatwierdzone do dofinansowania.		
14.	Nie zidentyfikowano problemów dotyczących samej konstrukcji wniosku o dofinansowanie, natomiast występują problemy z jakością informacji zawartych we wnioskach o dofinansowanie. (s. 81-83)	Należy podejmować działania informacyjne dotyczące doprecyzowania oczekiwań IZ w zakresie informacji, jakie wnioskodawcy powinni zamieszczać w poszczególnych polach wniosku o dofinansowanie. (s. 82)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS ▪ Departament Wdrażania EFRR ▪ IP – WUP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poszerzenie zapisów instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie o przykładowe zapisy z poszczególnych pól wniosku o dofinansowanie mających charakter opisowy, które stanowią przykład dobrych i złych praktyk w odniesieniu do sposobu wypełnienia danego pola. ▪ Położenie nacisku w ramach działań informacyjnych / szkoleniowych na komunikowanie dobrych i złych praktyk w odniesieniu do sposobu wypełnienia poszczególnych pól opisowych wniosku o dofinansowanie. ▪ Jednoznaczne wskazywanie zakresu informacji wymaganego w poszczególnych sekcjach wniosku, ze szczególnym uwzględnieniem tych sekcji, w których istnieje podwyższone ryzyko powielania informacji ze względu na relacje pomiędzy poszczególnymi sekcjami – relacje pomiędzy sekcją C1 i C2 (w przypadku EFRR) oraz B3 i C (w przypadku EFS); relacje pomiędzy sekcją C a sekcjami dotyczącymi zakresu rzeczowo-finansowego projektu (EFRR) oraz budżetu (EFS), gdzie część informacji jest powielana; relacje pomiędzy sekcji C2 a sekcją I dotyczącą wskaźników realizacji projektu (EFRR). 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
15.	Podczas, gdy w przypadku EFS mamy do czynienia z jedną kartą oceny formalno-merytorycznej, w ramach EFRR przewidziano aż 6 kart częściowych (przy czym nie w każdym naborze wykorzystywane są wszystkie karty częściowe). (s. 85-86)	W ramach upraszczania systemu wyboru projektów dla EFRR i w konsekwencji wcześniejszych zaleceń dotyczących zmiany podejścia w zakresie organizacji procesu oceny projektów należy dążyć do ograniczenia liczby kart częściowych i ich powiązania nie z etapami / komponentami oceny, lecz osobami zaangażowanymi w proces oceny danego wniosku. (s. 86)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wdrożenie w ramach EFRR rozwiązania polegającego na powiązaniu liczby stosowanych kart z liczbą osób zaangażowanych w ocenę jednego wniosku (z uwzględnieniem wcześniejszego zalecenia, by dążyć do modelu, w którym ograniczona zostaje liczba osób zajmujących się poszczególnymi komponentami oceny wniosku o dofinansowanie). Dotyczy to sytuacji, w których dany oceniający zaangażowany byłby w ocenę w ramach więcej niż jednego etapu / obszaru tematycznego oceny, gdzie w chwili obecnej wiązałoby się to z koniecznością wypełniania więcej niż jednej karty oceny. ▪ Określanie liczby i zakresu merytorycznego poszczególnych kart oceny na potrzeby konkretnego naboru, po ustaleniu jakie etapy oceny zostaną w jego ramach wyodrębnione i kto będzie je przeprowadzał. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
16.	Obowiązujące wzory kart oceny w ramach EFRR i EFS nie zawierają krytycznych błędów lub braków, lecz możliwe jest podjęcie szczegółowych działań	Należy podejmować lub kontynuować określone działania, które zwiększą użyteczność kart oceny jako narzędzia, tak dla osób oceniających, jak	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Wdrażania EFS ▪ Departament Wdrażania EFRR ▪ IP – WUP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kontynuowanie wprowadzania podejścia w ramach którego kolejność kryteriów zawartych w karcie oceny odzwierciedla nie ich kolejność w w Załączniku nr 3 do SzOOP, lecz kolejność adekwatnych sekcji tematycznych we wniosku o dofinansowanie i dążenie, by w miarę możliwości takie rozwiązanie stało się obowiązujące w ramach wszystkich naborów. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	zorientowanych na zwiększenie użyteczności tego narzędzia, tak dla osób oceniających, jak i wnioskodawców. (s. 85-86)	i wnioskodawców. (s. 85-86)		<ul style="list-style-type: none"> Upowszechnianie wśród wnioskodawców informacji o zawarciu w kartach oceny dodatkowych pytań dla osób oceniających (EFRR) lub podkryteriów (EFS) stosowanych do oceny w ramach kryterium głównego, które siłą rzeczy mogą się także okazać pomocne i użyteczne na etapie opracowywania wniosku o dofinansowanie. Ewentualnie, włączenie informacji w zakresie pytań pomocniczych i podkryteriów do opisu definicji kryteriów (w katalogu kryteriów) lub treści regulaminu konkursu, przy zastrzeżeniu, iż w karcie oceny nie będą się pojawiać żadne dodatkowe informacje operacjonalizujące sposób oceny za pomocą danego kryterium (nie dotyczy definicji kryterium dot. równości szans w ramach EFS, gdzie w treści definicji zostało zamieszczone odwołanie do standardu minimum określonego w „Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn” – odwołanie to stanowi wystarczające doprecyzowanie definicji kryterium i nie wymaga przenoszenia treści zapisów „Wytycznych...” do definicji kryterium). 		
17.	Generator Wniosków o Dofinansowanie w swojej zmodyfikowanej wersji wyeliminował znaczną część błędów zidentyfikowanych we wcześniejszej wersji systemu. Nadal jednak występują, w większości drobne, problemy dotyczące jego funkcjonowania. (s. 91-92, 94-96)	Należy wprowadzić określone usprawnienia i modyfikacje w ramach Generatora Wniosków o Dofinansowanie, które pozwolą wyeliminować błędy / słabości funkcjonowania systemu informatycznego. (s. 93, 96)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Biuro Obsługi Systemów Informatycznych 	<ul style="list-style-type: none"> Usprawnienie funkcjonalności załączania plików poprzez wyeliminowanie możliwości dołączenia pliku załącznika oraz jednoczesnego wskazania, iż dany załącznik nie jest dołączany (wskazanie w polu wyboru opcji „nie” lub „nie dotyczy”). Poszerzenie – w miarę możliwości – zakresu prowadzonej w trakcie wypełniania wniosku walidacji oraz „uszczelnienie” już stosowanej procedury walidacyjnej (np. w polach telefon i fax znajdujących się w sekcji A. służącej zebraniu informacji o wnioskodawcy, wyeliminowanie możliwości wpisania ciągów znaków zawierających same litery, przy pozostawieniu wyłącznie możliwości wprowadzenia cyfr lub cyfr oraz liter). Rozważenie wprowadzenia blokady możliwości budżetu wypełniania wybranych pól dotyczących budżetu (sekcja H3) przed wypełnieniem sekcji A6, B i H2 wraz z zamieszczeniem jednoznacznej informacji dla wnioskodawcy o występowaniu tego rodzaju blokady (dotyczy wniosków o dofinansowanie w ramach EFRR). Usprawnienie funkcjonowania listy rozwijanej w polu E1.B służącej do wyboru pozycji budżetowych poprzez zapewnienie prawidłowego wyświetlania pozycji budżetowych (dotyczy wniosków o dofinansowanie w ramach EFS) oraz wyeliminowanie możliwości wpisywania w polu „nr pozycji” znaków innych niż cyfry, które określają poszczególne pozycje budżetu. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doprecyzowanie informacji o sposobie konstruowania hasła podczas zakładania konta w systemie. ▪ Uproszczenie listy rozwijanej w polu „forma prawna” poprzez wprowadzenie dwustopniowego określania formy prawnej (najpierw ogólniejsza forma prawna, a następnie forma szczegółowa) oraz wyeliminowanie informacji o klasie wielkości przedsiębiorstwa, która jest w dalszej części określana odrębnie (pole „status przedsiębiorstwa”) lub wprowadzenie polecenia dla użytkownika w formie np. „Zacznij wpisywać nazwę formy prawnej, system wyświetli podpowiedzi” w celu poinformowania o występowaniu funkcjonalność ograniczania zakresu listy form prawnych po wpisaniu początkowej frazy nazwy formy prawnej. ▪ Uproszczenie listy rozwijanej dotyczącej kodu PKD poprzez wprowadzenie drzewa klasyfikacji (po wyborze sekcji wybierany byłby dział, a następnie w ramach działu konkretny kod) lub wprowadzenie polecenia dla użytkownika w formie np. „Zacznij wpisywać kod PKD, system wyświetli podpowiedzi” w celu poinformowania o występowaniu funkcjonalność ograniczania zakresu listy kodów PKD po wpisaniu początkowej frazy nazwy kodu PKD. ▪ Wprowadzenie jednolitego formatu wprowadzania danych w polu „data rozpoczęcia działalności”. ▪ Wprowadzenie zakładki / części systemu „Pomoc”, w której mogłyby się znaleźć instrukcje użytkownika oraz FAQ. ▪ Bieżące monitorowanie funkcjonowania Generatora Wniosków o Dofinansowanie w celu identyfikacji ewentualnych dalszych błędów / braków, a także oceny stabilności systemu. 		
18.	W momencie realizacji badania nie został jeszcze uruchomiony moduł systemu informatycznego do obsługi procesu oceny wniosków o dofinansowanie. (s. 97)	W przypadku wdrożenia modułu systemu informatycznego dotyczącego obsługi procesu oceny wniosków o dofinansowanie należy zapewnić dostępność funkcjonalności, które w sposób rzeczywisty pozwolą usprawnić i skrócić proces oceny wniosków. (s. 97)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Biuro Obsługi Systemów Informatycznych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapewnienie funkcjonalności udostępniania (za pomocą modułu do obsługi procesu oceny wniosków o dofinansowanie) całości dokumentacji aplikacyjnej składanej przez wnioskodawcę, wraz z kompletem załączników. ▪ Zapewnienie funkcjonalności przekazywania przez osobę oceniającą wyników oceny drogą elektroniczną, przy jednoczesnym traktowaniu tego kanału za wystarczający (ew. zobowiązanie osób oceniających do przekazania podpisanych kart oceny niezwłocznie po ich przekazaniu drogą elektroniczną, przy jednoczesnym uznaniu, że dla IOK wystarczający do dalszego procedowania jest wpływ wyników oceny drogą elektroniczną). 	IV kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
19.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium odnoszącego się do składania wniosków o dofinansowanie we właściwym terminie i do właściwej instytucji w ramach EFRR. (s. 100)	Należy uspoźnić kryterium dotyczące poprawności składania wniosku dla wszystkich Działań/Poddziałań. (s. 100)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ W zakresie kryteriów formalnych dotyczących EFRR Uspójnienie kryterium dotyczącego poprawności złożenia wniosku dla wszystkich Działań/Poddziałań w taki sposób, by sposób weryfikacji kryterium obejmował każdorazowo trzy kwestie: właściwy termin złożenia wniosku, właściwa instytucja do której złożono wniosek, właściwy konkurs. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
20.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium odnoszącego się do weryfikacji wniosków o dofinansowanie w ramach EFRR. (s. 100)	Należy zmienić nazwę funkcjonującego w ramach EFRR kryterium dotyczącego formularza / wersji wniosku, tak aby odnosiła się do sposobu jego weryfikacji i zakresu znaczeniowego. (s. 100)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ W zakresie kryteriów formalnych dotyczących EFRR: Modyfikacja nazwy kryterium dotyczącego formularza / wersji wniosku, tak by brzmiała ona w sposób następujący: „Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony na właściwym formularzu i w ostatecznej wersji”, odnosząc się tym samym w sposób poprawny do sposobu weryfikacji i zakresu znaczeniowego kryterium. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
21.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący nieprecyzyjności kryterium odnoszącego się do weryfikacji wniosków o dofinansowanie w ramach EFS. (s. 102)	Należy zmienić nazwę funkcjonującego w ramach EFS kryterium dotyczącego formularza / wersji wniosku, tak aby odnosiła się do sposobu jego weryfikacji i zakresu znaczeniowego. (s. 102)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ W zakresie kryteriów formalnych dotyczących EFS: Modyfikacja nazwy kryterium: „Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony na właściwym formularzu” w sposób następujący: „Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony na właściwym formularzu i w ostatecznej wersji”, odnosząc się tym samym w sposób poprawny do sposobu weryfikacji i zakresu znaczeniowego kryterium. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
22.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący braku precyzyjności kryterium, w części dotyczącej lokalizacji biura, w ramach realizowania projektu z dofinansowaniem z EFS. (s. 102-103)	Należy zmodyfikować kryterium dot. prowadzenia biura projektu przez wnioskodawcę, tak aby ułatwić dostęp do biura i kadry projektu. (s. 103)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ W zakresie kryteriów formalnych dotyczących EFS: Modyfikacja kryterium: „Wnioskodawca prowadzi biuro projektu na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego” w taki sposób, by w definicji kryterium uwzględnić także wymóg zapewnienia dostępności biura / kadry projektu w powiązaniu z obszarem realizacji danego przedsięwzięcia w przypadku projektów o zasięgu lokalnym. Dodatkowo – w celu zapewnienia rzeczywistej dostępności biura projektu dla potencjalnych i faktycznych uczestników projektu – należałoby rozważyć wprowadzenie wymogu funkcjonowania biura w czasie trwania projektu przez określoną liczbę godzin w przedziale miesięcznym / tygodniowym, w których możliwy jest kontakt uczestników projektu z jego kadrą (na wzór rozwiązania stosowanego w Osi Priorytetowej 11 w ramach kryterium weryfikującego zdolność podmiotu ubiegającego się o pomoc na wsparcie przygotowawcze do obsługi zainteresowanej społeczności w jego biurze w wymaganym przez IZ RPO WK-P minimalnym zakresie), 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
				przy czym w odniesieniu do projektów o zasięgu ponadlokalnym, w szczególności ogólnowojewódzkim, zapewnienie kontaktu z kadrami projektu mogłoby być realizowane poprzez kontakt telefoniczny.		
23.	W grupie kryteriów horyzontalnych obowiązujących w ramach Osi Priorytetowej 11, nie uwzględniono kryteriów dotyczących w sposób bezpośredni spójności z zasadami realizacji polityk horyzontalnych (zapewniania niedyskryminacji). (s. 107)	Należy wprowadzić do kryteriów horyzontalnych obowiązujących w ramach Osi Priorytetowej 11 kryterium dotyczące bezpośrednio spójności z zasadami realizacji polityk horyzontalnych (zapewniania niedyskryminację). (s. 107)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wprowadzenie dodatkowego kryterium do puli kryteriów horyzontalnych w ramach Osi Priorytetowej 11 (analogicznie do kryteriów horyzontalnych obowiązujących w Osiach Priorytetowych 8-10): Zgodność Projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. 	III kwartał 2017	Programowa Operacyjna –
24.	W grupie kryteriów horyzontalnych obowiązujących w ramach Osi Priorytetowej 11, nie uwzględniono kryteriów dotyczących w sposób bezpośredni spójności z zasadami realizacji polityk horyzontalnych (wyrównywania szans). (s. 107)	Należy wprowadzić do kryteriów horyzontalnych obowiązujących w ramach Osi Priorytetowej 11 kryterium dotyczące bezpośrednio spójności z zasadami realizacji polityk horyzontalnych (wyrównujących szanse). (s. 107)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wprowadzenie dodatkowego kryterium do puli kryteriów horyzontalnych w ramach Osi Priorytetowej 11 (analogicznie do kryteriów horyzontalnych obowiązujących w Osiach Priorytetowych 8-10): Zgodność Projektu z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn w oparciu o standard minimum. 	III kwartał 2017	Programowa Operacyjna –
25.	W grupie kryteriów horyzontalnych obowiązujących w ramach Osi Priorytetowej 11, nie uwzględniono kryteriów dotyczących w sposób bezpośredni spójności z zasadami realizacji polityk horyzontalnych (zapewniania zrównoważonego rozwoju). (s. 107)	Należy wprowadzić do kryteriów horyzontalnych obowiązujących w ramach Osi Priorytetowej 11 kryterium dotyczące bezpośrednio spójności z zasadami realizacji polityk horyzontalnych (zapewniania zrównoważony rozwój). (s. 107)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wprowadzenie dodatkowego kryterium do puli kryteriów horyzontalnych w ramach Osi Priorytetowej 11 (analogicznie do kryteriów horyzontalnych obowiązujących w Osiach Priorytetowych 8-10): Zgodność Projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju. 	III kwartał 2017	Programowa Operacyjna –

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
26.	W toku analizy zidentyfikowano określone problemy występujące w ramach przyznawania dofinansowania z EFRR, polegające na zbyt dużym zróżnicowaniu oceny dwóch wymiarów oceny w ramach kryterium odnoszącego się do weryfikacji załączników. (s. 112)	W celu optymalizacji katalogu kryteriów merytorycznych ogólnych dotyczących EFRR, należy rozdzielić kryterium dot. poprawności załączników do wniosku o dofinansowanie na dwa odrębne kryteria. (s. 112)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> Rozdzielenie kryterium: „Załączniki do wniosku o dofinansowanie projektu są kompletne, poprawne i zgodne z przepisami prawa polskiego i unijnego oraz wymogami Instytucji Zarządzającej RPO WK-P 2014-2020” na dwa odrębne kryteria dotyczące, odpowiednio: aspektu formalnego (kompletność i poprawność przygotowania załączników) oraz aspektu merytorycznego (zgodność załączników z przepisami prawa polskiego i unijnego oraz wymogami IZ RPO WK-P 2014-2020), przy jednoczesnym rozważeniu rezygnacji z weryfikacji zgodności treści załączników z przepisami prawa polskiego i unijnego (kwestia ta może być trudna do pełnej weryfikacji, a jednocześnie zgodność z obowiązującym stanem prawnym jest wymogiem obowiązującym wnioskodawców bez względu na treść kryteriów wyboru projektów). 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
27.	W toku analizy zidentyfikowano określone problemy występujące w ramach przyznawania dofinansowania z EFRR, polegające na braku wskazania dokumentu / opracowania stanowiącego podstawę dla określenia zasad sporządzania analiz finansowych. (s. 113-114)	W celu optymalizacji katalogu kryteriów merytorycznych ogólnych dotyczących EFRR, należy doprecyzować kryterium dot. wykonalności finansowej i ekonomicznej projektu. (s. 114)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> Doprecyzowanie kryterium: „Wykonalność finansowa i ekonomiczna projektu” w aspekcie oceny tego: „Czy analiza finansowa została przeprowadzona zgodnie z zasadami sporządzania takich analiz?” poprzez wskazanie w sposób przykładowy lub wyczerpujący przywołanych zasad lub wskazanie opracowania / dokumentu zawierającego informację o zasadach, z którymi zgodność będzie poddawana ocenie. Przykładowo, ewentualne doprecyzowanie może dotyczyć konieczności uwzględnienia określonych uwarunkowań wpływających na przygotowaną analizę finansową, w tym: możliwych do zidentyfikowania czynników ryzyka. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
28.	W toku analizy zidentyfikowano określone problemy występujące w ramach przyznawania dofinansowania z EFRR, polegające na zbyt ogólnym zdefiniowaniu kryterium dot. strategicznego charakteru projektu. (s. 113)	W celu optymalizacji katalogu kryteriów merytorycznych ogólnych dotyczących EFRR należy zmienić nazwę kryterium dot. strategicznego charakteru projektu. (s. 113)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> Zmiana nazwy kryterium: „Strategiczny charakter projektu”, tak by odzwierciedlała ona rzeczywistą funkcję kryterium, np. na nazwę: „Zgodność projektu z celami wskazanymi w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 - Plan modernizacji 2020+” lub też – co jest rozwiązaniem szczególnie zalecanym – modyfikacja sposobu weryfikacji niniejszego kryterium w sposób, który będzie odnosił się do wykazania i szczegółowego uzasadnienia przez wnioskodawcę strategicznego oddziaływania projektu (w tym przypadku jednak kryterium to powinno zyskać charakter punktowy, zamiast dostępowego, by umożliwić zróżnicowanie wyniku oceny od stopnia strategicznego oddziaływania projektu). 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
29.	W toku analizy zidentyfikowano określone problemy występujące w ramach przyznawania dofinansowania z EFRR,	W celu optymalizacji katalogu kryteriów merytorycznych ogólnych dotyczących EFRR należy zmodyfikować sposób oceny w ramach kryterium dot.	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO 	<ul style="list-style-type: none"> Modyfikacja sposobu oceny w ramach kryterium „Gotowość techniczna projektu do realizacji” z zero-jedynkowego na punktowy, a dzięki temu zróżnicowanie procesu oceny stopnia zaawansowania odpowiednich procedur administracyjnych, przy jednoczesnym wyeliminowaniu ryzyka pozbawienia wsparcia użytecznych i trafnych projektów o mniejszym 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	polegające na nieprawidłowej ocenie gotowości technicznej dla wykonywania budowy lub robót budowlanych. (s. 111)	technicznej gotowości projektu do realizacji. (s. 111)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Wdrażania EFRR 	<p>postępie realizacji rzeczonych procedur.</p> <ul style="list-style-type: none"> Dopuszczenie możliwości stosowania rzeczzonego kryterium w formule zero-jedynkowej w sytuacji, gdy w danym momencie będzie to w sposób bardziej trafny odzwierciedlało oczekiwania IZ w stosunku do wspieranych projektów oraz specyfikę danego etapu wdrażania Programu. 		
30.	W toku analizy zidentyfikowano określone problemy w ramach przyznawania dofinansowania z EFS, polegające na braku weryfikacji i oceny potencjału oraz doświadczenia wnioskodawcy i partnera/ów w przypadku przedsięwzięć o charakterze partnerskim. (s. 116)	W celu optymalizacji katalogu kryteriów merytorycznych ogólnych dotyczących EFS należy zwiększyć skuteczność kryterium dot. potencjału i doświadczenia wnioskodawcy i partnera/ów. (s. 116)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO Departament Wdrażania EFS 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie – w przypadku przedsięwzięć o charakterze partnerskim – skuteczności kryterium: „Potencjał i doświadczenie wnioskodawcy i partnera/ów”, poprzez poszerzenie zakresu oceny polegające na uwzględnieniu kwestii adekwatności zadań realizowanych przez poszczególne podmioty tworzące partnerstwo do zadeklarowanego przez te podmioty potencjału i doświadczenia. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
31.	W toku analizy zidentyfikowano określone problemy w ramach przyznawania dofinansowania z EFS, polegające na pominięciu możliwości oceny warunkowej, która może dotyczyć kryteriów odnoszących się do budżetu projektu. (s. 115-116)	W celu optymalizacji katalogu kryteriów merytorycznych ogólnych dotyczących EFS należy wprowadzić możliwość stosowania oceny warunkowej dla kryterium dot. doboru i opisu zadań. (s. 116)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO Departament Wdrażania EFS 	<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzenie możliwości stosowania oceny warunkowej (a tym samym – procedury negocjacyjnej) dla kryterium: „Trafność doboru zadań i opis zadań w kontekście osiągnięcia celów/wskaźników projektu/ oraz trafności opisanego ryzyka nieosiągnięcia założeń projektu”. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
32.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryteriów szczegółowych w ramach Osii Priorytetowej 1, (Poddziałanie 1.2.1, Schemat: projekty grantowe; Poddziałanie 1.2.1, Schemat: projekty grantowe; Poddziałanie	Należy w celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 1.2.1, Schemat: projekty grantowe oraz Poddziałania 1.5.2, Schematu: wsparcie MŚP na rynkach międzynarodowych - projekty	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> Modyfikacja kryterium: „Doświadczenie w zarządzaniu i realizacji projektów o podobnym zakresie” / „Doświadczenie w zarządzaniu i realizacji projektów o podobnym zakresie oraz potencjał organizacyjny i techniczny” (Poddziałanie 1.2.1, Schemat: projekty grantowe; Poddziałanie 1.5.2, Schemat: projekty grantowe) polegająca na uwzględnieniu w procesie oceny nie tylko posiadania odpowiedniego potencjału kadrowego, ale także zapewnienia jego wykorzystania na potrzeby realizacji projektu. Możliwe jest w tym przypadku wykorzystanie 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	1.5.2, Schemat: wsparcie MŚP na rynkach międzynarodowych - projekty grantowe) polegający na braku zapewnienia przez kryteria identyfikacji i premiowania przedsięwzięć gwarantujących odpowiednie wykorzystanie potencjału kadrowego. (s. 118)	grantowe; zmodyfikować kryteria dot. doświadczenia w realizacji podobnych projektów, tak aby oceniało dokładniej wykorzystanie potencjału kadrowego. (s. 118)		sposobu oceny stosowanego w ramach kryterium: „Potencjał wnioskodawcy” w ramach Poddziałania 1.3.1; Schemat: wsparcie B+R w przedsiębiorstwach akademickich, gdzie ocenie podlega personel zaangażowany (lub planowany do zaangażowania w ramach projektu). Możliwe jest tu także wykorzystanie doświadczeń innych regionów, gdzie w sposób bezpośredni wskazuje się na to, iż deklarowane doświadczenie winno odnosić się do kadry realizującej projekt i/lub że doświadczenie poszczególnych osób powinno odpowiadać charakterowi zadań realizowanych przez te osoby w ramach projektu.		
33.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 1, (Poddziałanie 1.2.1, Schemat: projekty grantowe; Poddziałanie 1.3.1; Schemat: wsparcie B+R w przedsiębiorstwach akademickich; należy wprowadzić minimalną liczbę punktów dla kryterium dot. wpływu projektu na rozwój przedsiębiorstw. (s. 118)	W celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 1.2.1, Schematu: projekty grantowe oraz Poddziałania 1.3.1; Schematu: wsparcie B+R w przedsiębiorstwach akademickich; należy wprowadzić minimalną liczbę punktów dla kryterium dot. wpływu projektu na rozwój przedsiębiorstw. (s. 118)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wprowadzenie wymaganej minimalnej liczby punktów (1 pkt.) w przypadku kryterium: „Wpływ projektu na rozwój przedsiębiorstw” (Poddziałanie 1.2.1, Schemat: projekty grantowe; Poddziałanie 1.3.1, Schemat: wsparcie B+R w przedsiębiorstwach akademickich), co oznaczać będzie wprowadzenie wymogu – w przypadku Poddziałania 1.2.1 – zapewnienia przez grantodawcę wpływu projektu na rozwój przedsiębiorstw mierzony osiągnięciem przynajmniej jednego z dwóch następujących efektów: opracowanie i przygotowanie do wdrożenia przez odbiorców ostatecznych (grantobiorców) nowych/udoskonalonych, produktów/usług lub opracowanie i przygotowanie do wdrożenia przez odbiorców ostatecznych (grantobiorców) zasadniczych zmian procesu produkcyjnego/usługowego, natomiast w przypadku Poddziałania 1.3.1 – zapewnienia przez wnioskodawcę: poszerzenia prowadzonej działalności gospodarczej o sprzedaż wyników prac B+R lub udzielanie licencji; wprowadzenia na rynek nowych, udoskonalonych, innowacyjnych produktów/usług; dokonania zasadniczej zmiany procesu produkcyjnego/usługowego. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
34.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 1, (Poddziałanie 1.3.1, Schemat: wsparcie B+R w przedsiębiorstwach	W celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 1.3.1, Schematu: wsparcie B+R w przedsiębiorstwach akademickich, należy zmienić sposób oceniania kryterium dot. agendy badawczej poprzez	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmiana sposobu oceny kryterium: „Agenda badawcza” (Poddziałanie 1.3.1, Schemat: wsparcie B+R w przedsiębiorstwach akademickich) poprzez wprowadzenie dwuetapowego procesu oceny. W etapie pierwszym zero-jedynkowo oceniany byłby fakt przedstawienia agendy badawczej. W etapie drugim przeprowadzana byłaby natomiast ocena punktowa zawartości merytorycznej agendy badawczej z uwzględnieniem podkryteriów stanowiących obecnie element definicji rzeczonego kryterium. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	akademickich), polegający na braku trafności przy nadaniu kryterium oceny zero-jedynkowej. (s. 118)	zmianę charakteru kryterium. (s. 118)				
35.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 1, (Poddziałanie 1.3.1, Schemat: wsparcie B+R w przedsiębiorstwach akademickich), polegający na ocenie w ramach jednego kryterium, dwóch znacząco różnych od siebie kwestii. (s. 118)	Należy w celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 1.3.1, Schematu: wsparcie B+R w przedsiębiorstwach akademickich, rozdzielić elementy oceny w ramach kryterium dot. zapotrzebowania rynkowego i opłacalności wdrożenia. (s. 118)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozdzielenie elementów oceny uwzględnionych w ramach kryterium: „Zapotrzebowanie rynkowe i opłacalność wdrożenia” (Poddziałanie 1.3.1, Schemat: wsparcie B+R w przedsiębiorstwach akademickich) i przeprowadzania odrębnej oceny punktowej w ramach dwóch kryteriów wyboru projektów: „Zapotrzebowanie rynkowe” i „Opłacalność wdrożenia” (przy zachowaniu dotychczasowej definicji obu elementów kryterium i utrzymaniu wymogu uzyskania minimalnej liczby punktów, który to wymóg po wdrożeniu rekomendacji dotyczyłby odrębnie każdego kryterium). 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
36.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 1, (Poddziałanie 1.4.3, Schemat: wsparcie powstawania i poszerzania terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą), polegający na nieprawidłowym nadaniu nazwy kryterium, która nie odzwierciedla jego funkcji. (s. 118-119)	W celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 1.4.3, Schematu: wsparcie powstawania i poszerzania terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą, należy zmienić nazwę kryterium dot. wpływu projektu na rozwój przedsiębiorczości. (s. 119)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmiana nazwy kryterium: „Wpływ projektu na rozwój przedsiębiorczości” (Poddziałanie 1.4.3, Schemat: wsparcie powstawania i poszerzania terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą) na bardziej adekwatną nazwę: „Potencjał wnioskodawcy w zakresie pozyskiwania nowych inwestycji przedsiębiorstw na swoim terenie”. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
37.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 1, (Poddziałanie 1.5.2, Schemat: projekty	Należy w celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 1.5.2, Schematu: projekty obejmujące wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw oraz promocji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmiana nazwy kryterium: „Zgodność projektu z planami działań, strategiami i innymi dokumentami” (Poddziałanie 1.5.2, Schemat: projekty obejmujące wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw oraz promocji gospodarczej regionu; Schemat: Wsparcie dla podmiotów obsługujących inwestorów i eksporterów poprzez przygotowanie i rozwój pakietu usług doradczych w zakresie prowadzenia działalności eksportowej i inwestycyjnej) na bardziej 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	obejmujące wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw oraz promocji gospodarczej regionu; Schemat: Wsparcie dla podmiotów obsługujących inwestorów i eksporterów poprzez przygotowanie i rozwój pakietu usług doradczych w zakresie prowadzenia działalności eksportowej i inwestycyjnej), polegający na nadaniu nazwy kryterium, która jest niezgodna z jego funkcją. (s. 119)	gospodarczej regionu; Schematu: Wsparcie dla podmiotów obsługujących inwestorów i eksporterów poprzez przygotowanie i rozwój pakietu usług doradczych w zakresie prowadzenia działalności eksportowej i inwestycyjnej; zmienić nazwę kryterium dot. zgodności projektu z planami, strategiami, etc. (s. 119)	Wdrażania EFRR	adekwatną nazwę: „Zgodność projektu z określonymi dokumentami strategicznymi” lub zmiana definicji kryterium, tak by nie miała ona charakteru zamkniętego, jak ma to miejsce w chwili obecnej.		
38.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 2, (Działanie 2.2, Schemat: digitalizacja zasobów regionalnych), polegający na tym, że jego dotychczasowa forma definiowania może skutkować nieużytecznością w procesie oceny. (s. 119)	Należy zrezygnować z kryterium szczegółowego, dot. procedur administracyjnych, aby bardziej zoptymalizować katalog kryteriów szczegółowych w ramach Działania 2.2, Schematu: digitalizacja zasobów regionalnych. (s. 119)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rezygnacja z kryterium szczegółowego: „Uproszczenie procedur administracyjnych” (Działanie 2.2, Schemat: digitalizacja zasobów regionalnych) 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
39.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 3, (Działanie 3.1, Schemat: Sieci elektroenergetyczne dedykowane przyłączeniu nowych jednostek wytwórczych z OZE do KSE; Schematu: Sieci elektroenergetyczne dedykowane przyłączeniu nowych jednostek wytwórczych z OZE do KSE; Schematu:	W ramach optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w zakresie Działania 3.1, Schematu: Sieci elektroenergetyczne dedykowane przyłączeniu nowych jednostek wytwórczych z OZE do KSE; Schematu:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doprecyzowanie definicji kryterium: „Efektywność kosztowa projektu” (Działanie 3.1, Schemat: Sieci elektroenergetyczne dedykowane przyłączeniu nowych jednostek wytwórczych z OZE do KSE; Schemat: Infrastruktura służąca do przesyłu i dystrybucji energii cieplnej z OZE), tak by w sposób jednoznaczny wynikało z niej, iż uzyskany wynik punktowy uzależniony jest od wyników całej populacji projektów, nie zaś bezwzględnej wartości wskaźnika efektywności kosztowej zadeklarowanej przez wnioskodawcę. Ewentualnie, doprecyzowanie samej nazwy 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	nowych jednostek wytwórczych z OZE do KSE; Schemat: Infrastruktura służąca do przesyłu i dystrybucji energii ciepłej z OZE; Schemat: Mikroinstalacje, należy doprecyzować definicję kryterium dot. efektywności kosztowej projektu, tak aby jego przekaz był jednoznaczny. (s. 121)	Infrastruktura służąca do przesyłu i dystrybucji energii ciepłej z OZE; Schemat: Mikroinstalacje, należy doprecyzować definicję kryterium dot. efektywności kosztowej projektu, tak aby jego przekaz był jednoznaczny. (s. 121)		kryterium na wzór jej brzmienia w Działaniu 3.3, gdzie kryterium to nosi nazwę: „Efektywność kosztowa projektu w całej populacji wniosków”.		
40.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 3, (Działanie 3.4, Schemat: budowa i przebudowa ścieżek rowerowych w ramach polityki terytorialnej), polegający na zbyt małym zróżnicowaniu procesu identyfikacji i selekcji projektów. (s. 121)	W ramach optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w zakresie Działania 3.4, Schematu: budowa i przebudowa ścieżek rowerowych w ramach polityki terytorialnej, należy zmodyfikować sposób przyznawania punktów w ramach kryterium dot. efektywności kosztowej projektu. (s. 121)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modyfikacja sposobu przyznawania punktów w ramach kryterium: „Efektywność kosztowa projektu” (Działanie 3.4, Schemat: budowa i przebudowa ścieżek rowerowych w ramach polityki terytorialnej) w taki sposób, by nie ograniczał się on tylko do przyznania liczby punktów wynikającej z bezwzględnej oceny danego projektu, lecz by na uzyskany wynik punktowy wpływała także pozycja danego projektu w rankingu dotyczącym całej populacji projektów stworzonym w oparciu o zadeklarowane wartości wskaźnika efektywności kosztowej. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
41.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 3, (Działanie 3.4, Schemat: budowa i przebudowa ścieżek rowerowych w ramach polityki terytorialnej), polegający na niejednoznaczności przekazu nazwy i definicji kryterium. (s. 121)	W ramach optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w zakresie Działania 3.4, Schematu: budowa i przebudowa ścieżek rowerowych w ramach polityki terytorialnej należy doprecyzować definicję kryterium dot. stopnia redukcji CO2, tak aby jego przekaz był jednoznaczny. (s. 121)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doprecyzowanie definicji kryterium: „Stopień redukcji CO2” (Działanie 3.4, Schemat: budowa i przebudowa ścieżek rowerowych w ramach polityki terytorialnej) tak by w sposób jednoznaczny wynikało z niej, iż uzyskany wynik punktowy uzależniony jest od wyników całej populacji projektów, nie zaś bezwzględnej wartości wskaźnika stopnia redukcji CO2 zadeklarowanej przez wnioskodawcę. Ewentualnie, doprecyzowanie samej nazwy kryterium na wzór jej brzmienia w Działaniu 3.3, gdzie zbliżone kryterium nosi nazwę: „Stopień redukcji gazów cieplarnianych w całej populacji wniosków”. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
42.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach	Należy podjąć działanie optymalizacyjne katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 4.1.1,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modyfikacja sposobu przyznawania punktów w ramach kryterium: „Kosztowa efektywność projektu” (Poddziałanie 4.1.1, Schemat: Infrastruktura małej retencji) w taki sposób, by nie ograniczał się on tylko do przyznania liczby punktów wynikającej z bezwzględnej oceny danego 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	Osi Priorytetowej 4, (Poddziałanie 4.1.1, Schemat: Infrastruktura małej retencji), polegający na nie zapewnieniu przez kryterium w odpowiednim stopniu zróżnicowania procesu identyfikacji i selekcji projektów. (s. 122)	Schematu: Infrastruktura małej retencji polegającego na modyfikacji sposobu przyznawania punktów w ramach kryterium dot. kosztowej efektywności projektu. (s. 122)	Zarządzania RPO <ul style="list-style-type: none"> Departament Wdrażania EFRR 	projektu, lecz by na uzyskany wynik punktowy wpływała także pozycja danego projektu w rankingu dotyczącym całej populacji projektów stworzonym w oparciu o zadeklarowane wartości wskaźnika efektywności kosztowej.		
43.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 4, (Poddziałanie 4.1.1, Schemat: Infrastruktura małej retencji), polegający na nie zapewnieniu przez kryterium w odpowiednim stopniu zróżnicowania procesu identyfikacji i selekcji projektów. (s. 122)	Należy podjąć działanie optymalizacyjne katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 4.1.1, Schematu: Infrastruktura małej retencji, polegające na modyfikacji sposobu przyznawania punktów w ramach kryterium dot. pojemności obiektów małej retencji. (s. 122)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> Modyfikacja sposobu przyznawania punktów w ramach kryterium: „Pojemność obiektów małej retencji” (Poddziałanie 4.1.1, Schemat: Infrastruktura małej retencji) w taki sposób, by nie ograniczał się on tylko do przyznania liczby punktów wynikającej z bezwzględnej oceny danego projektu, lecz by na uzyskany wynik punktowy wpływała także pozycja danego projektu w rankingu dotyczącym całej populacji projektów stworzonym w oparciu o zadeklarowany stopień zwiększenia pojemności obiektów małej retencji. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
44.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 4, (Działanie 4.2, Schemat: Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych – projekt grantowy), polegający na braku zapewnienia identyfikacji i premiowania odpowiednich przedsięwzięć. (s. 122)	Należy podjąć działanie optymalizacyjne katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Działania 4.2, Schematu: Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych – projekt grantowy polegające na modyfikacji sposobu oceny w ramach kryterium dot. potencjału kadrowego wnioskodawcy. (s. 122)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> Modyfikacja sposobu oceny w ramach kryterium: „Potencjał kadrowy Wnioskodawcy” (Działanie 4.2, Schemat: Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych – projekt grantowy) polegająca na uwzględnieniu w procesie oceny nie tylko posiadania odpowiedniego potencjału kadrowego, ale także zapewnienia jego wykorzystania na potrzeby realizacji projektu. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
45.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium	Należy podjąć działanie optymalizacyjne katalogu kryteriów szczegółowych	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – 	<ul style="list-style-type: none"> Modyfikacja sposobu oceny w ramach kryterium: „Wpływ na gospodarkę regionu” (Działanie 4.4, Schemat: Imprezy kulturalne), tak by weryfikacja zero-jedynkowa dotyczyła samego faktu oddziaływania na gospodarkę 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 4, (Działanie 4.4, Schemat: Imprezy kulturalne), polegający na braku gwarancji skutecznego przeprowadzenia identyfikacji znacznego wpływu na gospodarkę regionu. (s. 122)	w ramach Działania 4.4, Schematu: Imprezy kulturalne, polegające na modyfikacji sposobu oceny w ramach kryterium dot. wpływu na gospodarkę regionu. (s. 122)	Wydział Zarządzania RPO <ul style="list-style-type: none"> Departament Wdrażania EFRR 	regionu (zgodnie z przyjętymi aspektami), nie zaś weryfikacji tego, czy jest to wpływ o znacznym stopniu.		
46.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 4, (Działanie 4.4, Schemat: Imprezy kulturalne), polegający na niedostatecznym skupieniu się na ocenie propozycji wnioskodawcy dotyczących sposobu realizacji planowanych badań. (s. 122)	Należy podjąć działanie optymalizacyjne katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Działania 4.4, Schematu: Imprezy kulturalne, polegające na zmianie charakteru kryterium dot. badania opinii – z dostępowego na punktowe. (s. 122)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> Zmiana charakteru kryterium: „Badanie opinii” (Działanie 4.4, Schemat: Imprezy kulturalne) z kryterium dostępowego na kryterium punktowe, co pozwoli na przeprowadzenie pogłębionej i szczegółowej analizy propozycji wnioskodawcy w zakresie planowanego badania. Tym samym, możliwe będzie zweryfikowanie, czy planowane badanie umożliwi zrealizowanie założeń i celów określonych w definicji kryterium. By zapewnić fakt realizacji badania opinii przez wszystkich wnioskodawców należałoby wprowadzić minimalną wymaganą liczbę punktów, którą w ramach niniejszego kryterium zobowiązany jest osiągnąć każdy projekt. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
47.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 5, (Działanie 5.1, Schemat: budowa i modernizacja dróg wojewódzkich na terenie miast prezydenckich; Działanie 5.3 Schemat: Budowa i modernizacja systemu dróg lokalnych – powiatowych i gminnych; Schemat: budowa	Należy poszerzyć zakres oceny w ramach kryterium dot. dostosowania infrastruktury do warunków klimatycznych, w celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Działania 5.1, Schematu: budowa i modernizacja dróg wojewódzkich na terenie miast prezydenckich; Działania 5.3 Schematu: Budowa i modernizacja systemu dróg lokalnych – powiatowych i gminnych; Schematu: budowa	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> Poszerzenie zakresu oceny w ramach kryterium: „Dostosowanie infrastruktury do zmieniających się warunków klimatycznych” (Działanie 5.1, Schemat: budowa i modernizacja dróg wojewódzkich na terenie miast prezydenckich; Schemat: Budowa i modernizacja systemu dróg lokalnych – powiatowych i gminnych; Schemat: budowa i modernizacja systemu dróg wojewódzkich zarządzanych przez samorząd województwa; Działanie 5.3) poprzez jednoznaczne nałożenie na wnioskodawcę wymogu przedstawienia propozycji działań zorientowanych na dostosowanie infrastruktury do zidentyfikowanych zagrożeń wynikających ze zmieniających się warunków klimatycznych. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	i modernizacja systemu dróg wojewódzkich zarządzanych przez samorząd województwa; Działanie 5.3), polegający na niewystępowaniu określonych wymogów wobec wnioskodawcy dotyczących adaptacji do zidentyfikowanych zagrożeń. (s. 123)	i modernizacja systemu dróg wojewódzkich zarządzanych przez samorząd województwa; Działania 5.3. (s. 123)				
48.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 6, (Poddziałanie 6.1.1, Schemat: Poprawa dostępności usług diagnostycznych w ramach POZ i AOS ukierunkowanej na rozwój opieki koordynowanej; Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale powiatowe; Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale wojewódzkie), polegający na niedostatecznej precyzyjności kryterium względem tego co jest dokładnie przedmiotem oceny i w jaki sposób weryfikowane jest zagadnienie stopnia przeniesienia usług w ramach projektu. (s. 123)	Należy doprecyzować kryterium dot. przeniesienia akcentów z usług wymagających hospitalizacji w celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 6.1.1, Schematu: Poprawa dostępności usług diagnostycznych w ramach POZ i AOS ukierunkowanej na rozwój opieki koordynowanej; Schematu: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale powiatowe; Schematu: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale wojewódzkie. (s. 123)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doprecyzowanie kryterium: „Przeniesienie akcentów z usług wymagających hospitalizacji na rzecz POZ i AOS” (Poddziałanie 6.1.1, Schemat: Poprawa dostępności usług diagnostycznych w ramach POZ i AOS ukierunkowanej na rozwój opieki koordynowanej; Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale powiatowe) poprzez wprowadzenie informacji, iż przedmiotem oceny są działania zaplanowane do realizacji w projekcie, dotyczące przeniesienia usług, które mają swoje odzwierciedlenie w zaplanowanych do realizacji wskaźnikach projektowych. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
49.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 6, (Poddziałanie 6.1.1, Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale powiatowe; Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale wojewódzkie), polegający na nieodpowiednim sposobie pomiaru, dot. tego co przyczynienia się do zwiększenia jakości i bezpieczeństwa realizowanych świadczeń. (s. 124)	Należy zmodyfikować sposób oceniania stopnia spełnienia kryteriów dot. zwiększenia jakości i bezpieczeństwa realizowanych świadczeń OAiIT / BO; inwestycji w opiekę szpitalną w województwie i powiatach w celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 6.1.1, Schematu: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale powiatowe; Schematu: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale wojewódzkie. (s. 124)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modyfikacja sposobu oceny stopnia spełnienia kryteriów: „Zwiększenie jakości i bezpieczeństwa realizowanych świadczeń Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii” (Poddziałanie 6.1.1, Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale powiatowe; Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale wojewódzkie) oraz „Zwiększenie jakości i bezpieczeństwa realizowanych świadczeń Bloku Operacyjnego” (Poddziałanie 6.1.1, Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale powiatowe; Schemat: Inwestycje w zakresie opieki szpitalnej – szpitale wojewódzkie) poprzez jednoznaczne wskazanie, że premiovane są tylko te przedsięwzięcia, w których zrealizowane zostały działania w zakresie doposażenia lub modernizacji infrastruktury, zwiększające jakość i bezpieczeństwo realizowanych świadczeń. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
50.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 6, (Poddziałanie 6.1.2, Schemat: Inwestycje związane z budową, adaptacją, modernizacją oraz wyposażeniem obiektów na potrzeby świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 (w tym żłobków, klubów dziecięcych, oddziałów żłobkowych), polegający na braku doprecyzowania znaczenia sformułowania „wyraźny” związek z udziałem	Należy zmodyfikować kryterium dot. udziału kobiet/mężczyzn w rynku pracy, w celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 6.1.2, Schematu: Inwestycje związane z budową, adaptacją, modernizacją oraz wyposażeniem obiektów na potrzeby świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 (w tym żłobków, klubów dziecięcych, oddziałów żłobkowych). (s. 124)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modyfikacja kryterium: „Projekt wykazuje wyraźny związek z udziałem kobiet/mężczyzn w rynku pracy” (Poddziałanie 6.1.2, Schemat: Inwestycje związane z budową, adaptacją, modernizacją oraz wyposażeniem obiektów na potrzeby świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 (w tym żłobków, klubów dziecięcych, oddziałów żłobkowych) w jeden z dwóch proponowanych sposobów: usunięcie określenia „wyraźny” w nazwie kryterium lub pozostawienie powyższego określenia, przy jednoczesnym jego doprecyzowaniu w definicji kryterium. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	kobiet/mężczyzn. (s. 124)					
51.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 8, (Działanie 8.3, Schemat: Wsparcie w formie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej), polegający na braku odpowiedniego różnicowania projektów przez istniejący sposób oceny. (s. 125-126)	W celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Działania 8.3, Schematu: Wsparcie w formie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej należy zmienić sposób oceny w ramach kryterium premiującego dot. tworzenia nowych przedsiębiorstw, tak aby zwiększyć zróżnicowanie wyników oceny. (s. 126)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmiana sposobu oceny w ramach kryterium premiującego: „Projekt zakłada, że utworzenie nowych przedsiębiorstw wpłynie na utworzenie dodatkowych miejsc pracy” (Działanie 8.3, Schemat: Wsparcie w formie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej) w taki sposób, żeby dopuścić możliwość większego niż w chwili obecnej zróżnicowania wyników oceny poprzez jej uzależnienie od liczby dodatkowo utworzonych miejsc pracy w ramach nowopowstałych firm (bądź poprzez określenie przedziałów dotyczących liczby bezwzględnej utworzonych miejsc pracy, bądź poprzez określenie przedziałów dotyczących odsetka o który liczba dodatkowych miejsc pracy przewyższa liczbę nowoutworzonych firm). 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
52.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 8, (Poddziałanie 8.4.1 Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze), polegający na niezgodnej z działaniem kryterium jego definicji. (s. 126)	W celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 8.4.1 Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze, należy zmienić nazwę oraz definicję kryterium dot. założeń osiągnięcia efektywności zatrudnieniowej na poziomie 43%. (s. 126)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modyfikacja nazwy kryterium: „Projekt zakłada osiągnięcie efektywności zatrudnieniowej na poziomie 43%” (Poddziałanie 8.4.1) w ogólny sposób (np. tak jak w Działaniu 8.1: „Projekt zakłada wskaźnik efektywności zatrudnieniowej”) i wskazanie szczegółowych aspektów weryfikacji dopiero w definicji kryterium, gdzie omówione byłyby szczegółowo dwa wymiary oceny za pomocą niniejszego kryterium (ogólna efektywność zatrudnieniowa, efektywność zatrudnieniowa w grupie osób niepełnosprawnych). 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
53.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 8, (Poddziałanie 8.6.2, Schemat: Program profilaktyczny dla osób zagrożonych przerwaniem aktywności zawodowej w kierunku wczesnego wykrywania nowotworu	W celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 8.6.2, Schematu: Program profilaktyczny dla osób zagrożonych przerwaniem aktywności zawodowej w kierunku wczesnego wykrywania nowotworu jelita grubego, należy doprecyzować kryterium dot. zatrudnianego personelu, aby potwierdzić	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doprecyzowanie kryterium: „Lider/partner pełniący funkcję świadczeniodawcy spełnia minimalne wymagania w zakresie zatrudnionego personelu” (Poddziałanie 8.6.2, Schemat: Program profilaktyczny dla osób zagrożonych przerwaniem aktywności zawodowej w kierunku wczesnego wykrywania nowotworu jelita grubego) w taki sposób, by zapewnione było uczestnictwo w działaniach projektowych osób, których wiedza i doświadczenie stanowią potwierdzenie wymogów dotyczących zatrudnionego personelu. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	jelita grubego), polegający na pominięciu części osób, które powinny być objęte wymogami dotyczącymi zatrudnionego personelu. (s. 126)	określoną wiedzę i doświadczenie o wymogach jego dotyczących. (s. 126)				
54.	W toku analizy zidentyfikowano problem w ramach Osi Priorytetowej 8 (wśród kryteriów premiujących / dostępowych dotyczących określonego odsetka udziału osób reprezentujących daną kategorię lub określonego poziomu zadeklarowanej efektywności zatrudnieniowej), polegający na nie stosowaniu mechanizmu większego premiowania dla niektórych projektów. (s. 126)	W celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach kryteriów premiujących / dostępowych dotyczących określonego odsetka udziału osób reprezentujących daną kategorię lub określonego poziomu zadeklarowanej efektywności zatrudnieniowej Osi Priorytetowej 8; należy - w przypadku określonych kryteriów premiujących / dostępowych - wprowadzić dodatkowe premiowanie niektórych wskaźników. (s. 126)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS ▪ IP – WUP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wprowadzenie w ramach poszczególnych Działań Osi Priorytetowej 8, w przypadku kryteriów premiujących / dostępowych dotyczących określonego odsetka udziału osób reprezentujących daną kategorię lub określonego poziomu zadeklarowanej efektywności zatrudnieniowej, rozwiązania polegającego na dodatkowym premiowaniu tych przedsięwzięć, które przekraczają o określoną wartość minimalną wymaganą wartość określonych wskaźników. W celu identyfikacji i selekcji projektów o największej skuteczności w realizacji celów interwencji (określonych poprzez wskazanie grup docelowych i dotyczących ich efektów) niezbędne byłoby wprowadzenie oceny progresywnej, w przypadku której wyższy stopień realizacji danego wskaźnika udziału / efektywności zatrudnieniowej znajduje w wyniku oceny odzwierciedlenie poprzez odpowiednio większą liczbę przyznanych punktów. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
55.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 9, (kryteriów premiujących / dostępowych dotyczących określonego odsetka udziału osób reprezentujących daną kategorię lub określonego poziomu zadeklarowanej efektywności społecznej / zatrudnieniowej), polegający na nie	Należy podjąć działania zorientowane na optymalizację katalogu kryteriów szczegółowych w ramach kryteriów premiujących / dostępowych dotyczących określonego odsetka udziału osób reprezentujących daną kategorię lub określonego poziomu zadeklarowanej efektywności społecznej / zatrudnieniowej Osi Priorytetowej 9; polegające na wprowadzeniu dodatkowych kryteriów premiujących /	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wprowadzenie w ramach poszczególnych Działań Osi Priorytetowej 9, w przypadku kryteriów premiujących / dostępowych dotyczących określonego odsetka udziału osób reprezentujących daną kategorię lub określonego poziomu zadeklarowanej efektywności społecznej i/lub zatrudnieniowej, rozwiązania polegającego na dodatkowym premiowaniu tych przedsięwzięć, które przekraczają o określoną wartość minimalną wymaganą wartość określonych wskaźników. W celu identyfikacji i selekcji projektów o największej skuteczności w realizacji celów interwencji (określonych poprzez wskazanie grup docelowych i dotyczących ich efektów) niezbędne byłoby wprowadzenie oceny progresywnej, w przypadku której wyższy stopień realizacji danego wskaźnika udziału / efektywności społecznej i/lub zatrudnieniowej znajduje w wyniku oceny odzwierciedlenie poprzez odpowiednią większą liczbę przyznanych punktów. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	stosowaniu mechanizmu większego premiowania projektów, w których deklarowane wartości zrealizowania określonych wskaźników są wyższe od wymaganego minimum. (s. 130)	dostępowych. (s. 130)				
56.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 10, (Poddziałanie 10.2.3 Kształcenie zawodowe), polegający na braku zapewnienia przez nie możliwości zwiększenia skuteczności oddziaływania na kwestię udziału finansowego pracodawców w kosztach organizacji i prowadzenia staży i/lub praktyk zawodowych. (s. 131-132)	W ramach optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 10.2.3 Kształcenie zawodowe, należy zmodyfikować sposób oceny w ramach kryterium dot. udziału finansowego pracodawców, wprowadzając ocenę progresywną. (s. 132)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modyfikacja sposobu oceny w ramach kryterium: „Udział finansowy pracodawców w kosztach organizacji i prowadzenia staży i/lub praktyk zawodowych” (Poddziałanie 10.2.3) poprzez wprowadzenie oceny progresywnej, w której liczba przyznanych punktów jest uzależniona od zadeklarowanego we wniosku o dofinansowanie stopnia partycypacji finansowej pracodawców w kosztach organizacji i prowadzenia staży i/lub praktyk zawodowych. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
57.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 10, (Poddziałanie 10.3.2 Kształcenie zawodowe), polegający w przypadku wsparcia stypendialnego, na braku uzasadnienia dla konstruowania wymogu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. (s. 132)	W ramach optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 10.3.2 Kształcenie zawodowe, należy zrezygnować z jednego z kryteriów. (s. 132)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rezygnacja z kryterium: „Projekt jest realizowany we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkół i placówek systemu oświaty, do których uczęszczają uczniowie otrzymujący stypendium (Poddziałanie 10.3.2)” 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
58.	W toku analizy stwierdzono, że w ramach poszczególnych naborów, w których stosowane jest kryterium komplementarności, sposób jego rozumienia jest zróżnicowany i wymaga uspoźnienia. (s. 146)	W celu uspoźnienia definicji i sposobu pomiaru komplementarności we wszystkich naborach, w których jest stosowane to kryterium w celu zapewnienia skutecznej identyfikacji i selekcji projektów komplementarnych należy przyjąć jedną definicję komplementarności. (s. 146-148)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR ▪ Departament Wdrażania EFS ▪ IP – WUP ▪ IP – ZIT BTOF 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przyjęcie i zamieszczenie w dokumentach programowych (SzOOP) ogólnoprogramowej definicji komplementarności: <i>Komplementarność oznacza wzajemne uzupełnianie się/dopełnianie projektów, które pozwala na osiągnięcie wspólnego lub takiego samego celu, który nie zostałby osiągnięty lub osiągnięty byłby w mniejszym stopniu w przypadku niewystępowania komplementarności.</i> ▪ Dopuszczanie na poziomie weryfikacji komplementarności jej następujących wariantów: rodzaj: przestrzenna/geograficzna, rzeczowa/przedmiotowa, funkcjonalna; zasięg programowo-funduszowy: międzyprogramowa / międzyfunduszowa – wewnątrzprogramowa / wewnątrzfunduszowa; zasięg czasowy: międzyokresowa, jednookresowa. ▪ Przyjęcie, że za projekty komplementarne mogą zostać uznane za projekty realizowane w dowolnym okresie czasu, w przypadku ich rzeczywistego powiązania. ▪ Zobowiązanie wnioskodawców do jednoznacznego i szczegółowego wykazania deklarowanych powiązań oraz ew. wzajemnej niezbędności realizowanych działań, a także założenie, iż wobec niespełnienia tego warunku osoba oceniająca mogłaby nie uwzględnić deklaracji wnioskodawcy o występowaniu w przypadku jego projektu zjawiska komplementarności. ▪ Kontynuowanie formuły projektów zintegrowanych jako narzędzia zapewnienia powiązań pomiędzy projektami finansowanymi z EFRR i EFS. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
59.	Wnioskodawcy oceniają generalnie pozytywnie zrozumiałość kryteriów merytorycznych w ramach EFRR. Istnieje jednak pula kryteriów w przypadku których mamy do czynienia z nieco wyższym odsetkiem badanych deklarujących trudność w zrozumieniu danego kryterium. (s. 114-115)	Biorąc pod uwagę, że zrozumiałość kryteriów merytorycznych w ramach EFRR jest oceniana generalnie pozytywnie, w przypadku ewentualnych problemów w rozumiałości kryteriów podejmować dodatkowe działania informacyjne i wyjaśniające niż modyfikować same kryteria. (s. 114)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFRR 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ W ramach EFRR należy w szczególności skupić się na podejmowaniu działań informacyjnych i wyjaśniających dotyczących następujących kryteriów merytorycznych: <ul style="list-style-type: none"> a. Ogólne: <ul style="list-style-type: none"> - Zgodność projektu z Umową Partnerstwa - Wykonalność instytucjonalna projektu b. Szczegółowe OP 1: <ul style="list-style-type: none"> - Agenda badawcza - Nowość rezultatów projektu - Projekty obejmujące etap pierwszej produkcji - Projekt wpisuje się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji - Wpływ projektu na rozwój przedsiębiorstw 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
				<p>c. Szczegółowe OP 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dostosowanie inwestycji do potrzeb regionalnego rynku pracy - Zasadność wsparcia działań w zakresie wyposażenia/doposażenia szkół w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne 		
60.	Wnioskodawcy oceniają generalnie pozytywnie zrozumiałość kryteriów merytorycznych w ramach EFS. Istnieje jednak pula kryteriów w przypadku których mamy do czynienia z nieco wyższym odsetkiem badanych deklarujących trudność w zrozumieniu danego kryterium. (s. 117)	Biorąc pod uwagę, że zrozumiałość kryteriów merytorycznych w ramach EFS jest oceniana generalnie pozytywnie, w przypadku ewentualnych problemów w zrozumiałości kryteriów podejmować dodatkowe działania informacyjne i wyjaśniające niż modyfikować same kryteria. (s. 117)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO ▪ Departament Wdrażania EFS 	<p>▪ W ramach EFS należy w szczególności skupić się na podejmowaniu działań informacyjnych i wyjaśniających dotyczących następujących kryteriów merytorycznych:</p> <p>a) Ogólne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zgodność z prawodawstwem unijnym oraz z właściwymi zasadami unijnymi, w tym: zasadą równości szans kobiet i mężczyzn w oparciu o standard minimum, o którym mowa w Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności - Adekwatność doboru grupy docelowej w kontekście wskazanego celu głównego projektu i właściwego celu szczegółowego RPO WK-P, w tym opis: istotnych cech uczestników (osób lub podmiotów), którzy zostaną objęci wsparciem w kontekście zdiagnozowanej sytuacji - W projekcie uwzględniono wszystkie wskaźniki adekwatne dla danej formy wsparcia/grupy docelowej zaplanowanej w projekcie na podstawie SZOOP RPO WK-P 2014-2020. <p>b) Szczegółowe OP 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projekt łagodzi negatywne skutki zwolnień znaczących dla regionalnego/ lokalnego rynku pracy. - Zgodność ze strategią rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji lub strategią Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego - Jeśli projekt przewiduje realizację szkoleń to ich efektem jest uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji (w rozumieniu Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych - Efektywność kosztowa projektu - Wartość projektu nie przekracza kwoty obliczonej jako iloczyn, określonej we wniosku o dofinansowanie projektu, wartości docelowej wskaźnika „Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3” i kwoty 24.000,00 zł. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
				<p>c) Szczegółowe OP 9:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projekt obejmuje wsparciem co najmniej X% uczestników należących do trzeciego profilu pomocy - Komplementarność wsparcia w ramach RPO WK-P z Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 - Trwałość projektu <p>d) Szczegółowe OP 10:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wnioskodawca zapewnia trwałość nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego w ramach projektu od daty zakończenia realizacji projektu przez okres co najmniej 2 lat. - Jeśli projekt przewiduje realizację podniesienia, nabycia lub uzupełnienia wiedzy lub umiejętności to ich efektem jest uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji (w rozumieniu Wytocznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postęp - Zgodność ze strategią rozwoju Obszaru Strategicznej Interwencji lub strategią Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego - Wyposażenie/doposażenie pracowni szkolnych w zakresie nauczania przedmiotów przyrodniczych jest zgodne z katalogiem określonym przez MEN 		
61.	W toku analizy stwierdzono występowanie określonych problemów, które nie dotyczą konkretnych kryteriów, lecz całego systemu kryteriów i jego funkcjonowania. (s. 154)	Dla zapewnienia pełnej użyteczności i skuteczności kryteriów należy uporządkować sposób prezentacji kryteriów wyboru projektów w Załączniku nr 3 do SzOOP. (s. 154)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uporządkowanie sposobu prezentacji kryteriów wyboru projektów w Załączniku nr 3 do SzOOP poprzez wystandaryzowanie szablonu prezentacji kryteriów oraz precyzyjne wskazanie statusu obowiązywania poszczególnych katalogów kryteriów i dat ich zatwierdzenia. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
62.	W toku analizy stwierdzono występowanie określonych problemów, które nie dotyczą konkretnych kryteriów, lecz całego systemu kryteriów i jego funkcjonowania. (s. 154)	Dla zapewnienia pełnej użyteczności i skuteczności kryteriów należy zawrzeć określoną klauzulę do zestawów kryteriów zawartych w Załączniku nr 3 do SzOOP. (s. 154)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wprowadzenie do wszystkich zestawów kryteriów zawartych w Załączniku nr 3 do SzOOP klauzuli: „W sytuacji niewywiązania się Beneficjenta, w trakcie realizacji projektu/w okresie trwałości, z warunków wynikających z kryteriów wyboru projektów, w ramach których zobowiązany był złożyć stosowne oświadczenia/deklaracje, Beneficjent zostanie wezwany do zwrotu otrzymanego dofinansowania”, która obecnie występuje tylko w przypadku części Działań/Poddziałań. Należy przy tym rozważyć, czy zapis ten nie powinien odnosić się zarówno do sytuacji zwrotu całości, jak i części dofinansowania. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
63.	W toku analizy stwierdzono występowanie określonych problemów, które nie dotyczą konkretnych kryteriów, lecz całego systemu kryteriów i jego funkcjonowania. (s. 154)	Dla zapewnienia pełnej użyteczności i skuteczności kryteriów należy podjąć działania polegające na uproszczeniu systematyki kryteriów wyboru projektów. (s. 154)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO 	<ul style="list-style-type: none"> Uproszczenie systematyki kryteriów wyboru projektów i wdrożenie jednego z rozwiązań: (a) posługiwanie się tylko dwoma etykietami kryteriów: kryteria merytoryczne i kryteria formalne, bez wprowadzania dodatkowego nazewnictwa (ogólne, szczegółowe, punktowe, premiujące, dostępu, horyzontalne, strategiczne); (b) zmniejszenie liczby stosowanych etykiet kryteriów w odniesieniu do tych etykiet, które nie wskazują na wyraźnie odrębny charakter danej grupy kryteriów. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
64.	W części naborów występują kryteria „zgodnościowe”, tj. dotyczące zgodności projektu z określonymi dokumentami strategicznymi szczebla regionalnego, krajowego lub wspólnotowego. Rzeczywista i pełna ocena projektu jest w przypadku tego rodzaju kryteriów niemożliwa, a przynajmniej bardzo utrudniona i czasochłonna. (s. 154)	Należy rozważyć całkowitą rezygnację z tej grupy kryteriów (za wyjątkiem oceny zgodności ze Strategią ZIT BTOF). (s. 154)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO Departament Wdrażania EFRR Departament Wdrażania EFS 	<ul style="list-style-type: none"> Rozważenie całkowitej rezygnacji z kryteriów „zgodnościowych”, tj. dotyczących zgodności projektu z określonymi dokumentami strategicznymi szczebla regionalnego, krajowego lub wspólnotowego (za wyjątkiem oceny zgodności ze Strategią ZIT BTOF). Zapewnienie rzeczzonej zgodności poprzez zapisy SzOOP lub regulaminu konkursu w powiązaniu z kryterium dotyczącym zgodności właśnie z tymi dokumentami. W wariantcie pośrednim – redukcja niniejszego problemu poprzez wymóg ścisłej operacjonalizacji i uzasadnienia dla deklarowanej przez wnioskodawcę zgodności projektu z określonymi dokumentami strategicznymi. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
65.	W przypadku kryteriów dostępowych nie zawsze mamy do czynienia z jednoznacznym określeniem zakresu ich obowiązywania, gdy obejmują one więcej niż jeden wymiar / aspekt oceny i niespełnienie któregośkolwiek z nich skutkuje niespełnieniem danego kryterium. (s. 111, 154)	Należy dążyć do zapewnienia jednowymiarowej oceny w przypadku kryteriów o charakterze dostępowym (zerojedynkowym). (s. 154)	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – Wydział Zarządzania RPO Departament Wdrażania EFRR Departament Wdrażania EFS IP – WUP 	<ul style="list-style-type: none"> Przyjęcie zasady, że w przypadku kryteriów dostępowych unika się – w miarę możliwości (w szczególności, gdy nie uniemożliwiają tego wymogi wynikające z nadrzędnych aktów prawnych) – kryteriów wielowymiarowych, tj. takich, gdzie w ramach jednego kryterium ocenianych jest kilka wymiarów / aspektów i niespełnienie któregośkolwiek z nich skutkuje niespełnieniem danego kryterium. 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna
66.	W toku analizy stwierdzono występowanie określonych problemów, które nie	W celu zniwelowania skali problemów odnoszących się do jednoznaczności sformułowania	<ul style="list-style-type: none"> Departament Rozwoju Regionalnego – 	<ul style="list-style-type: none"> Zintensyfikowanie działań informacyjnych i szkoleniowych dla „klienta” wewnętrznego (osoby oceniające) i „klienta” zewnętrznego (wnioskodawcy), a w przypadku osób oceniających także prowadzenie 	III kwartał 2017	Programowa – Operacyjna

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji
	dotyczą konkretnych kryteriów, lecz całego systemu kryteriów i jego funkcjonowania. (s. 154)	kryteriów wyboru projektów, bez jednoczesnego uruchamiania na bardzo dużą skalę modyfikacji tych kryteriów należy większy nacisk położyć na działania informacyjne i szkoleniowe adresowane zarówno do osób oceniających, jak i wnioskodawców. (s. 154)	Wydział Zarządzania RPO <ul style="list-style-type: none"> ▪ Departament Wdrażania EFRR ▪ Departament Wdrażania EFS ▪ IP – WUP 	<p>konsultacji dotyczących sposobu oceny za pomocą obowiązujących kryteriów nie tylko na etapie opracowywania kryteriów, ale także przed rozpoczęciem i w trakcie (np. po ocenie 1/3 wniosków, w celu zidentyfikowania i wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości i przekazania odpowiednich interpretacji i zaleceń wszystkim członkom KOP) prowadzonej oceny.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Oparcie działań szkoleniowych adresowanych dla „klienta” wewnętrznego (tj. osób zajmujących się oceną wniosków o dofinansowanie) o pracowników, którzy byli odpowiedzialni za przygotowanie kryteriów wyboru projektów. Poza działaniami szkoleniowymi użyteczne byłoby w tym przypadku także budowanie bazy przykładów spełniania określonych kryteriów, która mogłaby stanowić podstawę do ich operacjonalizacji (np. wykaz kosztów kwalifikowalnych w ramach danego Działania / Poddziałania, który byłby użyteczny na etapie oceny tej kwestii). ▪ Oparcie działań szkoleniowych adresowanych dla „klienta” zewnętrznego (tj. wnioskodawców) o dwie kategorie pracowników: pracowników odpowiedzialnych za przygotowanie kryteriów wyboru projektów oraz osoby oceniające. Oznacza to, że w przypadku działań szkoleniowych i informacyjnych należy stosować rozwiązanie polegające na uczestnictwie w takich spotkaniach pracowników z obu ww. kategorii. ▪ Oparcie prowadzonych działań informacyjnych i szkoleniowych o: symulację oceny konkretnego wniosku (osoby oceniające) oraz prezentację dobrych i złych praktyk dotyczących rozumienia i stosowania poszczególnych kryteriów wyboru projektów (osoby oceniające oraz wnioskodawcy). 		

5. Spisy ilustracji

5.1 SPIS TABEL

Tabela 1. Ilość Działań / Poddziałań i schematów / katalogów kryteriów w ramach poszczególnych Osi Priorytetowych, dla których sformułowano kryteria wyboru projektów objęte analizą w ramach badania	19
Tabela 2. Obszary i pytania badawcze.....	21
Tabela 3. Charakterystyka technik badawczych wykorzystanych w badaniu	22
Tabela 4. Kwota alokacji w naborach	30
Tabela 5. Zapisy regulaminów prac KOP EFRR oraz EFS w kontekście zasady bezstronności i poufności	40
Tabela 6. Powołanie KOP EFRR i EFS dla danego konkursu/trybu pozakonkursowego.....	62
Tabela 7. Związek czynników z występowaniem opóźnień w rozstrzygnięciu konkursów	73
Tabela 8. Uwagi dotyczące kryteriów formalnych w ramach EFRR	100
Tabela 9. Uwagi dotyczące kryteriów formalnych w ramach EFS.....	102
Tabela 10. Aspekty oceny kryteriów wyboru projektów	104
Tabela 11. Ocena kryteriów horyzontalnych w ramach EFS	106
Tabela 12. Ocena ogólnych kryteriów merytorycznych w ramach EFRR.....	110
Tabela 13. Ocena ogólnych kryteriów wyboru w ramach EFS.....	115
Tabela 14. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 1 Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu.....	118
Tabela 15. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 2 Cyfrowy region.....	119
Tabela 16. Ocena szczegółowych kryteriów wyboru w ramach Działania 3.3 Schemat „Modernizacja energetyczna budynków publicznych – w ramach polityki terytorialnej”	120
Tabela 17. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie.....	121
Tabela 18. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 4 Region przyjazny środowisku ..	122
Tabela 19. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 5 Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu	123
Tabela 20. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry	123
Tabela 21. Ocena szczegółowych kryteriów wyboru w ramach Poddziałania 8.4.2, Schemat: polityka terytorialna	125
Tabela 22. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 8 Aktywni na rynku pracy	125
Tabela 23. Ocena szczegółowych kryteriów wyboru w ramach Poddziałania 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne	127
Tabela 24. Ocena szczegółowych kryteriów wyboru w ramach Poddziałania 9.3.2 Rozwój usług społecznych.....	128
Tabela 25. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 9 Solidarne społeczeństwo	130
Tabela 26. Ocena szczegółowych kryteriów wyboru w ramach Poddziałania 10.2.3 Kształcenie zawodowe	130
Tabela 27. Uwagi dotyczące kryteriów szczegółowych w ramach Osi Priorytetowej 10 Innowacyjna edukacja	131
Tabela 28. Działania /Poddziałania przyczyniające się do realizacji Ram wykonania w wymiarze rzeczowym	141
Tabela 29. Tabela wniosków i rekomendacji.....	163

5.2 SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba planowanych i faktycznie rozpoczętych naborów wniosków w trybie konkursowym	26
Wykres 2. Ocena sposobu rozplanowania naborów w wymiarze czasowym.....	32
Wykres 3. Ocena sposobu rozplanowania naborów w wymiarze finansowym	32
Wykres 4. Przejrzystość systemu wyboru projektów wg opinii wnioskodawców.....	38
Wykres 5. Bezstronność systemu wyboru projektów wg opinii wnioskodawców.....	45
Wykres 6. Dyskryminacja w systemie wyboru projektów wg opinii wnioskodawców	47
Wykres 7. Zmiany w ogłoszeniach naborów ze względu na kategorie	51
Wykres 8. Liczebność naborów w poszczególnych Osiach priorytetowych w których dokonano zmian	51
Wykres 9. Źródła informacji o możliwości uzyskania wsparcia w ramach RPO WK-P.....	52
Wykres 10. Deklaracja zapoznania się oraz ocena dokumentacji konkursowej.....	53
Wykres 11. Ocena czasu na przygotowanie wniosku o dofinansowanie.....	54
Wykres 12. Deklaracja poniesienia przez wnioskodawców kosztów opracowania i złożenia wniosku oraz elementy wniosku wymagające poniesienia kosztów	55
Wykres 13. Deklaracja korzystania z usług firmy doradczej na potrzeby opracowania wniosku	56
Wykres 14. Ocena czasochłonności przygotowania poszczególnych elementów dokumentacji aplikacyjnej	56
Wykres 15. Czas wypełnienia wniosku o dofinansowanie oraz jego załączników	57

Wykres 16. Załączniki do wniosku o dofinansowanie, których wypełnienie jest najbardziej czasochłonne.....	58
Wykres 17. Terminowość rozstrzygnięcia konkursów	72
Wykres 18. Terminowość rozstrzygnięcia konkursów a okres czasowy rozpoczęcia naboru.....	73
Wykres 19. Ocena przewidywanego i rzeczywistego czasu oceny wniosków o dofinansowanie	74
Wykres 20. Składanie protestów oraz ocena procedury odwoławczej.....	78
Wykres 21. Ocena jednoznaczności wymagań co do zawartości poszczególnych pól wniosku o dofinansowanie.....	80
Wykres 22. Problemy z wypełnieniem wniosku o dofinansowanie.....	80
Wykres 23. Brakujące informacje w instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie.....	81
Wykres 24. Ocena Generatora Wniosków.....	90
Wykres 25. Występowanie problemów w użytkowaniu Generatora Wniosków.....	91
Wykres 26. Problemy w użytkowaniu Generatora Wniosków	91
Wykres 27. Sposoby radzenia sobie z problemami z użytkowaniem Generatora Wniosków.....	92
Wykres 28. Obecność w Generatorze Wniosków wszystkich niezbędnych funkcjonalności.....	93
Wykres 29. Deklaracja zapoznania się z kryteriami wyboru projektów	103
Wykres 30. Ocena formalnych kryteriów wyboru projektów pod względem obiektywności, precyzyjności i weryfikowalności	104
Wykres 31. Kategorie uwag do kryteriów zgłaszanych w ramach Grup Roboczych.....	134
Wykres 32. Kategorie uwag do kryteriów zgłaszanych przez Komitet Monitorujący RPO WK-P 2014-2020	135

5.3 SPIS SCHEMATÓW

Schemat 1. Cele i obszary badawcze	18
Schemat 2. Główne etapy procesu wyboru projektów	25
Schemat 3. Przebieg oceny preselekcyjnej.....	67
Schemat 4. Przebieg oceny formalno-merytorycznej projektów konkursowych	69
Schemat 5. Systematyka kryteriów wyboru projektów	99
Schemat 6. Rola kryteriów wyboru projektów w procesie realizacji celów Programu i Ram wykonania	137
Schemat 7. Rodzaje i zasięg komplementarności.....	147